STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 308.) *WET van den 2den October* 1908, *houdende verhooging van het* negende *hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1908.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot verhooging van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1908, vastgesteld bij de wet van den 31sten Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 58);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Artikel 178 van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1908: „Vervoer, ook van bestellers. Schadeloosstelling aan aanemers van vervoer", wordt verhoogd met honderd twee en zestig duizend gulden (f162 000) en mitsdien nader vastgesteld op één millioen vijfhonderd zeven en negentig duizend gulden (f 1 597 000).

Artikel 2.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal van de VIde afdeeling, alsmede het eindcijfer van gemeld hoofdstuk, verhoogd met honderd twee en zestig duizend gulden (f 162 000).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten,

Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 2den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *zeven en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 309.) ***BESLUIT*** *van den 2den October* 1908, *houdende nadere regeling der positie van burgerlijke ambtenaren, die bij het reserve-personeel der Landmacht in dienst treden.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Marine, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 19 Februari 1908, Kabinet L^{a}. E^{14}, van 27 Februari 1908, n°. 4035, Iste Afdeeling; van 5 Mei 1908 Afdeeling A. S. n°. 344; van 19 Mei 1908, n°. 800, afdeeling Militie en Weerbaarheid; van 30 Mei 1908, Bureau A^{2}/8/B n°. 59; van 3 Juni 1908, n°. 4, afdeeling Generaal Secretariaat, van 9 Juni 1908, la. F. Afdeeling Generaal Secretariaat; van 15 Juni 1908, n°. 432, afdeeling Algemeene Secretarie en van 17 Juni 1908, Afdeeling D, n°. 24;

Overwegende, dat het Ons wenschelijk voorgekomen is, de bepalingen van het Koninklijk besluit van 28 November 1905 (*Staatsblad* n°. 310) te verduidelijken;

Gezien het Koninklijk besluit van 3 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 103);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1908, n°. 28);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 11 Augustus 1908, Kabinet, Litt. I^{72}; van 15 Augustus 1908, 1ste afdeeling, n°. 17539; van 21 Augustus 1908, Afdeeling A. S. n°. 501; van 26 Augustus 1908, n°. 1329, afdeeling Militie

en Weerbaarheid; van 10 September 1908, Bureau A² n°. 49, van 14 September 1908, n°. 3, Generaal Secretariaat; van 19 September 1908, n°. 281, afdeeling Generaal Secretariaat; van 24 September 1908, n°, 808, afdeeling Algemeene Secretarie en van 29 September 1908, Afd. D. n°. 49:

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 28 November 1905 (*Staatsblad* n°. 310), te bepalen:

De bepalingen van het Koninklijk besluit van 3 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 103) zijn ook toepasselijk op burgerlijke ambtenaren, die bij het reserve-personeel der Landmacht in dienst treden, met dien verstande dat:

a. de bepaling, vervat in artikel 2 van voormeld besluit van toepassing is gedurende den tijd, welken dat personeel onder de wapenen verblijft, vóórdat respectievelijk geheel vervuld zijn de diensttermijnen, bedoeld in het eerste, het tweede en het derde lid van artikel 5 der wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905, en gedurende den tijd, welken meergenoemd personeel opkomt ingevolge het bepaalde bij artikel 5, 5°, der evengenoemde wet, tenzij het aldaar bedoelde onderzoek geene strafvervolging ten gevolge heeft of vrijspraak volgt;

b. de bepaling van artikel 3 van meergemeld besluit van toepassing is gedurende den tijd, welken bovenbedoeld personeel, na volledige vervulling van de diensttermijnen, bedoeld in het eerste, het tweede en het derde lid van artikel 5 der onder *a* genoemde wet, onder de wapenen doorbrengt, uit hoofde van andere verplichtingen tot den werkelijken dienst, dan die, welke onder *a* zijn omschreven;

c. voor de in artikel 5 van meergemeld besluit voorkomende woorden: „bij de Militie zijn ingelijfd", wordt gelezen: „bij het reserve-personeel zijn in dienst getreden".

Onze Ministers van Oorlog, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Marine, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de

onderscheidene Ministeriëele Departementen, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 2den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

De Minister van Marine,
J. WENTHOLT.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *elfden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 310.) ***BESLUIT*** *van den* 3*den October* 1908, *waarbij met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van* Noord-Holland *dd.* 22 *April* 1908 *n°.* 97, *het daartegen ingesteld beroep ongegrond wordt verklaard en het bedrag der rijksbijdrage, overeenkomstig artikel* 59 *der wet tot regeling van het lager onderwijs, voor de bijzondere lagere school aan de* Kerklaan 2 *te* Watergraafsmeer *van de Vereeniging tot stichting en instandhouding van eene school met den Bijbel te* Watergraafsmeer *en omstreken, over het jaar* 1907 *wordt vastgesteld op* f 4 620.96.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Inspecteur van het Lager Onderwijs in de 2de Inspectie, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland*, dd. 22 April 1908, n°. 97, genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de *Kerklaan* 2 te *Watergraafsmeer* van de Vereeniging tot stichting en instandhouding van eene school met den Bijbel te *Watergraafsmeer* en omstreken, om de Rijksbijdragen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, voor het jaar 1907;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 19 Augustus 1908, n°. 170;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 September 1908, n°. 8104, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende:

dat Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland* de rijksbijdragen voor deze school over 1907 hebben bepaald op f 4 620,96, waaronder is begrepen een bedrag van f 316,66⅔ voor den onderwijzer JAN PELS, die volgens de aanvrage van het schoolbestuur van 1 September tot en met 31 December als hoofd der school zou zijn werkzaam geweest;

dat van dit besluit de Inspecteur bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat ten aanzien van voornoemden onderwijzer J. PELS, nimmer bij den schoolopziener in het district *Amsterdam* is ingekomen de mededeeling, bedoeld in artikel 1, lid 5, van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303); dat mitsdien de bijdrage voor den onderwijzer PELS, die het geheele jaar als onderwijzer aan de school is verbonden geweest, had moeten worden berekend als onderwijzer van bijstand; dat het aantal ter school gaande kinderen bedroeg op 15 Januari 1907 in totaal 286 en boven de zes jaar 285; dat mitsdien voor één onderwijzer van bijstand, den rang van hoofdonderwijzer bezittend en den leeftijd van 23 jaar volbracht hebbende, aanspraak gemaakt kan worden op twee honderd gulden meer dan in artikel 26 van voormelde wet onder 2°. sub *a* tot en met *e* bepaald is, en de bijdrage voor genoemden onderwijzer, die gehuwd is en twaalf dienstjaren telt, mitsdien is te bepalen op f 825; dat voor den onderwijzer DIRK VAN VLIET, in het bezit van den rang van hoofdonderwijzer, drie en twintig jaren oud zijnde, en vijf dienstjaren tellende, en die mede het geheele jaar aan de school is verbonden geweest, de bijdrage over 8 maanden als zoodanig is berekend, doch over de laatste 4 maanden naar den maatstaf van verplicht onderwijzer met hoofdakte; dat die bijdrage dus te bepalen is op f 650; dat voor den onderwijzer OTTO GERARDUS STERKENBURG over de maand Januari terecht de bijdrage is berekend naar den maatstaf van f 260 omdat hij tegelijk met de beide voornoemde onderwijzers en met den onderwijzer MELLE HEINE SMIT en de onderwijzeressen ANNA HENDRIKA WAGENAAR en MARIA CAROLINA WILHELMINA NEUHAUS in functie zijnde, was te beschouwen als boven het verplicht minimum aanwezig; dat hij terecht gedurende de maand Februari als verplicht aanwezig en nà 1 Maart — toen de onderwijzer BEREND JAN DE RUITER in functie trad — weder als boven het verplicht aantal aanwezig is beschouwd, doch ten onrechte over het tijdperk van 1 September tot en met 31 December weder als verplicht onderwijzer is beschouwd geworden, zoodat voor hem de bijdrage moet bedragen f 280; dat eindelijk de onderwijzeres MARIA VAN APELDOORN voor geene bijdrage in aanmerking komen kan, daar voor deze school maar één onderwijzer boven het verplicht minimum mag worden berekend, en dus de voor haar toegekende bijdrage van f 86,66$^1/_2$ moet vervallen; dat alzoo de bijdrage voor den onderwijzer PELS, in totaal berekend op f 866,66$^1/_2$ is te verminderen met f 41,66$^1/_2$; die voor den onderwijzer VAN VLIET, berekend op f 683,33$^1/_2$, is te verminderen met f 33,33$^1/_2$, die voor den onderwijzer STERKENBURG, berekend op f 359,99$^1/_2$, is te verminderen met f 79,99$^1/_2$ en die voor de onderwijzeres VAN APELDOORN, ad f 86.66$^1/_2$ geheel moet vervallen,

en het bedrag van de Rijksbijdrage voor de onderwijzers alzoo is te verminderen met f 241,66 en te brengen van f 4296,66 op f 4055;

Overwegende, dat overtuigend is gebleken, dat de onderwijzer J. PELS met ingang van 1 September 1907 is benoemd geworden tot hoofd van bovenbedoelde school en als zoodanig van dien datum af ook eene jaarwedde heeft genoten, welke zelfs hooger is dan de minimum-jaarwedde, bedoeld in artikel 59, eerste lid, sub 5°., juncto artikel 26 der wet tot regeling van het lager onderwijs;

dat bovendien geen bindende bepaling bestaat, dat de in artikel 1 van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) bedoelde mededeeling moet worden gedaan, op straffe van verlies van subsidie, hetgeen ten duidelijkste blijkt uit vergelijking van het twaalfde lid met het vijfde lid van artikel 59 der Lager Onderwijswet;

dat derhalve door Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland* de rijksbijdrage over 1907 voor de onderwerpelijke school terecht overeenkomstig de aanvrage is vastgesteld op f 4620,96 en het daartegen ingestelde beroep dus ongegrond is;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland* dd. 22 April 1908, n°. 97, het bedrag der rijksbijdrage, waarop het bestuur der bijzondere lagere school aan de *Kerklaan* 2 te *Watergraafsmeer* van de Vereeniging tot stichting en instandhouding van eene school met den Bijbel te *Watergraafsmeer* en omstreken, over 1907 aanspraak heeft, vast te stellen op f 4620,96.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 3den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *een en dertigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 311.) *WET van den 6den October 1908, tot regeling der visscherijen. (Visscherijwet.)*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is nieuwe bepalingen tot regeling der visscherijen vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

1. Deze wet verstaat onder:

   a. „*zeevisscherij*" het visschen buiten de territoriale wateren;
   b. „*kustvisscherij*" het visschen in de territoriale wateren, de zeegaten, de open havens, den Dollart, de Lauwerzee, de Waddenzee, de Zuiderzee, de Zuidhollandsche en Zeeuwsche stroomen;
   c. „*binnenvisscherij*" het visschen in de overige wateren des Rijks tot daar waar de kustvisscherij een aanvang neemt.

2. Onder territoriale wateren verstaat deze wet de wateren van het Rijk, zooals die zijn omschreven in de artikelen 2 en 3 van de bij de wet van 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 73) goedgekeurde internationale overeenkomst tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee, buiten de territoriale wateren.

3. De grenzen tusschen de wateren, bedoeld in *b* en *c* van het eerste lid en die tusschen de afzonderlijke in *b* genoemde wateren worden, voor zooveel noodig, bij algemeenen maatregel van bestuur bepaald.

Artikel 2.

Deze wet verstaat onder „*visschen*" het te water brengen, hebben, lichten of ophalen van vischnetten, korven of andere vischtuigen, het bezigen van eenig middel om visch te vangen of te dooden, alsmede het uitzaaien van oesters of mosselen.

Artikel 3.

1. Onder „*visch*" begrijpt deze wet mede vischkuit, vischbroed, week- en schaaldieren, ook zoogenaamd oesterbroed en mosselzaad.
2. Eene lijst van de visschen, welke voor de visscherij van belang zijn, wordt door de zorgen van Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, samengesteld en in de *Staatscourant* openbaar gemaakt.

Artikel 4.

Onder „*hengel*" begrijpt deze wet niet mede loop- of sleephengel en peur.

Artikel 5.

1. Ieder beding, waarbij vischrecht van den eigendom van het water wordt afgescheiden, is nietig.
2. Waar, bij het in werking treden dezer wet, zoodanig vischrecht op wateren van anderen bestaat, kan het door dezen worden afgekocht, al ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen.
3. Het bestuur der domeinen is tot dien afkoop bevoegd op de voorwaarden, door Ons vast te stellen.
4. Bij geschil over den afkoopprijs wordt deze door de rechtbank van het arrondissement, waarin de wateren zijn gelegen, na verhoor van deskundigen bepaald.

HOOFDSTUK II.

Van zeevisscherij.

Artikel 6.

1. Onder „*zeevisscherswaartuig*" verstaat deze wet een vaartuig in Nederland tehuis behoorende, dat gebezigd wordt voor zeevisscherij.
2. Voor de toepassing van deze wet wordt een vaartuig, dat voor zeevisscherij gebezigd wordt, geacht in Nederland tehuis

te behooren indien het kantoor van den eigenaar van het vaartuig in Nederland is gevestigd.

3. Als gemeente, waar het vaartuig tehuis behoort, geldt de gemeente, waar het in het vorige lid bedoelde kantoor is gevestigd.

Artikel 7.

Het letterteeken, dat de zeevisschersvaartuigen, ingevolge de overeenkomst van 6 Mei 1882, goedgekeurd bij de wet van 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 73), moeten voeren, wordt voor iedere gemeente, waar een of meer van die vaartuigen tehuis behooren, door Onzen voornoemden Minister bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Artikel 8.

1. In iedere gemeente, waar een of meer zeevisschersvaartuigen tehuis behooren, wordt een register, waarin die vaartuigen volgens bij algemeenen maatregel van bestuur te geven voorschriften worden ingeschreven, gehouden door den waterschout; bij gebreke of verhindering van dezen: door den commissaris van politie aldaar of, zijn er meer dan één, door een hunner door den burgemeester aan te wijzen; of, bij gebreke of verhindering ook van den commissaris van politie, door den burgemeester dier gemeente.

2. Hij, die met het houden van het register is belast, verstrekt jaarlijks vóór 1 Maart, volgens bij algemeenen maatregel van bestuur te geven voorschriften, eene opgave der in het afgeloopen kalenderjaar in het register gestelde aanteekeningen en, desgevraagd, te allen tijde andere inlichtingen.

Artikel 9.

1. Alvorens een vaartuig voor zeevisscherij in gebruik wordt genomen, moet daarvan door den eigenaar schriftelijk aangifte worden gedaan bij de autoriteit, die in de gemeente, waar het vaartuig zal tehuis behooren, met het houden van het register is belast. Het formulier voor de aangifte wordt door Onzen voornoemden Minister vastgesteld.

2. De eigenaar van een zeevisschersvaartuig is verplicht aan de in het vorige lid bedoelde autoriteit binnen een maand, nadat hij daarvan kennis heeft gekregen, mededeeling te doen van elke verandering, die wijziging kan tengevolge hebben in hetgeen omtrent het vaartuig in het register is aangeteekend.

Artikel 10.

1. Bij algemeenen maatregel van bestuur worden bepalingen vastgesteld betreffende de voorwaarden, waaronder en de wijze waarop van Staatswege gelegenheid wordt gegeven om gekaakte haring, van de Nederlandsche visscherijen afkomstig, te doen keuren, alsmede betreffende het personeel met de keuring belast en het loon, dat voor iedere keuring is verschuldigd.

2. Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen bepalingen worden vastgesteld betreffende het tegengaan van het vangen en dooden van robben van alle soorten, gedurende een te bepalen tijd des jaars, in een aan te wijzen gedeelte der Noordelijke IJszee door de opvarenden of de bemanning van Nederlandsche schepen.

HOOFDSTUK III.

Van kustvisscherij.

Artikel 11.

Bij algemeenen maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven betreffende het voeren van letterteekens en nummers door de vaartuigen, die voor kustvisscherij worden gebezigd en de inschrijving van die vaartuigen in een register, hetwelk in iedere gemeente, waar een of meer kustvisschersvaartuigen tehuis behooren, wordt gehouden door den waterschout in die gemeente; bij gebreke of verhindering van dezen: door den commissaris van politie aldaar of, zijn er meer dan één, door een hunner door den burgemeester aan te wijzen; of, bij gebreke of verhindering ook van den commissaris van politie, door den burgemeester dier gemeente.

Artikel 12.

1. Kustvisscherij is verboden, tenzij men voorzien is van een consent.

2. De consenten worden op schriftelijke aanvrage tegen betaling van vijftig cents (f 0,50) uitgereikt door de in het vorige artikel bedoelde autoriteit in de gemeente, waar de aanvrager woont; of, voor het geval de visscherij met een vaartuig wordt uitgeoefend, waar het vaartuig tehuis behoort.

3. Zij zijn geldig voor twee jaren, met dien verstande, dat consenten, in den loop van het jaar afgegeven, geldig zijn tot en met 31 December van het volgende jaar.

4. Zij moeten vermelden:

a. den naam, de voornamen, het geboortejaar en de woonplaats van den houder;

b. indien de houder de visscherij met een vaartuig uitoefent, eene opgave van den naam, de soort, het letterteeken en het nummer van inschrijving van dat vaartuig;

c. de dagteekening der uitreiking en den geldigheidsduur.

5. Zij worden alleen afgegeven aan:

a. hen, die ingezetenen des Rijks zijn;

b. ingezetenen van België, doch slechts voor de wateren, bedoeld in art. 1 van het Reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat, tusschen Nederland en België op 19 April 1839 gesloten, betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel, behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45).

6. Het verbod van het eerste lid geldt niet voor hem, die vischt met den hengel of met zetlijnen.

7. De consenten worden niet uitgereikt aan hen, wien ingevolge art. 34 de bevoegdheid om krachtens een consent of akte te vissehen is ontzegd, voor den duur der ontzegging.

8. Met inachtneming van het bepaalde in de vorige leden van dit artikel worden door Onzen voornoemden Minister de noodige voorschriften gegeven betreffende het aanvragen en verleenen van consenten.

9. De modellen van de aanvragen tot het bekomen van consenten en van de consenten zelf worden door dien Minister vastgesteld.

Artikel 13.

1. Het is verboden te vissehen in een water, waarvan een ander de rechthebbende op het vischrecht is, tenzij men voorzien is van een schriftelijke vergunning van den rechthebbende.

2. De vergunningen zijn geldig gedurende ten hoogste drie jaren.

3. Zij moeten vermelden: den naam, de voornamen en de woonplaats van hem, die haar verleent en van den houder, den aard van het recht van eerstgenoemde, de opgave van het water en de visscherij, waarvoor zij gelden, de dagteekening der uitreiking en den geldigheidsduur.

4. Het verbod van het eerste lid geldt niet:

a. voor hem die vischt in gezelschap van den rechthebbende of den houder der vergunning, indien in de vergunning de bevoegdheid is uitgedrukt, om personen, zich in gezelschap van den vergunninghouder bevindende, te laten medevissehen;

b. voor het vissehen in water, waarvan de Staat de rechthebbende op het vischrecht is.

Artikel 14.

Het in artikel 12 bedoelde consent en de in artikel 13 bedoelde vergunning moeten op de eerste vordering ter inzage worden verstrekt aan de ambtenaren, belast met het opsporen der bij deze wet strafbaar gestelde feiten.

Artikel 15.

1. Bij algemeenen maatregel van bestuur worden bepalingen vastgesteld tot regeling van de kustvisscherij.
2. Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen voor de regeling van de visscherij in een gedeelte der Zuidhollandsche en Zeeuwsche stroomen bepalingen worden gemaakt in afwijking van de voorschriften van deze wet.
3. Binnen vijf jaren na het tijdstip, waarop deze wet is in werking getreden, wordt een ontwerp van wet bij de Staten-Generaal ingediend, waarbij dit artikel wordt herzien.

HOOFDSTUK IV.

Van binnenvisscherij.

Artikel 16.

1. Binnenvisscherij is verboden, tenzij men voorzien is van een voor de visscherij, die wordt uitgeoefend, geldige akte.
2. De akten worden op schriftelijke aanvrage uitgereikt door Onzen Commissaris in de provincie, waarin de aanvrager woont of, zoo hij zijne woonplaats niet in het Rijk heeft, verblijft.
3. De navolgende akten worden uitgereikt:
   a. *groote vischakten* tot het visschen met alle geoorloofde vischtuigen, tegen betaling van twee gulden vijftig cents (f 2,50);
   b. *kleine vischakten* tot het visschen met één daarin genoemd vischtuig, tegen betaling van een gulden (f 1);
   c. *hengelakten* tot het visschen met meer dan één hengel, tegen betaling van vijftig cents (f 0,50).
4. De akten zijn geldig voor één jaar, aanvangende 1 Juli en eindigende 30 Juni daarop volgende.
5. De akten houden onder meer in: den naam der akte, den naam, de voornamen, het geboortejaar en de woonplaats van den houder en de dagteekening der uitreiking.
6. Aan hem, die zijne akte verloren heeft, wordt op zijn verzoek door Onzen Commissaris in de provincie die haar heeft uit-

gereikt, een duplicaat daarvan afgegeven tegen betaling van vijf en twintig cents (f 0,25).

7. Het verbod van het eerste lid geldt niet:

a. voor hen, die in dienst van den houder van eene groote of kleine vischakte de in die akte genoemde visscherij uitoefenen, mits een van hen die akte bij zich heeft;

b. voor hen, die visschen met één hengel.

8. Geene akte wordt uitgereikt aan hem, wien ingevolge art. 34, eerste lid, de bevoegdheid om krachtens een consent of akte te visschen is ontzegd, voor den duur der ontzegging.

9. Geene akte wordt uitgereikt aan veld- en boschwachters, beambten der marechaussee, niet zijnde hulp-officieren van justitie, ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht en van commissaris van politie, beambten van den Rijks- en provincialen waterstaat en beambten van de domeinen, beneden den rang van hoofdopziener.

10. Met inachtneming van het bepaalde in de vorige leden van dit artikel worden door Onzen voornoemden Minister de noodige voorschriften gegeven betreffende het aanvragen en verleenen der akten en duplicaten daarvan.

11. De modellen van de aanvragen tot het bekomen van akten en van de akten zelf worden door dien Minister vastgesteld.

Artikel 17.

1. Het is verboden te visschen in een water, waarvan een ander de rechthebbende op het vischrecht is, tenzij men voorzien is van diens schriftelijke vergunning, vermeldende de dagteekening der uitreiking en den geldigheidsduur.

2. De vergunningen zijn geldig gedurende ten hoogste drie jaren.

3. Het verbod van het eerste lid geldt niet:

a. voor hem, die vischt in gezelschap van den rechthebbende of den houder der vergunning, indien in de vergunning de bevoegdheid is uitgedrukt, om personen, zich in gezelschap van den vergunninghouder bevindende, te laten medevisschen;

b. voor het visschen met één hengel in de bij de artikelen 577 en 579 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde wateren, voor zoover deze niet bij algemeenen maatregel van bestuur worden uitgezonderd.

Artikel 18.

De in artikel 16 bedoelde akte en de in artikel 17 bedoelde vergunning moeten op de eerste vordering ter inzage worden

verstrekt aan de ambtenaren, belast met het opsporen der bij deze wet strafbaar gestelde feiten.

Artikel 19.

Bij algemeenen maatregel van bestuur kan worden bepaald:

a. gedurende welken tijd, op welke wijze, onder welke omstandigheden en met behulp van welke stoffen eenige soort van visscherij niet mag worden uitgeoefend, hetzij in eenig water, hetzij in sommige wateren;

b. welke vischtuigen steeds, en welke onder sommige omstandigheden verboden zijn, aan welke voorwaarden de verkoop en het vervoer van verboden en geoorloofde vischtuigen onderworpen zijn en aan welke eischen de geoorloofde vischtuigen moeten voldoen;

c. de maat, welke op sommige vischsoorten wordt gesteld;

d. hoe gehandeld moet worden met visschen, gevangen gedurende den daarvoor vastgestelden gesloten tijd en met visschen, kleiner dan de daarop gestelde maat;

e. hetgeen noodig is tot bescherming der in artikel 21 bedoelde paaiplaatsen;

f. welke visschen in sommige wateren niet mogen worden gepoot;

g. hetgeen noodig is tot bescherming van kuit en broed van visch.

Artikel 20.

Het is verboden:

a. zonder toestemming van Onzen voornoemden Minister in eenig water andere visch te poten, dan die voorkomt op de lijst, bedoeld in artikel 3, tweede lid;

b. in een water, waarvan een ander de rechthebbende op het vischrecht is, zonder diens toestemming visch te poten.

Artikel 21.

Op verzoek van rechthebbenden op het vischrecht kan, op de wijze en volgens regelen bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen, water tijdelijk als paaiplaats van visch worden aangewezen door de in dien algemeenen maatregel van bestuur te noemen autoriteit.

Artikel 22.

1. Het bepaalde bij en krachtens de artikelen 16, 17, 19 en 20 is niet van toepassing op binnen een erf gelegen afgesloten vischwater.

2. Het bepaalde krachtens en bij de artikelen 19 en 20 letter *a* is niet van toepassing ten aanzien van:

a. water, dat geen voor het doorlaten van visch geschikte verbinding met andere wateren bezit, mits er niet meer dan één rechthebbende op het vischrecht van dat water is;

b. de deelnemers aan onderzoekingen, ingesteld op last of met goedvinden van Onzen voornoemden Minister.

3. Door den Inspecteur der visscherijen in het district kan onder de noodige voorwaarden tot het voorkomen van misbruik schriftelijk ontheffing worden verleend van het bepaalde krachtens artikel 19 in het belang van de wetenschap, de vischteelt en de voeding van dieren in dierentuinen.

4. De aanvrager kan van eene door den Inspecteur der visscherijen in het district voorwaardelijk verleende of geweigerde ontheffing binnen veertien dagen schriftelijk in beroep komen bij Onzen voornoemden Minister, wiens met redenen omkleede beslissing aan den aanvrager wordt medegedeeld. Eene beslissing in beroep, waarbij wordt afgeweken van die, waartegen beroep is ingesteld, treedt in de plaats daarvan.

HOOFDSTUK V.

Van het verkoopen, vervoeren, enz. van visch.

Artikel 23.

1. Het is verboden visch van kleinere afmeting dan bepaald is in den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 15 of dien, bedoeld in artikel 19:

a. als lokaas te bezigen;

b. te leveren;

c. in een winkel of op eenige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats voorhanden te hebben;

d. in eethuizen of logementen voor te dienen;

e. uit te stallen in het openbaar;

f. rond te brengen;

g. te venten;

h. te vervoeren, in te voeren, uit te voeren of in opslag te hebben;

i. voorhanden te hebben in werkplaatsen tot het verduurzamen of verwerken van visch of daartoe behoorende inrichtingen;

j. te bezigen als voeder van dieren of als mest.

2. Het is verboden visch, waarvoor krachtens artikel 19, letter *a*, een gesloten tijd is bepaald, van veertien dagen na den aanvang tot het einde van dien tijd:

a. als lokaas te bezigen;
b. te leveren;
c. in een winkel of op eenige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats voorhanden te hebben;
d. in eethuizen of logementen voor te dienen;
e. uit te stallen in het openbaar;
f. rond te brengen;
g. te venten;
h. te vervoeren, in te voeren, uit te voeren of in opslag te hebben.

3. Het bepaalde bij de beide vorige leden van dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van:
a. de deelnemers aan onderzoekingen, ingesteld op last of met goedvinden van Onzen voornoemden Minister;
b. visch, welker vangst ingevolge artikel 22, derde of vierde lid, werd toegestaan, mits de krachtens dat artikel gestelde voorwaarden zijn in acht genomen.

4. Het bepaalde bij het tweede lid van dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van verduurzaamde visch.

5. Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen nog andere uitzonderingen worden toegelaten op het bepaalde bij het eerste en tweede lid van dit artikel.

Artikel 24.

In geval van overtreding van artikel 23 eerste lid letter *h* of tweede lid letter *h*, door of vanwege den ondernemer van een openbaar vervoermiddel als zoodanig, zal deze niet worden vervolgd, mits door hem de naam en de woonplaats van den afzender worden bekend gemaakt uiterlijk op de eerste aanmaning van den ambtenaar van het openbaar ministerie vóór het uitbrengen der dagvaarding en hij aannemelijk maakt, dat hij bij het begaan der overtreding te goeder trouw was.

HOOFDSTUK VI.

Van het College voor de visscherijen.

Artikel 25.

1. Er is een College voor de visscherijen, dat, zoowel op daartoe door Onzen voornoemden Minister gedaan verzoek, als uit eigen beweging, voorlichting geeft aan de Regeering omtrent alle met de visscherijen in verband staande onderwerpen en tracht de ontwikkeling der visscherijen, ook door het opsporen, bekend maken en helpen invoeren van elders tot stand gebrachte verbeteringen, zooveel mogelijk te bevorderen.

2. Het College bestaat uit ten hoogste een en twintig door Ons te benoemen leden.

3. De samenstelling, de verdeeling in afdeelingen, de bevoegdheid en de werkzaamheden van het College en van zijne afdeelingen worden, met inachtneming van het bepaalde in de vorige leden, nader bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

4. Aan het College is een secretaris toegevoegd, die door Ons wordt benoemd.

HOOFDSTUK VII.

Van de ambtenaren met het toezicht belast.

Artikel 26.

1. Ter bevordering van eene behoorlijke uitvoering van deze wet worden door Ons ambtenaren benoemd.

2. De werkkring en de bevoegdheden van die ambtenaren worden geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur. Daarbij wordt het Rijk verdeeld in visscherij-districten, aan het hoofd waarvan een Inspecteur staat.

3. De hiervoren bedoelde ambtenaren mogen onmiddellijk noch middellijk deelnemen aan eenigen tak van visscherij of aan eenigen handel in visch. Het is hun geoorloofd:

1°. te visschen met één hengel, en

2°. te visschen ten behoeve van onderzoekingen, ingesteld op last of met goedvinden van Onzen voornoemden Minister.

HOOFDSTUK VIII.

Strafbepalingen.

Artikel 27.

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes weken of geldboete van ten hoogste zestig gulden wordt als schuldig aan vischstrooperij gestraft hij die, anders dan visschende uitsluitend met één hengel, aan niemand toebehoorende visschen bemachtigt, wetende dat hij daardoor inbreuk maakt op eens anders recht.

Artikel 28.

1. Het niet of niet tijdig nakomen van een der bepalingen, vervat in artikel 9, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste vijftien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden.

2. De strafvervolging wordt ingesteld en de in dit artikel bepaalde straf wordt uitgesproken, indien het zeevisschersvaartuig toebehoort:

1°. aan eene reederij, tegen den boekhouder;

2°. aan eene naamlooze vennootschap, eene coöperatieve of andere rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging of stichting, tegen de leden van het bestuur.

Artikel 29.

Overtreding van het bepaalde krachtens artikel 10, tweede lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste drie duizend gulden.

Artikel 30.

Op overtreding van de krachtens deze wet vastgestelde algemeene maatregelen van bestuur kan daarbij straf worden gesteld, doch geen andere of hoogere dan, hetzij hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, hetzij geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Artikel 31.

1. Overtreding van de artikelen 12, eerste lid, 13, eerste lid, 16, eerste lid, 17, eerste lid, 20 en 23, eerste en tweede lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden.

2. Overtreding van de artikelen 14 en 18 wordt, voor zoover daartegen niet bij het Wetboek van Strafrecht is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste tien gulden.

Artikel 32.

De bij artikel 27, krachtens artikel 30 en bij artikel 31, eerste lid bepaalde straffen kunnen worden verdubbeld:

a. indien het feit wordt gepleegd in wateren, die als paaiplaatsen zijn aangewezen;

b. indien het feit wordt gepleegd tusschen één uur na zonsondergang en één uur voor zonsopgang;

c. indien hij die het feit pleegt zich door vermomming of op andere wijze onherkenbaar heeft trachten te maken;

d. indien het feit wordt gepleegd door twee of meer vereenigde personen;

e. indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens vischstrooperij of, voor zoover

het betreft de krachtens artikel 30 en bij artikel 31, eerste lid, bepaalde straffen, wegens overtreding van deze wet of van de daarin bedoelde algemeene maatregelen van bestuur, onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete is betaald.

Artikel 33.

De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen, behalve het feit, strafbaar gesteld bij artikel 27, dat als misdrijf wordt beschouwd.

Artikel 34.

1. Bij veroordeeling wegens overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 12, eerste lid, 13, eerste lid, 16, eerste lid, 17, eerste lid, 19, 20 en 27, kan aan den veroordeelde de bevoegdheid om krachtens een consent of akte te visschen voor ten hoogste drie jaren worden ontzegd.
2. Bij toepassing van het eerste lid, gaat de geldigheid van het consent en van de akte, aan den veroordeelde afgegeven, verloren, zoodra de veroordeeling onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete is betaald. De betrokken officier van justitie of ambtenaar van het Openbaar Ministerie doet daarvan onmiddellijk mededeeling aan Onzen voornoemden Minister, die daarvan aankondiging doet in de *Staatscourant* en in het *Algemeen Politieblad*.

Artikel 35.

1. Met het opsporen van de feiten strafbaar gesteld bij en krachtens deze wet zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de marechaussee, alle overige ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de sluis- en brugwachters van den Rijks- en provincialen waterstaat, alsmede de in artikel 26 bedoelde ambtenaren.
2. Met het opsporen van de overtredingen van artikel 9 zijn bovendien belast de personen, die ingevolge artikel 8 met het houden van het register zijn belast.

Artikel 36.

1. De bij artikel 35 bedoelde ambtenaren hebben te allen tijde toegang tot alle besloten lokalen, besloten erven en tot alle middelen van vervoer, waarin, waarop of waarmede, naar zij

weten of redelijkerwijze vermoeden, visch wordt bewaard, bewerkt of vervoerd.

2. Plaatsen, die tevens woningen zijn, of alleen door eene woning toegankelijk zijn, treden de in het eerste lid bedoelde ambtenaren tegen den wil van den bewoner niet binnen, dan op vertoon van een schriftelijken algemeenen of bijzonderen last van den kantonrechter of van den burgemeester en in bijzijn van den kantonrechter, den burgemeester, eenen wethouder der gemeente of eenen commissaris van politie.

3. Van dit binnentreden en van de redenen, die daartoe geleid hebben, wordt door dengene, die deze handeling heeft verricht, proces-verbaal opgemaakt, hetwelk binnen tweemaal vier en twintig uren aan den ingezetene wiens woning is binnen getreden in afschrift wordt medegedeeld.

4. De in het tweede lid van dit artikel bedoelde last houdt in voor hoe langen tijd hij geldig is en mag niet tusschen zonsondergang en zonsopgang worden uitgevoerd, tenzij hij inhoudt, dat de uitvoering daarvan te allen tijde mag plaats hebben. De bepaling, dat de uitvoering te allen tijde mag plaats hebben, kan alleen in een bijzonderen last worden opgenomen.

Artikel 37.

1. De bij artikel 35 bedoelde ambtenaren zijn bevoegd om, overal waar zij toegang hebben, te onderzoeken alle visch en alle vischtuig, alsook alle voorwerpen, waarin zij weten of redelijkerwijze vermoeden dat visch of vischtuig aanwezig is, met dien verstande evenwel dat het hun niet zal vrijstaan om uitstaand vischtuig, toebehoorend aan den rechthebbende op het vischrecht van het water, buiten diens toestemming te lichten, en dat zij met een slot gesloten vischkaren niet dan in tegenwoordigheid van den rechthebbende mogen onderzoeken.

2. De bevoegdheid tot dat onderzoek vervalt, wanneer dientengevolge eenige vertraging in den dienst van een openbaar middel van vervoer zou ontstaan.

Artikel 38.

1. Het vischtuig, waarmede een der bij of krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten is gepleegd, wordt zooveel doenlijk in beslag genomen, evenals visch, aangetroffen bij of achtergelaten door hem die een dier strafbare feiten pleegde.

2. Van de inbeslagneming behoort te blijken bij proces-verbaal

3. De in beslag genomen voorwerpen met uitzondering van visch worden door den verbalisant gewaarmerkt. Daarna worden zij op 's Rijks kosten, hetzij door den verbalisant zelf, hetzij op

diens verzoek door de zorg van den burgemeester in wiens gemeente zij zijn in beslag genomen, overgebracht naar de griffie van den bevoegden rechter.

4. Voorwerpen die niet of bezwaarlijk ter griffie kunnen worden overgebracht, worden door de zorg van den burgemeester, in wiens gemeente zij zijn in beslag genomen, op 's Rijks kosten op eene geschikte plaats in bewaring gesteld.

5. Met de in beslag genomen visch wordt gehandeld volgens door Onzen voornoemden Minister te geven voorschriften.

Artikel 39.

Het vischtuig, waarmede een der bij of krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten is gepleegd, kan worden verbeurd verklaard.

HOOFDSTUK IX.

Slotbepalingen.

Artikel 40.

Alle stukken, verzoekschriften en beschikkingen, opgemaakt ten gevolge van deze wet, zijn vrij van het recht van zegel en van de formaliteit van registratie en worden kosteloos uitgereikt.

Artikel 41.

1. Met het in werking treden dezer wet vervallen: 1°. de wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen, zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 7 October 1884 (*Staatsblad* n°. 211), van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 14 Juni 1890 (*Staatsblad* n°. 95), alsmede de krachtens die wet gegeven voorschriften; 2°. alle bepalingen, voor zooveel zij betrekking hebben op de visscherij, vervat in of uitgevaardigd krachtens de wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87), tot regeling der jacht en visscherij, zooals die wet is gewijzigd bij de wetten van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 61), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 13 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 105) en van 14 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 148); 3°. de woorden „en visscherij" in art. 21 sub 6°. van de wet van 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47) op het Regt van Zegel.

2. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

3. Zij kan worden aangehaald onder den titel „Visscherijwet".

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten paleize het Loo, den 6den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *negen en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 312.) **WET** *van den 6den October* 1908, *betreffende het opsporen van delfstoffen van Staatswege.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is nadere bepalingen vast te stellen betreffende het opsporen van delfstoffen van Staatswege;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Het opsporen van delfstoffen in geheel Nederland geschiedt gedurende een tijdvak van vijftien jaren, te rekenen van den dag van het in werking treden dezer wet, van Staatswege.

Artikel 2.

Het is aan anderen dan den Staat gedurende een tijdvak van vijftien jaren, te rekenen van den dag van het in werking treden dezer wet, niet geoorloofd delfstoffen op te sporen, tenzij daartoe vergunning van onzen Minister met de uitvoering van deze wet belast, is verkregen, welke vergunning evenwel niet zal mogen worden verleend voor het opsporen van steenkool en zouten.

Artikel 3.

Het verbod in het vorig artikel vervat is niet van toepassing op nadere opsporingen van zoodanige delfstoffen en in zoodanige terreinen, waarvoor krachtens de wet van 21 April 1810 (*Bulletin*

des Lois n°. 285) vóór 1 December 1906 concessie is verleend of aangevraagd.

Artikel 4.

De wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 230) is ingetrokken.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten paleize het Loo, den 6den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *drie en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 313.) ***BESLUIT*** *van den 21sten September 1909, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 December 1902* (Staatsblad *n°. 206*), *laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Juni 1909* (Staatsblad *n°. 191*), *tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4, der Ongevallenwet 1901.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 Juli 1909, n°. 1302, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien de artikelen 52, derde lid, en 59, sub 1 en 3, der Ongevallenwet 1901 (wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* n°. 1, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 249);

Gelet op artikel 59, sub 6, der voornoemde wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 September 1909, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 September 1909, n°. 1603, afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel 1.

Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 191), wordt gewijzigd als volgt:

I.

In het eerste lid van artikel 8 wordt tusschen: „bedraagt" en „ten minste" ingevoegd: „ , behoudens het bepaalde in de artikelen 8 *bis* en 8 *ter*,".

In het tweede lid van artikel 8 wordt tusschen: „pand" en „ten minste" ingevoegd: „ , behoudens het bepaalde in de artikelen 8 *bis* en 8 *ter*,".

In het derde lid van artikel 8 wordt tusschen: „pand" en „ten minste" ingevoegd: „ , behoudens het bepaalde in de artikelen 8 *bis* en 8 *ter*,".

II.

Tusschen de artikelen 8 en 9 wordt het volgende ingevoegd:

„Artikel 8 *bis*.

Indien de waarde van het pand, dat door eene naamlooze vennootschap of eene vereeniging overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande artikel is gegeven of zou moeten worden gegeven, minder bedraagt of zou bedragen dan 400 000 gulden en door een werkgever of door meerdere werkgevers een of meer der in het volgend lid van dit artikel bedoelde bedrijven worden uitgeoefend in een of meer ondernemingen, ten aanzien waarvan zij zijn toegelaten het risico van de bij de Ongevallenwet 1901 geregelde verzekering over te dragen aan die naamlooze vennootschap of die vereeniging of ten aanzien waarvan zij verzocht hebben tot die overdracht te worden toegelaten, wordt het bedrag, overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande artikel bepaald, vermeerderd met het bedrag, bedoeld in het laatste lid van dit artikel.

De in het eerste lid bedoelde bedrijven zijn die, welke bij den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zijn ingedeeld in eene gevarenklasse, waarvan het middelste gevarencijfer volgens het tarief, bedoeld in artikel 42 dier wet, overeenkomt met eene premie van meer dan 13 percent van het voor premieberekening in aanmerking komend loonbedrag.

Het bedrag, bedoeld aan het slot van het eerste lid van dit artikel, is gelijk aan het 1.2 voud van het bedrag der premie, hetwelk de in dat lid bedoelde werkgevers ten aanzien van de in

dat lid bedoelde ondernemingen naar het oordeel van het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan die bank over den termijn van een jaar zouden moeten betalen, indien hunne werklieden in die ondernemingen voor risico der Rijksverzekeringsbank verzekerd waren.

Artikel 8 *ter*.

Indien de waarde van het pand ten gevolge van het bepaalde bij artikel 8 *bis* meer zou moeten bedragen dan 400 000 gulden, wordt die waarde bepaald op 400 000 gulden.".

III.

Na het eerste lid van artikel 18 wordt het volgende tweede lid ingevoegd:

„Wanneer het bedrag van het in het vorig lid bedoelde pand krachtens het bepaalde bij artikel 8 *bis* moet worden verhoogd, geeft het bestuur der Rijksverzekeringsbank daarvan zoo spoedig mogelijk bij geadviseerden dienstbrief kennis aan de naamlooze vennootschap of vereeniging, met uitnoodiging om binnen veertien dagen, te rekenen van de dagteekening van het bewijs van adviseering van den dienstbrief, door verdere inpandgeving van fondsen of gelden het pand op het vereischte bedrag te brengen.".

IV.

Artikel 22 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer het bedrag van een pand, als bedoeld in artikel 52, derde lid, der Ongevallenwet 1901, dat door eene naamlooze vennootschap of vereeniging is gegeven, hetzij ten gevolge van eene vermindering van de som der in artikel 8 van dit besluit bedoelde loonbedragen, hetzij ten gevolge van het niet langer dragen van het risico ten aanzien van een of meer ondernemingen, waarin worden uitgeoefend een of meer der in het tweede lid van artikel 8 *bis* bedoelde bedrijven, hetzij ten gevolge van het niet langer uitoefenen in een of meer ondernemingen van een of meer der bedoelde bedrijven, hooger blijkt te zijn dan het bedrag, waarvoor volgens de artikelen 8, 8 *bis* en 8 *ter* door de naamlooze vennootschap of vereeniging zekerheid moet zijn gesteld, dan kan de naamlooze vennootschap of vereeniging

schriftelijk aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank verzoeken om door teruggave van in pand gegeven fondsen of gelden de waarde van het door haar gegeven pand op het vereischte bedrag terug te brengen. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank schort de teruggave der fondsen of gelden voor ten hoogste drie jaar geheel of ten deele op, indien het van oordeel is, dat anders het pand onvoldoende zou kunnen zijn om de vorderingen te dekken, welke ten laste der naamlooze vennootschap of vereeniging loopen of nog kunnen ontstaan wegens ongevallen, waarvoor de naamlooze vennootschap of vereeniging het risico draagt, voorgekomen vóór het tijdstip, waarop de naamlooze vennootschap of vereeniging bevoegd was teruggave van in pand gegeven fondsen of gelden te verzoeken.".

V.

In het tweede lid van artikel 26 wordt: „tweede" vervangen door: „laatste".

Artikel 2.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 21sten September 1909.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

A. S. TALMA.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* September 1909.

De Minister van Justitie,

NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 314.) ***BESLUIT*** *van den 6den October* 1908, *tot toepassing der wet van* 26 *April* 1884 (Staatsblad *n°.* 80), *aangevuld door de wet van* 20 *Juli* 1884 (Staatsblad *n°.* 164) *en gewijzigd bij artikel* 19 *van de wet van* 15 *April* 1886 (Staatsblad *n°.* 64), *tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en andere der bedoelde ziekten op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Augustus 1908, n°. 8003, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, en van Onzen Minister van Financiën van 24 Augustus 1908, n°. 14, Invoerrechten;

Gelet op Ons besluit van 7 October 1907 (*Staatsblad* n°. 266);

Den Raad van State gehoord (advies van 15 September 1908, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 September 1908, n°. 9266, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, en van Onzen Minister van Financiën van 2 October 1908, n°. 10, afdeeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Artikel 1.

In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed zijn verboden uit landen of

plaatsen door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen of en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen.

De beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

Artikel 2.

Heeft het verbod afwending van de Aziatische cholera of van pest ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- en doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te Parijs gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, naar de bepalingen van die overeenkomst.

Artikel 3.

Het tegenwoordige besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag, na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 315.) **BESLUIT** *van den 7den October* 1908, *houdende machtiging tot uitgifte van Schatkistpromessen volgens de wet van* 5 *December* 1881 (Staatsblad *n°.* 185).

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is maatregelen te nemen ten einde 's Rijks kas, desgevorderd, tijdelijk te kunnen versterken;

Gelet op artikel 4 der wet van 30 December 1907, (*Staatsblad* n°. 372);

Gezien de artikelen 3 en 6 der Wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 3den October 1908, n°. 50 (Generale Thesaurie);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Onze Minister van Financiën wordt gemachtigd tot de uitgifte van Schatkistpromessen tot een bedrag van *elf millioen gulden* (f 11 000 000).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 7den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *dertienden* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 316.) ***BESLUIT*** *van den 9den October* 1908, *houdende bekendmaking van den tekst der wet van* 15 *April* 1891 (Staatsblad *n°.* 87) *tot regeling der brievenposterij, zooals die is aangevuld en gewijzigd bij de wetten van* 31 *December* 1906 (Staatsblad *n°.* 358) *en* 23 *Juli* 1908 (Staatsblad *n°.* 238).

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, van 3 October 1908, n°. 3977, afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Gelet op artikel 6 der wet van 23 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 238) en op Ons besluit van 16 September 1908 (*Staatsblad* n°. 298);

Hebben goedgevonden en verstaan:

den tekst der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) tot regeling der brievenposterij, met de daarin gebrachte wijzigingen en nieuwe nummering in artikel 27, algemeen bekend te maken, door bijvoeging van dien tekst in zijn geheel bij dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 9den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *zevenden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

TEKST der Wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) tot regeling der brievenposterij, zooals die is aangevuld en gewijzigd bij de wetten van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 358) en 23 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 238).

Artikel 1.

In deze wet wordt verstaan:

a. onder *brieven*: alle bescheiden en op papier, perkament of andere soortgelijke stoffen gestelde mededeelingen en berichten, al of niet in gesloten omslag, voor zoover die niet zijn te rangschikken onder de sub *b* tot en met *d* omschreven stukken en niet zijn vermeld in de artikelen 18 en 19;

b. onder *gedrukte stukken*: alle op papier, perkament of andere soortgelijke stoffen, door middel van boek-, plaat-, steen-, of lichtdruk vermenigvuldigde stukken en die welke, hoewel op andere wijze vermenigvuldigd, door Ons met gedrukte stukken zullen worden gelijkgesteld;

c. onder *nieuwsbladen*: de gedrukte stukken, welke ten minste eenmaal per maand verschijnen als courant of tijdschrift;

d. onder *bijvoegsel*: het vervolg van een nieuwsblad, namelijk dat gedeelte, waarvoor het hoofdblad geen genoegzame ruimte aanbiedt, doch dat overigens, hoewel op een afzonderlijk vel gedrukt, in strekking met dat blad overeenstemt of dit op eenigerlei gebied aanvult, daarvan kennelijk een wezenlijk deel uitmaakt en niet afzonderlijk verkrijgbaar wordt gesteld of voor afzonderlijke verspreiding bestemd is;

e. onder *monsters*: monsters of stalen van koopwaren en modellen, op zich zelf geen handelswaarde bezittende en uitsluitend moetende dienen om over de waar of de soort te kunnen oordeelen;

f. onder *stukken*: al hetgeen hierboven onder *a* tot en met *e* vermeld is.

Artikel 2.

Niemand dan de Staat is bevoegd, tegen genot van vracht, brieven te vervoeren, tenzij:

1°. de brieven zwaarder wegen dan een half kilogram;

2°. de brieven worden vervoerd binnen den kring van één postkantoor of één hulpkantoor met de bedoeling die ter post te bezorgen, welke bedoeling uit de voldoende frankeering zal moeten blijken;

3°. de brieven betrekking hebben op de voorwerpen, waarmede zij vervoerd worden;

4°. de brieven, welke tegelijk vervoerd worden, afkomstig zijn van één afzender of van personen tot één huisgezin behoorende, of slechts één brief tegelijk vervoerd wordt, in beide gevallen mits het vervoer plaats heeft binnen de grenzen des Rijks, en de persoon, die de brieven vervoert, niet is de ondernemer of de bestuurder der onderneming van het openbaar middel van vervoer, waarmede het brievenvervoer plaats vindt, of in dienst is van dien ondernemer of die onderneming;

5°. de brieven vervoerd worden overeenkomstig art. 26 dezer wet.

Met afwijking van den bovengestelden regel, kan op de voorwaarden door Ons te bepalen, vergunning worden verleend tot het vervoer van brieven binnen den kring van één post- of één hulpkantoor, alsmede tot het vervoeren van bestel- of boodschapskaarten.

Artikel 3.

Het port der brieven bedraagt, bij vooruitbetaling, voor elke briefkaart $2^1/_2$ cent;

voor elken anderen brief:

van een gewicht van niet meer dan 20 gram. 5 cent,

boven 20 tot en met 200 gram . . . . . 10 cent,

boven 200 tot en met 500 gram . . . . . 15 cent,

en voorts voor elk meerder gewicht van 500 gram of een gedeelte van 500 gram, 5 cent daarboven; behoudens dat het port van een brief van een gewicht van niet meer dan 200 gram, te bestellen binnen den kring van het post- of hulppostkantoor,

waar die ter post is bezorgd, bedraagt, bij vooruitbetaling, voor elke briefkaart 1½ cent; voor elken anderen brief:

van niet meer dan 20 gram . . . . . 3 cent,

boven 20 tot en met 200 gram. . . . . 5 cent.

Voor de toepassing van het bij het vorig lid bedoelde tarief, kan door Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, worden bepaald, dat twee aan elkander grenzende kringen van post- of hulpostkantoren geacht worden één kring te vormen, bijaldien daartoe bijzondere aanleiding bestaat.

Heeft er geene vooruitbetaling plaats gehad, dan wordt het alsdan volgens bovenstaand tarief van den geadresseerde te heffen port, behoudens het bepaalde bij het volgend artikel, voor elke briefkaart met twee en een halven cent, voor elken anderen brief met vijf cent verhoogd.

Hetzelfde verhoogde port wordt toegepast bij ontoereikende frankeering, doch na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels.

Artikel 4.

Het in het vorige artikel vermelde hoogere port der ongefrankeerde brieven is niet van toepassing op brieven, dienstzaken betreffende, voor welke geen vrijstelling van port is verleend, en die afkomstig zijn van Departementen van Algemeen Bestuur of van door Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, aan te wijzen besturen of personen, een openbaar ambt bekleedende.

Deze brieven zijn van eene door den genoemden Minister te bepalen aanduiding te voorzien.

Artikel 5.

Het port der gedrukte stukken bedraagt:

voor een gewicht tot en met 500 gram 1 cent per 50 gram of gedeelte van 50 gram;

boven 500 tot en met 750 gram . . . . 12½ cent,

boven 750 tot en met 1000 gram . . . . 15 cent,

en voorts voor elk meerder gewicht van 1000 gram of gedeelte van 1000 gram 2½ cent daarboven.

De berekening van het port geschiedt naar het gezamenlijk

gewicht van elke verzending onder een afzonderlijk adres, de omslagen en alles wat verder dient tot beveiliging van den inhoud daaronder begrepen.

Artikel 6.

Het port van nieuwsbladen, met of zonder bijvoegsels, bedraagt per nommer of exemplaar voor een gewicht van niet meer dan 55 gram . . . . . ½ cent,

boven 55 tot en met 150 gram . . . . . 1 cent,

en voorts voor elk meerder gewicht van 50 gram of van een gedeelte van 50 gram ½ cent daarboven.

Hetzelfde port in verhouding tot het gewicht, is van toepassing op de bijvoegsels, bij afzonderlijke verzending.

De heffing van het bovenvermelde port kan, op de wijze door Ons te bepalen, mede bij abonnement geschieden.

De frankeering van nieuwsbladen kan echter ook geschieden naar het tarief in het vorige artikel vermeld.

Artikel 7.

Het port der monsters bedraagt 2½ cent per 75 gram of gedeelte van 75 gram.

De tweede alinea van artikel 5 is daarop van toepassing.

Artikel 8.

Het port der in de drie voorafgaande artikelen genoemde stukken moet bij vooruitbetaling worden voldaan.

Indien zij ongefrankeerd ter post zijn bezorgd, worden zij belast met tweemaal het port bij vooruitbetaling verschuldigd; hetzelfde port wordt toegepast bij ontoereikende frankeering doch na aftrek der gebezigde postzegels.

Door Ons wordt bepaald welke bijvoegingen, doorhalingen of aanduidingen, op de adresstrook, den omslag of de in de drie voorgaande artikelen bedoelde stukken zelve geoorloofd zijn, alsmede welk gewicht voor eene verzending onder een afzonderlijk adres, welke afmetingen en welke wijze van inpakking zullen worden toegelaten.

Wij behouden Ons eveneens voor te bepalen welk gewicht de brieven niet mogen te boven gaan.

Wordt in strijd gehandeld met de voorschriften, krachtens de beide vorige zinsneden door Ons gegeven, dan worden de stukken niet verzonden en aan den afzender, indien deze bekend is,

teruggegeven. Is de afzender niet bekend, dan wordt van het niet-verzenden mededeeling gedaan aan den geadresseerde.

Het bij artikel 5 vastgestelde port is mede van toepassing op de handschriften, die met drukproeven onder denzelfden omslag verzonden worden, mits die drukproeven en handschriften tot eenzelfde uitgave behooren.

Artikel 9.

Voor stukken, die wegens verblijf elders van den geadresseerde of wel wegens terugzending aan den afzender, volgens artikel 22 dezer wet, meer dan ééne verzending ondergaan, wordt het port slechts eenmaal berekend, tenzij het geldt de verdere verzending van een brief, bestemd om te worden uitgereikt binnen den kring bedoeld in het tweede en derde lid van artikel 3, buiten dien kring.

In dit geval wordt toegepast het tarief vastgesteld in het eerste lid van artikel 3, en wordt het bedrag, dat het volgens dit tarief verschuldigde port meer bedraagt dan het betaalde port, van den geadresseerde geheven.

Artikel 10.

De afzender kan zijne stukken doen aanteekenen. Hem wordt alsdan ten kantore van afzending een bewijs van ontvang afgegeven.

De uitreiking van een aangeteekend stuk geschiedt slechts tegen afgifte van een door den geadresseerde of zijn gemachtigde onderteekend bewijs van ontvang.

Gewone aanteekening kan geschieden van alle niet gesloten stukken, die geen geld, geldswaardig papier, edele metalen of kostbaarheden bevatten, alsmede van alle gesloten stukken; aanteekening met aangifte der geldswaarde alleen van gesloten brieven.

Door Ons wordt bepaald: de wijze waarop de aangeteekende brieven, die geldswaarde bevatten, alsmede de brieven met aangegeven geldswaarde moeten gesloten zijn, de wijze waarop de aangeteekende stukken worden uitgereikt en het hoogste bedrag, waarvan de aangifte mag worden gedaan.

Artikel 11.

Voor de in het vorig artikel bedoelde aanteekening is, boven het bij de voorafgaande artikelen vastgestelde port, verschuldigd: voor de gewone aanteekening een vast recht van 10 cent; voor de aanteekening met aangifte van geldswaarde een opklimmend

recht, dat door Ons wordt bepaald, doch dat niet hooger wordt gesteld dan $2^1/_2$ cent voor elke honderd gulden of gedeelte van honderd gulden aangegeven waarde, met een minimum van twaalf en een halven cent voor elken brief.

De bovenvermelde porten en rechten moeten bij vooruitbetaling worden voldaan.

Ten kantore van afzending kan vertooning van de aangegeven waarde gevorderd worden, in welk geval die waarde in tegenwoordigheid van een der ambtenaren van dat kantoor in den omslag moet worden gesloten.

Artikel 12.

De afzender van een overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 10 en 11 aangeteekend stuk heeft aanspraak op schadevergoeding ingeval van verlies; indien de geldswaarde is aangegeven, ook in geval van vermissing van den inhoud of van een gedeelte daarvan, mits bij de uitreiking de brief zoodanig geschonden is, dat berooving mogelijk was en tevens de inhoud in tegenwoordigheid van den postambtenaar is geconstateerd.

De schadevergoeding bedraagt:

a. voor een gewoon aangeteekend stuk, onverschillig de waarde van het verlorene, vijf en twintig gulden, ook al is het verlies het gevolg van overmacht;

b. voor een aangeteekenden brief met aangegeven geldswaarde, het volle bedrag der aangegeven geldswaarde, of, bij vermissing van een gedeelte dier waarde, het gedeelte hetwelk aan dat bedrag ontbreekt; een en ander ook al is het verlies het gevolg van overmacht.

De verplichting tot eventueele schadevergoeding houdt op, zoodra het aangeteekend stuk tegen ontvangbewijs is uitgereikt.

De aanspraak op schadevergoeding vervalt, indien niet binnen één jaar, na de dagteekening van het aan den afzender verstrekte bewijs van ontvang, bij het hoofdbestuur der posterijen schriftelijk aanvraag tot uitbetaling daarvan is gedaan.

De afzender is verplicht, voor zoover hij daartoe in staat is, omtrent het vermiste aan den directeur van het postkantoor alle door dezen gevraagde inlichtingen te geven.

Wordt het vermiste geheel of gedeeltelijk teruggevonden, dan wordt hiervan zoo mogelijk aan den afzender en aan den geadresseerde mededeeling gedaan. De afzender kan het gevondene terugontvangen tegen wederuitkeering der betaalde vergoeding, mits deze plaats hebbe binnen dertig dagen nadat de voormelde mededeeling aan hem is ter hand gesteld.

Is die termijn verloopen zonder dat hij het gevondene terugvorderde, dan wordt den geadresseerde, gedurende een gelijk tijdvak, gelegenheid gegeven het gevondene, tegen uitkeering van het bedrag, dat aan den afzender is betaald, in ontvang te nemen. Wordt van die gelegenheid geen gebruik gemaakt, dan vervalt het gevondene aan den Staat.

Artikel 13.

De aanteekening is verplicht bij verzending van geld, bankpapier en muntpapier, edele metalen of kostbaarheden.

Bij vermoeden dat door den afzender in strijd hiermede is gehandeld, geschiedt de aanteekening ambtshalve. De uitreiking geschiedt alsdan tegen betaling door den geadresseerde van driemaal het recht in art. 11 voor de gewone aanteekening bepaald, onverminderd het eventueel verschuldigde port, tenzij bij de opening op verlangen van den geadresseerde, aan den postambtenaar, ten wiens overstaan de opening plaats heeft, blijkt, dat het vermoeden onjuist was.

Artikel 14.

Voor vermissing, beschadiging of vertraging in de uitreiking van een niet aangeteekend stuk of van den geheelen of gedeeltelijken inhoud daarvan wordt geene vergoeding verleend.

Artikel 15.

Op verlangen van den afzender of den geadresseerde worden de stukken door middel eener expressebestelling uitgereikt.

De wijze en de voorwaarden waarop dit geschiedt, worden door Ons vastgesteld.

Artikel 16.

Op verlangen van den afzender van een stuk, dat aangeteekend is of waarvan expressebestelling verzocht is, wordt hem, tegen vooruitbetaling van een recht van 5 cent, een bewijs van uitreiking of een bericht, vermeldende de redenen waarom de uitreiking niet heeft kunnen plaats hebben, verstrekt.

Artikel 17.

Stukken, te wier aanzien zekerheid of vermoeden bestaat, dat zij stoffen bevatten, die gevaar voor de postambtenaren of schade aan de gelijktijdig te verzenden stukken kunnen doen ontstaan, worden niet verzonden.

Artikel 18.

De overmaking van geldelijke bedragen door postwissels of door postbewijzen kan geschieden tegen vooruitbetaling van een door Ons te bepalen recht, dat niet mag te boven gaan 5 cent voor elk bedrag van f 12.50 of gedeelte van f 12.50, met dien verstande echter, dat voor bedragen tot en met f 5 geen hooger recht kan worden geheven dan van $2^1/_2$ cent.

Op verlangen van den afzender van een postwissel, wordt hem, tegen vooruitbetaling van een recht van vijf cent, door het kantoor van bestemming een bericht der uitbetaling verstrekt.

De bepalingen van artikel 15 zijn toepasselijk op postwissels.

De verplichting tot uitbetaling van een postwissel of een postbewijs vervalt, indien het stuk niet binnen een tijdvak van vijf jaren, te rekenen van den dag der uitgifte, ter uitbetaling is aangeboden.

Artikel 19.

De invordering van gelden op quitantiën, wisselbrieven, assignatiën en ander handelspapier, een door Ons te bepalen bedrag niet te bovengaande, kan geschieden tegen vooruitbetaling van een recht van vijf cent voor elk afzonderlijk in te vorderen bedrag.

Bovendien is bij de uitbetaling wegens het ingevorderde bedrag het recht verschuldigd, dat is vastgesteld voor een postwissel van gelijk bedrag.

De uitbetaling geschiedt slechts tegen ontvangbewijs, dat vrij van zegelrecht is.

Artikel 20.

Op de voorwaarden door Ons vast te stellen en tegen vooruitbetaling van een door Ons te bepalen recht, wordt gelegenheid gegeven tot:

1°. het aan een postkantoor in ontvang nemen, door of namens den geadresseerde van de voor hem bestemde stukken;

2°. het door tusschenkomst van een postkantoor verkrijgen van abonnementen op nieuwsbladen en tijdschriften.

Artikel 21.

De porten en rechten, bij vooruitbetaling verschuldigd, worden, behoudens de gevallen bedoeld in het 3de lid van art. 6 en art. 20, voldaan door middel van postzegels, die, voor zooveel zij niet op omslagen of andere formulieren, welke van Rijkswege worden verkrijgbaar gesteld, zijn afgedrukt, door of namens den afzender op de te verzenden stukken zijn vast te hechten.

Door Ons wordt geregeld het in en buiten gebruik stellen en de wijze van uitgifte en gebruik der postzegels, der briefkaarten, der gezegelde omslagen en der verdere gezegelde formulieren.

Voor het gebruik van andere dan van Rijkswege uitgegeven briefkaartformulieren wordt door Ons vergunning verleend, op de voorwaarden door Ons vast te stellen; voor het gebruik van andere gezegelde formulieren kán zulks eveneens geschieden.

Artikel 22.

De geadresseerde is bevoegd stukken al dan niet met port bezwaard, niet in ontvang te nemen, mits de afwijzing plaats hebbe onmiddellijk na de uitreiking en zonder dat de sluiting of verzegeling geschonden is.

De stukken, waarvan de aanneming geweigerd is of die om eenige andere reden niet aan den geadresseerde kunnen worden uitgereikt, worden zoo mogelijk aan den afzender teruggezonden. Is dit niet mogelijk, dan worden zij nog gedurende ten minste drie maanden ter beschikking van den afzender of geadresseerde bewaard.

Na verloop van dien tijd worden zij op last van den kantonrechter te 's Gravenhage en onder de voorzorgen door Ons te bepalen, geopend, en, met uitzondering van de stukken, welke geldswaardige papieren bevatten of waarin voorwerpen gevonden worden, die geacht worden voor den belanghebbende waarde te hebben, vernietigd.

De laatsgenoemde stukken blijven evenals de papieren of voorwerpen, die zij bevatten, nog gedurende drie jaren ter beschikking van den belanghebbende, na verloop van welken termijn de ingesloten gelden en geldswaardige voorwerpen aan 's Rijks schatkist vervallen. Al het overige wordt vernietigd.

Artikel 23.

Stukken, aan de zorg der posterijen toevertrouwd, kunnen, met inachtneming der voorschriften door Onzen Minister, met de uitvoering dezer wet belast, vast te stellen, aan den afzender worden teruggegeven.

Behoudens de gevallen voorzien in artikel 28 dezer wet en de gevallen bij de wet omschreven, wordt beslag op stukken, aan de zorg der posterijen toevertrouwd, niet toegelaten.

Artikel 24.

Vrijstelling van port wordt genoten door Ons en de leden van Ons Huis, alsmede voor de verzending van stukken, den dienst van Ons Huis betreffende.

Gelijke vrijstelling kan door Ons worden verleend voor de verzending van stukken, den openbaren dienst betreffende. De voorschriften daaromtrent in acht te nemen, worden door Ons vastgesteld.

Artikel 25.

De vorenstaande bepalingen dezer wet zijn alleen op het binnenlandsch verkeer van toepassing.

Behoudens het bepaalde in het volgend artikel, wordt door Ons geregeld alles wat betreft het postverkeer met de Koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen en met het buitenland, zooveel noodig in overeenstemming met de overeenkomsten of schikkingen daaromtrent met andere Regeeringen of postbesturen getroffen of nader tot stand te brengen.

Artikel 26.

De gezagvoerders van uit zee komende schepen zijn verplicht de brieven, waarvan het vervoer hun is opgedragen, zoo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen 24 uren, nadat zij eene haven of reede des Rijks hebben aangedaan, af te geven aan den directeur van het naastbijgelegen postkantoor, tenzij die brieven reeds door een ambtenaar der posterijen zijn opgevraagd en aan hem ter hand gesteld.

Voldoen zij niet aan bovenvermelde verplichting en worden na het verstrijken van den vastgestelden termijn bij hen brieven aan boord gevonden, dan vallen zij in de straf bij artikel 27 sub 1 bepaald.

De gezagvoerders van naar zee vertrekkende schepen zijn verplicht de brievenmalen, waarvan de verzending hun door het bestuur der posterijen wordt opgedragen, mede te nemen en af te geven aan het postkantoor van de het meest nabij de plaats van bestemming gelegen haven, die door het schip wordt aangeloopen.

De schepen worden niet uitgeklaard, indien hun gezagvoerders weigeren die opdracht aan te nemen.

Aan de gezagvoerders van naar zee vertrekkende schepen wordt een derde gedeelte der porten, vastgesteld voor de door hen te vervoeren stukken, uitgekeerd, tenzij bij bijzondere overeenkomst met het bestuur der onderneming anders is bepaald.

Wanneer het schip, waarmede het vervoer plaats heeft, behoort tot de zeemacht van den Staat, is geenerlei uitkeering verschuldigd.

De bovenbedoelde overeenkomsten worden, indien de daarbij bepaalde vaste jaarlijksche vergoeding meer dan f 25000 bedraagt, niet aangegaan dan behoudens goedkeuring bij de wet.

Artikel 27.

Met geldboete van ten hoogste honderd gulden wordt gestraft:

1°. hij die brieven vervoert in strijd met artikel 2 dezer wet.
Indien de overtreding is gepleegd door een ondernemer van een openbaar middel van vervoer, een bestuurder van eene onderneming tot exploitatie van een openbaar middel van vervoer of een persoon in dienst van den ondernemer of de onderneming, kan geldboete van ten hoogste twee honderd gulden worden opgelegd.
Alle vervoer, bijeenverzameling of bestelling van brieven, door een der personen in de vorige zinsnede bedoeld, wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, gerekend tegen genot van vracht te geschieden, tenzij het betreft de papieren betrekking hebbende op de onderneming;

2°. hij die in dienst der posterijen zijnde, stukken vervoert ten behoeve van anderen dan den Staat, hem zelven of personen tot zijn huisgezin behoorende;

3°. hij die in stukken, waarvoor overeenkomstig artikel 24 vrijstelling van port is toegestaan, opneemt of insluit mededeelingen of voorwerpen die niet betreffen den openbaren dienst;

4°. hij die in stukken, waarvoor bij bijzondere wetten kosteloos vervoer per post is toegestaan, opneemt of insluit andere mededeelingen of voorwerpen dan waarvoor het kosteloos vervoer is toegestaan;

5°. hij die, niet in dienst der posterijen zijnde, gesloten brieven, niet afkomstig van één afzender of van personen behoorende tot één huisgezin, onder één omslag vereenigd of op andere wijze bijeengevoegd, door den dienst der posterijen, buiten den kring van één post- of hulpkantoor doet vervoeren.
Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige, wegens gelijke overtreding, onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van geldboete, hechtenis van ten hoogste één maand en, in het geval van het 2de lid van n°. 1, hechtenis van ten hoogste twee maanden worden opgelegd.

Artikel 28.

Behalve de ambtenaren bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering met de opsporing van strafbare feiten belast, zijn de ambtenaren van 's Rijks belastingen alsmede die der posterijen bevoegd om alle overtredingen dezer wet, ook door

aanhouding en visitatie van het vervoermiddel, waarmede de overtreding vermoed wordt begaan te zijn, te constateeren en deswege proces-verbaal op hunnen ambtseed op te maken. Die aanhouding en visitatie geschiedt niet dan op last van de door Ons aan te wijzen hoofdambtenaren.

De stukken, waarmede de overtreding vermoed wordt te zijn gepleegd, worden in beslag genomen en met het proces-verbaal, in dubbel opgemaakt, bij het bestuur der posterijen overgebracht. Van de aanhouding der stukken wordt aan den geadresseerde kennis gegeven.

De stukken worden met het proces-verbaal door het bestuur der posterijen aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht, onder wiens ressort het feit is gepleegd, ter vervolging opgezonden.

De in beslag genomen stukken worden na afloop van het strafgeding aan de geadresseerden uitgereikt, tenzij daaromtrent bij rechterlijk vonnis anders is beslist.

Artikel 29.

De strafbare feiten in deze wet bedoeld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 30.

De tegenwoordige wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Behoort bij Koninklijk besluit van 9 October 1908 (*Staatsblad* n°. 316).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

J. G. S. BEVERS.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 317.) ***BESLUIT*** *van den* 12*den October* 1908, *waarbij aan den heer* Dr. B. C. GOUDSMIT, *eervol ontslagen directeur der hoogere burgerschool te* Zutphen, *een jaarlijksch pensioen ten laste van den Staat wordt toegekend, ten bedrage van* f 1231.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van den met ingang van 1 April 1906 eervol ontslagen directeur der hoogere burgerschool te *Zutphen*, Dr. B. C. GOUDSMIT;

Gezien het daarover uitgebracht advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren van 23 Juni 1906, n°. 14;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van 2 November 1907, n°. 206;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet, de bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) en artikel 32 der wet tot regeling van het Middelbaar Onderwijs, ook zooals dat artikel luidde vóór de invoering van de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 154);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 October 1908, n°. 6116/1 afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs en van Onzen Minister van Financiën van 22 September 1908, n°. 76, Pensioenen;

Overwegende dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovenvermeld advies Ons in overweging heeft gegeven belanghebbende, met ingang van 1 April 1906 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 635 's jaars, op grond dat belanghebbende, na 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij besluit van den Raad der gemeente *Zutphen* van 19 Februari 1906, n°. 104, met ingang van 1 April 1906 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 3 maanden vereenigd met den overigen volgens artikel 9*d* der Burgerlijke Pensioenwet in aanmerking komenden onderwijzersdienst van 10 jaren en 4 maanden een

tijdvak uitmaakt van 10 jaren en 7 maanden; dat hij, geboren 3 Juni 1849, den ouderdom van 56 jaren heeft vervuld en uit hoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van zijn ambt ongeschikt is; dat zijn pensioensgrondslag heeft bedragen van 1 Januari 1906 tot 1 April 1906 f 3600, zoodat $^1/_{60}$ deel van de middelsom ad f 3600 bedoeld bij artikel 6, 2de lid, der wet, bedraagt f 60, weshalve hij volgens de artt. 3 *c*, 9 *a* en *d* en 25 der wet recht heeft op een nader pensioen van f 635;

dat, nadat dit advies aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, met opmerking dat de Minister van Financiën van oordeel is dat aanspraak bestaat op een pensioen van f 1231, hij zijn verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, daarbij te kennen gevende, dat hij zich niet kan vereenigen, noch met het advies van den Pensioenraad, noch met de meening van den Minister van Financiën;

Overwegende, dat belanghebbende van 1 April 1873 tot 1 September 1895 leeraar is geweest aan de hoogere burgerschool te *Zutphen*, van 28 September 1885 tot 1 September 1895 tijdelijke diensten heeft bewezen als leeraar aan de burgeravondschool aldaar, van 1 September 1895 tot 1 September 1905 de betrekking van directeur dier school en van laatstgenoemden datum tot 1 April 1906 die van directeur van bedoelde hoogere burgerschool heeft vervuld;

dat zijne tijdelijke leeraarsdiensten aan de burgeravondschool, tijdelijke diensten zijn als bedoeld in de bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152);

dat belanghebbende voor die tijdelijke leeraarsdiensten eene belooning heeft genoten van minder dan f 400 's jaars;

dat hij dus voor het voor pensioen geldend maken van die diensten, krachtens artikel 4 van genoemde wet van 1898, geen bijdrage verschuldigd was en derhalve ook geen verbintenis behoefde aan te gaan als in dat artikel bedoeld;

dat bij zijne pensionneering als gewezen directeur der burgeravondschool het tijdvak van 28 September 1885 tot 1 September 1895 met het oog op zijne gedurende dat tijdvak bewezen diensten van leeraar aan de hoogere burgerschool, krachtens artikel 9 *d* der Burgerlijke Pensioenwet als diensttijd in rekening is gebracht, maar dat zijne meerbedoelde, mede gedurende dat tijdvak be-

wezen tijdelijke diensten van leeraar aan de burgeravondschool nog niet met pensioen zijn vergolden;

dat derhalve thans, bij zijne pensionneering als gewezen directeur der hoogere burgerschool het bedoelde tijdvak alsnog krachtens artikel 4 van voormelde wet van 1898 als diensttijd in aanmerking behoort te komen;

dat alzoo aan belanghebbende over een diensttijd van 20 jaren, 6 maanden en 3 dagen, naar de in het advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren genoemde middelsom van belooning, een pensioen is toe kennen van f 1231 's jaars;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan Dr. B. C. GOUDSMIT eervol ontslagen directeur der hoogere burgerschool te *Zutphen*, krachtens de artikelen 3 *c*, 9 *a* en *d* en 25 der Burgerlijke Pensioenwet, artikel 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) en artikel 32 der wet tot regeling van het Middelbaar Onderwijs, ook zooals dat artikel luidde vóór de invoering van de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 154), met ingang van 1 April 1906 een nader pensioen te verleenen van f 1231 's jaars.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het gemeenschappelijk rapport van dien Minister en van Onzen Minister van Financiën in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (Afdeeling voor de geschillen van bestuur), aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren, aan den directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 12den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *elfden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 318.) ***BESLUIT*** *van den* 13*den October* 1908, *tot herziening en aanvulling van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den* 31*sten Maart* 1908 (Staatsblad *n°.* 94).

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 12 September 1908, 1ste Afdeeling C, n°. 604;

Overwegende, dat het wenschelijk is den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Ons besluit van den 31sten Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 94), op enkele punten te herzien en aan te vullen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29 September 1908, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 8 October 1908, 1ste Afdeeling C, n°. 584;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I.

Artikel 2 van Ons besluit van 31 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 94) wordt gelezen als volgt:

„Het fonds moet worden beheerd door een bestuur, dat uitsluitend of voor de meerderheid bestaat uit vertegenwoordigers der deelnemende arbeiders, door en uit deze, in het algemeen of groepsgewijze, bij vrije keuze aangewezen, met dien verstande, dat aan minderjarige arbeiders en aan arbeiders, die nog geen vol jaar aan het fonds hebben deelgenomen, het recht om een vertegenwoordiger te kiezen, en aan arbeiders, die den leeftijd van dertig jaren nog niet hebben bereikt, of die nog geen tien jaren aan het fonds hebben deelgenomen, het recht om tot vertegenwoordiger te worden gekozen, bij het reglement kan worden onthouden".

Artikel II.

Artikel 3 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„De beschikbare gelden van het fonds zullen niet anders mogen worden belegd dan in vaste goederen, in schuldvorderingen, voldoende door persoonlijke of zakelijke zekerheid gedekt, in pandbrieven of in andere effecten, daartoe bij het reglement in het algemeen aangewezen. Niet meer dan $^1/_5$ deel dier gelden zal mogen worden belegd in schuldvorderingen op den werkgever; voor deze schuldvorderingen zal immer voldoende zakelijke zekerheid moeten worden verstrekt."

Artikel III.

Artikel 5 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„De arbeider, die gedurende ten minste één jaar heeft deelgenomen aan een fonds tot uitkeering op zekeren leeftijd, ontvangt bij beëindiging der dienstbetrekking eene vergoeding voor de door hem gedane stortingen, of behoudt eene aanspraak op uitkeering, zij het ook op veranderden voet, een en ander volgens de regelen, bij het reglement vastgesteld.

Bij behoud van de aanspraak op uitkeering wordt hem een bewijs daarvan uitgereikt, waarop het bedrag is vermeld, dat, op grond van zijne deelneming aan het fonds, aan hem op zekeren leeftijd zal worden uitgekeerd."

Artikel IV.

Artikel 6 van gemeld besluit wordt gelezen als volgt:

„De bepalingen, die het reglement ingevolge dit besluit moet bevatten, kunnen niet worden gewijzigd dan met toestemming van ten minste twee derden der deelnemende arbeiders, aan wie bij het reglement het recht om een vertegenwoordiger te kiezen, is toegekend.

De aangenomen wijzigingen zijn van af het oogenblik, waarop zij in werking treden, verbindend voor alle deelnemende arbeiders."

Artikel V.

Na artikel 9 van gemeld besluit wordt het volgende ingevoegd:

„Artikel 10.

Behoort het fonds bij eene vereeniging, zooals bedoeld bij de wet van den 22sten April 1855 (*Staatsblad* n°. 32), dan moet het desniettemin afzonderlijk worden beheerd volgens een afzonderlijk reglement, hetwelk geene bepalingen mag bevatten, strijdig met de statuten der vereeniging.

Artikel 11.

Is een zelfde fonds of eene zelfde vereeniging, waarbij het fonds behoort, verbonden aan meer dan ééne onderneming, dan vinden de bepalingen der artikelen 4 en 8 van dit besluit ten aanzien van ieder dier ondernemingen overeenkomstige toepassing.

Overgangsbepaling.

Ten aanzien van beleggingen, reeds gedaan ten minste drie maanden vóór den dag, waarop de wet van den 13den Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193) in werking treedt, zijn de bepalingen van artikel 3 niet van toepassing."

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 13den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 319.) ***BESLUIT*** *van den* 13*den October* 1908, *tot herziening en aanvulling van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den* 31*sten Maart* 1908 (Staatsblad *n°.* 95).

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 12 September 1908, 1ste Afdeeling C, n°. 605;

Overwegende, dat het wenschelijk is den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Ons besluit van den 31sten Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 95), met enkele bepalingen aan te vullen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29 September 1908, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 8 October 1908, 1ste Afdeeling C, n°. 583;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I.

Het tweede lid van artikel 4 van Ons besluit van 31 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 95) wordt gelezen als volgt:

„Een der leden van het bestuur is de werkgever of een door dezen aangewezen vertegenwoordiger. De overige leden van het bestuur worden aangewezen of gekozen voor den tijd en op de wijze, bij het reglement te bepalen. Deze keuze of aanwijzing zal om geldig te zijn moete n worden bekrachtigd door Onzen Commissaris in de provincie, waarin de onderneming, aan welke het spaarfonds verbonden is, is gevestigd. De werkgever zelf of een van diens beambten of zetbazen kunnen niet tot die overige leden van het bestuur behooren."

Artikel II.

Na artikel 7 van gemeld besluit wordt het volgende ingevoegd:

„Artikel 8.

Is een zelfde spaarfonds verbonden aan meer dan ééne onderneming, dan vinden de bepalingen der artikelen 3, 4 en 6 van dit besluit ten aanzien van iedere dier ondernemingen overeenkomstige toepassing.

Overgangsbepaling.

Ten aanzien van beleggingen, reeds gedaan ten minste drie maanden vóór den dag, waarop de wet van den 13den Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193) in werking treedt, is de bepaling van het eerste lid van artikel 2 niet van toepassing.

Indien echter bij eenig spaarfonds, waarin overeenkomstig het vorig lid gelden belegd zijn gebleven op andere wijze dan in artikel 2 is aangegeven, blijkt, dat het spaarfonds een verlies geleden heeft van meer dan één twintigste gedeelte van het gezamenlijk bedrag der aan de inleggers verschuldigde gelden, wordt het spaarfonds geacht niet te voldoen aan de voorwaarden bij dezen algemeenen maatregel van bestuur gesteld."

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 13den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 320.) ***BESLUIT*** *van den* 13*den October* 1908, *tot vernietiging van een gedeelte der verordening, regelende het lager onderwijs in de gemeente* Hengelo (O), *vastgesteld door den Raad dier gemeente in zijne vergadering van* 30 *December* 1887 *en laatstelijk gewijzigd in die van* 18 *Mei* 1908.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Augustus 1908 n°. 6497, afdeeling Lager Onderwijs, tot vernietiging van artikel 13*bis* der verordening regelende het lager onderwijs in de gemeente *Hengelo* (*O.*):

Overwegende, dat artikel 13*bis* van voornoemde verordening bepaalt:

„Wanneer een onderwijzeres in het huwelijk treedt, is zij verplicht ontslag uit hare betrekking te vragen, ingaande uiterlijk vier maanden na het aangaan van het huwelijk.
Deze bepaling geldt niet voor eene onderwijzeres uitsluitend belast met onderwijs in nuttige handwerken";

dat volgens artikel 30 der wet tot regeling van het lager onderwijs ontslag aan onderwijzers, aan gemeentescholen verbonden, door den gemeenteraad verleend wordt, hetzij rechtstreeks overeenkomstig eigen verzoek, hetzij op voordracht van burgemeester en wethouders of van het Rijksschooltoezicht;

dat volgens artikel 19, onder *f*, dier wet de besluiten van den gemeenteraad betreffende het verleenen van ontslag niet overeenkomstig eigen verzoek aan onderwijzers aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten zijn onderworpen;

dat in gemelde wet nergens aan een onderwijzer de verplichting wordt opgelegd om in een bepaald geval een verzoek om ontslag in te dienen, en het hem vrijgelaten wordt een verzoek om ontslag in te dienen, wanneer en om welke redenen hij zulks goedvindt;

dat het een gemeentebestuur niet veroorloofd is de wet in dezen aan te vullen door in eene verordening aan een onderwijzer de verplichting op te leggen, in een bepaald geval een verzoek om ontslag in te dienen; dat dus artikel 13*bis* van vermelde verordening is in strijd met de wet;

Gelet op de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Gezien artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 15 September 1908, n°. 27;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 October 1908, n°. 8132, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

artikel 13*bis* der verordening regelende het lager onderwijs in de gemeente *Hengelo* (*O.*), vastgesteld door den Raad in zijne vergadering van 30 December 1887 en laatstelijk gewijzigd in die van 18 Mei 1908 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 13den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *zeven en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 321.) ***BESLUIT*** *van den* 17*den October* 1908, *tot wijziging van het Koninklijk besluit van* 7 *Juli* 1902 (Staatsblad *n°.* 152), *laatstelijk gewijzigd bij dat van* 3 *October* 1906 (Staatsblad *n°.* 258), *tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel* 82 *der Ongevallenwet* 1901.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 September 1908, n°. 850, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 82 der Ongevallenwet 1901 (wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* n°. 1), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 24);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1908, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 13 October 1908, n°. 1120, afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan met ingang van 1 November 1908 te bepalen:

Artikel 1.

Artikel 1 van Ons besluit van 7 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 152), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 258), wordt gelezen als volgt:

„Artikel 1.

Voor het toezicht bedoeld in artikel 82 der Ongevallenwet 1901, wordt het Rijk verdeeld in de navolgende negen agentschappen:

1°. het agentschap *Groningen*, dat omvat de gemeenten in de provincie Groningen, Friesland en Drenthe; in de provincie

Overijssel de gemeenten Steenwijkerwold, Steenwijk, Oldemarkt, Kuinre, Blankenham, Blokzijl, Ambt-Vollenhove, Stad Vollenhove, Giethoorn, Wanneperveen, Zwartsluis, Genemuiden, Staphorst; alsmede in de provincie Noordholland de gemeenten Vlieland en Terschelling;

2°. het agentschap *Deventer*, dat omvat in de provincie Overijssel de gemeenten, die niet behooren tot het agentschap Groningen; zoomede in de provincie Gelderland de gemeenten Elburg, Doornspijk, Ermelo, Harderwijk, Oldebroek, Hattem, Heerde, Epe, Apeldoorn, Voorst, Winterswijk, Groenlo, Eibergen, Lichtenvoorde, Aalten, Wisch, Dinxperlo, Gendringen, Bergh, Wehl, Stad Doetinchem, Ambt-Doetinchem, Zelhem, Zutphen, Brummen, Doesburg, Angerlo, Hummelo, Hengelo, Steenderen, Warnsveld, Vorden, Ruurlo, Borculo, Neede, Laren, Lochem, Gorssel, Herwen en Aerdt, Pannerden, Zevenaar, Didam, Duiven, Westervoort, Rheden, Rozendaal;

3°. het agentschap *Utrecht*, dat omvat de gemeenten in de provincie Utrecht; in de provincie Gelderland de gemeenten Arnhem, Ede, Wageningen, Renkum, Doorwerth, Nijmegen, Heumen, Overasselt, Balgoy, Wychen, Beuningen, Ewijk, Bergharen, Batenburg, Appeltern, Horssen, Wamel, Dreumel, Heerewaarden, Varik, Ophemert, Wadenoijen, Tiel, Zoelen, Maurik, Lienden, Echteld, IJzendoorn, Kesteren, Heteren, Hemmen, Dodewaard, Druten, Valburg, Elst, Huissen, Bemmel, Gent, Millingen, Ubbergen, Groesbeek, Nijkerk, Hoevelaken, Scherpenzeel, Putten, Barneveld; alsmede in de provincie Noordholland de gemeenten Hilversum, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, Bussum, 's Graveland, Kortenhoef, Ankeveen, Nederhorst den Berg, Weesperkarspel, Weesp, Muiden en het niet tot eenige provincie behoorende watergebied des Rijks;

4°. het agentschap *Amsterdam*, dat omvat de gemeenten in de provincie Noordholland, die niet behooren tot het agentschap Groningen of het agentschap Utrecht;

5°. het agentschap *'s Gravenhage*, dat omvat de gemeenten in de provincie Zuidholland, die niet behooren tot het agentschap Rotterdam of het agentschap 's Hertogenbosch;

6°. het agentschap *Rotterdam*, dat omvat de gemeenten Rotterdam, Hillegersberg, Barendrecht, Hoogvliet, Rhoon, Pernis, Poortugaal, Heerjansdam, Heinenoord, Mijnsheerenland, Westmaas, Klaaswaal, Numansdorp, Zuid-Beijerland, Oud-Beijerland, Nieuw-Beijerland, Piershil, Goudswaard, Hekelingen, Spijkenisse, Geervliet, Abbenbroek, Zuidland, Oudenhoorn, Heenvliet, Nieu-

wenhoorn, Zwartewaal, Vierpolders, Brielle, Oostvoorne, Rockanje, Nieuw Helvoet, Hellevoetsluis, Ouddorp, Goedereede, Stellendam, Melissant, Dirksland, Herkingen, Sommelsdijk, Middelharnis, Nieuwe Tonge, Oude Tonge, Stad aan 't Haringvliet, Den Bommel, Ooltgensplaat, Dordrecht, Dubbeldam, Stijen, 's Gravendeel, Maasdam, Puttershoek, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk, IJsselmonde, Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk, Nieuw-Lekkerland, Oud-Alblas, Alblasserdam, Papendrecht;

7°. het agentschap *Middelburg*, dat omvat de gemeenten in de provincie Zeeland; zoomede in de provincie Noordbrabant de gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Ossendrecht, Putten, Huibergen, Wouw, Roosendaal en Nispen, Rucphen en Varenseinde, Oudenbosch, Oud- en Nieuw-Gastel, Standdaarbuiten, Klundert, Willemstad, Fijnaart en Heiningen, Dinteloord en Prinsland, Steenbergen, Nieuw Vossemeer, Halsteren, Zevenbergen, Hoeven, Etten en Leur;

8°. het agentschap *'s Hertogenbosch*, dat omvat de gemeenten in de provincie Noordbrabant, die niet behooren tot het agentschap Middelburg of het agentschap Roermond; in de provincie Zuidholland de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld, Giessendam, Sliedrecht, Wijngaarden, Molenaarsgraaf, Bleskensgraaf, Brandwijk, Streefkerk, Groot-Ammers, Nieuwpoort, Langerak, Tienhoven, Noordeloos, Goudriaan, Peursum, Ottoland, Giessen-Nieuwkerk, Schelluinen, Arkel, Hoornaar, Hoogblokland, Meerkerk, Ameide, Lexmond, Vianen, Hagestein, Everdingen, Schoonrewoerd, Hei- en Boeikop, Leerbroek, Leerdam, Asperen, Heukelom, Kedichem, Nieuwland; alsmede in de provincie Gelderland de gemeenten, die niet behooren tot het agentschap Deventer of het agentschap Utrecht;

9°. het agentschap *Roermond*, dat omvat in de provincie Noordbrabant de gemeenten Helmond, Vlierden, Deurne en Liesel, Asten, Someren, Lierop, Mierlo, Stiphout, Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Lieshout, Bakel en Milheeze, Gemert, Zeeland, Schayk, Reek, Velp, Grave, Escharen, Gassel, Beers, Linden, Cuyk en St. Agatha, Mill en St. Hubert, Haps, Oeffelt, Beugen en Rijkevoort, Wanroy, Oploo, Boxmeer, Sambeek, Vierlingsbeek, Maashees en Overloon, Budel, zoomede de gemeenten in de provincie Limburg."

Artikel 2.

Het tweede lid van artikel 2 van Ons besluit van 7 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 152), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 3 October 1906 (*Staatsblad* n°. 258), wordt ingetrokken.

Het derde lid van voormeld artikel wordt gelezen als volgt:

„Het bestuur der Rijksverzekeringsbank wijst ten aanzien van elk agentschap de agenten aan, die daarin bevoegd zullen zijn en bepaalt hunne standplaatsen."

Artikel 3.

Artikel 4 van Ons besluit van 7 Juli 1902 (*Staatsblad* nº. 152), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 3 October 1906 (*Staatsblad* nº. 258), wordt gelezen als volgt:

„Ingeval van ziekte, verlof, afwezigheid voor langer dan twee dagen of ontstentenis van een agent, wijst het bestuur der Rijksverzekeringsbank een anderen agent aan om tijdelijk den dienst voor dien agent waar te nemen."

Artikel 4.

Het tweede lid van artikel 5 van Ons besluit van 7 Juli 1902 (*Staatsblad* nº. 152), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 3 October 1906 (*Staatsblad* nº. 258), wordt gelezen als volgt:

„Wanneer een agent is aangewezen om tijdelijk den dienst in een agentschap waar te nemen, wordt hem een afzonderlijke legitimatiekaart, met aanwijzing van den duur waarvoor hij bevoegd is verklaard, verstrekt."

Artikel 5.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

A. S. TALMA.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,

NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 322.) ***BESLUIT*** *van den 19den October* 1908, *tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit van 7 October 1907 (*Staatsblad* n°. 266), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 Augustus 1908, n°. 8002, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, van 27 Augustus 1908, n°. 9, Invoerrechten, van 5 September 1908, La. D, afdeeling Spoorwegen, en van 8 September 1908, n°. 4905, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1908, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 October 1908, n°. 9704, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, van 10 October 1908, n°. 17, afdeeling Invoerrechten, van 13 October 1908, La. I, afdeeling Spoorwegen, en van 15 October 1908, n°. 5479, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

HOOFDSTUK 1.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hen aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166) en 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op Aziatische cholera toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

Artikel 2.

Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

Artikel 3.

Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan Aziatische cholera lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden, dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht, daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Artikel 4.

De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan Aziatische cholera lijden of verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, de, na inge-

wonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, of van een met voorkennis van deze geraadpleegden geneeskundige, door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

Artikel 5.

De burgemeester is bevoegd, na ingewonen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een met voorkennis van deze geraadpleegden geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen, van welken aard ook, uit een huis, erf of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van Aziatische cholera voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

Artikel 6.

In spoedeischende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan dezen onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan Aziatische cholera of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of verschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

Artikel 7.

De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit

artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen, niet in eene met Aziatische cholera besmette plaats vertoefd te hebben.

HOOFDSTUK II.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

Artikel 8.

In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémiens), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzocht te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in de eerste alinea worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b.* van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag vóórdat zij in werking treden.

Artikel 9.

Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door dezen te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtnemnig van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

Artikel 10.

Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnde der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg- of tramstation, tevens met den chef daarvan.

Artikel 11.

Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan Aziatische cholera te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van Aziatische cholera deden vermoeden.

Artikel 12.

Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan Aziatische cholera te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichaam of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting.

§ 2. *Van het grensverkeer.*

Artikel 13.

In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met Aziatische cholera besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. *Van het goederenvervoer.*

Artikel 14.

Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finacniën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te Parijs gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

Artikel 15.

Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan

den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 *(Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

Artikel 16.

Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

Artikel 17.

Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, die bevuild zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze, door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet.

Artikel 18.

Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zoolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden, desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

Artikel 19.

Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

Artikel 20.

De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedeeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen lijdende aan of verdacht van Aziatische cholera;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht, ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

Artikel 21.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnsen, de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting, behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

De conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram zijn verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen.

die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

Artikel 22.

De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

Artikel 23.

De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van de invoerrechten en accijnsen, de stationschefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften, betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid.

§ 5. *Van het scheepvaartverkeer.*

Artikel 24.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van Aziatische cholera, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

Artikel 25.

Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens Aziatische cholera besmet verklaard of aan boord, waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van Vlissingen, Hoek van Holland, IJmuiden, Helder, Harlingen, Delfzijl of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in Nederland landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgeschreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na aankomst uit zee in Nederland elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de Aziatische cholera wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder ,,reede'' wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

Artikel 26.

Aan elk der door Onze Minister van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag vóórdat zij in werking treedt.

Artikel 27.

Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende

langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

Artikel 28.

De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

Artikel 29.

De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

Artikel 30.

Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan Aziatische cholera, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelemmerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

Artikel 31.

Ten bewijze dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van eene vroegere verklaring in de plaats kan treden.

Artikel 32.

De burgemeester van elke gemeente waarin eene plaats ligt, als in artikel 26 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid of krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen, en voorts voor de voortdurende aanwezigheid van zuiver drinkwater en water voor

huishoudelijke doeleinden, opdat dit aan de schippers, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, kunne worden verstrekt.

Artikel 33.

Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

Slotbepalingen.

Artikel 34.

Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd, de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

Artikel 35.

Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

Artikel 36.

Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 19den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *dertienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 323.) ***BESLUIT*** *van den 19den October* 1908, *tot wijziging en aanvulling van het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Officieren van de landmacht in* Nederlandsch-Indië.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën dd. 3 Juni 1908, Litt. S. B., n°. 46;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1908, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister dd. 13 October 1908, Litt. S. B., n°. 39;

Hebben goedgevonden en verstaan

te bepalen, als volgt:

Artikel 1.

Het reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der Officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 26 October 1893 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 155, *Indisch Staatsblad* n°. 309), zooals het is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 2 April 1898 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 90, *Indisch Staatsblad* n°. 185) en van 27 April 1901 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 86, *Indisch Staatsblad* n°. 245) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

§ *a.*

Tusschen de artikelen 2 en 3 wordt een artikel ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 2 bis.

Indien een gepensionneerd officier in het huwelijk treedt nadat hij den leeftijd van vijf en zestig jaar heeft bereikt, hebben zijne

weduwe en zijne bij haar verwekte kinderen geen aanspraak op uitkeering uit het fonds.

Evenmin hebben aanspraak op uitkeering de weduwe en de bij haar verwekte kinderen van den gepensionneerden officier, die door in strijd met de waarheid de in het 3de lid van artikel 43 bedoelde verklaring, dat hij ongehuwd is, af te leggen, zich aan de regeling van de huwelijkscontributie heeft onttrokken.

§ *b.*

Artikel 6 wordt aangevuld met de volgende alinea:

De contributieplicht vervalt voor den gepensionneerden officier, die den leeftijd van vijf en zestig jaar heeft bereikt en geen betrekkingen heeft, die bij zijn overlijden aanspraak op uitkeering uit het fonds zouden kunnen doen gelden, en wel met den eersten der maand, volgende op die, waarin de reden tot vrijstelling is ontstaan.

§ *c.*

Artikel 10 wordt gelezen als volgt:

De huwelijkscontributie moet worden voldaan in eens vóór of in gelijke termijnen nà het sluiten van het huwelijk; in het laatste geval wordt rente naar reden van vijf ten honderd 's jaars bijberekend van het einde der maand af, in welke het huwelijk is voltrokken, en wordt het verschuldigde ingehouden van de landsinkomsten der gepensionneerde officieren in 20 *driemaandelijksche* en van die der overige deelgenooten in 36 *maandelijksche* termijnen.

Indien van een huwelijk van een deelgenoot geen kennis is gegeven binnen een jaar na den datum van de voltrekking, wordt de huwelijkscontributie met *tien* ten honderd verhoogd en verbeurt de deelgenoot bovendien eene boete van één ten honderd, berekend over de hoofdsom der contributie voor elke maand, welke hij na het verstrijken van dien termijn heeft laten verloopen. De verhooging en de boete worden ten behoeve van het fonds van de landsinkomsten van den deelgenoot ingehouden tegelijk met en in gelijke termijnen als de huwelijkscontributie.

§ *d.*

Artikel 11 wordt gelezen als volgt:

De artikelen 8, 9 en 10 gelden mede voor gehuwde personen, tot officier benoemd wordende, met dien verstande dat het huwelijk

in dat geval wordt geacht te zijn voltrokken op den dag der benoeming tot officier.

Ongehuwde personen, die tot officier benoemd worden en één of meer kinderen hebben, die in de termen vallen om den in artikel 22 bedoelden onderstand te kunnen genieten, zijn eene contributie verschuldigd ten bedrage van dertig ten honderd van de bij artikel 8 bepaalde sommen.

De in dit artikel bedoelde contributiën moeten worden voldaan op de wijze, die voor de huwelijkscontributie is voorgeschreven.

§ *e*.

Artikel 12 wordt gelezen als volgt:

Deelgenooten, voor wier kinderen brieven van wettiging worden verleend, zijn onderworpen aan de bepalingen, vervat in de 2de en 3de alinea van artikel 11.

§ *f*.

Artikel 15 wordt gelezen als volgt:

Officieren, wier huwelijk door den dood hunner echtgenoote of door echtscheiding ontbonden is, moeten, wanneer zij tot een hoogeren rang bevorderd worden, terwijl uit dat huwelijk nog één of meer kinderen aanwezig zijn, die in de termen vallen om den in artikel 22 bedoelden onderstand te kunnen genieten, voor die kinderen eene contributie voldoen van *dertig* ten honderd van de in artikel 14 bepaalde sommen.

Zijn zij meer dan eens gehuwd geweest, dan is de contributie verschuldigd voor het kind of de kinderen uit ieder huwelijk afzonderlijk.

De eerste alinea van dit artikel geldt ook voor deelgenooten met kinderen, voor wie brieven van wettiging zijn verleend; die kinderen worden dan gerekend als te zijn gesproten uit één huwelijk.

De in dit artikel aangegeven contributie wordt ingehouden, zooals in het slot van artikel 14 is voorgeschreven.

§ *g*.

Tusschen de artikelen 15 en 16 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 15 bis.

Indien een deelgenoot in het huwelijk treedt met eene weduwe, die recht heeft op pensioen ten laste van het fonds, is hij geen

huwelijkscontributie verschuldigd, tenzij bij zijn overlijden de weduwe aanspraak zou hebben op een hooger pensioen, in welk geval door hem te betalen is het verschil tusschen de contributie, vastgesteld voor zijnen rang, en die, vastgesteld voor den rang van den deelgenoot, met wiens contributie de aanspraak der weduwe verband hield.

In gelijkervoege wordt artikel 14 toegepast bij bevordering van een deelgenoot, als in het vorige lid bedoeld.

§ *h*.

Artikel 17 wordt gelezen als volgt:

Wanneer een deelgenoot komt te overlijden vóór de algeheele aanzuivering van de contributiën, heeft de voldoening van het alsnog verschuldigde plaats door inhouding van *tien* tot *dertig* ten honderd van het pensioen der weduwe of van den onderstand der kinderen, tenzij de deelgenoot niet binnen een jaar na de voltrekking van het huwelijk, waaruit de betrekkingen zijn achtergelaten, van die voltrekking had kennis gegeven, in welk geval de inhouding *dertig* tot *vijftig* ten honderd van het pensioen of den onderstand zal bedragen.

De maximum inhoudingen, respectievelijk van dertig en vijftig ten honderd, worden toegepast, indien het verschuldigde niet binnen vijf jaren, nadat recht op uitkeering ontstaat, kan worden aangezuiverd.

Indien die inhoudingen over een langer tijdvak loopen dan voor de oorspronkelijke regeling van de contributiebetaling gold, wordt over den langeren duur eene rente naar reden van vijf ten honderd 's jaars bijberekend.

§ *i*.

Na punt *d* van de tweede alinea van artikel 43 wordt de volgende alinea ingelascht:

Gepensionneerde officieren, die ongehuwd zijn en nog niet den leeftijd van vijf en zestig jaar hebben bereikt, doen uiterlijk op het tijdstip en aan de Directie of het Ministerie, in het voorgaande lid genoemd, eene door hen onderteekende verklaring toekomen, dat zij ongehuwd zijn.

Verder wordt gelezen in het tegenwoordige derde lid van artikel 43 in plaats van „hunne opgaven": „de vereischte opgave of verklaring", in het vierde lid, na „opgave": „of verklaring" en in het laatste lid, in plaats van „in de derde alinea": „in de vierde alinea", en voorts, na „opgave": „of verklaring".

Artikel 2.

Aan de officieren en gepensionneerde officieren, die, omdat zij de contributiën wegens huwelijk niet hebben voldaan, de aanspraken op uitkeeringen uit het fonds voor de door hen na te laten betrekkingen verloren hebben doen gaan, wordt alsnog de gelegenheid gegeven om die aanspraken te herwinnen, door vóór 1 April 1909 aan de Directie van het fonds te *Batavia* of aan het Departement van Koloniën te *'s Gravenhage* eene aanvraag tot inschrijving van hun huwelijk in de registers van het fonds te doen toekomen, vergezeld van de huwelijksakte, van de geboorteakte van de echtgenoote en van eene opgaaf der voornamen en der data van geboorte der kinderen.

De contributiën, die ingevolge de artikelen 8, 9 en 14 van het reglement verschuldigd waren, worden dan, verhoogd met vijf ten honderd rente op rente, van en met den eersten, respectievelijk der maand volgende op die, waarin het huwelijk is voltrokken, en der maand, volgende op die, waarin de bevordering tot eenen hoogeren rang heeft plaats gehad, en tot en met den laatsten der maand, waarin de hierbedoelde aanvraag is ingekomen, van de landsinkomsten van den deelgenoot ingehouden op den voet, aangegeven aan het slot van het eerste lid van artikel 10 van het reglement, zooals het luidt ingevolge artikel 1 § *c* van dit besluit.

Ingeval van overlijden, vóór dat de inleggelden geheel zijn aangezuiverd, heeft de verdere aanzuivering plaats door middel van eene korting ten bedrage van *vijftig* ten honderd op de uit het fonds aan de weduwe of de weezen toe te kennen pensioenen of onderstanden.

Mocht een officier of gepensionneerd officier komen te overlijden vóór 1 April 1909 zonder gebruik te hebben gemaakt van de gelegenheid, die de eerste alinea hem geeft tot inschrijving van zijn huwelijk, dan kunnen aan zijne weduwe en weezen worden toegekend de in het reglement vastgestelde uitkeeringen, onder inhouding van *vijftig* ten honderd dier bedragen, tot dat de verschuldigde contributiën met bijberekening van rente zullen zijn aangezuiverd.

Bij overlijden na ultimo Maart 1909 van in de eerste alinea van dit artikel bedoelde deelgenooten, die vóór of op dien datum van de gelegenheid tot inschrijving geen gebruik hebben gemaakt, zullen eveneens aan de nagelaten betrekkingen uitkeeringen kunnen worden toegekend. De verschuldigde contributiën zullen dan echter met *tien* ten honderd worden verhoogd en met bijberekening van rente, van het pensioen der weduwe of den onderstand der kinderen worden ingehouden door eene korting van *vijftig* ten honderd op die uitkeeringen.

In de gevallen van de beide vorige alinea's wordt bijberekend vijf ten honderd rente op rente van en met de maand, volgende op die, in welke het huwelijk is voltrokken of bevordering tot een hoogeren rang mocht hebben plaats gehad, en tot en met de maand, waarin de aanvraag om toekenning van pensioen wordt ontvangen, en daarna vijf ten honderd rente over de bedragen, die gedurende de korting na afloop van elk jaar niet zijn aangezuiverd.

Artikel 3.

Aan weduwen en weezen van vóór de afkondiging van dit besluit overleden officieren en gepensionneerde officieren, die geen recht hebben op uitkeeringen uit het fonds, omdat de contributiën wegens huwelijk niet zijn voldaan, zullen alsnog uitkeeringen ten laste van het fonds kunnen worden toegekend en wel met ingang van de maand, waarin, na afkondiging van dit besluit, de aanvraag om toekenning bij de Directie van het fonds te *Batavia* of bij het Departement van Koloniën te *'s Gravenhage* wordt ontvangen.

De verschuldigde contributiën zullen met bijberekening van rente op de wijze, als in de laatste alinea van artikel 2 van dit besluit is aangegeven, van de uitkeeringen der weduwe en weezen worden ingehouden door eene korting van *vijftig* ten honderd dier bedragen.

Artikel 4.

De tot dusver geldende bepalingen van het reglement blijven van kracht voor de ongehuwde gepensionneerde officieren, die zulks verlangen en van dat verlangen kennis geven aan de Directie van het fonds te *Batavia* of aan het Departement van Koloniën te *'s Gravenhage* bij aangeteekend schrijven, dat vóór 1 April 1909 moet ontvangen zijn.

Wordt door hen, ingeval zij in het huwelijk treden, de buitengewone contributie niet binnen 6 maanden na de voltrekking ervan in eens gestort — zooals het dan voor hen geldend artikel 10 van het reglement voorschrijft — dan hebben hunne uit dat huwelijk na te laten betrekkingen geen aanspraak op uitkeeringen uit het fonds en houdt de verplichting tot contributie op, indien zij geen andere betrekkingen hebben, die bij hun overlijden aanspraak op uitkeering kunnen doen gelden.

Storten zij bij huwelijk de buitengewone contributie wel binnen den voorgeschreven termijn, dan vallen zij onder de gewijzigde bepalingen van het reglement, zoodra zij de betrekkingen uit dat huwelijk verliezen.

Artikel 5.

Bij overlijden van een deelgenoot, voor wiens kind of kinderen vóór de afkondiging van dit besluit brieven van wettiging zijn verleend, worden voor de regeling van den onderstand voor dat kind of die kinderen de tot dusver geldende bepalingen toegepast.

Artikel 6.

Dit besluit treedt in werking, voor zooveel de paragrafen *a* en *b* van artikel 1 betreft, op den 1sten April 1909 en overigens in *Nederland* op den dag van de plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* en in *Indië* op den dag van de afkondiging in het *Staatsblad* van *Nederlandsch-Indië*.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 19den October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *zevenden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 324.) ***BESLUIT*** *van den* 21*sten October* 1908, *houdende bepaling van den dag, waarop de wet van den* 13*den Juli* 1907 (Staatsblad n°. 193) *en de wet van den* 20*sten Juni* 1908 (Staatsblad *n°.* 207) *in werking treden.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 17 October 1908, 1ste Afdeeling C, n°. 558;

Gelet op de Slotbepaling der Wet van den 13den Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193), alsmede op artikel II der wet van den 20sten Juni 1908 (*Staatsblad* n°. 207);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de wet van den 13den Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193), tot wijziging en aanvulling van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek omtrent huur van dienstboden en werklieden en daarmede samenhangende artikelen in dat wetboek, alsmede in de Wetboeken van Koophandel en van Burgerlijke Regtsvordering, in de wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, en in de Faillissementswet; en de wet van den 20sten Juni 1908 (*Staatsblad* n°. 207), houdende bepaling, dat, ten aanzien van de rechterlijke bevoegdheid en van de rechtsvordering, de regelen, geldende ten tijde der inleidende dagvaarding, van toepassing blijven op rechtsgedingen betrekkelijk tot eene arbeidsovereenkomst, welke aanhangig waren bij het in werking treden der wet van den 13den Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193), houdende wijziging en aanvulling van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek omtrent huur van dienstboden en werklieden en daarmede samenhangende artikelen in dat wetboek, alsmede in de Wetboeken van Koophandel en van Burgerlijke Regtsvordering, in de Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, en in de Faillissementswet, zullen in werking treden op den eersten Februari negentienhonderd en negen.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 21sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *negen en twintigsten* October 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 325.) ***BESLUIT*** *van den* 23*sten October* 1908, *bevelende de bekendmaking van de namen der Staten, Partijen tot de Verklaring van Parijs, betreffende beginselen van zeerecht in oorlogstijd van* 16 *April* 1856.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Het wenschelijk achtende bekend te maken de namen der Staten, Partijen tot de Verklaring van Parijs, betreffende beginselen van zeerecht in oorlogstijd van 16 April 1856, waarvan een lijst met de namen, benevens de tekst, met vertaling, dier Verklaring aan dit besluit gehecht zijn;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 19den October 1908, n°. 17775, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking dier lijst, waarbij evengenoemde Verklaring met vertaling is gevoegd, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze vereischt wordt.

Het Loo, den 23sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

Uitgegeven den *elfden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

De Staten, Partijen tot de hieronder met vertaling afgedrukte Verklaring van Parijs, betreffende beginselen van zeerecht in oorlogstijd, dd. 16 April 1856, zijn in alphabetische volgorde:

Argentinië, België, Brazilië, Chili, Denemarken, Duitsche Rijk, Ecuador, Frankrijk, Griekenland, Groot-Britannië en Ierland, Guatemala, Haïti, Italië, Japan, Mexico, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk-Hongarije, Peru, Portugal, Rusland, Salvador, Spanje, Turkije, Zweden, Zwitserland.

DECLARATION.

Les plénipotentiaires qui ont signé le traité de Paris du 30 mars 1856, réunis en conférence,

Considérant:

Que le droit maritime, en temps de guerre, a été, pendant longtemps, l'objet de contestations regrettables;

Que l'incertitude du droit et des devoirs en pareille matière donne lieu, entre les neutres et les belligérants, à des divergences d'opinion qui peuvent faire naître des difficultés sérieuses et même des conflits;

Qu'il y a avantage, par conséquent, à établir une doctrine uniforme sur un point aussi important;

Que les plénipotentiaires, assemblés au congrès de Paris, ne sauraient mieux répondre aux intentions dont leurs Gouvernements sont animés, qu'en cherchant à introduire dans les rapports internationaux des principes fixes à cet égard;

Dûment autorisés, les susdits plénipotentiaires sont convenus de se concerter sur les moyens d'atteindre ce but, et, étant tombés d'accord, ont arrêté la Déclaration solennelle ci-après:

1°. La course est et demeure abolie;

2°. Le pavillon neutre couvre la marchandise ennemie à l'exception de la contrebande de guerre;

3°. La marchandise neutre, à l'exception de la contrebande de guerre, n'est pas saisissable sous pavillon ennemi;

4°. Les blocus, pour être obligatoires, doivent être effectifs, c'est-à-dire maintenus par une force suffisante pour interdire réellement l'accès du littoral de l'ennemi.

Les Gouvernements des plénipotentiaires soussignés s'engagent à porter cette Déclaration à la connaissance des Etats qui n'ont pas été appelés à participer au Congrès de Paris et à les inviter à y accéder.

Convaincus que les maximes qu'ils viennent de proclamer ne sauraient être accueillies qu'avec gratitude par le monde entier, les plénipotentiaires soussignés ne doutent pas que les efforts de leurs Gouvernements pour en généraliser l'adoption ne soient couronnés d'un plein succès.

La présente Déclaration n'est et ne sera obligatoire qu'entre les Puissances qui y ont ou qui y auront accédé.

Fait à Paris, le 16 avril 1856.

VERTALING.

VERKLARING.

De gevolmachtigden, die het tractaat van Parijs van 30 Maart 1856 onderteekend hebben, in conferentie vereenigd zijnde,

In overweging nemende:

dat het zeerecht in tijden van oorlog gedurende langen tijd een onderwerp van betreurenswaardige geschillen is geweest;

dat de onzekerheid omtrent het recht en de verplichtingen ten deze tusschen de onzijdige en de oorlogvoerende Staten tot verschil van meeningen aanleiding geeft, waaruit ernstige moeilijkheden en zelfs botsingen kunnen voortvloeien;

dat het bijgevolg nuttig is, ten aanzien van een zoo belangrijk punt een eenvormig stelsel aan te nemen;

dat de op het Congres te Parijs vergaderde gevolmachtigden niet beter aan de bedoelingen hunner Regeeringen kunnen beantwoorden, dan door te beproeven om in de internationale betrekkingen vaste beginselen te dezen aanzien in te voeren;

zoo zijn de voorzegde gevolmachtigden, behoorlijk daartoe gemachtigd, overeengekomen om zich onderling omtrent de middelen tot bereiking van dat doel te verstaan, en hebben, na het dienaangaande te zijn eens geworden, de volgende plechtige Verklaring vastgesteld:

1°. De kaapvaart is en blijft afgeschaft;

2°. De onzijdige vlag dekt de vijandelijke lading, met uitzondering van oorlogs-contrabande:

3°. De onzijdige lading, met uitzondering van oorlogs-contrabande, kan, ook onder vijandelijke vlag varende, niet in beslag worden genomen;

4°. De blokkaden moeten, om verbindend te wezen, effectief zijn, dat is: zij moeten gehandhaafd worden door strijdkrachten, die voldoende zijn om metterdaad den toegang tot de kusten des vijands te beletten.

De Regeeringen der ondergeteekende gevolmachtigden verbinden zich om deze Verklaring ter kennis van de Staten te brengen, die niet tot deelneming aan het Congres te Parijs geroepen zijn geworden, en om hen uit te noodigen daartoe toe te treden.

Overtuigd dat de beginselen, welke zij hierboven hebben vastgesteld, niet dan met dankbaarheid door de geheele wereld zullen worden aangenomen, twijfelen de ondergeteekende gevolmachtigden niet, of de bemoeiingen hunner Regeeringen, om de algemeene erkenning daarvan te bevorderen, zullen met den besten uitslag bekroond worden.

De tegenwoordige Verklaring is en zal alleen verbindend zijn tusschen de Mogendheden, die tot haar zullen zijn toegetreden.

Gedaan te Parijs, den 16 April 1856.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 326.) ***BESLUIT*** *van den 24sten October* 1908, *tot wijziging van het Koninklijk besluit van* 5 *December* 1902 (Staatsblad n°. 206), *laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van* 1 *Mei* 1908 (Staatsblad n°. 126), *tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen* 52, *tweede en derde lid, en* 59, *sub* 1, 3 *en* 4 *der Ongevallenwet* 1901.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 11 September 1908, n°. 913, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 59, sub 1, der Ongevallenwet 1901, (Wet van 2 Januari 1901 *Staatsblad* n°. 1, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 Januari 1908, *Staatsblad* n°. 24);

Gelet op artikel 59, sub 6, der voornoemde wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 October 1908, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 21 October 1908, n°. 1194, Afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Artikel I.

Aan artikel 26 van Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 1 Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 126), worden de volgende twee leden toegevoegd:

„Indien op den datum van ontvangst van een verzoek, als in artikel 52, eerste lid, der Ongevallenwet 1901 bedoeld, nog geen drie maanden zijn verloopen na den dag, vermeld op het bewijs

van adviseering van den dienstbrief, waarbij den werkgever door het bestuur der Rijksverzekeringsbank is medegedeeld dat de betrokken onderneming krachtens artikel 37, tweede lid, dier wet is gerangschikt in eene hoogere gevarenklasse wordt op het daartoe strekkend verzoek van den werkgever in Onze beschikking als dag, met ingang waarvan de werkgever, de naamlooze vennootschap of de vereeniging geacht wordt met het dragen van het risico te zijn aangevangen, aangewezen:

de vijftiende dag der maand, waarin Onze beschikking is genomen, indien deze vóór den vijftienden eener maand is genomen;

de eerste dag der maand, volgende op die, waarin Onze beschikking is genomen, indien deze op of na den vijftienden eener maand is genomen.

In het geval, bij het voorgaande lid voorzien, blijft de bepaling van artikel 23, 4°, buiten toepassing.".

Artikel II.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw,
Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *vierden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 327.) *BESLUIT van den 27sten October 1908, tot nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 25 Augustus 1908, IIde Afd., n°. 333 en van 28 Augustus 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 11;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29sten September 1908, n°. 22);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 15 October 1908, IIde Afd., n°. 154 en van 22 October 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 25 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 152), wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. In de derde zinsnede van Artikel 3 wordt voor „30 Juni" gelezen: „15 Juli".

2°. In de vierde zinsnede van Artikel 3 wordt voor „1 September" gelezen: „den derden Dinsdag in September".

3°. Na Artikel 14 wordt een nieuw Artikel 14*bis* ingelascht, luidende:

„Te rekenen van het studiejaar 1909—1910 wordt met het „einde van het studiejaar aan een leeraar, die den ouderdom van „70 jaren heeft bereikt, ontslag verleend."

4°. In de eerste zinsnede van Artikel 46 wordt onder *a* in plaats van „30 Juni" gelezen: „15 Juli" en „1 September" vervangen door:

„den derden Dinsdag in September".

5°. In de Tabel, behoorende bij het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool, wordt het gestelde in de eerste, tweede en derde kolom, van „Bibliothecaris" af, met ingang van 1 November 1908 vervangen door:

„Leeraar in de Comptabiliteit (onderdeel van de leger-administratie.)	Burger-leeraren, niet behoorende tot het vaste personeel.	1
„Leeraar in de Statistiek (onderdeel van de militaire aardrijkskunde en statistiek.)		1
„Bibliothecaris.	Burger-beambte.	1
„Schrijver.	Sergeant-majoor of sergeant. (5)	1
„Amanuensis.	Korporaal. (5)	1
„Ordonnans.	Soldaat. (6) (7)	1

6°. In de onder 5° bedoelde Tabel wordt onder Bijzondere bepalingen eene noot (7) toegevoegd, luidende:

„(7). Bij gebrek aan een vrijwillig dienend militair kan een „burger-werkman worden aangenomen tot het verrichten van den „dienst van ordonnans."

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 27sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *zeventienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 328.) ***BESLUIT*** *van den 27sten October* 1908, *tot nadere wijziging van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 25 Augustus 1908, IIde Afd., n°. 333 en van 28 Augustus 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 11;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29sten September 1908, n°. 22);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 15 October 1908, IIde Afd., n°. 154 en van 22 October 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 6 April 1895 (*Staatsblad* n°. 40), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 9 Juni 1908, n°. 57, wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. Na Artikel 28 wordt een nieuw Artikel 28*bis* ingelascht, luidende:

„Met het einde van het studiejaar waarin een Hoofd van Onderwijs of leeraar den ouderdom van 70 jaar bereikt, wordt hem ontslag verleend."

2°. Artikel 93 wordt, onder intrekking van Koninklijk besluit van 9 Juni 1908, n°. 57, gelezen:

„De bij artikel 92 bedoelde coëfficiënten zijn:

VAKKEN.	Wapens.							
	I.	I¹.	C.	C¹.	A.	A¹.	G.	G¹.
Mechanica	—	—	—	—	1	1	1	1
Toegepaste Mechanica . .	—	—	—	—	—		1	1
Waarschijnlijkheidsrekening .	—	—	—	—	½	½	—	—
Landmeten, waterpassen en geodesie	—	—	—	—	—	—	1	1
Maleische taal	—	1½	—	1	—	1	—	1
Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië . . .	—	1	—	1	—	1	—	1
Militaire aardrijkskunde . .	1	—	1	—	—	—	—	—
Idem van Nederlandsch-Indië . . .	—	1	—	—	—	—	—	—
Strategie en Krijgsgeschiedenis	1	1	1	1	1	1	1	1
Taktiek	1½	1½	1½	1½	1	1	1	1
Oorlogsgebruiken	½	½	½	½	½	½	½	½
Militair Strafrecht	1	1	1	1	1	1	1	1
Artillerie-Wetenschap . . .	1	1	1	1	1½	1½	1	1
Paardenkennis	—	—	1½	1½	1	1	—	—
Rij- en africhtingskunst . .	—	—	1½	1½	—	—	—	—
Pionier- en versterkingskunst	1	1	1	1	1	1	—	—
Versterkingskunst	—	—	—	—	—	—	1½	1½
Burgerlijke, Militaire en Schoone Bouwkunde. . .	—	—	—	—	—	—	1½	1½
Waterbouwkunde. . . .	—	—	—	—	—	—	1½	1½
Hydrographie van Nederland	—	—	—	—	—	—	1	—
Wetten en voorschriften betreffende de uitvoering van Geniewerken.	—	—	—	—	—	—	½	½
Rechtlijnig- en topographisch teekenen	½	½	½	½	1	1	1½	1½

VAKKEN.	Wapens.							
	I.	I¹.	C.	C¹.	A.	A¹.	G.	G¹.
Militaire Administratie . .	½	½	½	½	½	½	½	½
Exercitiën	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1	1
Gymnastiek en schermen . .	1½	1½	1½	1½	1	1	1	1
Paardrijden	1	1	1½	1½	1	1	1	1
Reglementen en Voorschriften voor het Wapen	1½	1½	1½	1½	1½	1½	—	—
Algemeene reglementen en voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten	½	—	½	—	½	—	—	—
Algemeene reglementen en voorschriften, benevens dienstcorrespondentie . .	—	½	—	½	—	½	—	—
Reglementen en Voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten	—	—	—	—	—	—	¾	—
Reglementen en Voorschriften, benevens dienstcorrespondentie	—	—	—	—	—	—	—	¾

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 27sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *zeventienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 329.) ***BESLUIT*** *van den 27sten October* 1908, *tot nadere wijziging van het Reglement voor den Hoofdcursus.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 25 Augustus 1908, IIde Afd., n°. 333 en van 28 Augustus 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 11;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29sten September 1908, n°. 22);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 15 October 1908, IIde Afd., n°. 154 en van 22 October 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor den Hoofdcursus, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 22 September 1892 (*Staatsblad* n°. 221), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 7 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 83), wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. Na Artikel 15 wordt een nieuw Artikel 15-*bis* ingelascht, luidende:

„Met het einde van het studiejaar, waarin een leeraar den „ouderdom van 70 jaar bereikt, wordt hem ontslag verleend."

2°. Het tweede lid van Artikel 67 vervalt.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit,

hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 27sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *zeventienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 330.) ***BESLUIT*** *van den 27sten October* 1908, *tot nadere wijziging van het Reglement voor de Cadettenschool.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 25 Augustus 1908, IIde Afd., n°. 333 en van 28 Augustus 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 11;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29sten September 1908, n°. 22);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 15 October 1908, IIde Afd., n°. 154 en van 22 October 1908, Afd. C, 1e Bureau, n°. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor de Cadettenschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 5 April 1893 (*Staatsblad* n°. 58), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 7 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 83), wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. Na Artikel 18 wordt een nieuw Artikel 18-*bis* ingelascht, luidende:

„Met het einde van het studiejaar, waarin een Hoofd van „Onderwijs of leeraar den ouderdom van 70 jaar bereikt, wordt „hem ontslag verleend."

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor vooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit,

hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 27sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *zeventienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

N°. 331.) ***BESLUIT*** *van den* 28*sten October* 1908, *tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van* Noordholland *van* 24 *Juni* 1908, *n°.* 153, *waarbij gegrond is verklaard het beroep, ingesteld door* P. POST *te* Haarlemmermeer, *tegen de intrekking door Burgemeester en Wethouders van die gemeente van de hem verleende vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 September 1908, n°. 7563, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 24 Juni 1908, n°. 153, waarbij gegrond is verklaard het beroep, ingesteld door P. POST te *Haarlemmermeer*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van die gemeente van 26 Mei 1908, n°. 738 B, tot intrekking van de hem verleende vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein op grond van het bepaalde bij artikel 28, 3°. der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

Overwegende, dat voormeld besluit van Gedeputeerde Staten berust op de volgende gronden: dat gebleken is, dat de vergunninghouder werkelijk verzuimd heeft om, voldoende aan het bepaalde bij het eerste lid van artikel 27 der Drankwet, aan Burgemeester en Wethouders tijdig van het plan van verbouwing van het perceel, waarin de vergunning gevestigd is, kennis te geven; dat artikel 28, 3°. dier wet nu wel aan Burgemeester en Wethouders de verplichting oplegt om in zulk een geval de vergunning in te trekken, doch dat, waar artikel 27 blijkbaar een voorschrift van orde is, de bedoeling van de wet in deze geen andere kan zijn dan dat, bij verzuim van bedoelde kennisgeving, Burgemeester en Wethouders van hun kant verplicht zijn alsnog tot die intrekking over te gaan en wel gedurende

het vergunningsjaar, waarin de verbouwing heeft plaats gehad; dat naar eene andere opvatting bij verzuim van de kennisgeving de belanghebbende steeds het gevaar van intrekking der vergunning zoude loopen, hetgeen niet als de bedoeling van het betrekkelijk wetsvoorschrift mag worden aangenomen als zijnde in strijd met de aan een ieder te waarborgen rechtszekerheid; dat de verbouwing van het bedoelde perceel heeft plaats gevonden in het jaar 1906, alzoo vóór den aanvang van het vergunningsjaar 1907/8 en dat de intrekking is geschied op 26 Mei 1908 t. w. in het vergunningsjaar 1908/9; dat de intrekking derhalve te laat en dus in strijd met de wet heeft plaats gehad;

Overwegende, dat volgens het bepaalde bij artikel 28, 3°. van de Drankwet de vergunning wordt ingetrokken, wanneer niet voldaan is aan het voorschrift van artikel 27, eerste lid, dier wet;

dat het vaststaat, dat P. POST het voorschrift van artikel 27, eerste lid van de Drankwet niet heeft nageleefd;

dat Burgemeester en Wethouders derhalve de te zijnen name staande vergunning moesten intrekken;

dat noch artikel 28, noch eenig ander artikel van de Drankwet een termijn noemt, binnen welken die intrekking moet geschieden en allerminst bepaalt, dat die intrekking moet plaats hebben in den loop van het vergunningsjaar, waarin de verbouwing heeft plaats gehad;

dat Burgemeester en Wethouders van *Haarlemmermeer* derhalve terecht de vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein van P. POST hebben ingetrokken en het tegen die intrekking ingestelde beroep ongegrond had moeten worden verklaard;

Gelet op de artikelen 166 en 168 der Provinciale Wet;

Den Raad van State gehoord, advies van 13 October 1908, n°. 21.

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 October 1908, n°. 10320, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 24 Juni 1908, n°. 153 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 28sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *tienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 332.) ***BESLUIT*** *van den* 30*sten October* 1908, *tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van* 9 *November* 1869 (Staatsblad n°. 167), *houdende vaststelling van de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor de maten, gewichten en weegwerktuigen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 October 1908 n°. 5495, Afdeeling Nijverheid:

Gelet op artikel 20 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143);

Hebben goedgevonden en verstaan

te bepalen:

Eenig artikel.

Het Koninklijk besluit van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167), houdende vaststelling van de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor de maten, gewichten en weegwerktuigen, zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 15 October 1873 (*Staatsblad* n°. 137), wordt nader gewijzigd als volgt:

I. In de artikelen 1 en 4 wordt, in plaats van: „maten, gewigten en weegwerktuigen", gelezen: „maten en gewichten".

II. In de artikelen 2 en 3 en in de slotbepaling wordt, in plaats van: „Minister van Binnenlandsche Zaken", gelezen: „Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel".

III. In artikel 3 wordt, in plaats van: „telken jare", gelezen: „telkens vóór den aanvang van een voor den herijk bepaalden tijd".

IV. In artikel 4 wordt, in plaats van: „de jaarletter, vermeld in artikel 3", gelezen: „het merk van goedkeuring, bedoeld in artikel 3".

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 30sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *elfden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 333.) ***BESLUIT*** *van den 30sten October* 1908, *tot aanwijzing van* Hoek van Holland *als losplaats van ruw zout bij invoer met spoorwagens.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 26 October 1908, n°. 53, Accijnzen;

Gezien art. 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), en art. 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2);

Gelet op het Koninklijk besluit van 1 Mei 1893 (*Staatsblad* n°. 79);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van 10 November 1908 wordt *Hoek van Holland* aangewezen als losplaats van ruw zout bij invoer met spoorwagens, op den voet van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 18 September 1907 (*Staatsblad* n°. 253).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 30sten October 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *zevenden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 334.) ***BESLUIT*** *van den* 3*den November* 1908, *tot wijziging van het Koninklijk besluit van* 14 *December* 1904 *n°.* 39 (Nederlandsch Staatsblad *n°.* 253 *en* Indisch Staatsblad 1905 *n°.* 141) *ter nadere voorziening in de godsdienstige behoeften van de Christelijke gemeenten en van de garnizoenen in* Nederlandsch-Indië.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 29 October 1908, Afd. A[1] n°. 8;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 6, sub *a* van het Koninklijk besluit van 22 April 1901, n°. 68 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 78*a* en *Indisch Staatsblad* n°. 255), zooals het is aangevuld bij het Koninklijk besluit van 14 December 1904, n°. 39 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 253 en *Indisch Staatsblad* 1905 n°. 141) wordt gelezen als volgt:

„eene maandelijksche bezoldiging van f 150 (*een honderd vijftig gulden*), welke bezoldiging, na gebleken voortdurende plichtsbetrachting, drie malen, telkens na drie jaren, met f 20 (*twintig gulden*) 's maands kan worden verhoogd, met dien verstande dat voor de toekenning van deze verhoogingen de tijd, gedurende welken zij vóór hunne ambtelijke aanstelling werkzaam waren onder het genot van eene toelage, zal medetellen."

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift aan de Algemeene Rekenkamer gezonden zal worden.

Het Loo, den 3den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
IDENBURG.

Uitgegeven den *zeventienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 335.) ***BESLUIT*** *van den 5den November* 1908, *tot onteigening van perceelen in de gemeente* Schore, *noodig voor de verlegging van den oostelijken dijk van het kanaal door* Zuid-Beveland *wederzijds de spoorwegbrug te* Vlake.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 9 September 1908, n°. 215, afdeeling Waterstaat, betreffende de onteigening van perceelen in de gemeente *Schore*, noodig voor de verlegging van den oostelijken dijk van het kanaal door *Zuid-Beveland* wederzijds de spoorwegbrug te *Vlake;*

Gelet op artikel 62 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Gezien het proces-verbaal der zitting, welke volgens artikel 63 in verband met artikel 10 dier wet, door eene commissie uit Gedeputeerde Staten van *Zeeland* met den van wege het Algemeen bestuur aangewezen Ingenieur en het hoofd van het gemeentebestuur van *Schore* in genoemde gemeente is gehouden, ten einde de bezwaren van belanghebbenden tegen het plan aan te hooren, nadat aan de bepalingen der artikelen 11 en 12 van genoemde wet was voldaan;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 October 1908, n°. 21);

Gelet op de nadere voordracht van Onzen voornoemden Minister van 2 November 1908, n°. 250, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat ten behoeve van de verlegging van den oostelijken dijk van het kanaal door *Zuid-Beveland* wederzijds de spoorwegbrug te *Vlake*, ten algemeenen nutte en ten name van den Staat, zullen worden onteigend de hierna vermelde perceelen, aangeduid op het plan en de kaarten, welke ingevolge artikel 64 in verband met artikel 12 der wet van 28 Augustus 1851

(*Staatsblad* n°. 125), binnen de gemeente *Schore* voor een ieder ter inzage hebben gelegen, als:

Nummer van het grondplan.	te onteigenen grootte.			Van het perceel bij het kadaster bekend						
				als:	ter grootte van:			Sectie.	Nummer.	ten name van:
	H.	A.	c A.		H.	A.	c.A.			
				Gemeente *Schore*.						
1	—	01	65	huis en erf	—	02	50	D	1142	Steenpoorte, Maatje, weduwe Cornelis Kole Marinuszoon en consort. Mede-eigenaar: de Staat (Waterstaat) voor 85 c.A. Erfpachtster: Steenpoorte, Maatje, weduwe Cornelis Kole Marinuszoon voor 85 c.A.
2	—	05	00	weiland en water	—	27	70	„	866	Luijk, Gerrit.
3	—	17	00	bouwland	—	17	00	„	1197	Goes, het Weeshuis.
4	—	12	50	huis, schuur en tuin	—	21	40	„	1480	Luijk, Gerrit.
5	—	28	00	pakhuis en weiland	—	51	50	„	1481	Dezelfde.
6	—	01	70	bouwland	—	13	90	„	1520	de firma „Glerum en Co.". Vennooten: Glerum, Cornelis en van Doorninck, Jan Adolph.

Nummer van het grondplan.	te onteigenen grootte.			Van het perceel bij het kadaster bekend						
				als:	ter grootte van:			Sectie.	Nummer.	ten name van:
	H.	A.	c.A.		H.	A.	c.A.			
7	—	05	50	bouwland, fabriek en ketelhuis	—	43	40	D	1515	Vermue, Marinus voor 4080 c.A. Mede-eigenaar: Vermue, Jacobus en consort. Mede-eigenaar voor 260 c.A.: de firma Glerum en Co. Recht van opstalhouder tot 31 December 1927: de firma „Glerum en Co."; firmanten: Glerum, Cornelis en van Doorninck Jan Adolph, voor 4080 c.A.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad*, alsmede in de *Staatscourant*, de *Goessche Courant* en het Nieuwsblad „*de Zeeuw*" geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 5den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 336.) ***BESLUIT*** *van den 7den November* 1908, *houdende bepaling van het tijdstip waarop de wet van* 23 *Juli* 1908 *tot invoering van een wettelijken tijd in werking treedt.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 November 1908, n°. 10027, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 4 der wet van 23 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 236) tot invoering van een wettelijken tijd;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de wet van 23 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 236) tot invoering van een wettelijken tijd treedt in werking den 1sten Mei 1909, met den aanvang van het etmaal, dat na middernacht van den 30sten April 1909 zijn begin neemt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 7den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *achttienden* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 337.) ***WET*** *van den 9den November* 1908, *houdende voorschriften voor de toepassing der Algemeene Akte van* Algeciras (Staatsblad 1907, *n°.* 15) *en van andere verordeningen in* Marokko.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat het wenschelijk is, eenige voorschriften te geven voor de toepassing der Algemeene Akte van Algeciras (*Staatsblad* 1907, n°. 15) en van andere verordeningen in Marokko;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Op feiten, begaan door aan de Nederlandsche rechtsmacht onderworpen personen, en strafbaar gesteld in artikel 7 dezer wet, in de Algemeene Akte van Algeciras (*Staatsblad* 1907, n°. 15) of in verordeningen die krachtens deze Akte tot stand zijn gekomen of zullen komen, benevens in verordeningen die op andere ten aanzien van die personen geldige wijze voor Marokko zijn tot stand gekomen of zullen tot stand komen, zijn het Eerste en het Derde Hoofdstuk der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire rechtsmacht, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 203) en de bepalingen van het Nederlandsche strafrecht van toepassing, voor zoover die toepassing mogelijk is.

Artikel 2.

De strafbare feiten, in het vorige artikel bedoeld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 3.

De vrijheidsstraf (emprisonnement), waartoe de overtreder, in artikel 1 bedoeld, kan veroordeeld worden, wordt als hechtenisstraf beschouwd.

Artikel 4.

Bij veroordeeling wegens slechts één der feiten, in artikel 1 bedoeld, worden vrijheidsstraf en geldboete niet gezamenlijk opgelegd.

Artikel 5.

Artikel 26 der in artikel 1 vermelde wet geldt niet ten aanzien der strafbare feiten, bedoeld in artikel 1, voor zoover de Algemeene Akte van Algeciras of de verordeningen zelve de straf regelen.

Artikel 6.

De vonnissen, ter zake van strafbare feiten, in artikel 1 bedoeld, door de consulaire rechtbank gewezen, zijn, in afwijking van het in artikel 43 der in artikel 1 vermelde wet bepaalde, aan hooger beroep onderworpen, indien de opgelegde straf zwaarder is dan zes dagen hechtenis of zestig gulden boete.

De kennisneming daarvan behoort aan het Gerechtshof te Amsterdam.

Artikel 7.

Overtreding door aan de Nederlandsche rechtsmacht onderworpen personen van artikel 27 der Algemeene Akte van Algeciras wordt gestraft met de straf, genoemd in artikel 20 dier Akte.

Artikel 8.

De bevoegde rechter, in artikel 119 der Algemeene Akte van Algeciras bedoeld, is, ten aanzien der aan de Nederlandsche rechtsmacht onderworpen personen, de Consulaire Rechtbank te Tanger.

Artikel 9.

Deze wet treedt in werking op den dertigsten dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten paleize het Loo, den 9den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vijfden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 338.) ***WET*** *van den 9den November* 1908, *tot wijziging van artikel* 23 *der Gemeentewet.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 23 der Gemeentewet te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Aan artikel 23 der Gemeentewet wordt het volgende lid toegevoegd:

„Onder krijgsman in werkelijken dienst worden voor de toepassing van deze wet niet verstaan zij, die hetzij krachtens wettelijke verplichting, hetzij krachtens vrijwillige verbintenis, gehouden zijn tot het met tusschenpoozen vervullen van werkelijken dienst."

Artikel 2.

Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autori-

teiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten paleize het Loo, den 9den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *acht en twintigsten* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 339.) **WET** *van den 9den November* 1908, *tot verzekering van den goeden staat der voorname rivieren en stroomen des Rijks.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is voorschriften vast te stellen tot verzekering van den goeden staat der voorname rivieren en stroomen des Rijks;

Gezien artikel 188 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

Onder de voorname rivieren en stroomen des Rijks, in deze wet verder rivieren en stroomen genoemd, worden verstaan de volgende wateren:

a. de Rijn, de Maas, de Schelde en alle andere rivieren en stroomen, die met de drie eerstgenoemde in open gemeenschap staan en water daarvan afvoeren;

b. de Oosterschelde;

c. de Hollandsche IJssel beneden de afdamming bij Gouda;

d. de Overijsselsche Vecht;

e. het Zwartewater en het Zwolsche diep;

f. de Donge beneden het separatiepunt met den linkeroever der 's Gravemoersche vaart;

g. alle vertakkingen, armen, inhammen, kreken, spranken en killen, welke met de onder *a*—*f* bedoelde rivieren en stroomen in open gemeenschap staan.

Artikel 2.

In zee worden de rivieren en stroomen geacht zich uit te strekken tot grenslijnen bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen.

Artikel 3.

§ 1. Onder zomerbed wordt verstaan de oppervlakte, die bij gewoon hoog zomerwater of bij gewonen vloed door de rivier of den stroom wordt ingenomen.

§ 2. Onder winterbed wordt verstaan de oppervlakte tusschen het zomerbed en de buitenkruinlijn van den hoogwater keerenden dijk en, waar deze niet bestaat, tusschen het zomerbed en de hooge gronden, die het water bij den hoogsten stand keeren, met dien verstande, dat terreinen, dienende tot zijdelingsche afleiding van hoog opperwater, slechts dan daaronder zijn begrepen, wanneer zij van ouds daartoe hebben gediend en zijn aangewezen bij een algemeenen maatregel van bestuur.

§ 3. Tot het winterbed worden geacht te behooren de platen, eilanden of opkomende gronden, voor zooveel die alleen door hoog opperwater of door hoog vloedwater overstroomd worden.

HOOFDSTUK II.

Bepalingen van politie.

Artikel 4.

§ 1. Het is, tenzij met vergunning van Onzen met de zaken van waterstaat belasten Minister, verboden in het zomerbed van een rivier of een stroom of binnen de volgens art. 2 aangewezen grenslijn:

a. eenig werk te maken, of grond, baggerspecie, puin of andere zinkende stoffen te storten, te stapelen of neder te leggen;

b. eene heg, hout, riet of biezen te planten of tusschen 1 November en 1 April opslag te laten staan;

c. eene zalmsteek of ander vischtoestel, geheel of ten deele uit schuttingen van palen, vlechtwerk of rijshout bestaande, op te stellen;

d. een drijvend voorwerp of eene drijvende inrichting, niet voor vervoer bestemd, vast te leggen;

e. verandering te brengen in een bestaand werk of in een vischtoestel, als onder *c* genoemd.

§ 2. Op het maken van niet vooruitspringende werken tot behoud van het oeverland is § 1*a* niet van toepassing, indien deze werken niet boven het oeverland uitsteken.

Artikel 5.

§ 1. Het is, tenzij met vergunning van Onzen Minister voornoemd, verboden in het winterbed van een rivier of een stroom:

a. een dijk, kade of ander werk, tot waterkeering of stroomgeleiding bestemd, aan te leggen, te verleggen, te verzwaren of te verhoogen;

b. een bouwwerk of getimmerte te maken of te veranderen, of eene ophooging te maken;

c. eene heg, hout, riet of biezen te planten, of tusschen 1 November en 1 April opslag te laten staan;

d. eene afheining tusschen 1 December en 15 Maart, of eene noodkeering tusschen 15 November en 15 Maart te laten staan.

§ 2. Op verzwaring of verhooging van hoogwater keerende dijken, en op bekleeding der glooiing van die dijken en van hooge gronden als bij art. 3, § 2, bedoeld, is § 1*a* niet van toepassing.

§ 3. Op het maken of stellen van noodkeeringen tusschen 15 Maart en 15 November is § 1*a* en *b* niet van toepassing.

§ 4. Ten aanzien van hoogwater keerende dijken en hooge gronden, als bij art. 3, § 2, bedoeld, is § 1*b* en *c* alleen van toepassing op dezulke, welke bij algemeenen maatregel van bestuur zijn aangewezen.

Artikel 6.

Bij algemeenen maatregel van bestuur worden aangewezen de gedeelten van het zomer- en winterbed van rivieren en stroomen of van de oppervlakten, binnen de volgens art. 2 aangewezen grenslijnen gelegen, waar, op grond van een ruim zomer- of winterbed of van andere omstandigheden, de artt. 4 en 5 geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven.

Artikel 7.

Het is, tenzij met vergunning van Onzen Minister voornoemd, verboden aan eenig gedeelte van het water van een rivier of een stroom een nieuwe stroombaan te geven.

Artikel 8.

§ 1. De volgens deze wet te verleenen vergunning kan tot wederopzegging, voor een bepaalden tijd en zonder voorbehoud van opzegbaarheid worden verleend.

§ 2. De vergunning wordt alleen geweigerd en de tot wederopzegging verleende vergunning alleen opgezegd, indien dit noodig wordt geoordeeld op gronden aan het openbaar rivier- of stroombelang ontleend.

Artikel 9.

§ 1. Aan de vergunning mogen geene andere voorwaarden worden verbonden dan die strekken tot bescherming van het openbaar rivier- of stroombelang.

§ 2. De vergunning kan worden ingetrokken, indien de voorwaarden niet worden nageleefd.

§ 3. Spoedeischende gevallen uitgezonderd, wordt daartoe niet overgegaan, dan nadat aan hem, aan wien de vergunning is verleend of zijne rechtverkrijgenden alsnog een behoorlijke termijn is gelaten om aan de hem gestelde voorwaarden te voldoen.

Artikel 10.

§ 1. De overtreder is verplicht hetgeen in strijd met deze wet is of wordt gemaakt, gesteld, ondernomen of nagelaten, op schriftelijk bevel van de door Ons aan te wijzen ambtenaren

binnen den daarbij te stellen termijn weg te nemen of te doen wegnemen, in den vorigen staat te herstellen of te doen herstellen, te verrichten of te doen verrichten.

§ 2. De ambtenaren, bij § 1 bedoeld, zijn bevoegd, zoo noodig bijgestaan door den sterken arm, hetgeen in strijd met deze wet is of wordt gemaakt, gesteld, ondernomen of nagelaten, op kosten van den overtreder te doen wegnemen, beletten, verrichten of in vorigen staat herstellen. Spoedeischende gevallen uitgezonderd wordt van die bevoegdheid geen gebruik gemaakt, dan nadat de overtreder schriftelijk is gewaarschuwd.

Artikel 11.

§ 1. Overtreding van art. 4, § 1, art. 5, § 1, en art. 7 wordt gestraft met geldboete van ten hoogste f 500.

§ 2. De strafbare feiten worden beschouwd als overtredingen.

§ 3. Met afwijking van art. 70, 1°., van het Wetboek van Strafrecht, vervalt het recht tot strafvordering door verjaring in vijf jaren voor de overtredingen bedoeld in art. 4, § 1 *a*, *c* en *e*.

Artikel 12.

Met de opsporing van de overtredingen van deze wet zijn, behalve de bij art. 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de door Ons aan te wijzen ambtenaren en beambten van den Rijkswaterstaat.

Artikel 13.

§ 1. Na opzegging of intrekking eener vergunning of na het verstrijken van den termijn, waarvoor eene vergunning is verleend, moet, binnen een door Onzen Minister voornoemd te bepalen tijd, door hem, aan wien de vergunning was verleend, of door zijne rechtverkrijgenden, het gemaakte of geplante worden opgeruimd en het zomer- of winterbed of de oppervlakte, binnen de volgens art. 2 aangewezen grenslijn gelegen, in den vorigen of wel in een naar het oordeel van den Minister voldoenden toestand worden gebracht.

§ 2. Wordt hieraan niet voldaan, dan kan een en ander op kosten van hem, aan wien de vergunning was verleend, of van zijne rechtverkrijgenden, van Rijkswege geschieden.

Artikel 14.

§ 1. Hij, aan wien de vergunning is geweigerd, of aan wien de vergunning is verleend, of diens rechtverkrijgenden, die tegen de toepassing van artikel 8 of artikel 9 bezwaren hebben, kunnen binnen drie maanden na dagteekening der beschikking, waartegen hunne bezwaren bestaan, deze aan Onze beslissing onderwerpen.

§ 2. Over het bezwaar wordt door Ons, den Raad van State (afdeeling voor de geschillen van bestuur) gehoord, beslist.

§ 3. Ingeval artikel 13 is toegepast, wordt, zoo het bezwaar geheel of gedeeltelijk gegrond wordt bevonden, aan den belanghebbende de door hem geleden schade geheel of gedeeltelijk vergoed.

HOOFDSTUK III.

Uitvoering van werken door het Rijk.

Artikel 15.

§ 1. Ten opzichte van binnen het zomer- of winterbed van rivieren en stroomen of binnen de volgens art. 2 aangewezen grenslijnen gelegen gronden, geheel of ten deele aan anderen toebehoorende of waarop anderen rechten kunnen doen gelden, is het Rijk bevoegd tot bescherming van het openbaar rivier- of stroombelang:

a. Rijksrivierwerken en door anderen aangelegde kribben, dammen en oeververdedigingen daaraan aan te sluiten, daarover door te trekken, daarop te onderhouden of te veranderen;

b. tot het uitvoeren van Rijksrivierwerken grondspecie en bouwstoffen daarover, desgevorderd in vervoermiddelen, te vervoeren of tijdelijk daarop neder te leggen of te verwerken.

§ 2. Van de in § 1 bedoelde bevoegdheden wordt, tenzij aan de gebruikers der gronden eene verklaring wordt overgelegd, dat onverwijlde voorziening hoodig is, geen gebruik gemaakt, dan nadat het voornemen daartoe dezen ten minste twee maal vier en twintig uren te voren schriftelijk is aangezegd.

§ 3. Op gewone onderhoudswerken is § 2 niet van toepassing.

Artikel 16.

§ 1. De schade, welke uit de toepassing van art. 15, § 1, mocht voortvloeien, wordt door het Rijk vergoed.

§ 2. De vordering daartoe moet worden ingesteld voor den rechter van het kanton, waarin de gronden, ten opzichte waarvan de schade is toegebracht, geheel of ten deele zijn gelegen.

Artikel 17.

Het Rijk is bevoegd tot bescherming van het openbaar rivier- of stroombelang de in art. 15, § 1, bedoelde gronden op te hoogen, af te graven, geulen daarin te dichten, of daarop aanwezige beplantingen, gebouwen en werken op te ruimen.

Artikel 18.

§ 1. Wenscht het Rijk van eenige in art. 17 bedoelde bevoegdheid gebruik te maken, dan worden door den president van de rechtbank, binnen wier gebied de gronden, ten opzichte waarvan die bevoegdheid zal worden uitgeoefend, geheel of ten deele zijn gelegen, drie deskundigen benoemd en beëedigd ter beschrijving van het werk en ter bepaling van de schadeloosstelling. De benoeming der deskundigen wordt in een of meer nieuwsbladen, en in de gemeente of gemeenten, waarin de gronden zijn gelegen, op de gebruikelijke wijze door het hoofd van het gemeentebestuur bekend gemaakt.

§ 2. Het rapport der deskundigen, bevattende eene door teekeningen toegelichte beschrijving van den bestaanden toestand en van de daarin te brengen wijziging en een advies omtrent schadeloosstelling, wordt ter secretarie van de gemeente of gemeenten, waarin de gronden zijn gelegen, gedurende dertig dagen ter inzage van een ieder nedergelegd, nadat deze nederlegging in een of meer nieuwsbladen en op de gebruikelijke wijze door het hoofd van het gemeentebestuur is bekend gemaakt en bovendien aan ieder der bekende rechthebbenden bij aangeteekenden brief is medegedeeld.

§ 3. Met de uitvoering van het werk mag niet worden aangevangen, dan nadat de in § 2 bedoelde termijn is verstreken.

§ 4. Voor zooveel met de rechthebbenden geene overeenstemming omtrent schadeloosstelling is verkregen, doet het Rijk binnen dertig dagen na het verstrijken van den in § 2 bedoelden termijn gerechtelijk eene schadeloosstelling aanbieden.

§ 5. Binnen dertig dagen na den dag van het aanbod kan hij, aan wien het is gedaan, voor de rechtbank, welker president volgens § 1 de deskundigen heeft benoemd, de schadeloosstelling vorderen, bij gebreke waarvan hij geacht wordt met het aanbod genoegen te hebben genomen.

§ 6. Bedraagt de door de rechtbank bepaalde schadeloosstelling meer dan het aanbod, dan wordt het Rijk, in de overige gevallen de eischer in de kosten veroordeeld.

HOOFDSTUK IV.

Gevolgen van door het Rijk verrichten uitbouw ten opzichte van de gerechtigden tot het oeverland.

Artikel 19.

§ 1. Wordt door het Rijk tot bescherming van het openbaar rivier- of stroombelang uitbouw verricht uit het oeverland of uit eenig daaraan verbonden werk, door middel van kribben, dammen of soortgelijke waterwerken, dan zal de gerechtigde tot het oeverland het recht van aanwas, bedoeld in art. 651 van het Burgerlijk Wetboek, rivierwaarts van de lijn der begroeiing verliezen, doch in eigendom verkrijgen de strook, gelegen tusschen de lijn der begroeiing en de oeverlijn, voor zooveel deze strook behoort aan het Rijk.

§ 2. Onder lijn der begroeiing wordt verstaan de lijn, die op eene voor blijvende afpaling geschikte wijze achtereenvolgens de punten vereenigt, waarop de regelmatige begroeiing langs den oever eindigt, met dien verstande, dat deze lijn geacht wordt nimmer verder landwaarts te liggen dan de oeverlijn.

Artikel 20.

§ 1. Bij aanleg van een krib of soortgelijk aan het oeverland te verbinden werk is art. 19, § 1, van toepassing stroomopwaarts over $1^1/_2$ maal de lengte van het werk en stroomafwaarts over $2^1/_2$ maal die lengte, beide afstanden gemeten langs de lijn der begroeiing uit haar snijpunt met de as van het werk.

§ 2. Bij aanleg van een bij § 1 bedoeld werk met daaraan te verbinden strekdam is art. 19, § 1, van toepassing over dezelfde afstanden vermeerderd met de lengte van de stroomop- en afwaartsche armen van den dam.

§ 3. Bij uitbouw uit- of uitbreiding van een bestaand werk wordt de toepasselijkheid van art. 19, § 1, bepaald door de afmetingen, die het werk daarna zal verkrijgen, zonder dat dit wijziging brengt in de gevolgen van het bestaande werk ten opzichte van de gerechtigden tot het oeverland.

Artikel 21.

Art. 19, § 1, is niet van toepassing ter plaatse waar tegen het Rijk een recht van eigendom of van aanwas kan worden ingeroepen op gronden in de rivier of in den stroom, die anders volgens het Burgerlijk Wetboek behooren tot de rivier of den stroom met zijne oevers.

Artikel 22.

Onverminderd art. 15, § 2, mag met de uitvoering van een werk, als bedoeld bij art. 19, § 1, niet worden aangevangen, dan nadat de lijn der begroeiing van Rijkswege is uitgebakend; de teekens moeten blijven staan, totdat de lijn der begroeiing is vastgesteld.

Artikel 23.

§ 1. De lijn der begroeiing kan bij schriftelijke overeenkomst worden vastgesteld. De akte dezer overeenkomst wordt overgeschreven in de openbare registers, bedoeld bij art. 671 van het Burgerlijk Wetboek.

§ 2. De toepasselijkheid van art. 19, § 1, vangt aan op den dag der overschrijving van de akte.

Artikel 24.

§ 1. Bij gebreke van overeenstemming worden, binnen zestig dagen nadat met de uitvoering van het werk is aangevangen, ter secretarie van de gemeente of gemeenten, waarin de gronden, ten opzichte waarvan de lijn der begroeiing behoort te worden vastgesteld, zijn gelegen, gedurende dertig dagen ter inzage van een ieder nedergelegd:

a. eene teekening van het werk, op geen kleinere schaal dan van 1 op 1250, waarop de lijn der begroeiing en de betrokken kadastrale perceelen zijn aangegeven;

b. eene lijst van de kadastrale tenaamstellingen dier perceelen.

§ 2. Deze nederlegging wordt vooraf bekend gemaakt in een of meer nieuwsbladen en op de gebruikelijke wijze door het hoofd van het bestuur der bij § 1 bedoelde gemeente of gemeenten, en bovendien bij aangeteekenden brief medegedeeld aan de bekende gerechtigden tot het oeverland.

Artikel 25.

§ 1. De toepasselijkheid van art. 19, § 1, kan in verband met art. 21 worden bestreden volgens de gewone regelen van recht.

§ 2. Overigens kan binnen dertig dagen na het verstrijken van den in art. 24, § 1, bedoelden termijn van terinzagelegging door ieder gerechtigde tot het oeverland tegen den inhoud der teekening voorziening worden gevraagd bij de rechtbank, binnen wier gebied de gronden, ten opzichte waarvan de lijn der begroeiing behoort te worden vastgesteld, geheel of ten deele zijn gelegen, in welk geval de lijn der begroeiing door de rechtbank zal worden vastgesteld.

§ 3. Voor zooveel geene vordering, als bedoeld bij § 2, is ingesteld, worden de gerechtigden tot het oeverland geacht de lijn der begroeiing, zooals zij op de teekening is aangegeven, behoudens art. 21 te aanvaarden als rivierwaartsche grens hunner eigendommen.

§ 4. Bij toepassing van § 2 wordt verder gehandeld volgens het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, behoudens:

a. dat alle zaken betreffende eenzelfde werk worden gevoegd;

b. dat, indien den eischer eene grootere oppervlakte wordt toegewezen dan hem volgens de teekening zoude toekomen, het Rijk, in de overige gevallen de eischer in de kosten wordt veroordeeld.

Artikel 26.

§ 1. Is geene vordering, als bedoeld bij art. 25, § 2, ingesteld, dan wordt de teekening voorzien van eene verklaring dienaangaande van den griffier der daarbedoelde rechtbank en vervolgens overgeschreven in de openbare registers, bedoeld bij art. 671 van het Burgerlijk Wetboek.

§ 2. Is de lijn der begroeiing bij vonnis vastgesteld en dit vonnis in kracht van gewijsde gegaan, dan geschiedt daarvan gelijke overschrijving.

§ 3. De toepasselijkheid van art. 19, § 1, vangt aan op den dag der overschrijving van de teekening of het vonnis.

Artikel 27.

Zoolang de ingevolge art. 26 aan de gerechtigden tot het oeverland gekomen strook niet geheel is aangewassen of op andere wijze verland, is het Rijk zonder gehoudenheid tot vergoeding bevoegd daarin grond en baggerspecie te storten.

Artikel 28.

§ 1. Wordt de ingevolge art. 23 of art. 26 aan de gerechtigden tot het oeverland gekomen strook van de rivier of den stroom afgescheiden door aan het Rijk behoorende aanwassen of andere verlandingen, dan is ieder dier gerechtigden zonder gehoudenheid tot vergoeding bevoegd te vorderen, dat hem, voor zooveel dit ten dienste van zijn deel in die strook en in het oorspronkelijk oeverland noodig is, uitweg of uitwegen naar de rivier of den stroom worden verleend, elke van ten hoogste drie Meter breedte, te minster schade voor het Rijk. Plaats en richting dezer uitwegen kunnen worden bepaald bij de in art. 23, § 1, bedoelde overeenkomst.

§ 2. Aanleg en onderhoud van den uitweg geschiedt door en op kosten van hem, aan wien uitweg is verleend.

§ 3. Bij gebreke van overeenstemming kan de vordering tot verleening van uitweg volgens § 1 worden ingesteld bij de rechtbank, binnen wier gebied de daarbedoelde strook geheel of ten deele is gelegen.

HOOFDSTUK V.

Overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 29.

Bij het in werking treden dezer wet zijn ingetrokken:
de artt. 42, 43 en 44 van Titel XXVII van de Ordonnance des eaux et forêts du mois d'août 1669;
het arrêté du Directoire exécutif du 9 mars 1798 (19 Ventôse an VI), contenant des mesures pour assurer le libre cours des rivières et canaux navigables et flottables;

de wet van 4 Mei 1803 (14 Floréal an XI) relative au curage des canaux et rivières non navigables, et à l'entretien des digues qui y correspondent;

de Publicatie van 24 Februari 1806, houdende bepalingen omtrent een algemeen rivier- of waterregt over de rivieren en stroomen dezer Republiek.

Artikel 30.

Vergunningen krachtens eenig bij deze wet ingetrokken voorschrift gegeven, kunnen worden opgezegd of ingetrokken, voor zooveel zij handelingen betreffen, waarvoor deze wet vergunning vordert, en de bevoegdheid tot opzegging of intrekking is voorbehouden.

Artikel 31.

Hetgeen vóór het in werking treden dezer wet in strijd met eenig daarbij ingetrokken voorschrift is gemaakt of gesteld, kan overeenkomstig art. 10 worden weggenomen, voor zooveel het zonder vergunning maken of stellen daarvan bij deze wet is verboden.

Artikel 32.

§ 1. Art. 18 is niet van toepassing ten aanzien van opruiming ingevolge art. 17, van beplanting, welker opruiming krachtens art. 8 van de Publicatie van 24 Februari 1806 zonder schadevergoeding kon worden gelast.

§ 2. Spoedeischende gevallen uitgezonderd wordt art. 17 ten aanzien van zoodanige beplanting niet toegepast, dan nadat de belanghebbende schriftelijk is gewaarschuwd.

Artikel 33.

Zoolang de algemeene maatregel van bestuur, bij art. 6 bedoeld, niet in werking is getreden, is art. 4, § 1 *a*, voor zooveel betreft het storten, stapelen of nederleggen van zinkende stoffen, niet van toepassing op terreinen bij de schelpdierencultuur in gebruik.

Artikel 34.

Alle stukken ter voldoening aan of ter uitvoering van deze wet opgemaakt, daaronder begrepen die der rechtsgedingen,

waartoe de toepassing dezer wet aanleiding geeft, zijn vrij van zegel en van de formaliteit der registratie.

Artikel 35.

Deze wet kan worden aangehaald onder den titel „Rivierenwet".

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten paleize het Loo, den 9den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *achtsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 340.) ***BESLUIT*** *van den* 10*den November* 1908, *tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van* Wisch *van* 23 *Juni* 1908, *waarbij aan* G. VELTHORST, *aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 October 1908, n°. 9625, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Wisch* van 23 Juni 1908, waarbij aan G. VELTHORST, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat door den Raad der gemeente *Wisch* krachtens het bepaalde bij artikel 7, eerste lid, 2°. van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) bij plaatselijke verordening voor enkele wijken of buurten dier gemeente een maximum van aldaar door Burgemeester en Wethouders te verleenen vergunningen is vastgesteld;

dat Burgemeester en Wethouders nu bij hun bovenvermeld besluit overwegen, dat door het overlijden van een vergunninghouder te *Varsseveld* eene vergunning aldaar is opengevallen, waardoor het aantal vergunningen beneden het maximum is gedaald, tengevolge waarvan de lijst, bedoeld bij artikel 13, 1ste lid der Drankwet van toepassing wordt en dat derhalve aan G. VELTHORST, bierhuishouder te *Varsseveld*, zijnde de eerste van de aldaar wonende aanvragers op bedoelde lijst voorkomende, eene vergunning kan worden verleend;

Overwegende, dat volgens het bepaalde bij artikel 14, 1ste lid van de Drankwet, Burgemeester en Wethouders telkens wanneer het aantal vergunningen beneden het maximum is gedaald, schriftelijk bericht, dat er eene vergunning beschikbaar is, zenden aan zooveel personen, ingeschreven op de lijst, bedoeld in artikel 13 dier wet, als er vergunningen beschikbaar zijn, en wel naar de volgorde, waarin die personen zijn ingeschreven;

dat de Drankwet geene uitzondering op laatstvermelden regel maakt voor het geval in eene gemeente eene verordening als bedoeld in artikel 7, 1ste lid, 2°. dier wet, is vastgesteld en het bericht, dat eene vergunning beschikbaar is, ook in zoodanig geval moet worden gezonden aan den op de bedoelde lijst eerst ingeschrevene, onverschillig of hij al dan niet woont in de wijk of de buurt, in welke de vergunning kan worden verleend;

dat dus G. VELTHORST, die eerst onder n°. 11 op de bedoelde lijst voorkomt, niet in de eerste plaats voor de beschikbare vergunning in aanmerking had behooren te komen;

dat derhalve het besluit, waarbij hem die vergunning is verleend, zonder dat ten aanzien van de vóór hem op de lijst staande personen het voorschrift van artikel 14, 1ste lid is nageleefd, is in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 27 October 1908, n°. 15;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 November 1908, n°. 10765, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Wisch* van 23 Juni 1908 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 10den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* November 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 341.) ***BESLUIT*** *van den* 16*den November* 1908, *tot regeling van de aansluiting aan het locale telefoonnet der Gemeente* Arnhem, *van buiten dit net gelegen perceelen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is eene regeling vast te stellen betreffende de aansluiting aan het locale telefoonnet der Gemeente *Arnhem*, van buiten dit net gelegen perceelen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van den 8sten October 1908, n°. 4049, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20sten October 1908, n°. 16);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van den 12den November 1908, n°. 4556, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel 1.

Op verzoek van belanghebbenden kunnen perceelen, welke gelegen zijn buiten het gebied van het locale telefoonnet der Gemeente *Arnhem*, ter beoordeeling van Onzen Minister van Waterstaat, en met medewerking van die Gemeente, van Rijkswege aan dat net worden aangesloten (door middel van geleidingen met toestellen en verdere technische inrichtingen), onder de in de volgende artikelen omschreven voorwaarden en bepalingen.

Artikel 2.

Onderhoud, wijziging en uitbreiding van de in artikel 1 bedoelde aansluitingen geschieden van Rijkswege.

Artikel 3.

Het gebruik van de aansluitingen wordt verleend voor vijf achtereenvolgende jaren, na afloop waarvan het stilzwijgend van jaar tot jaar wordt verlengd, indien het niet ten minste drie maanden vóór het eindigen van den gebruikstermijn aan of door den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie schriftelijk is opgezegd.

Artikel 4.

Terzake van hetgeen door het Rijk overeenkomstig de vorige artikelen wordt aangelegd en in gebruik gegeven, is gedurende den eersten vijfjarigen gebruikstermijn voor elk perceel verschuldigd:

over het gedeelte van de aansluiting binnen den kring, getrokken met een straal van 5000 Meter uit het centraalpunt van het locale telefoonnet der Gemeente *Arnhem* . . . f 850,—;

over het gedeelte boven 5000 Meter tot 6000 Meter afstand van dat centraalpunt, voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan . . . . . f 25,—;

over het gedeelte boven 6000 Meter tot 7000 Meter afstand van dat centraalpunt, voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan . . . . . f 35,—;

over het gedeelte boven 7000 Meter tot 8000 Meter afstand van dat centraalpunt, voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan . . . . . f 45,—;

over het gedeelte boven 8000 Meter tot 9000 Meter afstand van dat centraalpunt, voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan . . . . . f 55,—;

over het gedeelte boven 9000 Meter tot 10000 Meter afstand van dat centraalpunt, voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan . . . . . f 65,—;

over het gedeelte boven 10000 Meter afstand van dat centraalpunt, voor elk 100-tal Meters of gedeelte daarvan . . . . . f 75,—,

terwijl na verloop van den eersten vijfjarigen gebruikstermijn voor elk perceel per jaar verschuldigd is een vijfde deel van de hiervorengenoemde bedragen.

De in dit artikel genoemde afstanden worden hemelsbreed gemeten.

De vorenbedoelde aansluiting wordt van Rijkswege niet gemaakt, indien uitkeeringen aan derden of buitengewone kosten van aanleg noodig zouden zijn, tenzij de belanghebbende zich verbindt tot betaling daarvan.

Artikel 5.

Van Rijkswege worden op verzoek van den gebruiker in de aansluiting van zijn perceel wijzigingen gebracht of neventoestellen ingeschakeld, tegen betaling van het tarief in onderstaanden staat vermeld.

ONDERWERP.	VERGOEDING.
1. Tweede en volgende wandtoestel:	
a. in hetzelfde perceel als het hoofdtoestel, per toestel	f 10,— per jaar.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per toestel	f 15,— per jaar.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel . .	f 25,— per jaar.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf en méér dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	f 25,— per jaar
verhoogd voor elk 100-tal Meters (of gedeelte daarvan) méérdere lengte van de nevenaansluiting, met respectievelijk f 3,—, f 5,—, f 7,—, f 9,—, f 11,—, f 13,—, of f 15,— per jaar, naar gelang de nevenaansluiting geheel of gedeeltelijk valt binnen de in artikel 4 bedoelde tariefskringen met straal van 5000 Meter, 6000 Meter, 7000 Meter, 8000 Meter, 9000 Meter, 10000 Meter, of buiten den laatstbedoelden kring.	
Ingeval een lijngedeelte van 100 Meter of minder een tariefskring snijdt, dan wordt dit	

ONDERWERP.	VERGOEDING.
lijngedeelte, voor de toepassing van het vorenstaande tarief, geacht geheel binnen dien kring te liggen. Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer neventoestellen op dezelfde aansluiting geplaatst, dan is alleen op het eerste van deze neventoestellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige neventoestellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
2. Voor een tafeltoestel (in plaats van een wandtoestel) worden de kosten verhoogd met	f 2,50 per jaar.
3. Extra-schel (verklikker):	
a. in hetzelfde perceel als het hoofdtoestel, per schel	f 1,50 per jaar.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per schel	f 3,— per jaar.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per schel . .	f 5,— per jaar.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 Meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per schel	f 5,— per jaar,
verhoogd voor elk 100-tal Meters (of gedeelte daarvan) méérdere lengte van de schelgeleiding met	f 3,— per jaar.
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer extra-schellen op dezelfde aansluiting geplaatst, dan is alleen op de eerste van deze extra-schellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige extra-schellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	

ONDERWERP.	VERGOEDING.
4. Schakelaar:	
a. uitschakelaar voor toestel of extra-schel	f 1,— per jaar.
b. omschakelaar (niet ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken)	f 2,50 per jaar.
5. Tweede telefoon	f 1,— per jaar.
6. Voor elke aansluiting op een schakelbord	f 3,— per jaar.
7. Verplaatsing van een toestel:	
a. binnen hetzelfde vertrek	f 2,50 in eens.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	f 5,— in eens.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	f 7,50 in eens.
d. naar een ander perceel op een ander erf	f 10,— in eens.
8. Verplaatsing van een extra-schel:	
a. binnen hetzelfde vertrek	f 1,50 in eens.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	f 2,50 in eens.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	f 3,50 in eens.
d. naar een ander perceel op een ander erf	f 5,— in eens.
9. Werkzaamheden aan den aanleg:	
a. wegens verhuizing naar een ander perceel	f 12,50 in eens.
benevens voor elk toestel of elke extra-schel boven het hoofdtoestel	f 4,— in eens.
b. tengevolge van verbouwing of onderhoud van het aangesloten perceel, of om andere redenen	De kostende prijs in eens.
10. Voorziening in gebreken aan geleidingen en toestellen, welke niet te wijten zijn aan gebrekkige constructie, aan de wijze van aanbrengen of aan onvoldoend onderhoud . .	De kostende prijs in eens.
De betalingen, vermeld onder n°. 1 tot en met n°. 9*a*, zijn bij vooruitbetaling te voldoen.	

Op verzoek van den gebruiker kunnen ook andere toestellen en inrichtingen dan in het algemeen worden verstrekt en hiervoren zijn bedoeld, in gebruik worden gegeven, en zulks tegen betaling in eens, boven en behalve het volgens vorenstaand tarief jaarlijks verschuldigde, van het verschil tusschen den kostenden prijs van het toestel en de inrichting in het tarief bedoeld, en van hetgeen in gebruik wordt gegeven.

Artikel 6.

De ingevolge artikel 4 verschuldigde bedragen zijn bij vooruitbetaling per halfjaar te voldoen, en wel over den vijfjarigen gebruikstermijn met $^1/_{10}$ deel, en over den éénjarigen gebruikstermijn met $^1/_2$ deel, met dien verstande evenwel, dat het bedrag, verschuldigd over den gebruikstermijn, in ééns en voor het geheel opvorderbaar is, na aftrek van hetgeen reeds ter zake mocht zijn betaald, zonder dat eenige ingebrekestelling wordt vereischt:

a. bij overlijden, faillissement of onder curateele stelling van den gebruiker;

b. ingeval eenig bedrag, bij vooruitbetaling te voldoen, niet is betaald binnen ééne maand na aanbieding van de desbetreffende quitantie;

c. ingeval de gebruiker eene vereeniging is, die tot liquidatie overgaat.

Artikel 7.

De gebruiker van de aansluiting verbindt zich om jegens de Gemeente *Arnhem* al de verplichtingen na te komen, waartoe de geabonneerden van dat net jegens die Gemeente wettig zijn gehouden, met uitzondering echter van de verplichting tot betaling van eenig geldelijk bedrag.

De gebruiker is voorts onderworpen:

1. aan de wettelijke voorschriften betreffende den interlocalen en internationalen telefoondienst;

2. aan de bepalingen, welke door den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie in het belang van den dienst worden noodig geacht.

Artikel 8.

Alleen in het geval dat storing, welke naar het oordeel van den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie niet aan de

schuld van den gebruiker te wijten is, langer dan ééne maand mocht voortduren, zal evenredige terugbetaling van het verschuldigde, genoemd in artikel 4, plaats hebben; 15 dagen worden daarbij niet, 16 of meer dagen als eene geheele maand berekend.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

's Gravenhage, den 16den November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *vijfden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 342.) ***BESLUIT*** *van den* 21*sten November* 1908, *tot intrekking van het Koninklijk besluit van den* 1*sten December* 1902 (Staatsblad *n°.* 205) *en tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel* 59, *sub* 5, *der Ongevallenwet* 1901.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 September 1908, n°. 775, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 59, sub 5, der Ongevallenwet 1901 (wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* n°. 1), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 24);

Gelet op artikel 59, sub 6, der voornoemde wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 November 1908, n°. 28);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 November 1908, n°. 1295, afdeeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan met ingang van 1 Januari 1909 Ons besluit van 1 December 1902 (*Staatsblad* n°. 205) in te trekken en het navolgende te bepalen:

Artikel 1.

Het in de artikelen 54, sub 1, en 55, sub 1, der Ongevallenwet 1901 bedoelde aandeel in de administratiekosten der Rijksverzekeringsbank, te betalen door een werkgever, die is toegelaten tot het dragen van het in artikel 52 dier wet bedoelde risico, en door eene naamlooze vennootschap of eene vereeniging, waarop dat risico is overgedragen, wordt vastgesteld volgens de formule:

$$A = 1.026 \frac{q\ n_1}{n}.$$

In de formule stellen A, q, n_1 en n het navolgende voor:

de letter A: het in het voorgaande lid bedoelde aandeel;

de letter q: het bedrag van de administratiekosten der Rijksverzekeringsbank, na aftrek van de bijdrage van het Rijk, bedoeld in het tweede lid van artikel 93 der Ongevallenwet 1901, over het boekjaar der Rijksverzekeringsbank, waarover het in het voorgaande lid bedoelde aandeel moet worden vastgesteld;

het teeken n_1: het aantal ongevallen, die in het vorenbedoeld boekjaar zijn voorgevallen en waarvan de betrokken werkgever, naamlooze vennootschap of vereeniging het risico droeg, voor zoover ter zake dier ongevallen vóór 1 Maart van het jaar, volgende op dat boekjaar, door het bestuur der Rijksverzekeringsbank schadeloosstelling anders dan krachtens artikel 19 der voornoemde wet is toegekend;

de letter n: het aantal ongevallen, die in het vorenbedoeld boekjaar zijn voorgevallen, voor zoover ter zake dier ongevallen vóór 1 Maart van het jaar, volgende op dat boekjaar, door het bestuur der Rijksverzekeringsbank schadeloosstelling anders dan krachtens artikel 19 der voornoemde wet is toegekend.

Artikel 2.

De mededeeling door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan een werkgever, eene naamlooze vennootschap of eene vereeniging, als bedoeld in artikel 1, van het ingevolge artikel 54, sub 1, of 55, sub 1, der Ongevallenwet 1901 door den werkgever, de naamlooze vennootschap of de vereeniging te betalen aandeel in de administratiekosten der bank, gaat vergezeld van de berekening, waarop het door het bestuur opgegeven bedrag steunt.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *eersten December* 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 343.) ***BESLUIT*** *van den* 24*sten November* 1908, *houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van* 26 *Augustus* 1904 (Staatsblad n°. 217), *waarbij aan het Bestuur der provincie* Noordholland *vergunning is verleend het vroegere jongensweeshuis van de Diaconie der Hervormde Gemeente aan den* Zwanenburgwal *te* Amsterdam *tijdelijk tot krankzinnigengesticht in te richten.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1908, n°. 11323, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

In artikel 1 van Ons besluit van 26 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 217) wordt in plaats van „31 December 1908", gelezen: „twee maanden na den dag, waarop het krankzinnigengesticht te *Castricum* zal zijn geopend.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 24sten November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *derden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

van het

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

N°. 393. BESLUIT van den 28sten November 1905, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1904 (Staatsblad n°. 217).

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 November 1905, n°. 11822, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (Staatsblad n°. 90), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Julij 1901 (Staatsblad n°. 187);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Enig artikel.

In artikel 1 van Ons besluit van 24 Augustus 1904 (Staatsblad n°. 217) wordt in plaats van „31 December 1905", gelezen: „twee maanden na den dag, waarop het Koninklijk besluit in het Staatsblad zal zijn geplaatst".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 28sten November 1905.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den derden December 1905.

De Minister van Justitie,
VAN RAALTE.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 344.) ***BESLUIT*** *van den* 30*sten November* 1908, *houdende bepaling van het tijdstip, waarop de wet van* 6 *October* 1908 (Staatsblad *n°.* 313) *tot wijziging der Motor- en Rijwielwet* 1905 (Staatsblad *n°.* 69) *in werking treedt.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 27 November 1908, n°. 234, afdeeling Waterstaat;

Gelet op artikel VI der wet van 6 October 1908 (*Staatsblad* n°. 313) tot wijziging der Motor- en Rijwielwet 1905 (*Staatsblad* n°. 69);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de wet van 6 October 1908 (*Staatsblad* n°. 313) in werking treedt op 1 Januari 1909.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 30sten November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *twaalfden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 345.) ***BESLUIT*** *van den 30sten November 1908, tot wijziging van het Motor- en Rijwielreglement.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 24 October 1908, La. F, afdeeling Waterstaat;

Gezien art. 2 der Motor- en Rijwielwet;

Gelet op de door Onzen Minister voornoemd overgelegde adviezen van de Gedeputeerde Staten der provinciën;

Den Raad van State gehoord, advies van 17 November 1908, n°. 23;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 26 November 1908, La. B, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. Het Motor- en Rijwielreglement nader te wijzigen als volgt:

A. Artikel 1, sub 2°, wordt gelezen als volgt:

„onder *wegen* en *kunstwegen* alle voor het openbaar verkeer openstaande rijwegen en kunstwegen (tevens rijwegen zijnde); de daartoe behoorende voetpaden en bermen of zijkanten maken deel van den rijweg of kunstweg uit."

B. In artikel 1, sub 4°, en artikel 14, eerste lid, wordt in plaats van „Motor- en Rijwielwet 1905 (*Staatsblad* n°. 69)" gelezen „Motor- en Rijwielwet."

C. Aan artikel 14 wordt als derde lid toegevoegd:

„Ten aanzien van door militairen bestuurde motorrijtuigen, bij het leger in gebruik, wordt het eerste lid zoodanig ge-

wijzigd, dat voor alle wegen uitsluitend vergunning van Onzen Minister voornoemd wordt vereischt."

D. Artikel 20, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

„Het eerste lid is niet van toepassing:

„1°. Ten aanzien van dienstverrichtingen der maréchaussée en der Rijks- en gemeentepolitie, voor zooveel afwijking van het daar bepaalde is gelast door den procureur-generaal, fungeerend directeur van politie of den burgemeester;

„2°. Ten aanzien van militaire oefeningen, voor zooveel afafwijking van het daar bepaalde is gelast door het militair gezag."

E. Artikel 23, tweede en derde lid, wordt vervangen door het volgende:

„Ten aanzien van voertuigen op vaste assen wordt de in het eerste lid omschreven verplichting in zooverre gewijzigd, dat het licht ook kan worden geplaatst:

„*a.* aan de voorzijde van het voertuig zooveel doenlijk naar links;

„*b.* links aan het gareel van het trekdier of van het meest linksche van meer trekdieren;

„*c.* aan het vooreinde van den disselboom;

„*d.* bij voertuigen op twee wielen onder aan de as en bij voertuigen op vier wielen onder aan de vooras;

e. gedragen voor de borst of in de hand door den bestuurder of door een geleider, mits deze zich ter linkerzijde op of nevens het voertuig bevindt.

„In de provinciën of gedeelten van provinciën, waarvoor dit door Gedeputeerde Staten wordt bepaald, is het eerste lid ten aanzien van voertuigen op vaste assen, in het landbouwbedrijf gebezigd, niet van toepassing van 16 Mei tot en met 15 Augustus.

„De beschikkingen van Gedeputeerde Staten, als bedoeld in het derde lid, behoeven de goedkeuring van Onzen met de uitvoering der Motor- en Rijwielwet belasten Minister, en vervallen van rechtswege drie jaren na goedkeuring; zij worden geplaatst in de *Staatscourant*, in het *Algemeen Politieblad* en in het *Provinciaal Blad*."

II. te bepalen, dat de tekst van het nader gewijzigde Motor- en Rijwielreglement aan dit besluit zal worden toegevoegd.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 30sten November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *twaalfden* December 1908.

De Minister van Justitie,

NELISSEN.

TEKST VAN HET MOTOR- EN RIJWIELREGLEMENT.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Artikel 1.

In dit reglement wordt verstaan:

1°. onder *motorrijtuigen* alle rij- of voertuigen, bestemd om uitsluitend of mede door eene mechanische kracht, op of aan het rij- of voertuig zelf aanwezig, anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen;

2°. onder *wegen* en *kunstwegen* alle voor het openbaar verkeer openstaande rijwegen en kunstwegen (tevens rijwegen zijnde); de daartoe behoorende voetpaden en bermen of zijkanten maken deel van den rijweg of kunstweg uit;

3°. onder *Rijkswegen* alle wegen onder beheer van het Rijk;

4°. onder *rijwielpaden* alle paden, welke als rijwielpaden zijn aangeduid door een kenteeken van een model, vast te stellen door Onzen met de uitvoering der Motor- en Rijwielwet belasten Minister;

5°. onder *bestuurder* van een motorrijtuig hij, die het rijtuig bestuurt of onder zijn onmiddellijk toezicht doet besturen.

Artikel 2.

Bestuurders van motorrijtuigen en rijwielen zijn op de wegen verplicht met hunne rijtuigen of rijwielen behoorlijk uit te wijken:

1°. naar *rechts*, bij het tegenkomen van motorrijtuigen, rijwielen, andere rij- of voertuigen, rij- of trekdieren en ander vee;

2°. naar *links*, bij het inhalen van motorrijtuigen, rijwielen, andere rij- of voertuigen, rij- of trekdieren en ander vee;

3°. naar *rechts*, bij het ingehaald worden door motorrijtuigen, rijwielen, andere rij- of voertuigen, rij- of trekdieren en ander

vee, voor zooveel voor hem, die wenscht in te halen, de daartoe noodige ruimte anders niet beschikbaar zou zijn, en het verlangen, dat uitgeweken worde, behoorlijk kenbaar gemaakt is.

Artikel 3.

Bestuurders van rij- of voertuigen, geene motorrijtuigen of rijwielen zijnde, bestuurders en geleiders van rij- of trekdieren en ander vee zijn op de wegen verplicht met hetgeen door hen wordt geleid of bestuurd behoorlijk uit te wijken:

1°. naar *rechts*, bij het tegenkomen van motorrijtuigen en rijwielen;

2°. naar *links*, bij het inhalen van motorrijtuigen en rijwielen;

3°. naar *rechts*, bij het ingehaald worden door motorrijtuigen en rijwielen, voor zooveel voor hem, die wenscht in te halen, de daartoe noodige ruimte anders niet beschikbaar zou zijn, en het verlangen, dat uitgeweken worde, behoorlijk kenbaar gemaakt is.

Artikel 4.

Voetgangers zijn op de wegen verplicht bij het tegenkomen van- of het ingehaald worden door motorrijtuigen of rijwielen dezen behoorlijke ruimte voor passeeren te laten.

§ 2. *Bepalingen betreffende motorrijtuigen.*

Artikel 5.

Een motorrijtuig, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van een nauwkeurig werkend stuurtoestel.

Artikel 6.

Een motorrijtuig op meer dan twee wielen, van grooteren radstand dan 2 M. of zwaarder dan 350 K. G., waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van eene inrichting om achterwaarts te rijden.

Artikel 7.

Een motorrijtuig, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van minstens twee onafhankelijk van elkander krachtig werkende, onder bereik van den bestuurder zich bevindende remmen, met elk waarvan het rijtuig ieder oogenblik tot stilstand kan worden gebracht.

Artikel 8.

Een motorrijtuig, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van minstens één hoorn of trompet, waarvan het geluid op een afstand van 100 M. duidelijk hoorbaar is.

Artikel 9.

De bestuurder van een motorrijtuig, waarmede over een weg wordt gereden, is verplicht met den hoorn of de trompet een signaal te geven telkens, wanneer de veiligheid van het verkeer zulks vordert.

Hij is verplicht bij het gebruik van hoorn of trompet, zooveel doenlijk, alles te vermijden, wat het schrikken van rij- of trekdieren of ander vee ten gevolge zoude kunnen hebben.

Het is hem verboden eenig ander geluidsignaal dan den hoorn of de trompet te gebruiken.

Het derde lid is ten aanzien van wegen buiten bebouwde kommen der gemeenten niet van toepassing op de zoogenaamde sirene en de mechanische fluit, mits gehandeld worde overeenkomstig hetgeen in het eerste en het tweede lid omtrent het gebruik van hoorn of trompet is bepaald.

Artikel 10.

Een motorrijtuig op meer dan twee wielen, dat zich tusschen een half uur na zonsondergang en een half uur vóór zonsopgang op een weg bevindt, moet voorzien zijn van minstens twee aan weerszijden van het rijtuig aangebrachte lantaarns, die voorwaarts een helder wit licht uitstralen.

Artikel 11.

Een motorrijtuig op twee wielen, waarmede over een weg wordt gereden, moet gedurende den in artikel 10 omschreven tijd voorzien zijn van minstens één lantaarn, die voorwaarts een helder wit licht uitstraalt.

Artikel 12.

De bestuurder van een motorrijtuig, waarmede over een weg wordt gereden, is verplicht het rijtuig te doen stilhouden en den motor in rust te brengen telkens, wanneer de veiligheid van het verkeer het een of het ander vordert.

Artikel 13.

Het is den bestuurder van een motorrijtuig verboden het rijtuig zonder voldoend toezicht op een weg te laten staan anders dan met in rust gebrachten motor.

Artikel 14.

Het is verboden over een weg te rijden met een motorrijtuig op meer dan drie wielen, door middel waarvan een rij- of voertuig wordt voortbewogen, tenzij met vergunning, voor Rijkswegen van Onzen met de uitvoering der Motor- en Rijwielwet belasten Minister, voor de overige wegen van Gedeputeerde Staten der provincie.

Het eerste lid is niet van toepassing op het rijden met een motorrijtuig op meer dan drie wielen, door middel waarvan een onklaar motorrijtuig wordt voortbewogen uitsluitend met het doel om een plaats voor berging of herstel te bereiken.

Ten aanzien van door militairen bestuurde motorrijtuigen, bij het leger in gebruik, wordt het eerste lid zoodanig gewijzigd, dat voor alle wegen uitsluitend vergunning van Onzen Minister voornoemd wordt vereischt.

Artikel 15.

Voor overtreding van artikel 5, artikel 6, artikel 7, artikel 8, artikel 10, artikel 11 en artikel 14 zijn aansprakelijk de bestuurder van een motorrijtuig en:

a. voor zooveel betreft artikel 5, artikel 6, artikel 7, artikel 8, artikel 11 en artikel 14 de eigenaar of houder, die in strijd met een dezer bepalingen doet of laat rijden;

b. voor zooveel betreft artikel 10 de eigenaar of houder, die in strijd met deze bepaling het motorrijtuig zich op een weg doet of laat bevinden.

§ 3. *Bepalingen betreffende rijwielen.*

Artikel 16.

Een rijwiel, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van een nauwkeurig werkend stuurtoestel.

Artikel 17.

Een van eene zoogenaamde freewheel-inrichting voorzien rijwiel, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van minstens één rem, waarmede het ieder oogenblik tot stilstand kan worden gebracht.

Artikel 18.

Een rijwiel, waarmede over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van minstens één bel, waarvan het geluid op een afstand van 50 M. duidelijk hoorbaar is.

Artikel 19.

De bestuurder van een rijwiel, waarmede over een weg wordt gereden, is verplicht met de bel een signaal te geven telkens, wanneer de veiligheid van het verkeer zulks vordert.

Hij is verplicht bij het gebruik van de bel, zooveel doenlijk, alles te vermijden, wat het schrikken van rij- of trekdieren of ander vee ten gevolge zoude kunnen hebben.

Het is hem verboden eenig ander geluidsignaal dan de bel te gebruiken.

Artikel 20.

Een rijwiel, waarmede tusschen een half uur na zonsondergang en een half uur vóór zonsopgang over een weg wordt gereden, moet voorzien zijn van minstens één lantaarn, die voorwaarts een helder wit licht uitstraalt.

Het eerste lid is niet van toepassing:

1°. ten aanzien van dienstverrichtingen der maréchaussée en der Rijks- en gemeentepolitie, voor zooveel afwijking van het daar bepaalde is gelast door den procureur-generaal, fungeerend directeur van politie of den burgemeester;

2°. ten aanzien van militaire oefeningen, voor zooveel afwijking van het daar bepaalde is gelast door het militair gezag.

Artikel 21.

De bestuurder van een rijwiel, waarmede over een weg wordt gereden, is verplicht het rijwiel te doen stilhouden telkens, wanneer de veiligheid van het verkeer zulks vordert.

Artikel 22.

Voor overtreding van artikel 16, artikel 17, artikel 18 en artikel 20 zijn aansprakelijk de bestuurder van een rijwiel en de eigenaar of houder, die in strijd met een dezer bepalingen doet of laat rijden.

§ 4. *Bepalingen betreffende rij- of voertuigen, geene motorrijtuigen of rijwielen zijnde.*

Artikel 23.

Met uitzondering van kruiwagens, kinderwagens en daarmede gelijk te stellen rij- of voertuigjes, moet elk rij- of voertuig,

geen motorrijtuig of rijwiel zijnde, dat zich tusschen een uur na zonsondergang en een uur vóór zonsopgang op een kunstweg bevindt zonder dat het achter een ander rij- of voertuig is gekoppeld, voorzien zijn van minstens één lantaarn, die vooraan geplaatst is aan de linkerzijde, en voorwaarts een helder wit licht uitstraalt.

Ten aanzien van voertuigen op vaste assen wordt de in het eerste lid omschreven verplichting in zooverre gewijzigd, dat het licht ook kan worden geplaatst:

a. aan de voorzijde van het voertuig zooveel doenlijk naar links;

b. links aan het gareel van het trekdier of van het meest linksche van meer trekdieren;

c. aan het vooreinde van den disselboom;

d. bij voertuigen op twee wielen onder aan de as en bij voertuigen op vier wielen onder aan de vooras;

e. gedragen voor de borst of in de hand door den bestuurder of door een geleider, mits deze zich ter linkerzijde op of nevens het voertuig bevindt.

In de provinciën of gedeelten van provinciën, waarvoor dit door Gedeputeerde Staten wordt bepaald, is het eerste lid ten aanzien van voertuigen op vaste assen, in het landbouwbedrijf gebezigd, niet van toepassing van 16 Mei tot en met 15 Augustus.

De beschikkingen van Gedeputeerde Staten, als bedoeld in het derde lid, behoeven de goedkeuring van Onzen met de uitvoering der Motor- en Rijwielwet belasten Minister, en vervallen van rechtswege drie jaren na goedkeuring; zij worden geplaatst in de *Staatscourant*, in het *Algemeen Politieblad* en in het *Provinciaal Blad*.

Ten opzichte van vuurmonden en caissons van de artillerie der landmacht en ten opzichte van de overige voertuigen, bij het leger in gebruik, wanneer deze laatste bij oefeningen deel uitmaken van een militaire troepenmacht, is het eerste lid niet van toepassing, voor zooveel afwijking van het daar bepaalde is gelast door het militair gazeg.

Artikel 24.

Voor overtreding van artikel 23 zijn aansprakelijk de bestuurder van een daaraan onderworpen rij- of voertuig en de eigenaar of houder, die in strijd daarmede doet of laat rijden.

§ 5. *Bepalingen betreffende rijwielpaden.*

Artikel 25.

Het is verboden een rijwielpad buiten noodzaak anders te berijden dan met motorrijtuigen op twee wielen of met rijwielen of daarover paarden of ander vee te leiden of te drijven.

Voor overtreding van het eerste lid is, voor zooveel betreft rij- of voertuigen, aansprakelijk de bestuurder.

Artikel 26.

Met afwijking in zooverre van artikel 2, artikel 3 en artikel 4 is hij, die zich op een rijwielpad bevindt anders dan op een motorrijtuig op twee wielen of een rijwiel, verplicht op tijdige waarschuwing van den bestuurder van een motorrijtuig op twee wielen of een rijwiel het rijwielpad te verlaten.

Artikel 27.

Voor de toepassing van artikel 2 en artikel 3 ten opzichte van motorrijtuigen op twee wielen en van rijwielen wordt een rijwielpad met betrekking tot den weg, waarlangs het zich bevindt, beschouwd als afzonderlijke weg.

Artikel 28.

De bestuurder van een motorrijtuig op twee wielen of van een rijwiel is verplicht een rijwielpad te verlaten, voor zooveel dit noodig is voor de naleving van artikel 2 ten opzichte van deze voertuigen onderling.

Hierbij wordt echter ten aanzien van met den weg gemeen liggende rijwielpaden in zooverre van artikel 2, sub 2°. en 3°., afgeweken, dat de bestuurder van een motorrijtuig op twee wielen of van een rijwiel, waarmede op een voor hem links van den weg liggend rijwielpad een ander zoodanig voertuig wordt ingehaald, verplicht is *rechts* te passeeren.

§ 6. *Straf-, overgangs- en slotbepalingen.*

Artikel 29.

Overtreding van dit reglement wordt gestraft:

a. van artikel 2, artikel 3, artikel 9, artikel 12, artikel 13, artikel 14, artikel 26 en artikel 28, met hechtenis van ten hoogste twintig dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden;

b. van artikel 4, artikel 19, artikel 21 en artikel 30, tweede lid, met hechtenis van ten hoogste tien dagen of geldboete van ten hoogste vijftig gulden;

c. van artikel 5, artikel 6, artikel 7, artikel 8, artikel 10, artikel 11 en artikel 25 met geldboete van ten hoogste honderd gulden;

d. van artikel 16, artikel 17, artikel 18, artikel 20 en artikel 23 met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Artikel 30.

Gedurende een maand na het in werking treden van dit reglement zijn artikel 18 in verband met artikel 22 en artikel 19 niet van toepassing op den eigenaar, houder of bestuurder van een rijwiel, dat voorzien is van een hoorn of trompet, waarvan het geluid op een afstand van 50 M. duidelijk hoorbaar is.

Gedurende den in het eerste lid genoemden termijn is de bestuurder van het rijwiel verplicht met den hoorn of de trompet een signaal te geven telkens, wanneer de veiligheid van het verkeer zulks vordert, en bij het geven daarvan, zooveel doenlijk, alles te vermijden, wat het schrikken van rij- of trekdieren of ander vee ten gevolge zoude kunnen hebben.

Artikel 31.

De bepalingen van dit reglement betreffende rij- of voertuigen, geene motorrijtuigen zijnde, zijn niet van toepassing op rij- of voertuigen, welke langs spoorstaven worden voortbewogen.

Dit reglement is niet van toepassing op motorrijtuigen, door openbare besturen gebezigd ten dienste der brandweer.

Op rij- of voertuigen, geene motorrijtuigen of rijwielen zijnde en door openbare besturen gebezigd ten dienste der brandweer, is § 4 niet van toepassing.

Artikel 32.

Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel „Motor- en Rijwielreglement."

Behoort bij Koninklijk besluit van 30 November 1908 (*Staatsblad* n°. 345).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

J. G. S. BEVERS.

[illegible]

2. van artikel 8, [illegible] met geldboete van ten hoogste [illegible] gulden.

[illegible]

Artikel 21.

[illegible]

Artikel 22.

De bepalingen van dit reglement [illegible]

Dit reglement is ook van toepassing op [illegible]

[illegible]

Artikel 23.

Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel „[illegible]"

Behoort bij Koninklijk besluit van [illegible] November 19[illegible] (Staatsblad n°. [illegible]).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

[illegible]

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 346.) ***BESLUIT*** *van den 30sten November* 1908, *houdende bepalingen omtrent vrijdom van den accijns op het gedistilleerd.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 28 Juli 1908, n°. 85, Accijnzen;

Gelet op artikel 1*a* der wet van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 190) en artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61);

Den Raad van State gehoord (advies van 15 September 1908, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1908, n°. 36, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. *Aanwijzing der vrijdommen.*

Artikel 1.

Er wordt vrijdom van den accijns genoten voor het gedistilleerd dat onder ambtelijk toezicht is vermengd met houtgeest, waarvan het denatureerend vermogen, volgens de voorschriften van Onzen Minister van Financiën, door toevoeging van andere zelfstandigheden is verhoogd.

Het verkregen mengsel wordt aangeduid met den naam *brandspiritus.*

Voor ander gedistilleerd, eveneens niet tot inwendig gebruik bestemd, kan Onze voornoemde Minister gelijken vrijdom toestaan, ten behoeve eener bepaalde inrichting en met beperking tot eene bepaalde hoeveelheid.

II. *Vrijdom voor brandspiritus.*

Artikel 2.

Gedistilleerd dat ter vermenging tot brandspiritus wordt aangeboden, moet eene sterkte hebben van ten minste 85 percent.

Onze Minister van Financiën kan verdere eischen stellen waaraan het moet voldoen.

De hoeveelheid mengmiddel bedraagt $7^1/_2$ liter op iederen hectoliter zuiveren alcohol, dien het gedistilleerd bij 15° Celsius bevat.

Artikel 3.

Het mengmiddel wordt in den voorgeschreven staat door het bestuur der accijnzen aan de belanghebbenden geleverd tegen een prijs niet hooger dan noodig is om alle kosten te dekken.

De prijs wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Artikel 4.

De hoeveelheid te vermengen gedistilleerd moet ten minste 10 hectoliter bedragen.

In bijzondere gevallen kan de inspecteur der accijnzen vermenging eener kleinere hoeveelheid toelaten.

Artikel 5.

De vermenging geschiedt te *Amsterdam* in een lokaal, dat door het bestuur der accijnzen beschikbaar wordt gesteld.

Onze Minister van Financiën kan vermenging in andere gemeenten toelaten, mits in door belanghebbenden te verstrekken en door den inspecteur der accijnzen goed te keuren lokalen, waar desverlangd de gelegenheid moet worden gegeven om mengmiddel onder ambtelijke sluiting te bewaren.

Artikel 6.

Voor de vermenging wordt een bak gebezigd die in het geval van art. 5, tweede lid, door den belanghebbende, volgens de voorschriften van den inspecteur wordt verstrekt en ten genoegen van dien ambtenaar moet worden onderhouden.

Heeft de vermenging plaats in het lokaal van het bestuur der accijnzen, dan zorgt de belanghebbende, dat de bak dadelijk daarna weder geledigd wordt en dat het vermengde gedistilleerd uiterlijk den volgenden werkdag, in eens of bij hoeveelheden van ten minste twee hectoliter, wordt uitgeslagen.

In bijzondere gevallen kan deze termijn door den inspecteur worden verlengd.

Artikel 7.

Het is verboden:

1°. brandspiritus over te halen of het mengmiddel of een bestanddeel daarvan, geheel of gedeeltelijk af te scheiden;

2°. brandspiritus door toevoeging van water te brengen op eene sterkte van minder dan 75 percent of eene andere zelfstandigheid dan water daaraan toe te voegen, tenzij tot bereiding eener kennelijk tot niet inwendig gebruik bestemde vloeistof.

Artikel 8.

Het is verboden brandspiritus bij hoeveelheden van minder dan 5 liter anders af te leveren dan in gesloten, over kurk en bovenrand van den hals door metalen capsules of met lak overtrokken flesschen of kruiken, die ten minste 7 deciliter van de vloeistof inhouden en voorzien zijn van het duidelijk leesbaar opschrift in hoofdletters van ten minste 5 millimeter hoogte:

BRANDSPIRITUS.

GEVAARLIJK BIJ INWENDIG GEBRUIK.

Als brandspiritus in den zin dezer bepaling wordt beschouwd alle gedistilleerd van niet minder dan 75 percent sterkte, dat methylalcohol bevat zonder eene met brandspiritus of ander gemethyleerd gedistilleerd bereide vloeistof te zijn, die in den handel bekend is als niet tot inwendig gebruik bestemd.

Artikel 9.

Het is verboden gedistilleerd te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren of ten verkoop in voorraad te hebben dat methylalcohol bevat, zonder brandspiritus te zijn of wel eene met brandspiritus of ander gemethyleerd gedistilleerd bereide vloeistof die in den handel bekend is als niet tot inwendig gebruik bestemd.

Artikel 10.

Het is verboden gedistilleerd dat methylalcohol bevat, voorhanden te hebben in een lokaal, waar zich een distilleertoestel bevindt of tot inwendig gebruik bestemd gedistilleerd bereid, ten verkoop bewaard of afgeleverd wordt, of in een lokaal of op een erf dat met zoodanig lokaal in gebruik is of daarmede gemeenschap heeft.

Onder dit verbod valt niet het voorhanden hebben, in eene woning, van brandspiritus en met brandspiritus of ander gemethyleerd gedistilleerd bereide vloeistoffen die in den handel bekend zijn als niet tot inwendig gebruik bestemd, mits de hoeveelheid, in verband met de ligging der woning, voor de behoefte van den bewoner noodig kan worden geacht.

Artikel 11.

Als brandspiritus in den zin van artt. 9 en 10, wordt alleen beschouwd gedistilleerd van niet minder dan 75 percent sterkte dat in de bij artikel 2, tweede lid voorgeschreven verhouding, is vermengd met het mengmiddel bedoeld bij art. 1, eerste lid en overigens geen vreemde bestanddeelen bevat.

Artikel 12.

Wanneer eene veroordeeling wegens overtreding eener in dit hoofdstuk opgenomen verbodsbepaling onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete vrijwillig is betaald, kan Onze Minister van Financiën den veroordeelde het recht ontzeggen brandspiritus in te slaan.

Het is verboden na verlies van dat recht, gedistilleerd dat methylalcohol bevat, voorhanden te hebben, met uitzondering van met brandspiritus of ander gemethyleerd gedistilleerd bereide vloeistoffen, die in den handel bekend zijn als niet tot inwendig gebruik bestemd en die kennelijk in voltooiden staat zijn ingeslagen.

III. *Vrijdom voor ander gedistilleerd dan brandspiritus.*

Artikel 13.

Vrijdom van den accijns voor ander gedistilleerd dan brandspiritus, eveneens niet tot inwendig gebruik bestemd, kan worden toegestaan ten behoeve van:

a. fabrieken, trafieken en dergelijke inrichtingen;

b. scholen, musea, ziekenhuizen, landbouwproefstations en dergelijke inrichtingen van het Rijk en van provinciën, gemeenten, stichtingen en vereenigingen die rechtspersoonlijkheid bezitten.

Artikel 14.

Geen vrijdom kan worden genoten ten behoeve eener inrichting die gemeenschap heeft met of grenst aan eene branderij, distilleerderij, bergplaats van gedistilleerd, tapperij of slijterij.

In bijzondere gevallen kan van dezen regel worden afgeweken.

Artikel 15.

De vrijdom wordt toegestaan voor gedistilleerd van ten minste

85 percent onder voorwaarde, dat het wordt vermengd met $12^1/_2$ liter blanken houtgeest op iederen hectoliter zuiveren alcohol dien het bij 15° Celsius bevat.

Artikel 16.

Onze Minister van Financiën is bevoegd een lagere dan de bij het vorige artikel bepaalde sterkte toe te laten en eene andere vermenging voor te schrijven.

Voor inrichtingen als bedoeld bij art. 13 *b* kan vrijdom zonder vermenging worden toegestaan. Alsdan wordt bij iederen inslag eene schriftelijke verklaring van het hoofd der inrichting gevorderd, dat het gedistilleerd voor geen ander doel zal worden gezigd dan waarvoor de vrijdom is toegestaan, en dat het zal worden vernietigd, wanneer het niet meer voor dat doel wordt vereischt.

Bij toepassing van dit artikel worden zoo noodig verdere voorwaarden en bepalingen aan den vrijdom verbonden.

Artikel 17.

De bepalingen van art. 3 zijn mede van toepassing op den houtgeest benoodigd voor de vermenging volgens art. 15.

Wanneer krachtens art. 16 eene andere vermenging wordt voorgeschreven, wordt tevens bepaald of de daarvoor te bezigen zelfstandigheden door den vrijdomgenietende, dan wel, op zijne kosten, door het bestuur der accijnzen zullen worden verschaft.

Artikel 18.

De hoeveelheid gedistilleerd, waarvoor de vrijdom kan worden genoten, wordt uitgedrukt in gedistilleerd ad 50 percent en vastgesteld voor een tijdvak van 12 maanden, met bepaling van den dag waarop het eerste tijdvak ingaat.

Artikel 19.

Bij gemotiveerde beschikking van Onzen Minister van Financiën kan de vrijdom worden gewijzigd of ingetrokken.

Indien de hoeveelheid gedistilleerd waarvoor de vrijdom kan worden genoten, wordt veranderd, wordt tevens bepaald hoeveel gedurende het loopende tijdvak nog kan worden ingeslagen.

Artikel 20.

De inslag van gedistilleerd onder genot van vrijdom geschiedt, wat azijnmakerijen betreft, bij hoeveelheden van ten minste 5

en overigens bij hoeveelheden van ten minste 1 hectoliter ad 50 percent, andere sterkte naar evenredigheid.

In bijzondere gevallen kan de inspecteur inslag eener kleinere hoeveelheid toelaten.

Artikel 21.

Voor iederen vrijdom wordt door den ontvanger onder wiens kantoor de inrichting is gelegen, afzonderlijk over elk tijdvak als bedoeld bij art. 18 eene rekening van de inslagen gehouden.

Artikel 22.

De vrijdomgenietende levert op den laatsten werkdag van elk tijdvak bij den ontvanger eene opgaaf in van:

a. de hoeveelheid met genot van vrijdom ingeslagen gedistilleerd dat nog ongebruikt in voorraad is, uitgedrukt in gedistilleerd ad 50 percent;

b. soort en hoeveelheid der goederen die in het tijdvak vervaardigd zijn uit of met gedistilleerd dat onder genot van vrijdom is ingeslagen, met afzonderlijke vermelding van soort en hoeveelheid der goederen die nog in voorraad zijn.

Hij moet gedoogen, dat de juistheid zijner opgaaf door opneming der voorraden en raadpleging zijner boeken wordt onderzocht. Voor de opneming der voorraden verschaft hij de van hem verlangde hulp en benoodigdheden.

Het voorhanden ongebruikt gedistilleerd wordt op de rekening van het nieuwe tijdvak geboekt en komt voor dat tijdvak in mindering van de toegestane hoeveelheid.

Zoolang de opgaaf niet is gedaan, worden geen inslagen onder genot van vrijdom toegelaten.

Artikel 23.

De vrijdommen vervallen van rechtswege:

a. bij verplaatsing der inrichting en bij overgang in andere handen;

b. bij het ontstaan eener gemeenschap of belending als bedoeld in art. 14.

Wanneer bij overgang in andere handen een nieuwe vrijdom wordt verkregen, geldt ten aanzien van het eerste tijdvak de bepaling van art. 22, voorlaatste lid.

Artikel 24.

Het is verboden:

1°. het onder genot van vrijdom ingeslagen gedistilleerd met water te vermengen of het te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor de vrijdom is toegestaan;

2°. indien vermenging is toegepast, het mengmiddel of een bestanddeel daarvan, geheel of gedeeltelijk af te scheiden;

3°. het onder genot van vrijdom ingeslagen gedistilleerd uit te slaan, anders dan in den vorm der voltooide producten voor welker bereiding de vrijdom is toegestaan;

4°. gedistilleerd in de inrichting in te slaan, anders dan volgens de voorschriften die voor inslag onder genot van vrijdom gelden.

Artikel 25.

Indien door Onzen Minister van Financiën ter voldoening aan art. 16, laatste lid, wordt voorgeschreven, dat de werkzaamheden in de fabriek of andere inrichting geheel of ten deele onder toezicht van ambtenaren moeten plaats vinden, komen de kosten daarvan tot een door dien Minister te bepalen bedrag ten laste van den vrijdomgenietende. Deze moet voorts in dat geval eene tafel, twee stoelen en eene voor afsluiting vatbare kast ter beschikking van de ambtenaren stellen.

Artikel 26.

Tot alle inrichtingen waarvoor een vrijdom is toegestaan, hebben de ambtenaren van het Laboratorium van het Departement van Financiën en de verdere door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen deskundigen, toegang op gelijken voet als de ambtenaren der accijnzen.

Alle bij het vorige lid bedoelde ambtenaren en deskundigen zijn bevoegd in die inrichtingen monsters te nemen van de daarin aanwezige stoffen.

Artikel 27.

Het is verboden elders dan in eene inrichting waarvoor vrijdom onder voorwaarde van vermenging met houtgeest is toegestaan, gedistilleerd voorhanden te hebben, dat bij 15° Celsius in verhouding tot den gewonen zuiveren alcohol meer dan $7^1/_2$ ten honderd methylalcohol bevat, tenzij het is eene met

gemethyleerd gedistilleerd bereide vloeistof die in den handel bekend is als niet tot inwendig gebruik bestemd.

IV. *Bepalingen nopens het voor vrijdom bestemde gedistilleerd.*

Artikel 28.

Voor het genot van vrijdom van den accijns kan het gedistilleerd:

a. met afschrijving op de rekening worden afgeleverd uit de branderijen, distilleerderijen en bergplaatsen bedoeld bij art. 82, § 1, der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62) en uit entrepôt;

b. rechtstreeks van buitenslands worden aangevoerd.

Artikel 29.

De aangifte tot uitslag of tot invoer vermeldt de bestemming van het gedistilleerd om tot brandspiritus te worden vermengd of onder genot van vrijdom te worden ingeslagen; het laatste indien het een vrijdom volgens het vorige hoofdstuk geldt.

Op die aangifte wordt een vervoerbiljet of een volgbrief verstrekt, dienende tot dekking van den uitslag, voor zoover die moet plaats hebben, het vervoer en den inslag in het lokaal waar de vermenging tot brandspiritus zal geschieden, of in de inrichting ten behoeve waarvan de vrijdom is toegestaan. Het document bevat dezelfde opgaven als voor gedistilleerd dat ter veraccijnzing naar elders wordt vervoerd, met dien verstande, dat de bestemming wordt ingevuld volgens het eerste lid van dit artikel.

Vóór de afgifte van het document moet voor den accijns zekerheid zijn gesteld en moet, voor zooveel buitenlandsch gedistilleerd betreft, het invoerrecht zijn betaald.

Ten aanzien van de vervoerbiljetten zijn de §§ 2 en 3 van art 91 en § 5 van art. 92 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62) van toepassing.

Artikel 30.

Het gedistilleerd wordt bij den inslag door ambtenaren geverifieerd en, indien vermenging wordt vereischt, in hunne tegenwoordigheid vermengd. De belanghebbende zorgt, dat hetgeen hiertoe noodig is, ten genoegen der ambtenaren geschiedt.

Bij de afteekening van het vervoerbiljet of den volgbriet stellen de ambtenaren daarop tevens eene verklaring nopens de vermenging, onder vermelding van soort en hoeveelheid der gebezigde mengmiddelen. Bovendien worden de hoeveelheid en de sterkte van het verkregen mengsel vermeld.

Indien geen vermenging wordt vereischt, stelt het hoofd der inrichting op het document de verklaring voorgeschreven bij art. 16.

Artikel 31.

Het afgeteekende document wordt uiterlijk den volgenden werkdag door den belanghebbende ingeleverd bij den ontvanger onder wiens kantoor het gedistilleerd is ingeslagen. Daarbij wordt tevens, voor zoover noodig, tegen quitantie betaald de prijs der gebezigde mengmiddelen en de accijns van de bij den inslag van het gedistilleerd bevonden ondermaat.

De ontvanger vermeldt op het document, voor zoover zulks te pas komt, de debiteering der rekening van vrijdom en de veraccijnzing van de ondermaat en zendt het, indien het elders is afgegeven, naar het kantoor van afgifte terug.

De accijns van gedistilleerd dat in eene inrichting als bedoeld bij art. 13, blijkt te zijn ingeslagen boven de hoeveelheid waarvoor de vrijdom is toegestaan, wordt van den vrijdomgenietende ingevorderd.

Artikel 32.

Bij de inlevering van het document waarmede gedistilleerd volgens hoofdstuk III is ingeslagen ter bereiding van vloeistoffen vallende onder art. 2*b* der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), wordt desgevraagd een ontvangbewijs afgegeven, waarin de hoeveelheid en de sterkte van het vermengde gedistilleerd worden uitgedrukt.

Artikel 33.

Ingeval van vrijdom volgens het vorige hoofdstuk kan Onze Minister van Financiën vergunnen, dat de vermenging plaats vinde vóórdat het gedistilleerd wordt vervoerd naar de inrichting waarvoor het is bestemd.

Artikel 34.

Het is verboden:

1°. gedistilleerd dat vreemde bestanddeelen bevat, aan de ambtenaren aan te wijzen als bestemd om voor het genot van vrijdom te worden vermengd;

2°. mengmiddelen te verstrekken die niet aan de gestelde eischen voldoen;

3°. middelen aan te wenden waardoor een deugdelijke vermenging kan worden belemmerd of belet, of waardoor de vermenging kan worden verijdeld.

Artikel 35.

De ambtenaren zijn bevoegd monsters te nemen, zoowel van het ter vermenging bestemde gedistilleerd als van de door den belanghebbende verschafte mengmiddelen en van het vermengde gedistilleerd. Zij verzegelen de genomen monsters en stellen den belanghebbende, zoo hij zijn wensch daartoe te kennen geeft, in de gelegenheid het papier waarop het zegel is geplaatst, mede van zijn zegel te voorzien of met zijne handteekening te waarmerken.

V. *Vervoer van brandspiritus en ander accijnsvrij gedistilleerd.*

Artikel 36.

Brandspiritus alsmede de vloeistoffen vallende onder art. 2*b* der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), die bereid zijn met brandspiritus of met gedistilleerd dat onder genot van vrijdom van den accijns volgens hoofdstuk III is ingeslagen, kunnen bij hoeveelheden van niet meer dan 5 liter zonder document worden uitgeslagen, vervoerd en ingeslagen. Voor hoeveelheden van meer dan 5 liter wordt een geleibiljet vereischt, waarop de bepalingen van art. 112, § 2, en art. 113 der evengenoemde wet van toepassing zijn.

Voor brandspiritus worden de eerste geleibiljetten afgegeven op het document waarmede het onvermengde gedistilleerd is aangebracht, voor vloeistoffen bereid met gedistilleerd dat onder genot van vrijdom van den accijns volgens hoofdstuk III is ingeslagen, op het ontvangbewijs bedoeld bij art. 32.

Artikel 37.

Geen geleibiljet wordt vereischt voor den brandspiritus die in of op een motorrijtuig wordt medegevoerd, mits de hoeveelheid niet grooter is dan redelijkerwijze tot voortbeweging van het rijtuig noodig kan worden geacht.

Artikel 38.

Onder de volgende voorwaarden is het geoorloofd met brandspiritus zonder geleibiljet te venten.

De hoeveelheid die de venter medeneemt, mag niet minder dan 50 en niet meer dan 200 liter bedragen. De inspecteur der accijnzen kan afwijking van deze voorwaarde toelaten. Het vervoer moet worden gedekt met een zakboek, waarin de medegenomen hoeveelheid is vermeld en iedere aflevering terstond wordt ingeschreven. Het zakboek moet zijn ingericht en worden bijgehouden volgens de voorschriften van Onzen Minister van Financiën en aan de ambtenaren der accijnzen op hunne vordering worden vertoond.

Zakboeken ten aanzien waarvan de voorschriften niet zijn in acht genomen of waarmede de vervoerd wordende hoeveelheid brandspiritus niet overeenstemt, kunnen niet tot dekking dienen.

VI. *Algemeene bepalingen.*

Artikel 39.

Onze Minister van Financiën kan vrijdom van den accijns verleenen voor vernissen en dergelijke niet tot inwendig gebruik bestemde vloeistoffen die buitenslands met gedistilleerd zijn bereid.

Voor uitslag, vervoer en inslag van de vrijgestelde vloeistoffen gelden de bepalingen van art. 36, eerste lid. De eerste geleibiljetten worden afgegeven op de quitantie van betaald invoerrecht.

Artikel 40.

Voor de monsters die volgens dit besluit kunnen worden genomen, moet de belanghebbende tot bewaring geschikte flesschen of andere voorwerpen leveren. Wordt bij de vermenging van gedistilleerd aan deze verplichting niet voldaan, dan wordt het document waarmede het onvermengde gedistilleerd is aangebracht, niet afgeteekend.

Hetgeen bij onderzoek van de monsters overblijft en de flesschen of andere voorwerpen worden desverlangd teruggegeven.

Artikel 41.

Het is verboden met alcohol bereide, niet tot inwendig gebruik bestemde vloeistoffen over te halen of een bestanddeel daarvan geheel of gedeeltelijk af te scheiden.

Artikel 42.

Wanneer eene veroordeeling wegens overtreding van het vorige

artikel onherroepelijk is geworden of de opgelegde boete vrijwillig is betaald, kan Onze Minister van Financiën den veroordeelde het recht ontzeggen, met alcohol bereide, niet tot inwendig gebruik bestemde vloeistoffen in te slaan.

Het is verboden, na verlies van dat recht zoodanige vloeistof voorhanden te hebben, anders dan in eene woning en in eene hoeveelheid die, in verband met de ligging der woning, voor de behoefte van den bewoner noodig kan worden geacht.

Artikel 43.

De bepalingen van artt. 196, 197 en 198 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), zijn van toepassing op alle inrichtingen waar brandspiritus wordt verkocht of ten verkoop bewaard of bij 10 liter of méér is ingeslagen of waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden, dat er overtreding van dit besluit plaats vindt, mits de visitatie kan geschieden zonder dat een tot woning dienend lokaal tegen den wil van den bewoner wordt binnengetreden.

Artikel 44.

De ambtenaren der accijnzen zijn bevoegd de uitlevering te vorderen van al hetgeen redelijkerwijze vermoed kan worden gediend te hebben of bestemd te zijn geweest tot het plegen eener overtreding van dit besluit en in beslag te nemen al wat dienen kan tot bewijs der overtreding.

Artikel 45.

In bijzondere gevallen kan door of vanwege Onzen Minister van Financiën van de in dit besluit vervatte verbodsbepalingen, onder de noodige voorzieningen tegen misbruik, ontheffing worden verleend.

VII. *Overgangs- en slotbepalingen.*

Artikel 46.

De verbodsbepalingen vervat in artt. 8 en 10, worden eerst van kracht 3 maanden na het in werking treden van dit besluit.

Artikel 47.

Voor de lokalen waar tijdens de afkondiging van dit besluit zoowel tot inwendig gebruik bestemd gedistilleerd als gemethy-

leerd gedistilleerd ten verkoop bewaard of afgeleverd wordt, verleent de inspecteur der accijnzen, tot wederopzeggens, vergunning tot het voorhanden hebben van brandspiritus; voor zooveel de lokalen betreft waar tot inwendig gebruik bestemd gedistilleerd wordt afgeleverd, onder voorwaarde dat de brandspiritus uitsluitend voorhanden zij in flesschen of kruiken als bedoeld bij art. 8.

De vergunning moet schriftelijk worden gevraagd binnen 30 dagen na het in werking treden van dit besluit. De inspecteur beschikt op het verzoek binnen 14 dagen na ontvangst. Van de beschikking kan de belanghebbende, binnen 14 dagen nadat zij hem is medegedeeld, in beroep komen bij Onzen Minister van Financiën.

Van de beschikking, waarbij eene vergunning wordt opgezegd, kan de belanghebbende binnen gelijken termijn bij Onzen voornoemden Minister in beroep komen.

Artikel 48.

De verbodsbepalingen van art. 7 zijn mede van toepassing op het gemethyleerd gedistilleerd bedoeld bij art. 7 van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89), zooals het wordt gelezen krachtens art. 1 van Ons besluit van 31 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 114).

Voor de toepassing van artt. 9, 36, 37, 38 en 47 wordt, gedurende de eerste 6 maanden na het in werking treden van dit besluit, gemethyleerd gedistilleerd gelijkgesteld met brandspiritus; wordende als gemethyleerd gedistilleerd in den zin dezer bepaling alleen beschouwd gedistilleerd van niet minder dan 75 percent sterkte dat vermengd is met $7^1/_2$ liter donkeren houtgeest op iederen hectoliter zuiveren alcohol dien het bij 15° Celsius bevat, en overigens geen vreemde bestanddeelen inhoudt.

Artikel 49.

De bij het in werking treden van dit besluit bestaande vrijdommen en vergunningen worden beschouwd als krachtens dit besluit te zijn verleend.

Artikel 50.

In art. 2*a* van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89), vervallen de woorden „op den voet van dit besluit".

Artikel 51.

Bij het in werking treden van dit besluit vervallen:

het Koninklijk besluit van 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 21); het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89), met uitzondering van art. 1*a*, art. 2 tot en met 6, art. 22*b* en art. 24;

de Koninklijke besluiten van 1 November 1886 (*Staatsblad* n°. 178) en 3 November 1896 (*Staatsblad* n°. 161);

Ons besluit van 31 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 114);

Ons besluit van 29 Augustus 1904 (*Staatsblad* n°. 218) voor zooveel het betreft den vrijdom van accijns op gedistilleerd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 30sten November 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 347.) ***WET*** *van den 5den December* 1908, *tot nadere aanvulling en wijziging der Militiewet* 1901.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat nadere aanvulling en wijziging noodig is van de Militiewet 1901 (*Staatsblad* n°. 212 van 1901), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 5 December 1903 (*Staatsblad* n°. 293);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De Militiewet 1901 (*Staatsblad* n°. 212 van 1901), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 5 December 1903 (*Staatsblad* n°. 293), wordt nader aangevuld en gewijzigd als volgt:

Artikel 2, *derde zinsnede.* In plaats van „den 1sten September" wordt gelezen: „den 1sten Julij" en in plaats van „den 31sten Augustus": „den 30sten Junij".

Artikel 3, *eerste zinsnede.* In plaats van „den 1sten September" wordt gelezen: „den 1sten Julij" en in plaats van „den 31sten Augustus": „den 30sten Junij".

Artikel 20. In plaats van „den 31sten Augustus" wordt gelezen: „den 30sten Junij".

Artikel 23, *eerste zinsnede.* In plaats van „den 31sten Augustus" wordt gelezen: „den 30sten Junij" en aan de zinsnede wordt een volzin toegevoegd, luidende:

Is 31 Januarij of 30 Junij een Zondag, dan geschiedt de sluiting op den eerstvolgenden werkdag.

Artikel 24, *eerste en tweede zinsneden.* In plaats van „September" wordt gelezen: „Julij".

Artikel 25. In plaats van „September", „October" en „November" wordt onderscheidenlijk gelezen: „Julij", „Augustus" en „September".

Artikel 52, *eerste zinsnede.* In plaats van „October" wordt gelezen: „Augustus".

Artikel 58, *laatste zinsnede.* In plaats van „vóór den 15den October van het jaar" wordt gelezen: „vóór den 31sten Januarij, volgende op het jaar".

Artikel 72, *eerste zinsnede.* In plaats van „December" wordt gelezen: „October".

Tweede zinsnede. In plaats van „Februarij" wordt gelezen: „December".

Artikel 95, *eerste zinsnede.* De eerste volzin wordt gelezen:

Uit de voor de dienst aangewezen lotelingen geschiedt de zamenstelling van het aandeel van elke gemeente in de ligting naar de volgorde der door of voor hen getrokken nummers, te beginnen met het laagste.

Tweede zinsnede. In plaats van „oproeping" wordt gelezen: „zamenstelling".

Tusschen de *vierde* en de *vijfde zinsnede* wordt eene zinsnede ingevoegd, luidende:

Het bepaalde bij de derde zinsnede is niet van toepassing op de voor de zeemilitie bestemde lotelingen, die niet dadelijk na hunne inlijving tot eerste-oefening in werkelijke dienst worden gesteld. De hier bedoelde lotelingen komen niet ter aflevering op. Hunne inlijving geschiedt naar door Ons te geven voorschriften.

Laatste zinsnede, tweede volzin. In plaats van „vorige" wordt gelezen „vierde".

Artikel 96 wordt gelezen:

Behoudens de uitzonderingen bij de wet gemaakt, geschiedt de aflevering van de tot de dienst aangewezen en in de ligting van het jaar begrepen lotelingen jaarlijks:

1°. van hen, die ter volledige oefening moeten worden ingelijfd, in twee gedeelten van door Ons te bepalen sterkte en zamenstelling, het eene gedeelte in het tijdvak van 1 tot 15 Maart, het andere gedeelte in het tijdvak van 16 tot 30 September;

2°. van hen, die tot korte oefening moeten worden ingelijfd, in het tijdvak van 16 tot 31 Mei.

Voor de toepassing van art. 107 en art. 141 worden de aldus afgeleverden gerekend onder de wapenen of in werkelijke dienst te zijn gekomen: de onder 1°. bedoelde onderscheidenlijk op den 15den Maart en op den 30sten September, de onder 2°. bedoelde op den 31sten Mei; de ingelijfden bij de zeemilitie echter, die niet dadelijk na hunne inlijving in werkelijke dienst worden gesteld, worden voor die toepassing gerekend in werkelijke dienst te zijn gekomen op den datum, bedoeld bij de eerste zinsnede van art. 139. Voor de toepassing van art. 48, 2°. *c*, worden de in het tijdvak van 16 tot 30 September afgeleverden niettemin beschouwd te zijn ingelijfd op den 15den Maart. Worden de ingelijfden wegens bijzondere omstandigheden dadelijk na hunne inlijving met verlof gezonden, dan wordt de bij art. 107 en art. 141 bepaalde duur gerekend van den dag van opkomst onder de wapenen of in werkelijke dienst tot eerste-oefening.

Indien wegens de inlijving, krachtens dit artikel, van een loteling in het tijdvak van 16 tot 30 September van het jaar der ligting, waartoe hij naar zijn leeftijd behoort, een voor de ligting van het volgende jaar ingeschreven broeder van dezen niet op grond van art. 46, in verband met art. 52, van de dienst kon worden vrijgesteld, dan wordt de jongere broeder, zoo deze het verlangt, uit de dienst ontslagen zoodra hij bij de militie is ingelijfd, mits de oudere broeder op het tijdstip dat op de aanvrage om ontslag wordt beschikt, niet in het genot is van ontheffing van de werkelijke dienst.

Artikel 99, *eerste zinsnede*. In het gestelde onder 2°. wordt in plaats van „op den 15den October van het jaar der aflevering" gelezen: „op den 31sten Januarij volgende op het jaar hunner ligting".

Tweede zinsnede. De eerste volzin wordt gelezen:

De aflevering van de hier bedoelde personen — wat de onder 1°. vermelden betreft voor zoover zij niet in het tijdvak

van 16 tot 30 September kon plaats hebben — geschiedt overeenkomstig art. 96, in Maart of Mei van het jaar, volgende op dat hunner ligting, met inachtneming van het bepaalde bij de tweede zinsnede van art. 104; met betrekking tot de toepassing van art. 6, eerste zinsnede, van art. 48, 2°. *c* en 3°. *b*, of van art. 100, eerste zinsnede, worden de ingevolge het bepaalde bij dezen volzin afgeleverden niettemin beschouwd te zijn ingelijfd in Maart, of Mei van het jaar hunner ligting.

Artikel 101, *tweede zinsnede.* In plaats van „vóór den 15den October van het jaar" wordt gelezen: „vóór den 31sten Januarij, volgende op het jaar".

Artikel 103. Tusschen de *eerste* en de *tweede zinsnede* wordt eene zinsnede ingevoegd, luidende:

Ten laste van 's Rijks kas komen ook de kosten van de reis en van het verblijf der lotelingen, die vóór hunne aflevering worden onderworpen aan een onderzoek naar hunne geschiktheid voor inlijving bij de zeemilitie of bij een bepaald corps.

Artikel 109, *eerste zinsnede.* In plaats van „bij de overige corpsen voor niet langer dan vier maanden" wordt gelezen:

bij de onbereden corpsen, waarbij de ter volledige oefening in te lijven lotelingen overeenkomstig art. 96, eerste zinsnede, onder 1°., in twee gedeelten worden afgeleverd, voor niet langer dan twee maanden;

bij de overige onbereden corpsen voor niet lager dan vier maanden.

Artikel 111, *eerste zinsnede.* Onder 1°. wordt in plaats van „in het geheel voor twaalf weken" gelezen: „voor niet korter dan negen weken en niet langer dan twaalf weken".

Tweede zinsnede. In plaats van „die krachtens art. 109 onder de wapenen zijn gehouden of geroepen" wordt gelezen: „die ter volledige oefening zijn ingelijfd en krachtens art. 109 onder de wapenen zijn gehouden of geroepen".

Artikel 137 wordt gelezen:

De zeemilitie wordt zamengesteld uit ter volledige oefening bij de militie in te lijven lotelingen, die, als uitoefenende een van de door Onzen Minister van Marine aan te wijzen beroepen of behoorende tot eene der door dien Minister aan te wijzen cate-

gorieën van leerlingen of studenten aan eene inrigting van onderwijs, geacht kunnen worden het meest geschikt te zijn ter opleiding voor de hun op te dragen diensten bij de zeemilitie, en zich overeenkomstig het volgend artikel voor de dienst ter zee hebben aangemeld of hebben doen opgeven.

Artikel 138 wordt gelezen:

Jaarlijks vóór den 15den October geschiedt door burgemeester en wethouders in elke gemeente eene openbare kennisgeving, waarbij de lotelingen, die een der beroepen uitoefenen of tot eene der categorieën behooren, in art. 137 bedoeld, en in geval van inlijving ter volledige oefening verlangen te dienen bij de zeemilitie, worden uitgenoodigd, zich vóór den 1sten November bij hen aan te melden of bij hen te doen opgeven.

Burgemeester en wethouders zenden vóór den 15den November aan Onzen commissaris in de provincie eene naamlijst van hen, die zich overeenkomstig de voorgaande zinsnede bij hen hebben aangemeld of hebben doen opgeven om bij de zeemilitie te dienen. De naamlijst is ingerigt in den vorm door Ons bepaald.

Onze commissaris in de provincie zendt de door hem ontvangen naamlijsten vóór den 12den December aan Onzen Minister van Marine, na van die lijsten te hebben afgevoerd de lotelingen, die niet of vooralsnog niet voor inlijving bestemd zijn.

Artikel 139 wordt gelezen:

Een deel van de voor de zeemilitie bestemde manschappen, tot een door Onzen Minister van Marine te bepalen aantal, kan worden aangewezen om dadelijk na inlijving in het genot van verlof te worden gesteld tot een door dien Minister te bepalen datum.

De overige voor de zeemilitie bestemde manschappen worden bij de aflevering, in art. 97 vermeld, aan een daarvoor aangewezen officier of onderofficier der zeemagt overgegeven.

Artikel 144, *tweede zinsnede*. In plaats van „zeeofficier" wordt gelezen: „officier of onderofficier der zeemagt".

Artikel 159, *eerste zinsnede*. In plaats van „ingelijfd." wordt gelezen: „ingelijfd, tenzij hij was opgeroepen ter inlijving bij de zeemilitie, in welk geval hij wordt ingelijfd voor den in de eerste zinsnede van art. 6 onder *b* bepaalden tijd."

Tweede zinsnede. In plaats van „De aldus ingelijfde wordt gedurende de eerste vijf jaren onder de wapenen gehouden,"

wordt gelezen: „De aldus ingelijfde bij de militie te land wordt gedurende de eerste vijf jaren onder de wapenen, en de aldus ingelijfde bij de zeemilitie gedurende de eerste drie jaren in werkelijke dienst gehouden,".

Artikel 2.

Deze wet treedt in werking:

a. voor zooveel betreft de daarbij gebrachte wijzigingen in de artt. 95, eerste en tweede zinsnede, 96, 99, 101, 103, 111, 137, 139 en 144 der Militiewet 1901, met den dag harer afkondiging, met dien verstande, dat de oproeping en de aflevering van de in art. 99 der Militiewet 1901 bedoelde lotelingen, begrepen in de lichting, voor welke de aflevering krachtens art. 96 van evengenoemde wet alsdan laatstelijk zal hebben plaats gehad, geschieden naar de regelen, welke bij laatstbedoelde aflevering geldende waren;

b. voor zooveel betreft de daarbij gebrachte wijzigingen in de artt. 2, 3, 20, 23, 24, 25, 52, 58, 72, 109, 138 en 159, alsmede de daarbij ingevoegde zinsnede in art. 95 der Militiewet 1901, op een nader door Ons te bepalen dag vóór 30 Juni 1909.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

De Minister van Marine,
J. WENTHOLT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *vijftienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD N°. 347.

Verbetering.

Bladz. 4,

Artikel 109, in regel 7

staat:

voor niet lager dan vier

lees:

voor niet langer dan vier

De Minister van Justitie,

NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 348.) ***WET*** *van den* 5*den December* 1908, *houdende wijziging en aanvulling van de „Bevorderingswet voor de Zeemacht* 1902" (*wet van* 9 *Juni* 1902, Staatsblad *n°.* 86).

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de Bevorderingswet voor de Zeemacht 1902 te wijzigen en aan te vullen ten aanzien van de bevordering van de officieren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De Bevorderingswet voor de Zeemacht 1902 (wet van den 9den Juni 1902, *Staatsblad* n°. 86, zooals die is gewijzigd bij de wet van den 2den Januari 1905, *Staatsblad* n°. 3), wordt nader gewijzigd als in de hierna volgende paragrafen is aangegeven.

§ *a.*

Het tweede lid van artikel 3 wordt vervangen door een nieuw tweede lid, luidende:

Door Ons worden, ten aanzien van enkele charters van actieve oorlogsbodems, als bedoeld in het eerste lid, de regelen vastgesteld, volgens welke zij, al of niet, gerekend zullen worden onder de actieve oorlogsbodems, waarvan gesproken wordt onderscheidenlijk in de eerste twee leden en in het derde lid van artikel 10 dezer wet.

§ *b.*

In het tweede lid van artikel 5 vervallen de cijfers: „8, 9, 14".

§ *c*.

Artikel 8 wordt vervangen door een nieuw artikel 8, luidende:

De adelborsten der eerste klasse moeten twee jaren dien rang bekleed en daarvan ten minste één jaar op actieve oorlogsbodems buitengaats gediend hebben om tot den rang van luitenant ter zee der tweede klasse bevorderd te kunnen worden.

§ *d*.

Artikel 9 wordt vervangen door een nieuw artikel 9, luidende:

De luitenants ter zee der tweede klasse moeten een diensttijd hebben van ten minste zes jaren, gerekend van hunne benoeming tot adelborst der eerste klasse, om tot het examen voor den rang van luitenant ter zee der eerste klasse toegelaten te kunnen worden.

§ *e*.

Tusschen de artikelen 9 en 10 wordt ingevoegd een nieuw artikel 9*a*:

Om tot den rang van luitenant ter zee der eerste klasse bevorderd te kunnen worden, moeten de luitenants ter zee der tweede klasse voldoen aan de volgende eischen:

a. den rang van luitenant ter zee der tweede klasse zes jaren bekleed en daarvan ten minste drie jaren op actieve oorlogsbodems gediend hebben, waarvan twee jaren buitengaats;

b. op eene alleszins voldoende wijze hebben doen blijken, dat hun eene wacht aan boord in zee ten volle is toevertrouwd;

c. het examen voor den rang van luitenant ter zee der eerste klasse met voldoenden uitslag hebben afgelegd.

§ *f*.

In het eerste lid van artikel 10 worden ingevoegd tusschen de woorden: „eerste-officier" en „of" de woorden „op oorlogsbodems of in daarmede door Ons gelijk te stellen maritieme inrichtingen".

In het tweede lid van artikel 10 worden ingevoegd tusschen de woorden „eerste-officier" en „en" de woorden „op oorlogsbodems of in daarmede door Ons gelijk te stellen maritieme inrichtingen".

In het derde lid van artikel 10 worden ingevoegd tusschen

de woorden „oorlogsbodems" en „gediend" de woorden „of als bevelhebber van een vereenigde scheepsmacht".

§ *g*.

Het vijfde, zesde en zevende lid van artikel 11 vervallen.

§ *h*.

Het eerste, tweede en derde lid van artikel 14 worden gelezen als volgt:

De adjunct-administrateurs moeten twee jaren dien rang bekleed en daarvan ten minste één jaar buitengaats gediend hebben om tot den rang van officier van administratie der tweede klasse bevorderd te kunnen worden.

De officieren van administratie der tweede klasse moeten een diensttijd hebben van ten minste zes jaren, gerekend van hunne benoeming tot adjunct-administrateur, om tot het examen voor den rang van officier van administratie der eerste klasse toegelaten te kunnen worden.

Om tot den rang van officier van administratie der eerste klasse bevorderd te kunnen worden, moeten de officieren van administratie der tweede klasse voldoen aan de volgende eischen:

a. den rang van officier van administratie der tweede klasse zes jaren bekleed en daarvan ten minste twee jaren buitengaats gediend hebben;

b. in dien rang ten minste vier jaren zelfstandig eene administratie (hetzij aan boord, hetzij aan wal) gevoerd hebben;

c. het examen voor den rang van officier van administratie der eerste klasse met voldoenden uitslag afgelegd hebben.

§ *i*.

In het eerste lid van artikel 15 wordt het woord „zes" gewijzigd in „vier" en het woord „twee" in „een".

In het derde lid van artikel 15 wordt het woord „vier" gewijzigd in „twee".

§ *k*.

In het tweede lid van artikel 16 worden gevoegd tusschen de woorden „van" en „de" de woorden „het voldoen aan examens en die ten aanzien van".

§ *l*.

In het eerste en tweede lid van artikel 17 vervallen respectievelijk

de woorden „tweede-luitenants-kwartiermeester der mariniers" en „de tweede-luitenants-kwartiermeester der mariniers,".

§ *m.*

In het eerste lid van artikel 19 worden ingevoegd tusschen de woorden „omtrent" en „den" de woorden „het voldoen aan examens en omtrent".

Artikel 2.

Overgangsbepaling.

De luitenants ter zee der tweede klasse, die op het tijdstip van de in werking treding van deze wet het examen voor den rang van luitenant ter zee der eerste klasse reeds hebben afgelegd, zullen vrijgesteld zijn van het examen volgens deze wet vereischt, om tot luitenant ter zee der eerste klasse bevorderd te kunnen worden.

De luitenants ter zee der tweede klasse, die op het oogenblik, dat zij voor bevordering in aanmerking komen, buitenslands dienen en aan de eischen voor bevordering gesteld, voldaan hebben, met uitzondering van die, genoemd in artikel 9*a* sub *c*, worden niettemin bevorderd, ingeval hun verblijf in het buitenland aanving vóór of uiterlijk zes maanden na het in werking treden dezer wet en zij volgens de bepalingen van het ongewijzigde artikel 9 der Bevorderingswet voor de zeemacht 1902 op het tijdstip van vertrek niet in de termen vielen om tot het examen voor den rang van luitenant ter zee der eerste klasse te worden toegelaten.

Op hen, zoomede op de luitenants ter zee der eerste klasse, die voor de in werking treding van deze wet buitenslands tot dien rang bevorderd zijn, zonder het examen voor dien rang te hebben afgelegd, blijven van toepassing de bepalingen, genoemd in de ongewijzigde artikelen 8 en 9 der Bevorderingswet.

De luitenants ter zee der tweede klasse en de officieren van administratie der tweede klasse, die zonder het examen voor hun tegenwoordigen rang te hebben afgelegd tot hun rang bevorderd werden, worden bij de in werking treding van deze wet ontheven van de verplichting tot het afleggen van dit examen.

De opklimming in de ranglijst van de officieren, die verkeeren in de gevallen, genoemd in de ongewijzigde artikelen 8 (vierde lid) en 14 (tweede lid), vangt aan op den datum van in werking treding dezer wet.

De officieren van administratie der tweede klasse, die op het tijdstip van de in werking treding van deze wet het examen voor hun tegenwoordigen rang hebben afgelegd, zullen vrijgesteld

zijn van het examen volgens deze wet vereischt om tot officier van administratie der eerste klasse bevorderd te kunnen worden.

Artikel 3.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
J. WENTHOLT.

Uitgegeven den *twaalfden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 349.) *WET* van den 5den December 1908, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens verstrekkingen door het Departement van Marine gedaan, voor den dienst van 1908.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens de bepalingen, voorkomende in de artikelen 8 en 9 der wet van den 9den September 1853 (*Staatsblad* n°. 100), tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen, over de voorhanden zijnde gelden niet dan bij de wet wordt beschikt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De gelden, tot een bedrag van *tweehonderd negen duizend negen en vijftig gulden, veertien en een halven cent* (f 209 059,14½), voorhanden zijnde in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, worden ten behoeve van gemeld Departement voor den dienst van 1908 beschikbaar gesteld.

Artikel 2.

De voormelde beschikbaar gestelde som wordt verdeeld over de volgende artikelen:

Artikel 1. Bureau- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk en kleine uitgaven, kosten van inwisseling van betalingsstukken	f	6,83½
Artikel 2. Aanschaffing van alle materialen, uitgezonderd steenkolen; aanschaffing, aanbrenging en herstelling van alle inrichtingen, werktuigen		

en voorwerpen, benoodigd tot den aanbouw, de aftimmering, de toetuiging, de uitrusting, het onderhoud en de herstelling van 's Rijks schepen en vaartuigen; kosten van herstelling van 's Rijks schepen en vaartuigen bij particulieren; kosten van materieel der werfscholen en der werfdivisie; kosten van dokhuur, vervoer, bereiding en keuring, mitsgaders vergoeding van kosten voor schaden, veroorzaakt bij aanvaringen door 's Rijks schepen en vaartuigen, niet elders genoemd . . . . . f 41 662,43

Artikel 3. Aanschaffing, wijziging, onderhoud en herstelling van geschut, affutage, draagbare vuur- en blanke wapenen en ledergoed, alles met toebehooren; projectielen, buskruit, vuurwerken, gereedschappen en alle zaken die daarop betrekking hebben; kosten van vervoer, beproeving, begeleiding, bewaring en keuring . . . . . 140 767,52[3]

Artikel 4. Aanschaffing, wijziging, onderhoud en herstelling van torpedo's en lanceerinrichtingen, alles met toebehooren; gereedschappen, waarlooze deelen en materialen, schietkatoen en andere ontploffingsmiddelen; kosten van vervoer, beproeving, begeleiding, bewaring en keuring 2 029,96

Artikel 5. Aanschaffing en herstelling van scheepsstoomwerktuigen en ketels, daarvoor benoodigde materialen en voorwerpen, machinekamerbehoeften; kosten van vervoer, van toezicht bij de vervaardiging en van beproeving . . . 3 117,12

Artikel 6. Aanschaffing van steenkolen; kosten van vervoer, laden en lossen . . . . . 8 331,70[4]

Artikel 7. Bezoldigingen, daggelden en toelagen van mindere geëmployeerden en werklieden bij 's Rijks werven; activiteitstraktementen van machinisten der actieve zeemacht, gedetacheerd bij 's Rijks werven voor de conservatie der schepen; activiteitssoldij van de stokers voor binnenlandschen dienst; kosten van onderwijs voor de leerlingen op 's Rijks werven, loonen voor buiten of op de werven door particulieren verrichte werkzaamheden, en kosten van kleeding 1 674,74

Artikel 8. Kosten van schafting en aanschaffing van zeep, van Rijkswege verstrekt wordende, benevens alle daarop vallende kosten, waaronder ook

begrepen activiteitstraktementen van officieren, belast met het toezicht op de bereiding, gelden voor extra uitgaven op feestdagen en bij andere gelegenheden, zoomede kosten van de voeding bij tijdelijk verblijf aan den wal . . . . . f 10 133,70

Artikel 9. Kosten van verpleging van zieken in hospitalen, burgergestichten ook in het buitenland en bij particulieren; transport van zieken; kosten vallende op het begraven van lijken van militairen der zeemacht beneden den rang van officier, in werkelijken dienst of met verlof; aanschaffing van geneesmiddelen en verdere behoeften voor de hospitalen en de schepen, zoomede ziekenkost voor die hospitalen; belooning van officieren van gezondheid van de landmacht voor genees- en heelkundige diensten, bewezen aan personeel der zeemacht; kosten van reinigingsbaden; kosten van voorziening in de geneeskundige hulp en verstrekking van geneesmiddelen aan het daarop rechthebbend militair en burger personeel ook in het buitenland, vervoerkosten voor ouders, voogden en echtgenooten van zeemiliciens die in de hospitalen zijn opgenomen, alsmede reis- en verblijfkosten voor gepensionneerden der zeemacht voor herkeuring opgeroepen 31,00

Artikel 10. Druk- en bindwerk en aankoop van reglementen, ten dienste der actieve zeemacht . . 1 304,13

Totaal . . . f 209 059,14[5]

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Marine,
J. WENTHOLT.

Uitgegeven den *zestienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 350.) ***WET*** *van den 5den December* 1908, *tot verhooging van het* vierde *hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1908.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken eener verhooging van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1908, zooals dit is vastgesteld bij de wet van 31 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 55);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Na artikel 50 van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1908 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

„*Artikel* 50*bis*. Kosten, voortvloeiende uit een onderzoek:

a. naar de mogelijkheid en de wenschelijkheid om ten behoeve der Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen gebruik te maken van veen tot het voortbrengen van motorische kracht en

b. naar de hoeveelheid van het in de terreinen dier inrichtingen aanwezige veen f 6 000,00".

Artikel 2.

Ten gevolge van artikel 1 dezer wet wordt het totaal der VIIde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting

voor het dienstjaar 1908 nader vastgesteld op *twee millioen driehonderd vijf en dertig duizend tweehonderd drie en veertig gulden* (f 2 335 243 00) en het eindcijfer van dat hoofdstuk op *zeven millioen zevenhonderd twee duizend negenhonderd negen en tachtig gulden* (f 7 702 989,00).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 351.) ***BESLUIT*** *van den 5den December* 1908, *tot intrekking van het Koninklijk besluit van 4 September* 1873 (Staatsblad *n°.* 127) *en het daarbij vastgestelde reglement betreffende de samenstelling, het onderzoek en den ijk der weegwerktuigen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 October 1908, n°. 5510, Afdeeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 91), tot afschaffing van den ijk der weegwerktuigen;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 November 1908, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 December 1908, n°. 6172, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Koninklijk besluit van 4 September 1873 (*Staatsblad* n°. 127), benevens het daarbij vastgestelde Reglement betreffende de samenstelling, het onderzoek en den ijk der weegwerktuigen, wordt ingetrokken.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *negentienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 352.) ***BESLUIT*** *van den 5den December* 1908, *houdende vrijstelling van het invoerrecht voor emulsion, aether sulfuricus en collodion, benoodigd bij de werkzaamheden in chemigraphische inrichtingen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 16 November 1908, n°. 40, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175):

Den Raad van State gehoord (advies van 24 November 1908, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 December 1908, n°. 64, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Er wordt vrijstelling van het invoerrecht genoten voor een emulsion, bestaande uit eene al of niet gekleurde oplossing van schietkatoen in aether en alcohol, waaraan zilver- en broomzouten zijn toegevoegd, voor aether sulfuricus en voor collodion, benoodigd bij de werkzaamheden in chemigraphische inrichtingen; een en ander op den voet van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *zeventienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 352.) BESLUIT van den 2den December 1898, houdende vrijstelling van het invoerrecht voor [illegible] benoodigd bij de [illegible] phische inrichtingen.

Wij WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van 18 November 1898, n°. 40, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1898 (Staatsblad n°. [illegible]);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 November 1898, n°. 30);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 December 1898, n°. 41, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Er wordt vrijstelling van het invoerrecht gegeven voor [illegible] bestemde [illegible] of niet [illegible] in [illegible] en alcohol, waarmede zilver- en [illegible] zijn toegevoegd, [illegible] (Staatsblad n°. 344).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 2den December 1898.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
PIERSON.

Uitgegeven den zevenden December 1898.

De Minister van Justitie,
[illegible]

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 353.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Carl Arnold Wintzer.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Carl Arnold Wintzer* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Carl Arnold Wintzer*, koopman, geboren te *Osnabrück* (*Pruisen*) den 1 April 1864, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 354.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Leopold Heinrich Veith.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Leopold Heinrich Veith* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Leopold Heinrich Veith*, handelsreiziger, geboren te *Osnabrück* (*Pruisen*) den 29 April 1876, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *negen en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 355.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Hermann Untiet.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Hermann Untiet* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Hermann Untiet*, koopman, geboren te *Wehm* (*Pruisen*) den 14 October 1853, wonende te *Zaandam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 356.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Heinrich Lambert Ellmann.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Heinrich Lambert Ellmann* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Heinrich Lambert Ellmann*, landbouwer, geboren te *Elten (Pruisen)* den 29 October 1867, wonende te *Dichteren*, gemeente *Ambt-Doetinchem* (provincie *Gelderland)*.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 357.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* François Emile Elsen.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *François Emile Elsen* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *François Emile Elsen*, teekenonderwijzer, geboren te *Brussel* (*België*) den 25 Maart 1872, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 358.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Friedrich Wilhelm August Liebe.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Wilhelm August Liebe* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Wilhelm August Liebe*, wapencontroleur, geboren te *Wittenberge* (*Pruisen*) den 17 October 1854, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 359.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Antonius Stanislaus Nicolaus Ludovicus Dupuis.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Antonius Stanislaus Nicolaus Ludovicus Dupuis* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Antonius Stanislaus Nicolaus Ludovicus Dupuis*, beeldhouwer, geboren te *Antwerpen* (*België*) den 18 Februari 1877, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 359.) WET van den 21sten December 1908, houdende naturalisatie van Antonius Stanislaus Nicolaas Lodovicus Dupuis.

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Antonius Stanislaus Nicolaas Lodovicus Dupuis* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 171);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Antonius Stanislaus Nicolaas Lodovicus Dupuis*, handelsreiziger, geboren te Antwerpen (*België*) den 18 Februari 1877, wonende te 's Gravenhage (*provincie Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den zesden Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 360.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *houdende wijziging der wet van* 18 *April* 1874 (Staatsblad n°. 67), *tot vaststelling van een tarief van geregtskosten in strafzaken, waarvan de militaire regter kennis neemt.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de vergoeding voor verblijfkosten, bedoeld in artikel 5 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 67), nader vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Artikel 5 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 67) wordt gelezen als volgt:

De verblijfkosten van den advokaat-fiskaal, van de leden en van den griffier van het Hoog Militair Geregtshof, van officieren-commissarissen, van de leden der krijgsraden, van de fiscaals en secretarissen bij de zeekrijgsraden en van de auditeurs-militair worden berekend naar de bepalingen, welke door Ons, ter regeling van de vergoeding van reis- en verblijfkosten, wegens reizen voor 's Rijksdienst, zijn of nader zullen worden vastgesteld, en, voor zoover betreft officieren-commissarissen, de leden der Krijgsraden en de fiscaals en secretarissen bij de zeekrijgsraden, volgens hunnen militairen rang.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autori-

teiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *negentienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 361.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *houdende wijziging der wet van* 18 *April* 1874 (Staatsblad *n°.* 66), *tot vaststelling der tarieven van geregtskosten in strafzaken, waarvan de gewone regter kennis neemt.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de vergoeding voor verblijfkosten, bedoeld in artikel 59 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66), nader vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Artikel 59 der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66) wordt gelezen als volgt:

Gelijk bedrag als in het 1ste lid van artikel 58 ten aanzien van de overbrenging van gevangenen en van overtuigingsstukken is vastgesteld, kan, buiten de verschotten wegens werkelijk bestede reiskosten, door de rijksveldwachters, bij onvermijdelijk verblijf van den een op den anderen dag buiten de standplaats, in rekening worden gebracht voor de overige verrigtingen in strafzaken.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten,

Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *negentienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 362.) **WET** *van den 7den December* 1908, *tot wijziging van het* vierde *hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1907.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken eener wijziging van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907, zooals dit is vastgesteld, aangevuld, verhoogd en gewijzigd bij de wetten van 2 Februari 1907 (*Staatsbladen* nos. 24 en 25), 29 November 1907 (*Staatsblad* n°. 324) en 25 Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 146);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De navolgende *artikelen* van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907 worden *verhoogd* als volgt:

Artikel 5. Bureel- en lokaalbehoeften en drukwerk, met *vijf duizend gulden* (f 5000) en alzoo gebracht op *acht en twintig duizend driehonderd gulden* (f 28 300).

Artikel 23. Vergoeding voor tijdverzuim en voor reiskosten en schadeloosstelling voor verblijfkosten van de leden-werkgevers en de leden-werklieden der raden van beroep en hunne plaatsvervangers; voorts vergoeding en schadeloosstelling in twistgedingen, aan getuigen, deskundigen en partijen; vergoeding aan de partij van kosten gemaakt tot dagvaarding en schadeloosstelling van getuigen of deskundigen, of tot het bijbrengen van eenig schriftelijk advies van deskundigen; reis- en verblijfkosten van voorzitters, leden-commissarissen, griffiers en ambtenaren, met een onderzoek belast, transportkosten en andere kosten in

twistgedingen, met *drie duizend vijfhonderd gulden* (f 3500) en alzoo gebracht op *drie en twintig duizend vijfhonderd gulden* (f 23 500).

Artikel 25. Gerechtskosten in strafzaken en andere kosten bedoeld bij de daartoe betrekkelijke tarieven en voorschriften: kosten vallende op de aanhouding in het buitenland en op de overbrenging herwaarts van misdadigers, die voor den Nederlandschen rechter moeten worden terechtgesteld; kosten vallende op de herkenning van veroordeelden; toelagen en reis- en verblijfkosten van provoosten-geweldige en premiën voor de ontdekking van misdrijven, alsmede kosten voortvloeiende uit het onderzoek van militaire klachtzaken, met *een en vijftig duizend gulden* (f 51 000) en alzoo gebracht op *vierhonderd vier en veertig duizend vijfhonderd gulden* (f 444 500).

Artikel 31. Druk- en bindloonen, mitsgaders vergoeding voor bureel- en schrijfbehoeften van het personeel der Rijksveldwacht, met *zevenhonderd gulden* (f 700) en alzoo gebracht op *zes duizend vierhonderd gulden* (f 6400).

Artikel 63. Kosten van verpleging van de bevolking, daaronder begrepen: de verwarming, de verlichting en het schoonhouden van de lokalen; de brandbluschmiddelen, de aanvulling en het onderhoud van meubilair; de voeding, de bewassching, de kleeding en ligging ook voor beambten, de uniform en het distinctief van ambtenaren en beambten, de kosten van den eeredienst en van het schoolonderwijs, de kosten van de huis- en de openluchtspelen, de leesboeken, de kosten van het onderwijs in de ambachten en in den land- en tuinbouw, veeteelt en boschcultuur en verderen handenarbeid; de bureelbehoeften en de toelagen aan ambtenaren voor de aanschaffing hiervan, porto's en expresseloon, de kosten van advertentiën, van druk- en bindwerk, van het gebruik van telephonen en van het aanleggen en onderhouden van telephoonlijnen, kosten van begrafenis, welke niet uit de uitgaanskassen kunnen worden bestreden, zoomede de kosten van aanschaffing van grondstoffen, bereidingsmiddelen, werktuigen en gereedschappen, en verdere kosten ter vervaardiging of verstrekking van de in dit artikel genoemde voorwerpen en benoodigdheden, met *twintig duizend gulden* (f 20 000) en alzoo gebracht op *tweehonderd vijftien duizend gulden* (f 215 000).

Artikel 75. Onderhoud van de gebouwen ten dienste van de rechtscolleges en kantongerechten, van den Centralen Raad van beroep en van de raden van beroep voor de ongevallenverzekering, van de gevangenissen en de Rijkswerkinrichtingen en van de Rijksopvoedingsgestichten en van de tuchtscholen, alles

met de daarbij behoorende en andere ambtenaarswoningen, terreinen, omrasteringen, getimmerten, wegen, bruggen, vaarten, grachten en verdere werken; kosten van vertimmeringen en uitbreidingen daaraan; aanschaffing van de daarvoor benoodigde materialen; kosten van aankoop van gebouwen en terreinen; kosten van inrichting van bergplaatsen voor gerechtelijke archieven en notarieele stukken, met *twee duizend gulden* (f 2000) en alzoo gebracht op *honderd twee en vijftig duizend vijfhonderd gulden* (f 152 500).

Artikel 76. Kosten voor aankoop en onderhoud van meubilair voor de rechtsgebouwen en kantongerechten en voor den Centralen Raad van beroep en de raden van beroep voor de ongevallenverzekering, met *twee duizend vijfhonderd gulden* (f 2500) en alzoo gebracht op *drie en twintig duizend driehonderd gulden* (f 23 300).

Artikel 77*a*. Kosten van den bouw van een kantongerecht te Delft en daarmede in verband staande werken (laatste gedeelte) en daarvoor benoodigd meubilair, met *veertienhonderd gulden* (f 1400) en alzoo gebracht op *zeven en twintig duizend achthonderd gulden* (f 27 800).

Artikel 77*g*. Kosten van den bouw van 14 ambtenaarswoningen te Veenhuizen II, met *tweehonderd gulden* (f 200) en alzoo gebracht op *een en dertig duizend vierhonderd gulden* (f 31 400).

Artikel 90. Kosten van telegrammen, met *vijftienhonderd gulden* (f 1500) en alzoo gebracht op *zes duizend vijfhonderd gulden* (f 6500).

Daarentegen worden de navolgende *artikelen* van datzelfde hoofdstuk *verminderd* als volgt:

Artikel 29. Traktementen van het personeel der Rijksveldwacht, met *zes duizend gulden* (f 6000) en alzoo gebracht op *zeshonderd en twintig duizend honderd vijf en vijftig gulden* (f 620 155).

Artikel 40. Traktementen, toelagen en belooningen aan ambtenaren en beambten, hetzij tijdelijk, hetzij voor vast aangesteld, zoomede toelagen aan anderen wegens bewezen diensten, met *tien duizend achthonderd gulden* (f 10 800) en alzoo gebracht op *zeshonderd negen duizend vijfhonderd vijf en zestig gulden* (f 609 565).

Artikel 50. Grondstoffen, behalve hetgeen ingevolge artikel 30 voor de kleeding der Rijksveldwacht wordt aangekocht, bereidingsmiddelen, werktuigen, gereedschappen en verdere benoodigdheden voor den arbeid in de gestichten ten behoeve van

het Rijk (de gestichten zelve uitgezonderd) en van particulieren, zoomede voor vakonderwijs aan gevangenen en verpleegden, met *vijftig duizend gulden* (f 50 000) en alzoo gebracht op *zeshonderd vijftig duizend gulden* (f 650 000).

Artikel 58. Traktementen, toelagen en belooningen aan ambtenaren en beambten, hetzij tijdelijk, hetzij voor vast aangesteld, zoomede toelagen aan anderen wegens bewezen diensten, met *tien duizend gulden* (f 10 000) en alzoo gebracht op *honderd een en tachtig duizend negenhonderd vijftig gulden* (f 181 950).

Artikel 78. Pensioenen, daaronder begrepen uitkeering aan veroordeelde gepensionneerden bij ontslag uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting, met *elf duizend gulden* (f 11 000) en alzoo gebracht op *driehonderd drie en veertig duizend honderd dertien gulden* (f 343 113).

Artikel 2.

Ten gevolge van artikel 1 dezer wet worden de totalen van de Iste, IVde, Vde, VIde, VIIde, VIIIste, IXde, Xde en XIde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907 nader vastgesteld respectievelijk op *tweehonderd acht duizend zeshonderd vijftig gulden vijftig cents* (f 208 650,50); *tweehonderd drie duizend zeven en dertig gulden vijftig cents* (f 203 037,50); *vierhonderd vier en veertig duizend vijfhonderd gulden* (f 444 500); *zevenhonderd twee en negentig duizend driehonderd vijf en vijftig gulden* (f 792 355); *twee millioen tweehonderd zestig duizend tweehonderd drie en veertig gulden* (f 2 260 243); *zevenhonderd vijf en twintig duizend vijftig gulden* (f 725 050); *vijfhonderd drie en twintig duizend honderd zestig gulden* (f 523 160); *driehonderd drie en tachtig duizend honderd zeventig gulden vijftien cents* (f 383 170,15) en *zes en dertig duizend negenhonderd gulden* (f 36 900).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 363.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Christoffel Theodorus Henri Schulze *en vijftig anderen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hiernagenoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3, in verband met artikel 3*bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Christoffel Theodorus Henri Schulze*, metselaar, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 30 April 1862, wonende te Hamburg (Duitschland);

2°. *Bernardus Silder*, fabrieksarbeider, geboren te Denekamp (provincie Overijssel) den 10 Juli 1866, wonende te Gronau (Pruisen);

3°. *Henricus Claassen*, daglooner, geboren te Stein (provincie Limburg) den 2 November 1868, wonende te Keulen-Deutz (Pruisen);

4°. *Martinus Buskens*, landbouwer, geboren te Urmond (provincie Limburg) den 14 October 1864, wonende te Isenbroich bij Havert (Pruisen);

5°. *Bernard Meijer*, diamantwerker, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 30 April 1859, wonende te Antwerpen (België);

6°. *Hendrik Koonen*, arbeider, geboren te Kerkrade (provincie Limburg) den 6 Juni 1864, wonende te Hamburg (Duitschland);

7°. *Herman Hertz*, koopman, geboren te Beek (provincie Limburg) den 28 Juli 1870, wonende te Erkelenz (Pruisen);

8°. *Godfried Stelten*, stoker, geboren te Nieuwstadt (provincie Limburg) den 17 April 1872, wonende te Uerdingen (Pruisen);

9°. *Maria Agnes Groeven*, fabriekarbeidster, geboren te Hergenrath (Pruisen) den 19 Februari 1873, wonende te Haaren (Pruisen);

10°. *Gerrit de Boer*, kapper, geboren te Joure, gemeente Haskerland (provincie Friesland) den 25 October 1868, wonende te Londen (Groot-Britannië);

11°. *Rochus van Bers*, schrijnwerker, geboren te Steenbergen (provincie Noordbrabant) den 1 September 1845, wonende te Schaerbeek (België);

12°. *Barthold de Schepper*, handelsbediende, geboren te Enschedé (provincie Overijssel) den 8 Augustus 1843, wonende te Londen (Groot-Britannië);

13°. *Geertruida Christina Pohlmann*, weduwe van *Berend Jan Slotman*, zonder beroep, geboren te Uelsen (Pruisen) den 30 December 1852, wonende te Gronau (Pruisen);

14°. *David Riemens*, havenarbeider, geboren te Axel (provincie Zeeland) den 1 Mei 1843, wonende te Hamburg (Duitschland);

15°. *Anna Maria Meels*, dienstbode, geboren te Jabeek (provincie Limburg) den 3 December 1857, wonende te Aken (Pruisen);

16°. *Hubert Scheeren*, daglooner, geboren te Aken (Pruisen) den 27 December 1872, wonende te Haaren (Pruisen);

17°. *Maria Hubertina Handels*, dienstbode, geboren te Eygelshoven (provincie Limburg) den 17 December 1869, wonende te Ritzerfeld (Pruisen);

18°. *Pieter Leonardus Labberté*, fabrieksarbeider, geboren te Rotterdam den 9 Januari 1857, wonende te Hohenbudberg (Pruisen);

19°. *Jacobus Metzemakers*, timmerman, geboren te Maasniel (provincie Limburg) den 21 Februari 1870, wonende te Neuwerk (Pruisen);

20°. *Hermanus Gerdt*, handelsbediende, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 20 October 1854, wonende te Antwerpen (België);

21°. *Hendrik Adolph van der Hulst*, schaapherder, geboren te Ambt-Hardenberg (provincie Overijssel) den 9 Augustus 1850, wonende te Frensdorf (Pruisen);

22°. *Benedictus van Hove*, voermansknecht, geboren te Koewacht (provincie Zeeland) den 18 Maart 1845, wonende te Borgerhout (België);

23°. *Theodorus Wilhelmus Frerix*, mijnwerker, geboren te Bergh (provincie Gelderland) den 6 Augustus 1870, wonende te Rotthausen (Pruisen);

24°. *Josua Boezenak*, zonder beroep, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 20 Maart 1831, wonende te Londen (Groot-Britannië);

25°. *Maria van Beekum*, operazangeres, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 29 Mei 1874, wonende te Essen a/d. Ruhr (Pruisen), tijdelijk verblijf houdende te Oegstgeest (provincie Zuidholland);

26°. *Johannes Leonardus Nellessen*, zonder beroep, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 3 Februari 1838, wonende te Aken (Pruisen);

27°. *Martinus Pouwelsen*, koopman, geboren te Middelburg (provincie Zeeland) den 13 April 1860, wonende te Berchem (België);

28°. *Lieuwe Wesseling*, arbeider, geboren te Delfzijl (provincie Groningen) den 11 September 1866, wonende te Altona (Pruisen);

29°. *Joannes Wilhelmus Brouwers*, koopman, geboren te Stein (provincie Limburg) den 15 November 1865, wonende te Wersten (Pruisen);

30°. *Peter Verhoeven*, grondwerker, geboren te Nunen, Gerwen en Nederwetten (provincie Noordbrabant) den 29 Mei 1856, wonende te Vetschau-Laurensberg (Pruisen);

31°. *Harmanus Hesselink*, bijgenaamd *Lebbink*, sociëteitsbediende, geboren te Warnsveld (provincie Gelderland) den 10 Februari 1831, wonende te Nordhorn (Pruisen);

32°. *Joannes Mathias Janssen*, slager, geboren te Schinveld (provincie Limburg) den 18 Januari 1861, wonende te Rheydt (Pruisen);

33°. *Peter Willem Leusen*, huisknecht, geboren te Stevensweert (provincie Limburg) den 13 April 1870, wonende te Antwerpen (België);

34°. *Henri Joseph van Vooren*, bakker, geboren te Eede (provincie Zeeland) den 20 Juli 1859, wonende te Gent (België);

35°. *Henderiekus Everardus Wiedeman*, diamantslijper, geboren te Amsterdam den 27 April 1866, wonende te Antwerpen (België);

36°. *Hubert Bogie*, landbouwer, geboren te Nieuwstadt (provincie Limburg) den 9 October 1845, wonende te Birgden (Pruisen);

37°. *Jan Lambert Hermans*, voerman, geboren te Geleen (provincie Limburg) den 4 December 1869, wonende te Aken (Pruisen);

38°. *Willem Telgenbosch*, melkknecht en veehoeder, geboren te Diepenveen (provincie Overijssel) den 22 April 1856, wonende te Crefeld (Pruisen);

39°. *Hendrikus Smit*, mijnwerker, geboren te Haaksbergen (provincie Overijssel) den 18 Februari 1863, wonende te Moers (Pruisen);

40°. *Johannes Joseph Hubertus Smeets*, werkman, geboren te Nieuwenhagen (provincie Limburg) den 21 November 1845, wonende te Aken (Pruisen);

41°. *Lambertus Boomkamp*, daglooner, geboren te Borne (provincie Overijssel) den 16 April 1863, wonende te Caternberg (Pruisen);

42°. *Michael Alphons Vandervent*, stoker, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 28 Juni 1853, wonende te Aken (Pruisen);

43°. *Carel Sombeek*, ingenieur, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 15 October 1872, wonende te Hamburg (Duitschland);

44°. *Rijk Hendrikus Wildeman*, fabrieksarbeider, geboren te Geldermalsen (provincie Gelderland) den 30 Juli 1860, wonende te Gronau (Pruisen);

45°. *Willem van Santen*, meubelmaker, geboren te Sliedrecht (provincie Zuidholland) den 12 Januari 1831, wonende te Londen (Groot-Britannië);

46°. *Mozes van Abbe*, sigarenmaker, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 14 Februari 1858, wonende te Londen (Groot-Britannië);

47°. *Pieter Jan Hendrik Krijn*, arbeider, geboren te Sevenum (provincie Limburg) den 16 Januari 1870, wonende te Oberhausen (Pruisen);

48°. *Jan Willem Schoeberechts*, mijnwerker, geboren te Voerendaal (provincie Limburg) den 23 Augustus 1869, wonende te Hoengen (Pruisen);

49°. *Joannes Jacobus Onnouw*, daglooner, geboren te Hulsberg (provincie Limburg) den 11 November 1870, wonende te Ursfeld-Richterich (Pruisen);

50°. *Joseph Hubertus Onnouw*, stoker, geboren te Hulsberg (provincie Limburg) den 19 Februari 1874, wonende te Ursfeld-Richterich (Pruisen);

51°. *Aart Regterschot*, fabrieksarbeider, geboren te Epe (provincie Gelderland) den 18 Maart 1863, wonende te Homberg (Pruisen).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie.
NELISSEN.

[illegible] Roelof [illegible], [illegible], geboren te [illegible] (provincie [illegible]) den 18 October 1872, wonende te Hamburg (Duitschland);

4[illegible]. Jan Frederik [illegible], [illegible], geboren te [illegible] den 30 Juli 1870, wonende te [illegible] (Pruisen);

4[illegible]. Willem van [illegible], [illegible], geboren te [illegible] (provincie Zuid-Holland) den 12 Januari 1881, wonende te Londen (Groot-Brittannië);

46. [illegible] Meyer [illegible], [illegible], geboren te Amsterdam (provincie Noord-Holland) den 24 Februari 1868, wonende te Londen (Groot-Brittannië);

47. Pieter Jan Hendrik Krijn, arbeider, geboren te [illegible] (provincie Limburg) den 10 Januari 1870, wonende te [illegible] (Pruisen);

48. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] (provincie Limburg) den 30 Augustus 1863, wonende te [illegible] (Pruisen);

49. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] (provincie Limburg) den 11 November 1872, wonende te [illegible] (Pruisen);

50. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] (provincie Limburg) den 19 Februari 1874, wonende te Krefeld (Pruisen);

51. Jan [illegible], fabrieksarbeider, geboren te Ede (provincie Gelderland) den 18 Maart 1863, wonende te Hamborn (Pruisen).

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriëele Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, den [illegible] December 1909.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den [illegible] December 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 364.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *tot toepassing van artikel* 32 *der Burgerlijke Pensioenwet ten behoeve van den gewezen leeraar — met den persoonlijken titel van hoogleeraar — aan de Hoogere Krijgsschool te* 's Gravenhage G. C. R. HOETINK.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat artikel 6, eerste lid, der Burgerlijke Pensioenwet geen billijken maatstaf oplevert tot vergelding met pensioen van de door den gewezen leeraar — met den persoonlijken titel van hoogleeraar — aan de Hoogere Krijgsschool te 's Gravenhage, G. C. R. HOETINK bewezen diensten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Aan G. C. R. HOETINK, gewezen leeraar — met den persoonlijken titel van hoogleeraar — aan de Hoogere Krijgsschool te 's Gravenhage, wordt met ingang van 1 November 1907 een jaarlijksch pensioen, ten laste van den Staat verleend, ten bedrage van f 681.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten,

Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

De Minister van Oorlog,
F. H. A. SABRON.

Uitgegeven den *vijfden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 365.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *tot wijziging van het* tweede *hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1907.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene wijziging van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907, vastgesteld bij de wetten van den 1sten Februari 1907 en den 25sten Mei 1908 (*Staatsbladen* nos. 22 en 149);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De volgende *artikelen* van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907 worden *verhoogd*, te weten:

In de Iste afdeeling (de *Staten-Generaal*):

Artikel 7. Bureel- en lokaalbehoeften, mede van de Ministerszaal in het gebouw der Tweede Kamer, huur van rijtuigen en drukwerk met *vier duizend vierhonderd twee en dertig gulden zes en zestig cent* (f 4 432,66) en daardoor gebracht op *acht en vijftig duizend vijfhonderd zeven en twintig gulden zes en zestig cent* (f 58 527,66).

Artikel 8. Aankoop van boeken en kaarten voor de beide Kamers met *drie en twintig gulden acht en dertig cent.* (f 23,38) en daardoor gebracht op *twee duizend tweehonderd drie en zeventig gulden acht en dertig cent* (f 2 273,38).

Artikel 2.

Daarentegen wordt mede in de Iste afdeeling *artikel 9bis* van het in artikel 1 genoemde hoofdstuk *(Kosten wegens het doen samenstellen en uitgeven van een Kort Verslag van de Zitting der Tweede Kamer) verminderd* met *vier duizend vierhonderd zes en vijftig gulden vier cent* (f 4456,04) en daardoor gebracht *op een en dertig duizend negentig gulden een en veertig cent* (f 31 090,41).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *achttienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 366.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *tot wijziging van het* zevende *hoofdstuk* B *der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1907.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene wijziging van het VIIde hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907, vastgesteld bij de wetten van den 8 Februari 1907, 15 Juli 1907 en 30 December 1907 (*Staatsbladen* nos. 38, 204 en 369);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De volgende *artikelen* van het VIIde hoofdstuk *B* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1907 worden *verhoogd*, te weten:

In de IIIde afdeeling (*Kosten van 's Rijks Schatkist*):

Artikel 11 wordt gelezen als volgt:

Traktementen met inbegrip van bureelkosten van de betaalmeesters in de arrondissementen, traktementen van de Rijksboekhouders, persoonlijke toelagen voor betaalmeesters en Rijksboekhouders, toelagen aan betaalmeesters voor de bezoldiging van klerken, reis- en verblijfkosten van de betaalmeesters en van de met de inspectie der betaalmeesterskantoren belaste ambtenaren, kosten van examen voor surnumerair bij den dienst van 's Rijks schatkist; toelage wegens buitengewone werkzaamheden in het belang van den dienst van 's Rijks schatkist aan den ontvanger der directe belastin-

gen, invoerrechten en accijnzen te Wageningen; huur, enz. van de lokalen waarin kantoren van betaalmeesters zijn gevestigd; benevens traktementen van concierges in die gebouwen; alsmede kosten van verzekering van betaalmeesterskassen tegen inbraak.

Dit artikel wordt verhoogd met *twaalfhonderd vijf en zestig gulden vier en vijftig en een halven cent* (f 1 265,54[5]) en daardoor gebracht op *honderd twee duizend driehonderd een en tachtig gulden vier en vijftig en een halven cent* (f 102 381,54[5]).

In de IVde afdeeling *(Kosten van het muntwezen):*

Artikel 15. Onderhoud, lasten en verbetering der gebouwen, aanschaffing en onderhoud van werktuigen, leverantiën ten dienste der muntfabriek, der stempel- en medaillefabriek, der herstelwerkplaats en der poststempelfabriek met *zevenhonderd acht en twintig gulden drie cent* (f 728,03) en daardoor gebracht op *zeventien duizend zeshonderd acht en twintig gulden drie cent* (f 17 628,03).

In de Vde afdeeling (*Kosten van administratie der directe belastingen, enz.):*

Artikel 26. Veranderlijke belooningen, toelagen, schadeloosstellingen, vergoedingen, presentiegelden, kosten van verificatie van accijnsgoederen, schrijfloonen, kosten van veren ontzegeling van archieven van kantoren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken; schadevergoeding bedoeld bij artikel 23 der wet van 20 April 1895 *(Staatsblad* n°. 54) en kosten van vervoermiddelen binnen de gemeente tot het verkrijgen van inlichtingen van deskundigen voor de uitvoering der gemelde wet, alsmede kosten vallende op het verkrijgen, door ambtenaren der directe belastingen, van inlichtingen vereischt voor de uitvoering van de wet op de grondbelasting en van die tot heffing der belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, *met twaalf duizend zevenhonderd negen en tachtig gulden een en zestig cent* (f 12 789,61) en daardoor gebracht op *vijfhonderd een duizend driehonderd negen en dertig gulden een en zestig cent* (f 501 339,61).

In de VIde afdeeling *(Kosten van administratie van het zegel, de registratie, enz.):*

Artikel 49. Kosten van bedijkingen met bijbehoorende werken, van landaanwinningswerken, van verbetering van

afwatering en uitwatering, van afheining, van effening en toegankelijkmaking van gronden; een en ander met inbegrip van de kosten van ontwerp en toezicht; van overeenkomsten met medebelanghebbenden, waterschappen, gemeenten en belendende eigenaren, alsmede afkoopprijzen van rechten en vergoedingen van schade, met *vier en twintig duizend driehonderd veertig gulden vier en twintig cent* (f 24 340,24) en daardoor gebracht op *honderd zeventien duizend achthonderd veertig gulden vier en twintig cent* (f 117 840,24).

In de VIIIste afdeeling *(Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.)*:

Art. 86. Burgerlijke pensioenen, daaronder begrepen uitkeeringen aan veroordeelde gepensionneerden bij ontslag uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting, met *acht duizend driehonderd acht en twintig gulden zeven en vijftig cent* (f 8 328,57) en daardoor gebracht op *achthonderd een duizend achthonderd vijf en twintig gulden twee en dertig cent* (f 801 825,32).

In de IXde afdeeling *(Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgelden, enz.)*:

Artikel 93. Uitkeering aan de gemeenten krachtens de artikelen 1 tot en met 10 der wet van den 24sten Mei 1897 *(Staatsblad* n°. 156) met *twee en zeventig duizend zevenhonderd negen en tachtig gulden een en zeventig cent* (f 72 789,71) en daardoor gebracht op *tien millioen tweehonderd zestig duizend zevenhonderd negen en tachtig gulden een en zeventig cent* (f 10 260 789,71).

Artikel 2.

Daarentegen worden de volgende artikelen van het VIIde hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907 *verminderd*, te weten:

In de IVde afdeeling *(Kosten van het muntwezen)*:

Artikel 17. Aankoop van munt- en medaillemetaal, met *negentienhonderd drie en negentig gulden zeven en vijftig en een halven cent* (f 1 993,57½) en daardoor gebracht op *negentig duizend negenhonderd zes en dertig gulden twee en veertig en een halven cent* (f 90 936,42½).

In de Vde afdeeling *(Kosten van administratie der directe belastingen, enz.):*

Artikel 23. Vaste traktementen, belooningen, toelagen, vergoedingen, schadeloosstellingen, reis-, verblijf- en bureelkosten en artikelgelden, met *twaalf duizend zevenhonderd negen en tachtig gulden een en zestig cent* (f 12 789,61) en daardoor gebracht op *drie millioen zeshonderd zeventig duizend negenhonderd negen en dertig gulden negen en dertig cent* (f 3 670 939,39).

In de VIde afdeeling *(Kosten van administratie van het zegel, de registratie, enz.):*

Artikel 41. Vaste traktementen, belooningen, toelagen en bureelkosten, met *vier en twintig duizend driehonderd veertig gulden vier en twintig cent* (f 24 340,24) en daardoor gebracht op *negenhonderd achttien duizend tweehonderd vijf en tachtig gulden zes en zeventig cent* (f 918 285,76).

In de VIIIste afdeeling *(Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.):*

Artikel 87. Pensioenen verleend ten laste van het bij artikel 34 der burgerlijke Pensioenwet opgeheven Pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, daaronder begrepen uitkeeringen aan veroordeelde gepensionneerden bij ontslag uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting, met *acht duizend driehonderd acht en twintig gulden zeven en vijftig cent* (f 8 328,57) en daardoor gebracht op *honderd drie en zestig duizend acht en twintig gulden drie en veertig cent* (f 163 028,43).

In de IXde afdeeling *(Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgelden, enz.):*

Artikel 94. Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 33, 1ste lid, der Woningwet, met *twee en zeventig duizend zevenhonderd negen en tachtig gulden een en zeventig cent* (f 72 789,71) en daardoor gebracht op *vijfhonderd zeven en twintig duizend tweehonderd tien gulden negen en twintig cent* (f 527 210,29).

Artikel 3.

Ten gevolge van vorenstaande verhoogingen en verminderingen wordt het totaal van de IIIde afdeeling van gemeld

hoofdstuk met *twaalfhonderd vijf en zestig gulden vier en vijftig en een halven cent* (f 1265,54½) *verhoogd* en het totaal der IVde afdeeling met gelijk bedrag *verminderd.*

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *achttienden* December 1908.

De Minister van Justitie.
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 367.) **WET** *van den 7den December* 1908, *houdende wijziging van het* negende *hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1907.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot wijziging van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907, vastgesteld bij de wet van 8 Februari 1907 (*Staatsblad* n°. 41);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De navolgende artikelen van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907 worden *verhoogd* met en mitsdien gebracht op de daarbij vermelde bedragen:

IIde AFDEELING.

Waterstaat.

	wordt verhoogd met:	en mitsdien gebracht op:
A. Algemeene zaken.		
Artikel 8. Druk- en bindwerk, alsmede advertentiën en daarmede in verband staande uitgaven.	f 5 000,00	f 29 000,00
Artikel 11. Herstel van in onder-		

	wordt verhoogd met:	en mitsdien gebracht op:
houd zijnde werken, van winter- en stormschade . . . . . f	14 000,00	f 114 000,00
B. Waterstaat.		
Artikel 15. Bezoldiging van het personeel en den concierge voor den algemeenen dienst van den waterstaat.	15,00	27 465,00
Artikel 18. Reiskosten, verplaatsingskosten, vergoeding voor het gebruik van rijwielen ten behoeve van 's Rijks dienst en verdere uitgaven voor de havenmeesters en de overige waterstaatsbeambten.	20 000,00	78 693,00
Artikel 20. Verdere uitgaven voor de arbeiders bij de wegen, rivieren, kanalen, haven- en zeewerken en soortgelijke werken	18 000,00	33 468,00
Artikel 29. Verbetering van de rivier de Waal; onderhoud en herstel van de rivierwerken; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen, en daarmede in verband staande uitgaven	39 000,00	313 000,00
Artikel 57. Wegruimen en bergen van wrakken en hunne ladingen en andere voor de scheepvaart hinderlijke voorwerpen, met daarmede in verband staande uitgaven	55 000,00	85 000,00
Artikel 66. Onderhoud, herstel en verbetering van de Zuid-Willemsvaart, en daartoe betrekkelijke werken en uitgaven	12 000,00	169 000,00
Artikel 75. Verbetering van het Noordzeekanaal, ingevolge de wet van 24 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 195) . .	167 000,00	967 000,00
Artikel 127. Voortzetting van het onderzoek en de herstelling van de Grafelijke Zalen op het Binnenhof te 's Gravenhage	13 000,00	43 000,00

	wordt verhoogd met:	en mitsdien gebracht op:
Artikel 129*a*. Voorziening in verwarming en ventilatie in de vergaderzaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal . . . . . f	6 500,00	f 31 500,00
IVde Afdeeling.		
Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz.		
Artikel 172. Uitgaven ingevolge de Ongevallenwet 1901. . . . . f	3 000,00	f 9 000,00
VIde Afdeeling.		
Posterijen.		
B. Postdienst.		
Artikel 181. Reis-, verhuis- en examenkosten; vergoeding voor het gebruik van rijwielen bij reizen ten behoeve van 's Rijks dienst; overvaart-, tol- en bruggelden . . . . . f	11 000,00	f 44 200,00
Artikel 182. Vervoer, ook van bestellers. Schadeloosstelling aan aannemers van vervoer.	58 000,00	1 385 600,00
Artikel 183. Vergoeding van vracht aan spoorwegondernemingen, ingevolge artikel 8 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70)	17 500,00	712 500,00
Artikel 185. Kantooronkosten bij abonnement; vervaardiging van postzegels en andere geldswaardige stukken; uniformkleeding van beambten; verder materieel en arbeidsloon . .	53 000,00	825 000,00
D. Vereenigde post- en telegraafdienst.		
Artikel 201. Reis-, verhuis- en examenkosten; vergoeding voor het		

	wordt verhoogd met:	en mitsdien gebracht op:
gebruik van rijwielen bij reizen ten behoeve van 's Rijks dienst; overvaart-, tol- en bruggelden . . . . . f	5 000,00	f 101 600,00

G. Rijkspostspaarbank.

Artikel 222. Onvoorziene uitgaven, daaronder begrepen vorderingen over afgesloten dienstjaren	5 000,00	5 500,00

Artikel 2.

In bovengenoemd hoofdstuk worden de navolgende artikelen *ingelascht*:

Tusschen de *artikelen* 105 en 106:

Artikel 105*a*. Vergoeding aan de gemeente Gouda voor het aandeel dier gemeente in de jaarlijksche tolopbrengst op de vaart en het trekpad tusschen Amsterdam en Gouda . f 2000,00

Tusschen de *artikelen* 118*a* en 119:

Artikel 118*b*. Bijdrage aan het waterschap de Schipbeek in de kosten der voltooiïng van de verbetering der beneden Schipbeek en voor de verbetering van de Bolksbeek f 8000,00

Artikel 3.

De navolgende artikelen van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1907, worden *verminderd* met en mitsdien gebracht op de daarbij vermelde bedragen.

IIde Afdeeling.

Waterstaat.

	wordt verminderd met:	en mitsdien gebracht op:

B. Waterstaat.

Artikel 67. Aanleg van het Wilhelminakanaal ter verbinding van de

	wordt verminderd met:	en mitsdien gebracht op:
Zuid-Willemsvaart en de rivier de Mark onderling en met de rivier de Amer	f 357 515,00	f 142 485,00
Artikel 106. Subsidiën voor onderwerpen, waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrooting bijdragen zijn toegestaan	2 000,00	485 404,21

IVde Afdeeling.

Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz.

Artikel 167. Toelagen aan eervol ontslagen ambtenaren bij den aanleg van Staatsspoorwegen	f 3 000,00	f 40 000,00

VIde Afdeeling.

Posterijen.

B. Postdienst.

Artikel 178. Jaarwedden en toelagen van het vaste personeel . . .	f 94 500,00	f 5 539 765,00

C. Telegraafdienst.

Artikel 194. Gebouwen.	50 000,00	269 400,00

G. Rijkspostspaarbank.

Artikel 212. Jaarwedden van het vaste personeel. Aandeel in de jaarwedden van de ambtenaren der posterijen, volgens artikel 178. Toelagen .	5 000,00	312 950,00

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autori-

teiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *achttienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 368.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een spoorweg van* Deventer *over* Raalte *naar* Ommen.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat de aanleg van een spoorweg van *Deventer* over *Raalte* naar *Ommen* in het algemeen belang noodig is:

Gelet op de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Wij verklaren dat het algemeen nut de onteigening vordert ten name van de Overijsselsche Lokaal Spoorweg Maatschappij *Deventer—Ommen* van de eigendommen in de gemeenten *Diepenveen*, *Olst*, *Raalte*, *Heino*, *Dalfsen* en *Ambt-Ommen*, noodig voor den aanleg van een spoorweg van *Deventer* over *Raalte* naar *Ommen*.

De spoorweg vangt aan ten noorden van het station *Deventer*, waar hij aansluit aan den Staatsspoorweg *Arnhem—Zwolle*, loopt van daar in algemeen noordoostelijke richting door de gemeenten *Diepenveen*, *Olst*, *Raalte*, *Heino*, *Dalfsen* en *Ambt-Ommen* en eindigt ten westen van het station *Ommen*, waar hij aansluit aan den noordoosterlocaalspoorweg *Zwolle—Mariënberg*.

Artikel 2.

Deze wet vervalt wanneer de onteigening van de niet in der minne aangekochte eigendommen bij den rechter niet is aan-

gevraagd binnen een jaar na de dagteekening van de *Staatscourant*, waarin Ons besluit, bedoeld in artikel 14 of 16 der bovenaangehaalde wet is openbaar gemaakt. Die termijn kan door Ons bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 369.) **WET** *van den 7den December* 1908, *tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van de opruiming van beplantingen langs den spoorweg* Winterswijk—Zevenaar.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de opruiming van beplantingen langs den spoorweg *Winterswijk—Zevenaar* in het algemeen belang noodig is;

Gelet op de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert ten name van de Geldersch Overijsselsche Locaalspoorweg-Maatschappij van de eigendommen in de gemeenten *Winterswijk* en *Aalten*, noodig voor de opruiming van beplantingen langs den spoorweg *Winterswijk—Zevenaar*.

Artikel 2.

Deze wet vervalt, wanneer de onteigening van de niet in der minne aangekochte eigendommen bij den rechter niet is aangevraagd binnen één jaar na de dagteekening van de *Staatscourant* waarin Ons besluit, bedoeld in artikel 14 of 16 der bovenaangehaalde wet, is openbaar gemaakt. Die termijn kan door Ons bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 370.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente* Ambt-Hardenberg, *noodig voor de verbetering van de waterlossing van het bovenpand van het* Overijsselsche kanaal *naar de* Vecht.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de verbetering der waterlossing van het bovenpand van het *Overijsselsche kanaal* naar de *Vecht* in het algemeen belang noodig is;

Gelet op de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Wij verklaren dat het algemeen nut de onteigening vordert, ten name van de provincie *Overijssel*, van eigendommen in de gemeente *Ambt-Hardenberg*, noodig voor de verbetering der waterlossing van het bovenpand van het *Overijsselsche kanaal* naar de *Vecht*.

Artikel 2.

Deze wet vervalt, wanneer de onteigening van de niet in der minne aangekochte eigendommen bij den rechter niet is aangevraagd binnen een jaar na de dagteekening van de *Staatscourant*, waarin Ons besluit, bedoeld in artikel 14 of artikel 16 der bovenaangehaalde wet, is openbaar gemaakt.

Deze termijn kan door Ons bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,
J. G. S. BEVERS.

Uitgegeven den *een en dertigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 371.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor het maken van een los- en laadplaats met toegangsweg naar de Dorpstraat in de gemeente* Leimuiden.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in het publiek belang der gemeente *Leimuiden* noodig is het maken van een los- en laadplaats met toegangsweg naar de Dorpstraat in die gemeente;

Gelet op de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert ten name van de gemeente *Leimuiden* van eigendommen in die gemeente, noodig voor het maken van een los- en laadplaats met toegangsweg naar de Dorpstraat in die gemeente.

Artikel II.

Deze wet vervalt, wanneer de onteigening van de niet in der minne aangekochte eigendommen bij den rechter niet is aangevraagd binnen zes maanden na de dagteekening van de *Staatscourant*, waarin Ons besluit, bedoeld in artikel 14 of 16 der bovenaangehaalde wet, is openbaar gemaakt.

Die termijn kan door Ons bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit met ten hoogste drie maanden worden verlengd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den *drie en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 372.) ***WET*** *van den 7den December* 1908, *houdende goedkeuring der overeenkomst betreffende de strandvonderij, den 26sten Februari* 1908 *te* Stockholm *tusschen* Nederland *en* Zweden *gesloten.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen dat de den 26sten Februari 1908 te *Stockholm* tusschen *Nederland* en *Zweden* gesloten overeenkomst betreffende de strandvonderij, bepalingen inhoudt, wettelijke rechten betreffende;

Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

De nevens deze wet in afdruk gevoegde, den 26sten Februari 1908 te Stockholm tusschen Nederland en Zweden gesloten overeenkomst betreffende de strandvonderij wordt goedgekeurd.

Artikel II.

Wij behouden Ons de bevoegdheid voor om de compromissen te sluiten, bedoeld in artikel 2 van het in het voorgaande artikel dezer wet genoemde verdrag.

Artikel III.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering daarvan de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
A. S. TALMA.

Uitgegeven den *zestienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

CONVENTION

Sa Majesté la Reine des Pays Bas et Sa Majesté le Roi de Suède, également animés du désir de régler le sauvetage de navires, naufragés sur les côtes respectives, ont résolu de conclure une convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

le Baron Jacob Dirk Carel de Heeckeren de Kell, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi de Suède, Membre de la Première Chambre des Etats-Généraux; et

Sa Majesté le Roi de Suède:

Son Excellence Monsieur Eric de Trolle, Son Ministre des Affaires Etrangères,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Toutes les mesures nécessaires, relatives au sauvetage de navires néerlandais, naufragés sur les côtes de la Suède, avec leur cargaison et avec tout ce qui appartient à tel navire, seront prises par les officiers consulaires des Pays-Bas et réciproquement les officiers consulaires de la Suède prendront les mesures nécessaires en cas de naufrage de navires de leur nation sur les côtes des Pays-Bas.

L'intervention des autorités locales aura seulement lieu pour maintenir l'ordre, garantir les intérêts des sauveteurs, s'ils sont étrangers aux équipages naufragés, et assurer l'exécution des dispositions à observer pour l'entrée et la sortie des marchandises sauvées.

En l'absence et jusqu'à l'arrivée des officiers consulaires, les autorités locales devront d'ailleurs prendre toutes les mesures nécessaires pour la protection des individus et la conservation des effets sauvés.

Il est convenu que les marchandises sauvées ne seront tenues

à aucun droit de douane, à moins qu'elles ne soient destinées à la consommation dans le pays où le naufrage a eu lieu.

Article 2.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à soumettre à la Cour Permanente d'Arbitrage à La Haye les différends qui pourraient s'élever entre Elles au sujet de l'application ou de l'interprétation de la présente Convention et qui n'auront pu être résolus par la voie diplomatique.

Dans chaque cas particulier les Gouvernements respectifs signeront un compromis spécial, déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue des pouvoirs de l'arbitre ou du tribunal arbitral, le mode de sa désignation, la langue dont l'arbitre ou le tribunal arbitral fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant eux, le montant de la somme que chacune des Hautes Parties Contractantes aura à déposer à titre d'avance pour les frais, ainsi que les règles à observer en ce qui concerne les formalités et les délais de la procédure.

Article 3.

La présente Convention entrera en vigueur immédiatement après l'échange des ratifications et ne cessera ses effets qu'un an après la dénonciation qui en serait faite de part ou d'autre.

Article 4.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à La Haye dans le délai de 10 mois, ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait, en double expédition, à Stockholm, le 26 février 1908.

(*L. S.*) (*Signé*) Carel van Heeckeren.

(*L. S.*) (*Signé*) Eric Trolle.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 373.) ***BESLUIT*** *van den 7den December* 1908, *tot nadere regeling der kosten van bewaking van goederen en vervoermiddelen ten behoeve van de heffing der invoerrechten en accijnzen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 9 November 1908, n°. 27, Invoerrechten;

Gelet op artikel 2 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250);

Herzien het Koninklijk besluit van 30 September 1880 (*Staatsblad* n°. 176), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 23 October 1907 (*Staatsblad* n°. 278);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 November 1908 n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 December 1908, n°. 12, Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Tusschen de artikelen 5 en 6 van het Koninklijk besluit van 30 September 1880 (*Staatsblad* n°. 176), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 23 October 1907 (*Staatsblad* n°. 278), wordt een nieuw artikel 5*a* ingevoegd, luidende:

„Voor bewakingen uitsluitend binnen dezelfde gemeente wordt geen kostgeld volgens artikel 1 of artikel 4 van dit besluit in rekening gebracht of genoten.

Omtrent de wijze, waarop de heffing en invordering van het voor deze bewakingen verschuldigd waakloon zal geschieden, worden door of vanwege Onzen Minister van Financiën de noodige voorschriften gegeven".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 7den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *achttienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 374.) ***BESLUIT*** *van den 8sten December* 1908, *houdende bepaling van den dag, waarop de wet van den 23sten Juli* 1908 (Staatsblad *n°.* 240) *houdende verhooging van het zegelrecht van sommige effecten, in werking zal treden.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 5den December 1908 n°. 9 (Registratie);

Gelet op artikel 3 der wet van den 23sten Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 240) houdende verhooging van het zegelrecht van sommige effecten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat die wet zal in werking treden op 1 Januari 1909.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *negentienden* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 375.) ***BESLUIT*** *van den 8sten December* 1908, *tot wijziging van artikel* 1 *van het Koninklijk besluit van* 26 *November* 1901 (Staatsblad n°. 225), *gewijzigd bij Koninklijk besluit van* 2 *Maart* 1907 (Staatsblad n°. 63), *betreffende het ressort der kantoren van waarborg der gouden en zilveren werken.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 7 November 1908, n°. 93, Accijnzen;

Gezien art. 7 der wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 131);

Herzien Ons besluit van 26 November 1901 (*Staatsblad* n°. 225), gewijzigd bij Ons besluit van 2 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 63);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 November 1908, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister dd. 3 December 1908, n°. 13, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In artikel 1 van Ons besluit van 26 November 1901 (*Staatsblad* n°. 225), gewijzigd bij Ons besluit van 2 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 63) wordt, in plaats van te *Utrecht*, voor de provincie *Utrecht* en de kantons *Zwolle*, *Kampen*, *Ommen*, *Harderwijk*, *Tiel*, *Geldermalsen* en *Zalt-Bommel*, gelezen:

„te *Utrecht*, voor de kantons *Zwolle*, *Kampen*, *Ommen*, *Harderwijk*, *Tiel*, *Geldermalsen* en *Zalt-Bommel* en de provincie *Utrecht*, met uitzondering van de gemeenten *Benschop*, *Hoenkoop*, *Jaarsveld*, *Lopik*, *Polsbroek*, *Willeskop* en *Willige-Langerak*".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 376.) ***BESLUIT*** *van den 8sten December* 1908, *tot wijziging van het Koninklijk besluit van* 18 *Februari* 1905 (Staatsblad *n°.* 78), *houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van accijnsgoederen in het terrein van toezicht langs de grenzen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 4 November 1908, n°. 73, Accijnzen;

Gelet op het eerste en tweede lid van artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), op artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), alsmede op de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 November 1908, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 December 1908, n°. 14, afdeeling Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel 1.

In art. 2 van Ons besluit van 18 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 78), vervallen de woorden: „in gemeenten als bedoeld bij artikel 178 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38)".

Aan genoemd artikel wordt de volgende zinsnede toegevoegd:

„Deze verzendingsbiljetten, waarin moet worden melding gemaakt van plaats, dagteekening en nommer der verleende vergunning, kunnen dienen tot dekking van den voorraad in de gevallen, bedoeld bij art. 185, 2de en 4de lid, der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), mits zij niet

ouder zijn dan zes maanden, tenzij die termijn vóór het verstrijken door den Ontvanger is verlengd".

Artikel 2.

Ons besluit van 10 December 1907 (*Staatsblad* n°. 329) vervalt.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
KOLKMAN.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 377.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Friedrich Gustav Wüstenberg.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Gustav Wüstenberg* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Gustav Wüstenberg*, afdeelingschef bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, geboren te *Keulen* (*Pruisen*) den 26 Augustus 1852, wonende te *Utrecht* (provincie *Utrecht*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 378.) **WET** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Johannes de Vries.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Johannes de Vries* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Johannes de Vries*, klerk bij het kadaster, geboren te *Assen* (provincie *Drenthe*) den 10 Juli 1873, wonende te *Assen* (provincie *Drenthe*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 379.) **WET** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Gerhard Heinrich Teepe.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Gerhard Heinrich Teepe* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Gerhard Heinrich Teepe*, manufacturier, geboren te *Hopsten* (*Pruisen*) den 3 Januari 1869, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 380.) **WET** *van den* 8*sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Friedrich Hermann Schmidt.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Hermann Schmidt* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Hermann Schmidt*, technicus, geboren te *Hannover* (*Pruisen*) den 4 Mei 1879, wonende te *Apeldoorn* (provincie *Gelderland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

N°. 380. WET van den 28sten December 1905, houdende naturalisatie van Friedrich Hermann Schmidt.

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat Friedrich Hermann Schmidt aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (Staatsblad n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1893 (Staatsblad n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Hermann Schmidt*, technicus, geboren te *Emmerich* (*Pruisen*) den 4 Mei 1870, wonende te *Apeldoorn* (*provincie Gelderland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 28sten December 1905.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

VAN RAALTE.

Uitgegeven den veertienden Januari 1906.

De Minister van Justitie,

VAN RAALTE.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 381.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van mr.* Louis Guillaume van Praag.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat mr. *Louis Guillaume van Praag* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan mr. *Louis Guillaume van Praag*, advocaat en procureur, geboren te *Saint-Josse-ten-Noode* (*België*) den 6 December 1883, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 382.) **WET** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Ignace Charles Mann.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Ignace Charles Mann* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Ignace Charles Mann*, hoteldirecteur, geboren te *Ostende* (*België*) den 8 Mei 1868, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N° 182.) **WET** van den 8sten December 1918, houdende naturalisatie van Ignatius Charles Maas.

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Ignatius Charles Maas*, aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 174);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Ignatius Charles Maas*, handelsreiziger, geboren te Ostende (België) den 8 Mei 1868, wonende te 's-Gravenhage (provincie Zuidholland).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 8sten December 1918.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

Uitgegeven den zesden Januari 1919.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 383.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Peter Leopold van Laack.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Peter Leopold van Laack* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Peter Leopold van Laack*, sleepdienstondernemer, geboren te *Grieth* (*Pruisen*) den 25 October 1853, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 384.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Anthony Lodewijk Maurits Theodoor Karseboom.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Anthony Lodewijk Maurits Theodoor Karseboom* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Anthony Lodewijk Maurits Theodoor Karseboom*, administrateur bij de Stoomvaart-Maatschappij „Nederland", geboren te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*) den 27 Juni 1859, wonende te *Haarlem* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 385.) **WET** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Friedrich Helms.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Helms* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Helms*, kleermaker, geboren te *Sudweijher Heide* (*Pruisen*) den 16 September 1865, wonende te *Hengelo* (provincie *Overijssel*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 386.) **WET** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Prosper De Dobbelaere.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Prosper De Dobbelaere* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Prosper De Dobbelaere*, landbouwer, geboren te *Assenede* (*België*) den 17 Maart 1875, wonende te *Biervliet* (provincie *Zeeland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *zesden* Januari 1909.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 387.) **WET** *van den* 8*sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Johann Joseph Eugen Meulenbergh.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Johann Joseph Eugen Meulenbergh* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Johann Joseph Eugen Meulenbergh*, koopman, geboren te *Dormagen* (*Pruisen*) den 10 Juli 1863, wonende te *Sittard* (provincie *Limburg*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 388.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Anton Heinrich Kohne.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Anton Heinrich Kohne* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Anton Heinrich Kohne*, koopman, geboren te *Haselünne* (*Pruisen*) den 15 Februari 1873, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 389.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Pantaleon Gerard Coenrad Hajenius.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Pantaleon Gerard Coenrad Hajenius* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Pantaleon Gerard Coenrad Hajenius*, gepensionneerd sergeant van het Oost-Indische leger, geboren te *Blackburn* (*Natal*) den 23 Maart 1886, wonende te *Nijmegen* (provincie *Gelderland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 390.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Gerhard Heinrich Bergmann.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Gerhard Heinrich Bergmann* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Gerhard Heinrich Bergmann*, koopman, geboren te *Ankum* (*Pruisen*) den 13 Januari 1860, wonende te *Boxmeer* (provincie *Noordbrabant*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD
VAN HET
KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 390.) **WET** van den 8sten December 1908, houdende naturalisatie van Gerhard Heinrich Bergmann.

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Gerhard Heinrich Bergmann* zich aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Enig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Gerhard Heinrich Bergmann*, koopman, geboren te Bochum (Pruisen) den 19 Januari 1868, wonende te [illegible].

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriëele Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den elfden December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 391.) ***WET*** *van den 8sten December 1908, houdende naturalisatie van* Johann Heinrich Reusing.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Johann Heinrich Reusing* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Johann Heinrich Reusing*, varkensslachter, geboren te *Crefeld* (*Pruisen*) den 21 Januari 1866, wonende te *Boxmeer* (provincie *Noordbrabant*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 392.) **WET** *van den* 8*sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Theobald Ferdinand Hermann Hoedt.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Theobald Ferdinand Hermann Hoedt* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Theobald Ferdinand Hermann Hoedt*, koopman, geboren te *Samter* (*Pruisen*) den 31 Mei 1865, wonende te *Soerabaia* (*Ned. O.-Ind.*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 393.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Franz Joseph Kleyböcker.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Franz Joseph Kleyböcker* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Franz Joseph Kleyböcker*, koopman, geboren te *Damme* (*Oldenburg*) den 31 December 1872, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 394.) ***WET*** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Joseph Straeten *en vijftig anderen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3, in verband met art. 3 *bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Joseph Straeten*, zonder beroep, geboren te Heythuizen (provincie Limburg) den 24 Februari 1842, wonende te Aken (Pruisen);

2°. *Samuel de Levie*, slager, geboren te Oude-Pekela (provincie Groningen) den 7 Januari 1866, wonende te West-Rhauderfehn (Pruisen);

3°. *Johannes Schimmel*, klerk, geboren te 's Hertogenbosch (provincie Noordbrabant) den 20 December 1869, wonende te Antwerpen (België);

4°. *Jan Peter Schillings*, mijnwerker, geboren te Sittard (provincie Limburg) den 23 Juli 1869, wonende te Moers (Pruisen);

5°. *Hendrik ten Voorde*, fabrieksarbeider, geboren te Ootmarsum (provincie Overijssel) den 7 Juli 1869, wonende te Nordhorn (Pruisen);

6°. *Johanna Maria Petri*, huishoudster, geboren te Schinnen (provincie Limburg) den 10 Februari 1872, wonende te München-Gladbach (Pruisen);

7°. *Hendrik Hubert Wauben*, koetsier, geboren te Voerendaal (provincie Limburg) den 5 Februari 1864, wonende te Rheydt (Pruisen);

8°. *Maria Elisabeth Nelissen*, weduwe van *Peter Jacobus Smeets*, zonder beroep, geboren te Millen (Pruisen) den 1 Maart 1867, wonende te Millen (Pruisen);

9°. *Johannes Franciscus Pamiseau*, huisschilder, geboren te Maastricht (provincie Limburg) den 19 November 1866, wonende te Benrath (Pruisen);

10°. *Hendrikus Belshof*, fabrieksarbeider, geboren te Haaksbergen (provincie Overijssel) den 19 Juni 1867, wonende te Stoppenberg (Pruisen);

11°. *Peter Mathias Weijers*, schoenmaker, geboren te Süchteln (Pruisen) den 30 October 1860, wonende te Lobberich (Pruisen);

12°. *Jan Pieter Herberigs*, koetsier, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 29 Juli 1859, wonende te Aken (Pruisen);

13°. *Harmannus Jacobus Benes*, scheepstimmerman, geboren te Hoogezand (provincie Groningen) den 13 April 1871, wonende te Hamburg (Duitschland);

14°. *Hendrik Meijering*, daglooner, geboren te Oosterhesselen (provincie Drenthe) den 15 Mei 1853, wonende te Frensdorf (Pruisen);

15°. *Jan Hubert Puts*, werkman, geboren te Melick en Herkenbosch (provincie Limburg) den 1 Juni 1867, wonende te Beeck (Pruisen);

16°. *Johann Hubert Vliekx*, voerman, geboren te Aken (Pruisen) den 15 October 1873, wonende te Aken (Pruisen);

17°. *Peter Mathijs van de Warenburg*, onderbaas-grondwerker, geboren te Nederweert (provincie Limburg) den 16 April 1856, wonende te Essen (Pruisen);

18°. *Gerardus Bril*, voerman, geboren te Ossendrecht (provincie Noordbrabant) den 15 October 1864, wonende te Antwerpen (België);

19°. *Theodorus Petrus de Jong*, behanger, geboren te Amersfoort (provincie Utrecht) den 18 Maart 1850, wonende te Schaerbeek (België);

20°. *Aron Mozes Hond*, bode, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 13 Februari 1837, wonende te Londen (Groot-Britannië);

21°. *Hendrikus Snijders*, fabrieksarbeider, geboren te Losser (provincie Overijssel) den 12 Augustus 1860, wonende te Gronau (Pruisen);

22°. *Jacob Houtman*, sigarenhandelaar, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 4 Maart 1844, wonende te Londen (Groot-Britannië);

23°. *Peter Stienen*, mijnwerker, geboren te Nederweert (provincie Limburg) den 1 Februari 1874, wonende te Bredeney (Pruisen);

24°. *Johannes Nijmeijer*, fabrieksarbeider, geboren te Denekamp (provincie Overijssel) den 8 Februari 1862, wonende te Frensdorf (Pruisen);

25°. *Jan Renier Hubert Scheppers*, werkman, geboren te Heerlen (provincie Limburg) den 23 September 1849, wonende te Aken (Pruisen);

26°. *Jan Hendrik Janssen*, werkman, geboren te Hulsberg (provincie Limburg) den 27 December 1856, wonende te Richterich (Pruisen);

27°. *Hinderikus Cornelis*, arbeider, geboren te Sleen (provincie Drenthe) den 11 Maart 1860, wonende te Emden (Pruisen);

28°. *Willem Hendrik van Kempen*, zonder beroep, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 15 December 1862, wonende te Hockley (Groot-Britannië);

29°. *Fredrik Mayer*, veekooper, geboren te Beemster (provincie Noordholland) den 3 Mei 1851, wonende te Londen (Groot-Britannië);

30°. *Johann Hubert Alphons Hoppermans*, schoenmaker, geboren te Laurensberg (Pruisen) den 19 October 1874, wonende te Aken (Pruisen);

31°. *Jan Willem Louwarts*, drukker, geboren te Melick en Herkenbosch (provincie Limburg) den 23 Mei 1871, wonende te Duisburg (Pruisen);

32°. *Goedje Willing*, weduwe van *Levie Zwart*, zonder beroep, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 6 Februari 1844, wonende te Londen (Groot-Britannië);

33°. *Hijman Bronkhorst*, commissionnair, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 23 Juli 1855, wonende te Londen (Groot-Britannië);

34°. *Johannes Arnoldus Hubertus Peeters*, mijnwerker, geboren te Venlo (provincie Limburg) den 5 Juli 1874, wonende te Recklinghausen (Pruisen);

35°. *Anthonie van Stratum*, zeeman, geboren te Utrecht (provincie Utrecht) den 17 Mei 1858, wonende te Hamburg (Duitschland);

36°. *Johannes Hendrikus Gerhardus van Soest*, koopman, geboren te Utrecht (provincie Utrecht) den 7 November 1862, wonende te Gent (België);

37°. *Hendrik Hubert Pleunis*, daglooner, geboren te Venlo (provincie Limburg) den 21 Mei 1871, wonende te Vorst (Pruisen);

38°. *Wilhelmus Kuijpers*, daglooner, geboren te Nederweert (provincie Limburg) den 3 Juli 1871, wonende te Vorst (Pruisen);

39°. *Jan Michael Nicolaïje*, tuinier, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 28 December 1858, wonende te Aken (Pruisen);

40°. *Jans Pleizier*, mijnwerker, geboren te de Wijk (provincie Drenthe) den 22 October 1869, wonende te Heisingen (Pruisen);

41°. *Sara Swaab*, weduwe van *Levie Nochem Peekel*, schoonmaakster, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 9 April 1841, wonende te Londen (Groot-Britannië);

42°. *Gerrit Roseboom*, arbeider, geboren te Bennekom, gemeente Ede (provincie Gelderland) den 26 September 1863, wonende te Sterkrade (Pruisen);

43°. *Cornelis van Tilburg*, zonder beroep, geboren te Hoeven (provincie Noordbrabant) den 14 October 1834, wonende te Antwerpen (België);

44°. *Adelheide Müller*, zonder beroep, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 19 November 1858, wonende te Emden (Pruisen);

45°. *Antonius Franciscus Laurentius van Vugt*, schoenmaker, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 14 Februari 1853, wonende te Londen (Groot-Britannië);

46°. *Maria Anna Bisschops*, weduwe van *Caspar Joseph Vliex*, zonder beroep, geboren te Heerlen (provincie Limburg) den 6 Maart 1833, wonende te Aken (Pruisen);

47°. *Carlo Francesco Cerati*, juwelier, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 5 Maart 1855, wonende te Londen (Groot-Britannië);

48°. *Wilhelmus Hubertus Smeets*, voerman, geboren te Wittem (provincie Limburg) den 23 Maart 1865, wonende te Grünenthal bij Richterich (Pruisen);

49°. *Lodewijk Engelen*, koopman, geboren te Hoensbroek (provincie Limburg) den 25 April 1868, wonende te Aken (Pruisen);

50°. *Anna Maria Vliex*, dienstbode, geboren te Burtscheid-Aken (Pruisen) den 2 Januari 1869, wonende te Aken-Rhonheide (Pruisen);

51°. *Franz Bex*, knecht, geboren te Hillensberg-Wehr (Pruisen) den 22 October 1871, wonende te München-Gladbach (Pruisen).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 395.) *WET van den 8sten December 1908, houdende naturalisatie van* Gradus Johannes Leferink *en vijftig anderen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3, in verband met artikel 3*bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Gradus Johannes Leferink*, daglooner, geboren te Tubbergen (provincie Overijssel) den 3 Juni 1858, wonende te Gronau (Pruisen);

2°. *Daniel Cohen*, veehandelaar, geboren te Oude-Pekela (provincie Groningen) den 8 October 1850, wonende te Loga (Pruisen);

3°. *Alexander Franzen*, landbouwer, geboren te Wittem (provincie Limburg) den 11 December 1854, wonende te Aken (Pruisen);

4°. *Caspar Wagemans*, boekbinder, geboren te Melick en Herkenbosch (provincie Limburg) den 26 October 1832, wonende te Aken (Pruisen);

5°. *Justinus Nicolaas Habraken*, sigarenmaker, geboren te Oisterwijk (provincie Noordbrabant) den 24 November 1866, wonende te Esschen (België);

6°. *Mathis Joseph Bloemen*, kleermaker, geboren te Ubach over Worms (provincie Limburg) den 5 Augustus 1866, wonende te Aken (Pruisen);

7°. *Hubertus Leonardus Gerards*, mijnwerker, geboren te Hulsberg (provincie Limburg) den 31 Maart 1865, wonende te Schaufenberg-Colonie Alsdorf (Pruisen);

8°. *Hendrikus Antonius Vossenaar*, drukker, geboren te Breda (provincie Noordbrabant) den 12 Maart 1872, wonende te Antwerpen (België);

9°. *Gerhardus Johannes Mensen*, landbouwer, geboren te Tubbergen (provincie Overijssel) den 9 Juli 1852, wonende te Getelo (Pruisen);

10°. *Antoni van Putten*, arbeider, geboren te Deventer (provincie Overijssel) den 28 Februari 1858, wonende te Gronau (Pruisen);

11°. *Herman François Charles van Dijk*, muziekleeraar, geboren te Leeuwarden (provincie Friesland) den 17 December 1865, wonende te Halifax (Groot-Britannië);

12°. *Gerrit Jan Boers*, melkknecht, geboren te Kampen (provincie Overijssel) den 12 Maart 1861, wonende te Altealcar (Pruisen);

13°. *Bernard Theodor Davina*, arbeider, geboren te Emlichheim (Pruisen) den 24 September 1866, wonende te Epe (Pruisen);

14°. *Willem Hendrik Gartsen*, kantoorbediende, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 29 Maart 1869, wonende te Londen (Groot-Britannië);

15°. *Theodorus Hendricus Lukas Rijnhard*, diamantbewerker, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 23 November 1868, wonende te Antwerpen (België);

16°. *Pieter Pieters*, schrijnwerker, geboren te Peize (provincie Drenthe) den 13 April 1867, wonende te Ahaus (Pruisen);

17°. *Gerrit Jan van der Lugt*, handelsreiziger, geboren te Haarlem (provincie Noordholland) den 5 November 1865, wonende te Laeken (België);

18°. *Joseph Hubert Cools*, mijnwerker, geboren te Kerkrade (provincie Limburg) den 18 April 1856, wonende te Richterich bij Aken (Pruisen);

19°. *Johan Hubert Heiligers*, wever, geboren te Schaesberg (provincie Limburg) den 13 September 1852, wonende te Aken (Pruisen);

20°. *Gerhard Spikers*, arbeider, geboren te Bergh (provincie Gelderland) den 10 Mei 1873, wonende te Bocholt (Pruisen);

21°. *Lambertus Hendricus Tiemessen*, klompenmaker, geboren te Gendringen (provincie Gelderland) den 16 December 1844, wonende te Wertherbruch (Pruisen);

22°. *Jacob van Stratum*, handelaar in koffie en margarine, geboren te Eindhoven (provincie Noordbrabant) den 20 April 1855, wonende te Antwerpen (België);

23°. *Alexander Louis Teixeira de Mattos*, letterkundige, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 9 April 1865, wonende te Londen (Groot-Britannië);

24°. *Louis Meldola*, venter, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 11 December 1847, wonende te Londen (Groot-Britannië);

25°. *Peter Michiel Lenaerts*, daglooner, geboren te Elsloo (provincie Limburg) den 6 April 1857, wonende te Vorst (Pruisen);

26°. *Willem Frederik Hendrik Alexander Beukman*, pianostemmer, geboren te 's Gravenhage (provincie Zuidholland) den 14 November 1869, wonende te Hamburg (Duitschland);

27°. *Bernardus Bosch*, paardenhandelaar, geboren te Epe (provincie Gelderland) den 14 Februari 1845, wonende te Gronau (Pruisen);

28°. *Anna Maria Mommer*, werkvrouw, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 21 September 1850, wonende te Aken (Pruisen);

29°. *Hendrik Jozef Hertog*, schoenmaker, geboren te Heerlen (provincie Limburg) den 1 September 1873, wonende te Aken (Pruisen);

30°. *Johan Hendrik Lodewijk van Haeften*, industrieel, geboren te Bergen op Zoom (provincie Noordbrabant) den 23 Februari 1869, wonende te Schaerbeek (België);

31°. *Maria Adelheid Unland*, fabrieksarbeidster, weduwe van *Hendricus Hekke*, geboren te Nordhorn (Pruisen) den 13 October 1868, wonende te Nordhorn (Pruisen);

32°. *Frederik van der Pol*, coupeur, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 7 Mei 1871, wonende te Londen (Groot-Britannië);

33°. *Wilhelmus Hubertus Vergoosen*, landbouwer, geboren te Linne (provincie Limburg) den 27 Februari 1870, wonende te Vorst (Pruisen);

34°. *Maria Gertrud Dicke*, zonder beroep, geboren te Makassar (Nederlandsch Oost-Indië) den 19 Augustus 1870, wonende te Hamburg (Duitschland);

35°. *Meyer Mossel*, toonkunstenaar, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 25 Juli 1871, wonende te Birmingham (Groot-Britannië);

36°. *Maria Josephina Meys*, werkvrouw, geboren te Voerendaal (provincie Limburg) den 23 Januari 1857, wonende te Aken (Pruisen);

37°. *Maria Theresia Hubertina Cuÿpers*, naaister, weduwe van *Wilhelmus Henricus Horbach*, geboren te Heerlen (provincie Limburg) den 18 Februari 1852, wonende te Aken (Pruisen);

38°. *Hemmi Theodoor Croes*, apotheker, geboren te Aruba (kolonie Curaçao) den 15 October 1874, wonende te La Victoria, Staat Aragua (Venezuela);

39°. *Jacob Joseph Mennis*, arbeider, geboren te Rimburg, gemeente Ubach over Worms (provincie Limburg) den 20 Mei 1859, wonende te Keulen (Pruisen);

40°. *Jan Bovens*, mijnwerker, geboren te Amstenrade (provincie Limburg) den 4 April 1864, wonende te Strass bij Kohlscheid (Pruisen);

41°. *Albertus Roolvink*, arbeider, geboren te Lonneker (provincie Overijssel) den 31 Maart 1856, wonende te Gronau (Pruisen);

42°. *Jan Plant*, metselaar, geboren te Brummen (provincie Gelderland) den 27 September 1864, wonende te Bocholt (Pruisen);

43°. *Wernerus Josephus Schins*, landbouwer, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 15 April 1857, wonende te Imgenbroich (Pruisen);

44°. *Wilhelm Rüters*, koopman, geboren te Aken (Pruisen) den 31 Juli 1867, wonende te Aken (Pruisen);

45°. *Antoon Joseph Hanneman*, zonder beroep, geboren te Kerkrade (provincie Limburg) den 17 Januari 1854, wonende te Pannesheide bij Kohlscheid (Pruisen);

46°. *Sibilla Polak*, zonder beroep, geboren te Zierikzee (provincie Zeeland) den 25 Februari 1841, wonende te Londen (Groot-Britannië);

47°. *Gerrit Beenhakker*, arbeider, geboren te Sliedrecht (provincie Zuidholland) den 13 Augustus 1874, wonende te Dinslaken (Pruisen);

48°. *Steven Holtring*, zonder beroep, geboren te Leeuwarden (provincie Friesland) den 18 Februari 1865, wonende te Neuenhaus (Pruisen);

49°. *Geert Timmerman*, handelaar in koloniale waren en manufacturen, geboren te Steggerda, gemeente Weststellingwerf (provincie Friesland) den 6 December 1872, wonende te Emlichheim (Pruisen);

50°. *Marinus Dijkland*, wever, geboren te Veenendaal (provincie Utrecht) den 25 Juni 1867, wonende te Gronau (Pruisen);

51°. *Jan Hubert Moucharts*, arbeider, geboren te Beek (provincie Limburg) den 13 Februari 1860, wonende te Beckum (Pruisen).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

[illegible]

15[illegible]. [illegible], [illegible], geboren [illegible] (Frankrijk) den [illegible] 18[illegible], wonende te [illegible] (Frankrijk);

1[illegible]. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] den [illegible] Februari 18[illegible], wonende te Londen (Engeland);

1[illegible]. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] den [illegible] Augustus 1[illegible], wonende te [illegible];

1[illegible]. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] den [illegible] 18[illegible], wonende te [illegible];

1[illegible]. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] den [illegible] 18[illegible], wonende te [illegible] (Frankrijk);

1[illegible]. [illegible], [illegible], geboren [illegible] 18[illegible], wonende te [illegible];

1[illegible]. [illegible], [illegible], geboren te [illegible] den 1[illegible] Februari 18[illegible], wonende te [illegible].

Lasten en bevelen, dat dit besluit in het Staatsblad zal worden geplaatst, [illegible]

Gegeven te 's-Gravenhage, den [illegible]

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

[illegible]

Uitgegeven den [illegible]

De Minister van Justitie,

[illegible]

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 396.) **WET** *van den 8sten December* 1908, *houdende naturalisatie van* Scheptel Josel Bregstein.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Scheptel Josel Bregstein* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Scheptel Josel Bregstein*, koopman, geboren te *Poniemonj (Rusland)* in 1872, vermoedelijk den 5 October, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland)*.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie.
NELISSEN.

Uitgegeven den *negen en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN DEN

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 397.) **WET** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Clara Wetzelaer *en vier en vijftig anderen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hierna genoemde personen aan Ons een verzoek om naturalisatie hebben ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3, in verband met artikel 3*bis* der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

1°. *Clara Wetzelaer*, dienstbode, geboren te Kerkerade (provincie Limburg) den 11 Juni 1865, wonende te Aken (Pruisen);

2°. *Maria Josephina Wilhelmina Daelen*, koopvrouw, geboren te Kerkerade (provincie Limburg) den 23 Augustus 1873, wonende te Aken (Pruisen);

3°. *Gerardus van Riswijk*, landbouwer, geboren te Well, gemeente Bergen (provincie Limburg) den 8 Januari 1858, wonende te Vorst (Pruisen);

4°. *Johannes van Helden*, landbouwer, geboren te Melick en Herkenbosch (provincie Limburg) den 15 December 1864, wonende te Ophoven bij Heinsberg (Pruisen);

5°. *Peter Hubertus Peters*, arbeider, geboren te Horn (provincie Limburg) den 26 Januari 1859, wonende te M. Gladbach (Pruisen);

6°. *Wilhelm Heinrich Lukassen*, spoorwegbeambte, geboren te Millingen (Pruisen) den 9 Mei 1863, wonende te Hüthum (Pruisen);

7°. *Franciscus Petrus Benen*, daglooner, geboren te Bergh (provincie Gelderland) den 26 Maart 1866, wonende te Emmerik (Pruisen);

8°. *Maria Katharina Dautzenberg*, arbeidster, geboren te Vorscheid (Pruisen) den 11 Januari 1869, wonende te Vorscheid (Pruisen);

9°. *Anna Margaretha Dautzenberg*, arbeidster, geboren te Vorscheid (Pruisen) den 11 Januari 1869, wonende te Vorscheid (Pruisen);

10°. *Michael Johan Joseph Hamers*, arbeider, geboren te Witten (provincie Limburg) den 19 Juni 1864, wonende te Eschweiler bij Aken (Pruisen);

11°. *Cornelis Fijen*, boerenknecht, geboren te Nederweert (provincie Limburg) den 23 Januari 1874, wonende te Vorst (Pruisen);

12°. *Nicolaas van den Heuvel*, kleermaker, geboren te Smilde (provincie Drenthe) den 1 Augustus 1860, wonende te Rotthausen (Pruisen);

13°. *Bernardus Johannes Bronsteede*, winkelbediende, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 5 November 1854, wonende te Antwerpen (België);

14°. *Henricus Hubertus Stevens*, arbeider, geboren te Wessem (provincie Limburg) den 3 Juli 1872, wonende te Königshoven (Pruisen);

15°. *Maria Helena Maassen*, arbeidster, geboren te Brunssum (provincie Limburg) den 17 Juni 1862, wonende te Birgden-Gangelt (Pruisen);

16°. *Jan Gerrit Assink*, grondwerker, geboren te Markelo (provincie Overijssel) den 8 April 1869, wonende te Heving bij Dortmund (Pruisen);

17°. *Hubert Wilhelm Leonard Weingartz*, machinist, geboren te Lemiers (Pruisen) den 15 November 1863, wonende te Keulen (Pruisen);

18°. *Abraham Zwiersen*, schrijnwerker, geboren te Stad-Almelo (provincie Overijssel) den 14 April 1865, wonende te Solingen (Pruisen);

19°. *Hendrik Lankamp*, arbeider, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 16 Mei 1872, wonende te Bocholt (Pruisen);

20°. *Alexander Berets*, koopman, geboren te Roermond (provincie Limburg) den 8 Mei 1872, wonende te Crefeld (Pruisen);

21°. *Petrus Henricus Hubertus van Appeven*, koetsier, geboren te Roermond (provincie Limburg) den 9 Augustus 1833, wonende te Antwerpen (België);

22°. *Johannes Wilhelmus Lemlijn*, landbouwer, geboren te Noorbeek (provincie Limburg) den 15 Maart 1859, wonende te Battice (België);

23°. *Anthonij Jacobus Ammerlaan*, meubelmaker, geboren te Goes (provincie Zeeland) den 26 Juli 1839, wonende te Londen (Groot-Britannië);

24°. *Christian August Kachel*, zonder beroep, geboren te 's-Gravenhage (provincie Zuidholland) den 25 Juli 1831, wonende te Brighton (Groot-Britannië);

25°. *Martinus Hubertus van Meegen*, metselaar, geboren te Venlo (provincie Limburg) den 24 Januari 1872, wonende te Rheijdt (Pruisen);

26°. *Helena Kastier*, zonder beroep, geboren te Elberfeld (Pruisen) den 20 Juni 1840, weduwe van *Paul Joseph Lemmens*, wonende te Aken (Pruisen);

27°. *Johannes Hubertus Hamers*, schrijnwerker, geboren te Wittem (provincie Limburg) den 15 Maart 1858, wonende te Aken (Pruisen);

28°. *Peter Offergeld*, boekhouder, geboren te Sittard (provincie Limburg) den 27 Mei 1851, wonende te Anderlecht (België);

29°. *Johan Wilhelm Budde*, landbouwer, geboren te Ootmarsum (provincie Overijssel) den 11 November 1841, wonende te Frensdorf (Pruisen);

30°. *Gerhardus Bernardus Punt*, arbeider, geboren te Enschedé (provincie Overijssel) den 6 Juni 1866, wonende te Frensdorf (Pruisen);

31°. *Bernardus Busscher*, arbeider, geboren te Losser (provincie Overijssel) den 23 Juni 1852, wonende te Nordhorn (Pruisen);

32°. *Jan Willem Hubert Liesens*, havenarbeider, geboren te Vaals (provincie Limburg) den 9 Juli 1864, wonende te Hamburg (Duitschland);

33°. *Dorothea Wilhelmine Franciska Weissbarth*, pensionhoudster, geboren te Altona (Pruisen) den 8 Februari 1830, weduwe van *Willem Jansen*, wonende te Hamburg (Duitschland);

34°. *Frederik Franciscus Alberda*, kleermaker, geboren te Utrecht (provincie Utrecht) den 30 Mei 1852, wonende te Brussel (België);

35°. *Jan Willem Doeschot*, daglooner, geboren te Wierden (provincie Overijssel) den 6 October 1853, wonende te Nordhorn (Pruisen);

36°. *Johann Wilhelm Bohmann*, koopman, geboren te Peheim (Oldenburg) den 11 Mei 1856, wonende te Peheim (Oldenburg);

37°. *Hubertus Coppes*, huisschilder, geboren te Wanssum (provincie Limburg) den 6 Augustus 1866, wonende te Rheijdt (Pruisen);

38°. *Susanna Maria Euphemia Schweers*, naaister, geboren te Frenswegen (Pruisen) den 16 October 1860, weduwe van *Gerhardus Johannes Vastert*, wonende te Nordhorn (Pruisen);

39°. *Hendrik Jan Reinders*, boerenarbeider, geboren te Gramsbergen (provincie Overijssel) den 8 Februari 1847, wonende te Emlichheim (Pruisen);

40°. *Petrus Hubertus Jacobs*, zonder beroep, geboren te Weert (provincie Limburg) den 27 Juli 1865, wonende te Crefeld (Pruisen);

41°. *Hijman Metz*, sigarenmaker, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 10 Mei 1847, wonende te Londen (Groot-Britannië);

42°. *Helena Arnoldina Hubertina Cornelia de Heus*, zonder beroep, geboren te Urfeld (Pruisen) den 19 Augustus 1873, wonende te Düsseldorf (Pruisen);

43°. *Wilhelm Schmeetz*, landbouwer, geboren te Millen (Pruisen) den 13 Januari 1858, wonende te Millen (Pruisen);

44°. *Jakob Heinrich Schmeitz*, landbouwer, geboren te Millen (Pruisen) den 11 October 1859, wonende te Millen (Pruisen);

45°. *Joannes Jansen*, melkknecht, geboren te Raalte (provincie Overijssel) den 1 Januari 1872, wonende te Vorst (Pruisen);

46°. *Cornelis Arnoldus Bremerkamp*, zonder beroep, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 5 Februari 1837, wonende te Londen (Groot-Britannië);

47°. *Salomon Speijer*, diamantwerker, geboren te Rotterdam (provincie Zuidholland) den 24 Februari 1862, wonende te Antwerpen (België);

48°. *Jacobus IJzer*, zonder beroep, geboren te Bellingwolde (provincie Groningen) den 16 Juni 1833, wonende te Finsterwolde (provincie Groningen);

49°. *Wilhelmus Kneepkens*, schrijnwerker, geboren te Weert (provincie Limburg) den 24 Juli 1850, wonende te Rheijdt (Pruisen);

50°. *Peter Jacobus Achten*, arbeider, geboren te Venraij (provincie Limburg) den 8 December 1859, wonende te Möllen (Pruisen);

51°. *Gerardus Winckens*, arbeider, geboren te Swalmen (provincie Limburg) den 12 Maart 1858, wonende te M. Gladbach (Pruisen);

52°. *Leendert Teekamp*, filiaalhouder, geboren te Amsterdam (provincie Noordholland) den 27 Juni 1856, wonende te Düsseldorf (Pruisen);

53°. *Johannes Theodorus in 't Panhuis*, stukadoor, geboren te Grevenbicht (provincie Limburg) den 17 September 1863, wonende te Lobberich (Pruisen);

54°. *Hendrikus Bolwerk*, landbouwer, geboren te Gendringen (provincie Gelderland) den 27 April 1875, wonende te Emmerik (Pruisen);

55°. *Johannes Gerardus Busscher*, stoker, geboren te Tubbergen (provincie Overijssel) den 30 Juni 1874, wonende te Rotthausen (Pruisen).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 398.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Johann Heinrich Andes.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Johann Heinrich Andes* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Johann Heinrich Andes*, vuurwerker bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, geboren te *M. Gladbach* (*Pruisen*) den 22 Juni 1876, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 399.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Anders Pâlsson.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Anders Pâlsson* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Anders Pâlsson*, fabrikant, geboren te *Eskilstorp* (*Zweden*) den 16 Maart 1865, wonende te *Breda* (provincie *Noordbrabant*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 400.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Heinrich Eduard Grünning.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Heinrich Eduard Grünning* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Heinrich Eduard Grünning*, stucadoor, geboren te *Mettingen* (*Pruisen*) den 15 Juli 1876, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 401.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Friedrich Bernhard Otto Schirmer.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Bernhard Otto Schirmer* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Bernhard Otto Schirmer*, koopman, geboren te *Baccum* (*Pruisen*) den 26 October 1864, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(Nº. 401.)

WET van den 8sten December 1908, houdende naturalisatie van Friedrich Bernhard Otto Schirmer.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Bernhard Otto Schirmer* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* nº. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* nº. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Bernhard Otto Schirmer*, koopman, geboren te *Bochum* (*Pruisen*) den 28 October 1864, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriëele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te *'s Gravenhage*, den 8sten December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den vier en twintigsten December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 402.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Franz Anton Wiggermann, *genaamd* Reher.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Franz Anton Wiggermann*, genaamd *Reher*, aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Franz Anton Wiggermann*, genaamd *Reher*, koopman, geboren te *Senden* (*Pruisen*) den 28 November 1870, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 403.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Heinrich Joseph Anton Schulte.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Heinrich Joseph Anton Schulte* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Heinrich Joseph Anton Schulte*, koopman, geboren te *Nordhorn* (*Pruisen*) den 5 Maart 1864, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 404.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Ludwig Richard Mönking.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Ludwig Richard Mönking* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Ludwig Richard Mönking*, handelsreiziger, geboren te *Senden* (*Pruisen*) den 7 September 1877, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 405.) **WET** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Hermann Friedrich Ludwig Uhde.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Hermann Friedrich Ludwig Uhde* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Hermann Friedrich Ludwig Uhde*, kleermaker, geboren te *Berge* (*Pruisen*) den 28 Juli 1862, wonende te *Breda* (provincie *Noordbrabant*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 406.) **WET** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Friederich Albert Michel.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friederich Albert Michel* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friederich Albert Michel*, handelsreiziger, geboren te *Mettingen* (*Pruisen*) den 29 October 1870, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 406.) WET van den 5den December 1908, houdende naturalisatie van Friedrich Albert Michel.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Friedrich Albert Michel* zich tot Ons heeft gewend met verzoek om naturalisatie, en daarbij overgelegd de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Friedrich Albert Michel*, handelsreiziger, geboren te *Méfrigon* (*Frankrijk*) den 23 October 1875, wonende te *Amsterdam* (*provincie Noord-Holland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den zes en twintigsten December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 407.) ***WET*** *van den 9den December* 1908, *houdende naturalisatie van* Hirsch Benjamin Heinrich Guggenheim.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat *Hirsch Benjamin Heinrich Guggenheim* aan Ons een verzoek om naturalisatie heeft ingediend, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in art. 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, gewijzigd bij de wet van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 177);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan *Hirsch Benjamin Heinrich Guggenheim*, koopman, geboren te *Frankfurt a/Main* (*Pruisen*) den 24 December 1872, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

Uitgegeven den *vier en twintigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

STAATSBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

(N°. 408.) ***BESLUIT*** *van den* 12*den December* 1908, *bepalende de plaatsing in het* Staatsblad *van de op* 19 *September* 1906 *te* Bern *geteekende tweede additioneele overeenkomst tot de internationale overeenkomst van den* 14*den October* 1890, *omtrent het goederenvervoer op spoorwegen.*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de op 19 September 1906 te *Bern* geteekende tweede additioneele overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen, strekkende tot wijziging van de internationale overeenkomst gesloten aldaar op 14 October 1890 (*Staatsblad* 1892, n°. 258), alsmede van de additioneele schikking tot gezegde internationale overeenkomst, geteekend aldaar den 16den Juli 1895 (*Staatsblad* 1896, n°. 174) en van de additioneele overeenkomst tot meergenoemde internationale overeenkomst, gesloten te Parijs op 16 Juni 1898 (*Staatsblad* 1901, n°. 214);

Overwegende dat voormelde tweede additioneele overeenkomst met bijbehoorende akten is goedgekeurd bij de wet van den 1sten November 1907 (*Staatsblad* n°. 280);

Overwegende dat de Nederlandsche akte van bekrachtiging daarvan den 22sten September 1908 te *Bern* in de archieven van den Zwitserschen Bond is nedergelegd, tegelijk met de akten van bekrachtiging der andere betrokken Staten;

Overwegende dat het gewenscht is meergenoemde tweede additioneele overeenkomst en het daarbij behoorend procesverbaal van onderteekening met bijlage, alsmede de Nederlandsche vertaling dier overeenkomst, van welke stukken een afdruk bij dit besluit is gevoegd, bekend te maken in het *Staatsblad*;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 10den December 1908, n°. 25245, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan: de bekendmaking van voorzegde akten en vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 12den December 1908.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

Uitgegeven den *dertigsten* December 1908.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

DEUXIEME CONVENTION ADDITIONNELLE à la Convention internationale du 14 octobre 1890 sur le transport de marchandises par chemins de fer.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie, agissant également au nom de Son Altesse Sérénissime le Prince de Liechtenstein, Sa Majesté le Roi des Belges, Sa Majesté le Roi de Danemark, le Président de la République Française, Sa Majesté le Roi d'Italie, Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Sa Majesté la Reine des Pays-Bas, Sa Majesté le Roi de Roumanie, Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies et le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse, ayant jugé utile d'apporter certaines modifications aux dispositions de la Convention internationale du 14 octobre 1890 sur le transport de marchandises par chemins de fer, ainsi qu'à celles de l'Arrangement y relatif du 16 juillet 1895 et de la Convention additionnelle du 16 juin 1898, ont décidé de conclure à cet effet une nouvelle Convention additionnelle et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence M. Alfred DE BULOW, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. le Baron Charles HEIDLER DE EGEREGG et SYRGENSTEIN, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Maurice MICHOTTE DE WELLE, son Envoyé

Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse.

Sa Majesté de Roi de Danemark:

M. Henrick Vedel, Chef de bureau au Ministère de l'Intérieur.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Paul Révoil, Ambassadeur de la République Française près la Confédération Suisse.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence M. le Comte Roberto Magliano di Villar San Marco, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg:

M. le Comte A. F. L. de Rechteren Limpurg Almelo, Ministre-Résident de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas près la Confédération Suisse.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Comte A. F. L. de Rechteren Limpurg Almelo, son Ministre-Résident près la Confédération Suisse.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

M. Emile Miclesco, Directeur général des chemins de fer roumains.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. B. de Bacheracht, son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse.

Et le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse:

M. le Conseiller fédéral Zemp, Chef du Département fédéral des Postes et des Chemins de fer.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, ont arrêté les articles ci-après:

Article premier.

La **Convention internationale** est modifiée comme il suit:

I. — **Article 5.** Il est ajouté un alinéa (5) ainsi conçu:

„(5) La remise au transport et le chargement des marchandises sont réglés conformément aux lois et règlements en vigueur sur les lignes de l'administration dont dépend la gare expéditrice."

II. — **Article 6.** La lettre *c* de l'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„*c*) la désignation de la gare de destination, le nom et le domicile du destinataire, et, le cas échéant, la mention que la marchandise est adressée bureau restant ou en gare."

La lettre *h* de l'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„*h*) l'énumération détaillée des papiers requis par les douanes, octrois et autorités de police qui doivent accompagner la marchandise, et éventuellement les indications prévues à l'article 10, alinéa (4)."

La disposition préliminaire de l'alinéa (1), lettre *l*, aura la teneur suivante:

„*l*) la mention de la voie à suivre avec indication des stations où doivent être faites les opérations de douane, ainsi que les vérifications de police qui pourraient être nécessaires."

L'alinéa (1), lettre *l*, 1°., aura la teneur suivante:

„1°. Les opérations de douane et d'octroi, ainsi que les vérifications de police qui pourraient être nécessaires, auront toujours lieu aux stations désignées par l'expéditeur."

Le chiffre 3 de la lettre *l* de l'alinéa (1) du texte allemand aura la teneur suivante:

„3. dass die Lieferfrist der Ware nicht länger ist, als sie gewesen wäre, wenn die Sendung auf dem im Frachtbriefe bezeichneten Wege befördert worden wäre."

III. — **Article 7.** Il est ajouté à l'alinéa (5) la disposition suivante qui figurera sous la lettre *d*:

„*d*) en cas d'augmentation de poids survenue pendant le transport et n'occasionnant pas de surcharge, en tant que l'expéditeur prouve qu'elle doit être attribuée aux influences atmosphériques."

Il est, en outre, ajouté un alinéa (6) ainsi conçu:

„(6) L'action en paiement ou remboursement de surtaxes (§ 3, alinéas (1) à (5), et § 9, alinéa (2), des Dispositions réglementaires) est prescrite par un an, lorsqu'il n'est pas intervenu entre les parties une reconnaissance de la dette, une transaction ou un

jugement. La prescription court, pour les actions en paiement de surtaxes, du jour du paiement du prix de transport, ou, dans le cas où il n'y aurait pas eu de frais de transport à payer, du jour de la remise des marchandises au transport; pour les actions en remboursement de surtaxes, elle court du jour du paiement de la surtaxe. Les dispositions de l'article 45, alinéas (3) et (4), sont applicables à la prescription mentionnée ci-dessus. La disposition de l'article 44, alinéa (1), ne s'applique pas dans ce cas."

IV. — **Article 10.** A la première phrase de l'alinea (3) le mot „ou" sera remplacé par „et".

L'alinéa (5) aura la teneur suivante:

„(5) A l'arrivée de la marchandise à destination, le destinataire a le droit d'accomplir les formalités de douane et d'octroi, à moins d'indication contraire dans la lettre de voiture. Au cas où ces formalités ne sont accomplies ni par le destinataire ni par un tiers désigné par l'expéditeur dans la lettre de voiture, le chemin de fer est tenu de les accomplir."

V. — **Article 12.** L'alinéa (1) sera complété par la phrase suivante:

„Il est permis de payer une partie quelconque des frais de transport à titre d'affranchissement."

L'alinéa (4) aura la teneur suivante:

„(4) En cas d'application irrégulière du tarif ou d'erreurs de calcul dans la fixation des frais de transport et des frais accessoires, la différence en plus ou en moins devra être remboursée et l'ayant-droit devra en être avisé le plus tôt possible. L'action en rectification ..... etc" (Comme dans le texte actuel.)

VI. — **Article 13.** A l'alinéa (1) du texte allemand, le mot „Nachname" sera remplacé par les mots „Nachname nach Eingang"; la seconde phrase de l'alinéa est supprimée à la fois dans les deux textes.

Il est, en outre, ajouté un alinéa (5) ainsi conçu:

„(5) Les débours ne sont admis que d'après les dispositions en vigueur pour le chemin de fer expéditeur."

VII. — **Article 15.** La première phrase de l'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„(1) L'expéditeur a seul le droit de disposer de la marchandise:
soit en la retirant à la gare de départ;
soit en l'arrêtant en cours de route;

soit en la faisant délivrer au lieu de destination ou en cours de route, ou encore à une station située soit au delà du point de destination, soit sur un embranchement, à une personne autre que celle du destinataire indiqué sur la lettre de voiture;
soit en ordonnant son retour à la gare de départ."

Dans le texte allemand de l'alinéa (2),le mot „Duplikatfrachtbriefes" est remplacé par le mot „Frachtbriefduplikats".

L'alinéa (5) aura la teneur suivante:

„(5) Le chemin de fer ne peut se refuser à l'exécution des ordres dont il est fait mention dans la première phrase de l'alinéa (1), ni apporter des retards ou des changements à ces ordres, qu'autant qu'il en résulterait un trouble dans le service régulier de l'exploitation."

VIII. — **Article 16.** Dans le texte français de l'alinéa (2) à la fin de la première phrase, les mots: „pour l'exécution" seront remplacés par les mots „moyennant l'exécution".

IX. — **Article 17.** Le texte français sera rectifié ainsi qu'il suit: „La réception de la marchandise et de la lettre de voiture oblige" ..... (au lieu de obligent).

X. — **Article 18.** La phrase suivante est ajoutée à la fin de l'alinéa (3):

„Au cas où la marchandise est acheminée sur la gare de destination par une autre route, le chemin de fer est fondé à exiger le paiement des frais supplémentaires."

XI. — **Article 24.** L'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„(1) Lorsqu'il se présente des empêchements à la livraison de la marchandise, la station chargée de la livraison doit en prévenir sans retard l'expéditeur par l'entremise de la gare d'expédition et demander ses instructions. Quand la demande en a été faite dans la lettre de voiture, cet avis doit être donné immédiatement par télégraphe. Les frais de cet avis sont à la charge de la marchandise. Si le destinataire refuse la marchandise, l'expéditeur a le droit d'en disposer, même s'il ne peut pas produire le duplicata de la lettre de voiture. En aucun cas, la marchandise ne peut être retournée sans le consentement exprès de l'expéditeur."

XII. — **Article 40.** L'alinéa (4) sera complété comme suit:

„Toutefois, si la somme déclarée est inférieure au prix de transport qui pourrait être restitué dans le cas de l'alinéa (2) s'il n'y avait pas eu déclaration d'intérêt, le montant de l'indemnité pourra atteindre le prix de transport."

XIII. — **Article 45.** Le renvoi mentionné à l'alinéa (1) doit viser l'article 44, alinéa (2), 1°.

XIV. — **Article 59.** L'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„(1) Tous les cinq ans au moins après la mise en vigueur des modifications adoptées à la dernière Conférence de revision, une nouvelle Conférence de délégués des Etats participant à la Convention sera réunie, afin d'apporter à la Convention les modifications et améliorations jugées nécessaires."

Article 2.

Le **Règlement relatif à l'institution d'un Office central** est modifié comme il suit:

Article 1. L'alinéa (3) aura la teneur suivante:

„(3) Les frais de cet Office qui, jusqu'à nouvelle décision, ne pourront pas dépasser la somme de 110 000 francs par an, seront supportés par chaque Etat dans la proportion du nombre de kilomètres des lignes de chemins de fer admises au service des transports internationaux.

En outre, il est mis à la disposition du Département fédéral suisse des postes et des chemins de fer une somme de 25 000 francs, en un versement unique, laquelle devra former avec les intérêts du capital, un fonds destiné à accorder des secours ou des indemnités aux fonctionnaires et employés de l'Office central des transports internationaux par chemins de fer pour le cas où, par suite d'âge avancé, d'accidents ou de maladies, ils seraient définitivement incapables de continuer à remplir leurs fonctions."

Article 3.

Les **Dispositions réglementaires de la Convention** et **leurs annexes** sont modifiées comme il suit:

I. — Le **paragraphe 1er** aura la teneur suivante:

„(1) Sont exclus du transport, lorsqu'ils ne satisfont pas aux conditions prescrites par l'Annexe 1:

1°. tous les articles sujets à l'inflammation spontanée ou à l'explosion, tels que

a) la nitroglycérine (Sprengöl), la dynamite,

b) les autres matières explosibles et les poudres de tir de tout genre,

c) les armes de tir chargées,

d) le fulminate de mercure, l'argent fulminant et l'or fulminant, ainsi que les produits préparés avec ces matières,

e) les pièces d'artifice,
f) le papier fulminant,
g) les picrates;

2°. les produits répugnants ou de mauvaise odeur.

(2) Sont admis au transport sous certaines conditions:

1°. Les objets désignés dans l'Annexe 1, aux conditions y énumérées. Ils doivent en outre être accompagnés de lettres de voiture spéciales ne comprenant pas d'autres objets.

2°. L'or et l'argent en lingots, le platine, les valeurs monnayées ou en papier, les papiers importants, les pierres précieuses, les perles fines, les bijoux et autres objets précieux, les objets d'art, tels que tableaux, statues, bronzes d'art, antiquités. Dans les objets précieux sont comprises, par exemple, les dentelles et broderies de grande valeur.

Ces objets seront admis au transport international, avec la lettre de voiture internationale, en vertu, soit d'une entente entre les gouvernements des Etats intéressés, soit de tarifs élaborés par les administrations de chemins de fer, à ce dûment autorisées, et approuvés par toutes les autorités compétentes.

3°. Les transports funèbres.

Ils sont admis au transport international avec la lettre de voiture internationale, sous les conditions suivantes:

a) le transport est effectué en grande vitesse;
b) les frais de transport doivent obligatoirement être payés au départ;
c) le transport ne peut s'effectuer que sous la garde d'une personne chargée de l'accompagner;
d) les transports funèbres sont soumis aux lois et règlements de police spéciaux de chaque Etat, en tant que ces transports ne sont pas réglés par des conventions spéciales entre Etats.

(3) Deux ou plusieurs ou même la totalité des Etats contractants peuvent convenir, par des accords spéciaux, que certains objets exclus par la présente Convention du transport international y seront admis sous certaines conditions ou que les objets désignés dans l'Annexe 1 seront admis au transport sous des conditions moins rigoureuses. Ces accords pourront être conclus par correspondance ou résulter d'une conférence technique convoquée à cet effet. Dans tous les cas on pourra avoir recours à l'intermédiaire de l'Office central des transports internationaux par chemins de fer à Berne. Les administrations de chemins de fer participantes pourront aussi, au moyen de tarifs, admettre certains objets exclus du transport ou adopter des dispositions moins rigoureuses au sujet de ceux qui ne sont admis que conditionnellement, pourvu:

a) que les règlements intérieurs admettent le transport des objets en question ou les conditions à appliquer à ce transport;
b) que les tarifs élaborés par les administrations de chemins de fer soient approuvés par toutes les autorités compétentes."

II. — **Paragraphe 2.** Il est ajouté à la fin de l'alinéa (1) les phrases suivantes:

„Les bandes rouges des lettres de voiture pour la grande vitesse doivent avoir une largeur minimum de 1 centimètre.
Cette disposition ne deviendra toutefois obligatoire qu'après un délai maximum d'une année, à dater de l'entrée en vigueur de la Convention modifiée."

Il est ajouté à la fin de l'alinéa (4) la phrase suivante:

„Lors de la remise au transport de marchandises dont le chargement incombe à l'expéditeur, celui-ci doit inscrire à la place prescrite le numéro et les marques de propriété du wagon."

Il est ajouté au paragraphe 2 un nouvel alinéa (5) ainsi conçu:

„(5) Lorsqu'il existe dans une même localité des gares appartenant à des administrations différentes ou qu'il existe des localités portant le même nom ou des noms peu différents, l'expéditeur est obligé de remplir dans la lettre de voiture la rubrique „Chemin de fer destinataire"."

Les alinéas (5) à (9) actuels porteront les numéros (6) à (10).

III. — **Paragraphe 3.** L'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„(1) Lorsque des marchandises désignées à l'alinéa (1) du paragraphe 1er ou dans l'Annexe 1 auront été remises au transport avec une déclaration inexacte ou incomplète, ou que les prescriptions de sûreté indiquées dans l'Annexe 1 n'auront pas été observées, la surtaxe sera de 15 francs par kilogramme du poids brut du colis entier."

La première phrase de l'alinéa aura la teneur suivante:

„(4) En cas de surcharge d'un wagon chargé par l'expéditeur, la surtaxe sera de six fois le prix applicable au transport entre la station expéditrice et la station destinataire du poids qui dépassera la plus élevée des deux limites de chargement visées dans l'alinéa (5)."

IV. — **Paragraphe 6.** L'alinéa (4) aura la teneur suivante:

„(4) Lorsqu'un chemin de fer sera dans l'obligation d'user de l'un des délais supplémentaires facultativement autorisés par les Etats dans les quatre cas ci-dessus, il devra, en apposant sur la lettre de voiture le timbre de la date de transmission au chemin

de fer suivant, y inscrire la cause et la durée de l'augmentation du délai dont il aura profité."

L'alinéa (6) aura la teneur suivante:

„(6) Ces mêmes règlements déterminent les formes dans lesquelles la remise de la lettre d'avis sera constatée. Pour les marchandises qui ne font pas l'objet d'un avis d'arrivée et pour celles qui ne sont pas livrées à domicile par le chemin de fer, le délai de livraison est observé si, avant son expiration, la marchandise est mise à la disposition du destinataire à la gare de destination."

V. — **Paragraphe 7.** Il est ajouté un second alinéa ainsi conçu:

„(2) Les instructions doivent être données conformément aux prescriptions du § 2, alinéas (2) et (3), concernant la rédaction de la lettre de voiture."

VI. — **Paragraphe 8.** L'alinéa (1) aura la teneur suivante:

„(1) Une tolérance de 2 % du poids est accordée pour déchet de route sur le poids des marchandises liquides ou remises à l'état humide, et sur le poids des marchandises sèches désignées ci-après:

bois de teinture râpés et moulus,
écorces,
racines,
bois de réglisse,
tabac haché,
graisses,
savons et huiles fermes,
fruits frais,
feuilles de tabac fraîches,
laine,
peaux,
fourrures,
cuirs,
fruits séchés ou cuits,
tendons d'animaux,
cornes et onglons,
os (entiers et moulus),
poissons séchés,
houblon,
mastic frais,
soies de porc,
crins,
sel."

VII. — **Paragraphe 9.** L'alinéa (2) aura la teneur suivante:

„(2) Dans ce cas, il est permis de percevoir une taxe supplé-

mentaire de 0 ct. 25 par fraction indivisible de 10 francs et de 10 kilomètres.

Le montant total de cette taxe pourra être arrondi aux 5 centimes supérieurs."

Annexe 1.

I. — Le **numéro VI** aura la teneur suivante:

„(1) Sans changement.

(2) Le phosphore amorphe (rouge) doit être emballé dans des boîtes en fer-blanc bien soudées, étanches et placées avec de la sciure de bois dans de fortes caisses. Ces caisses ne pèseront pas plus de 90 kilogrammes et elles porteront à l'extérieur l'indication „phosphore rouge".

(3) Le phosphure de calcium est accepté au transport aux mêmes conditions. Les caisses doivent porter la suscription „phosphure de calcium".

(4) Les mélanges de phosphore amorphe avec des résines ou des graisses dont le point de fusion est supérieur à 35° centigrade (Celsius) sont admis au transport s'ils ont été obtenus en fondant ensemble leurs composants. Ils doivent être emballés dans des caisses ne permettant aucune fuite, ou être fondus dans des projectiles non chargés.

(5) Le sesquisulfure de phosphore doit être renfermé dans des cylindres métalliques étanches, contenus eux-mêmes dans des caisses en bois faites de planches bien jointes."

II. — L'alinéa (2) du **numéro VII** aura la teneur suivante:

„(2) 1°. La matière ayant servi à épurer le gaz d'éclairage et contenant du fer ou du manganèse n'est expédiée que dans des wagons en tôle, à moins que cet article ne soit emballé dans d'épaisses caisses de tôle. Si lesdits wagons ne sont pas munis de couvercles en tôle, fermant bien, le chargement devra être parfaitement couvert avec des bâches préparées de telle manière qu'elles ne soient pas inflammables par le contact direct de la flamme. Le chargement et le déchargement se feront par l'expéditeur et le destinataire; c'est à l'expéditeur que, à la demande de l'administration du chemin de fer, incombe également le soin de fournir les bâches.

2°. Si la matière ayant servi à épurer le gaz d'éclairage dont il est parlé au 1° est oxydée et que ce fait soit expressément confirmé par l'expéditeur dans la lettre de voiture, cette matière sera acceptée au transport comme colis isolé, avec un emballage quelconque; au cas où elle serait remise par chargement complet,

le transport sera effectué dans des wagons découverts, non munis de bâches."

III. — Le **numéro VIIIa** est supprimé.

IV. — Le **numéro IX** aura la teneur suivante:

„(1) L'éther sulfurique et les solutions de nitrocellulose dans l'éther sulfurique (collodion), dans l'alcool méthylique, dans l'alcool éthylique, dans l'alcool amylique, dans l'éther acétique, dans l'acétate d'amyle, dans l'acétone, dans le nitrobenzol ou dans des mélanges de ces liquides, ainsi que les autres liquides qui contiennent de l'éther sulfurique en grande quantité (comme les gouttes d'Hoffmann), ne peuvent être expédiés que:

soit

1°. dans des vases étanches de forte tôle de fer, bien rivés ou soudés ou assujettis par des rainures, contenant au maximum 500 kilogrammes,

ou

2°. dans des vases hermétiquement fermés en métal ou en verre, d'un poids brut de 60 kilogrammes au maximum, et emballés conformément aux prescriptions suivantes:

a) Quand plusieurs vases sont remis en un colis, ils doivent être emballés solidement dans de fortes caisses en bois garnies de paille, foin, sciure de bois, terre d'infusoires ou d'autres substances meubles.

b) Quand les vases sont emballés isolément, l'envoi est admis dans des paniers ou cuveaux solides munis de couvercles bien assujettis et de poignées, et garnis d'une quantité suffisante de matière d'emballage; le couvercle consistant en paille, jonc, roseau ou matières analogues, doit être imprégné de lait d'argile ou de chaux ou d'une autre substance équivalente, mélangé avec du verre soluble.

(2) Pour les vases en tôle ou en métal, le maximum de contenance ne doit pas dépasser, à la température de 15° centigrade (Celsius), les neuf dixièmes de la capacité du récipient.

(3) Le transport peut avoir lieu en wagons découverts non bâchés. Lorsqu'il est effectué dans des wagons fermés, on doit ménager par des ouvertures latérales, volets ou jalousies, un courant d'air suffisant pour entraîner les vapeurs qui se dégageraient à l'intérieur.

(4) Les solutions de nitrocellulose dans l'acide acétique ne doivent être expédiées que dans des vases étanches, bien fermés, en terre ou en verre, par quantités ne dépassant pas 90 kilogrammes

de poids brut. Sont applicables pour l'emballage des vases les prescriptions édictées à l'alinéa (1), 2°. *a*) et *b*).

(5) En ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir le n°. XXXV.

(6) Les dispositions de l'alinéa (1), 2°. et de l'alinéa (5) sont aussi applicables au zinc-éthyle; toutefois aucune matière inflammable ne doit être employée pour l'emballage."

V. — Le **numéro XI** aura la teneur suivante:

„(1) L'esprit de bois à l'état brut ou rectifié et l'acétone — à moins qu'ils ne soient dans des wagons spécialement construits à cet effet (wagons-réservoirs) ou en tonneaux — ne sont admis au transport que dans des vases de métal ou de verre. Ces vases doivent être emballés de la manière indiquée au n°. XV, 1°.

(2) En ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir n°. XXXV."

VI. — Le **numéro XV** aura la teneur suivante:

„Les acides minéraux liquides de toute nature, particulièrement l'acide sulfurique, l'esprit de vitriol, l'acide muriatique, l'acide nitrique (eau-forte), d'un poids spécifique inférieur à $1{,}_{48}$ [46°,$_8$ Baumé] (au sujet des acides concentrés, voir n°. XVII), ainsi que le chlorure de soufre, sont soumis aux prescriptions suivantes:

1°. Quand ces produits sont expédiés en touries, bouteilles ou cruches, les récipients doivent être hermétiquement fermés, bien emballés et renfermés dans des caisses spéciales ou des bannettes munies de poignées solides pour en faciliter le maniement. Au lieu de bannettes, on peut employer des paniers en métal; dans ce cas, la matière d'emballage entre le récipient et le panier de métal doit être de nature à empêcher le récipient d'être brisé et à ne s'enflammer ni au contact avec le contenu du récipient, ni par des étincelles.

Quand ces produits sont expédiés dans des récipients de métal, de bois ou de caoutchouc, ces récipients doivent être parfaitement étanches et pourvus de bonnes fermetures.

Pour l'acide nitrique la lettre de voiture doit indiquer le poids spécifique pour une température de 15° centigrade (Celsius). A défaut de cette indication dans la lettre de voiture, l'acide est considéré comme concentré.

2°. Ces produits doivent toujours, sous la réserve des dispositions du n°. XXXV, être chargés séparément et ne peuvent notamment pas être placés dans le même wagon avec d'autres produits chimiques.

3°. Les prescriptions du 1°. et du 2°. s'appliquent aussi aux

vases dans lesquels lesdites matières ont été transportées. Ces vases doivent toujours être déclarés comme ayant servi à ce transport.

4°. Le chargement des envois parmi lesquels il se trouverait ne fût-ce qu'un seul colis dont le poids dépasserait 75 kilogrammes, incombe à l'expéditeur et le déchargement au destinataire.

5°. Si le déchargement et l'enlèvement de ces envois ne sont pas effectués dans les trois jours qui suivent l'arrivée de la marchandise à la gare de destination, ou dans les trois jours après expédition de l'avis d'arrivée, l'administration du chemin de fer est autorisée, à la condition d'observer les dispositions réglementaires y relatives, à déposer ces envois dans un entrepôt ou à les confier à un commissionnaire. Si cela est impossible, elle peut les vendre sans autre formalité."

VII. — Il est ajouté après le numéro XV un **numéro XVa** ainsi conçu :

„Les résidus d'acide sulfurique provenant de la fabrication de la nitroglycérine ne sont admis à l'expédition que si la lettre de voiture porte une attestation du fabricant certifiant qu'ils ont été complètement dénitrifiés. Pour le reste, les dispositions du n°. XV sont applicables."

VIII. — Il est ajouté après le numéro XVa un **numéro XVb** ainsi conçu :

„Les accumulateurs électriques montés avec liquide, chargés ou non chargés, sont acceptés au transport aux conditions suivantes :

1°. Les accumulateurs doivent être calés dans une caisse de batterie correspondant à leurs dimensions, de manière que les bacs ne puissent se déplacer à l'intérieur.

2°. La caisse de batterie sera placée dans une caisse de transport et les espaces vides alentour seront remplis de terre d'infusoires, de sciure de bois, de poudre de charbon, de sable, ou d'une autre matière absorbante analogue.

3°. Les pôles doivent être protégés contre un court circuit.

4°. Les caisses doivent être munies de poignées et les couvercles porteront lisiblement écrites les mentions „Accumulateurs électriques" et „Haut"."

IX. — Le **numéro XVI** aura la teneur suivante :

„(1) La lessive caustique (lessive de soude caustique, lessive de soude, lessive de potasse caustique, lessive de potasse), le résidu d'huile (de raffinerie d'huile) sont soumis aux prescriptions spé-

cifiées sous le nº. XV, 1º., 3º. (à l'exception de la disposition du 2º. citée au 3º.), 4º. et 5º.

Les mêmes dispositions s'appliquent au brome, sauf que celui-ci est expédié seulement en wagons découverts, et que les ballons de verre qui le contiennent doivent être renfermés dans des caisses solides en bois ou en métal, et entourés jusqu'au col de cendre, de sable ou de terre d'infusoires.

(2) En ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir nº. XXXV."

X. — Le **numéro XVII** aura la teneur suivante:

„Sont applicables au transport d'acide nitrique concentré d'un poids spécifique de $1{,}_{48}$ ($46{}^{0}{,}_{8}$ Baumé) et au-dessus, ainsi que d'acide nitrique rouge fumant, les prescriptions consignées au nº. XV, en ce sens que les touries et bouteilles doivent être entourées dans les récipients d'un volume au moins égal à leur contenu de terre d'infusoires ou d'autres substances terreuses sèches appropriées, à moins que les touries et bouteilles ne soient placées dans des récipients de fer les enveloppant complètement et calées par de bons ressorts recouverts d'amiante, de telle façon qu'elles ne puissent se déplacer dans les récipients. Les enveloppes métalliques doivent être conditionnées de telle manière que le contenu des touries et bouteilles, en cas de bris, ne puisse se répandre au dehors."

XI. — Le **numéro XVIII** aura la teneur suivante:

„(1) L'acide sulfurique anhydre (anhydride, huile fixe) ne peut être transporté que:

1º. dans des boîtes en tôle, fortes, étamées et bien soudées,

ou

2º. dans de fortes bouteilles de fer ou de cuivre dont l'ouverture est hermétiquement bouchée, mastiquée et revêtue d'une enveloppe d'argile.

Les boîtes et bouteilles doivent être entourées d'une substance inorganique fine, telle que laine minérale, terre d'infusoires, cendre ou autre, et solidement emballées dans de fortes caisses de bois.

(2) Pour le reste, les dispositions du nº. XV, 2º. à 5º., sont applicables."

XII. — Le **numéro XIX** aura la teneur suivante:

„(1) Pour les vernis, les couleurs préparées avec du vernis, les huiles éthérées et graisses, ainsi que pour toutes les espèces d'essence, à l'exception de l'éther sulfurique (voir nº. IX) et de

l'essence de pétrole (voir nº. XXII), pour l'alcool absolu, l'esprit de vin (spiritus), l'esprit et les autres spiritueux non dénommés sous le nº. XI, de même que pour l'acétate d'amyle, on appliquera, lorsqu'ils sont transportés en touries, bouteilles ou cruches, les prescriptions du nº. XV, 1º., alinéa 1.

(2) En ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir nº. XXXV."

XIII. — Le **numéro XX** aura la teneur suivante :

„(1) Le pétrole à l'état brut et rectifié, s'il a un poids spécifique d'au moins 0,780 à une température de 17º,₅ centigrade (Celsius), ou s'il n'émet pas de vapeurs inflammables à une température de moins de 21º du thermomètre centigrade de l'appareil Abel et à une hauteur du baromètre de 760 millimètres rapportée au niveau de la mer (pétrole de test) ;

(2) les huiles préparées avec le goudron de lignite, les huiles de tourbe et de schiste, l'asphalte-naphte et les produits de leur distillation, si ces liquides ont au moins le poids spécifique ci-dessus indiqué (huile solaire, photogène, etc.) ;

(3) les huiles préparées avec le goudron de houille qui, à une température de 17º,₅ centigrade (Celsius), ont un poids spécifique de moins de 1,₀₀ (benzol, toluol, xylol, cumol, etc.), ainsi que l'essence de mirbane (nitrobenzine) ;

(4) les hydro-carbures d'autre provenance qui ont un poids spécifique d'au moins 0,830 à une température de 17º,₅ centigrade (Celsius),

sont soumis aux dispositions suivantes :

1º. ces matières, à moins que des wagons spécialement construits à cet effet (wagons-réservoirs) ne soient employés, ne peuvent être transportées que :

a) dans des tonneaux particulièrement bons et solides,

ou

b) dans des vases en métal étanches et capables de résister,

ou

c) dans des vases en verre ou en grès ; en ce cas toutefois en observant les prescriptions ci-dessous indiquées :

aa) quand plusieurs vases sont réunis en un colis, ils doivent être emballés solidement dans de fortes caisses de bois garnies de paille, de foin, de son, de sciure de bois, de terre d'infusoires ou autres substances meubles ;

bb) quand les vases sont emballés isolément, l'envoi est admis dans des paniers ou cuveaux solides munis de couvercles bien assujettis et de poignées, et garnis d'une quantité suffisante de matières d'emballage; le couvercle, consistant en paille, jonc, roseau ou matières analogues, doit être imprégné de lait d'argile ou de chaux ou d'une autre substance équivalente, mélangé avec du verre soluble. Le poids brut du colis isolé ne doit pas dépasser 60 kilogrammes pour les vases en verre et 75 kilogrammes pour les vases en grès;

2°. les vases qui se détérioreront pendant le transport seront immédiatement déchargés et vendus, avec le contenu qui y sera resté, au mieux des intérêts de l'expéditeur;

3°. le transport n'a lieu que sur des wagons découverts. Si les opérations du passage en douane exigeaient des wagons munis de bâches plombées le transport ne serait pas accepté;

4°. les dispositions du 3°. qui précèdent sont aussi applicables aux tonneaux et autres récipients dans lesquels ces matières ont été transportées. Ces récipients doivent toujours être déclarés comme ayant servi à ce transport;

5°. en ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir n°. XXXV.

6°. il doit être indiqué sur la lettre de voiture que les matières désignées aux alinéas (1) et (2) du présent numéro ont un poids spécifique d'au moins 0,780 ou que le pétrole a la qualité indiquée dans le premier alinéa du présent numéro à l'égard du point d'inflammation. Si cette indication ne se trouve pas dans la lettre de voiture, on appliquera les conditions de transport du n°. XXII (concernant l'essence de pétrole, etc.)."

XIV. — Le **numéro XXI** aura la teneur suivante:

„Le pétrole à l'état brut et rectifié, les huiles préparées avec le goudron de lignite, les huiles de tourbe et de schiste, l'asphalte-naphte et les produits de leur distillation, lorsque ces matières ne tombent pas sous l'application des dispositions du n°. XX et qu'elles ont un poids spécifique inférieur à 0,780 et supérieur à 0,680 à la température de $17°,_5$ centigrade (Celsius);

le pétrole-naphte et les produits de la distillation du pétrole et du pétrole-naphte (benzine, ligroïne, essence pour nettoyage, etc.) ainsi que les solutions de caoutchouc ou de gutta-percha, composées essentiellement de pétrole-naphte, lorsque ces matières ont un poids spécifique supérieur à 0,680 à la température de $17°,_5$ centigrade (Celsius),

sont soumis aux dispositions suivantes:

1°. ces matières, à moins que des wagons spécialement con-

struits à cet effet (wagons-réservoirs) ne soient employés, ne peuvent être transportées que :

a) dans des tonneaux particulièrement bons et solides,

ou

b) dans des vases en métal étanches et capables de résister,

ou

c) dans des vases en verre ou en grès, en ce cas toutefois en observant les prescriptions ci-dessous indiquées :

aa) quand plusieurs vases sont réunis en un colis, ils doivent être emballés solidement dans de fortes caisses de bois garnies de paille, de foin, de son, de sciure de bois, de terre d'infusoires ou autres substances meubles ;

bb) quand les vases sont emballés isolément, l'envoi est admis dans des paniers ou cuveaux solides munis de couvercles bien assujettis et de poignées, et garnis d'une quantité suffisante de matières d'emballage ; le couvercle consistant en paille, jonc, roseau ou matières analogues, doit être imprégné de lait d'argile ou de chaux ou d'une autre substance équivalente, mélangé avec du verre soluble. Le poids brut du colis isolé ne doit pas dépasser 40 kilogrammes ;

2°. les vases qui se détérioreront pendant le transport seront immédiatement déchargés et vendus, avec le contenu qui y sera resté au mieux des intérêts de l'expéditeur ;

3°. le transport n'a lieu que sur des wagons découverts. Si les opérations du passage en douane exigeaient des wagons munis de bâches plombées, le transport ne serait pas accepté ;

4°. les dispositions du 3° qui précèdent sont aussi applicables aux tonneaux et autres récipients dans lesquels ces matières ont été transportées. Ces récipients doivent toujours être déclarés comme ayant servi à ce transport ;

5°. en ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir n°. XXXV ;

6°. au chargement et au déchargement, les paniers ou cuveaux contenant des ballons en verre ne doivent pas être transportés sur des camions, ni portés sur les épaules ou sur le dos, mais seulement par les poignées ;

7°. dans les wagons, les paniers et cuveaux doivent être solidement assujettis et attachés aux parois du wagon. Les colis ne doivent pas être chargés l'un sur l'autre, mais l'un à côté de l'autre et sans superposition ;

8°. chaque colis isolé doit porter sur une étiquette apparente

le mot „inflammable" imprimé sur fond rouge. Les paniers ou cuveaux renfermant des vases en verre ou en grès doivent en outre être munis de l'inscription : „à porter à la main". Les wagons doivent être munis d'une étiquette rouge portant l'inscription : „à manœuvrer avec précaution" ;

9o. il doit être indiqué sur la lettre de voiture que les objets désignés dans le premier alinéa du présent numéro ont un poids spécifique de moins de 0,780 et de plus de 0,680 à une température de 17o,5 centigrade (Celsius). Si cette indication ne se trouve pas dans la lettre de voiture, l'on appliquera les conditions de transport du no. XXII (concernant l'essence de pétrole, etc.)."

XV. — Le **numéro XXII** aura la teneur suivante :

„L'essence de pétrole (gazoline, néoline, etc.) et les autres produits facilement inflammables préparés avec du pétrole-naphte ou du goudron de lignite, lorsque ces matières ont un poids spécifique de 0,680 ou moins à une température de 17o,5 centigrade (Celsius), sont soumis aux conditions suivantes :

1o. ces matières ne peuvent être transportées que :

a) dans des vases en métal étanches et capables de résister,

ou

b) dans des vases en verre ou en grès, en ce cas toutefois en observant les prescriptions ci-dessous indiquées :

aa) quand plusieurs vases sont réunis en un colis, ils doivent être emballés solidement dans de fortes caisses de bois garnies de paille, de foin, de son, de sciure de bois, de terre d'infusoires ou autres substances meubles ;

bb) quand les vases sont emballés isolément, l'envoi est admis dans des paniers ou cuveaux solides munis de couvercles bien assujettis et de poignées, et garnis d'une quantité suffisante de matières d'emballage ; le couvercle consistant en paille, jonc, roseau ou matières analogues, doit être imprégné de lait d'argile ou de chaux ou d'une autre substance équivalente, mélangé avec du verre soluble. Le poids brut du colis isolé ne doit pas dépasser 40 kilogrammes ;

c) dans des wagons-réservoirs parfaitement étanches ;

2o. les vases qui se détérioreront pendant le transport seront immédiatement déchargés et vendus, avec le contenu qui y sera resté, au mieux des intérêts de l'expéditeur ;

3o. le transport n'a lieu que sur des wagons découverts. Si les opérations du passage en douane exigeaient des wagons munis de bâches plombées, le transport ne serait pas accepté ;

4o. les dispositions du 3o. qui précèdent sont aussi applicables

aux récipients dans lesquels ces matières ont été transportées. Ces récipients doivent toujours être déclarés comme ayant servi à ce transport;

5°. en ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir n°. XXXV;

6°. au chargement et au déchargement, les paniers ou cuveaux contenant des ballons en verre ne doivent pas être transportés sur des camions, ni portés sur les épaules ou sur le dos, mais seulement par les poignées;

7°. dans les wagons, les paniers et cuveaux doivent être solidement assujettis et attachés aux parois du wagon. Les colis ne doivent pas être chargés les uns sur les autres, mais l'un à côté de l'autre et sans superposition;

8°. chaque colis isolé doit porter sur une étiquette apparente le mot „inflammable" imprimé sur fond rouge. Les paniers ou cuveaux renfermant des vases en verre ou en grès doivent en outre porter l'inscription: „à porter à la main". Les wagons doivent être munis d'une étiquette rouge portant l'inscription: „à manœuvrer avec précaution";

9°. en outre, les dispositions du n°. XV, 4°. et 5°., sont applicables."

XVI. — Le **numéro XXIII** aura la teneur suivante:

„(1) Le transport d'essence de térébenthine et autres huiles de mauvaise odeur, ainsi que de la pyridine et des produits à base de pyridine, de l'ammoniaque, du poison contre le chizoneure (mélange de savon mou, d'huile phéniquée et d'huile pyrogénée), de la solution de formaldéhyde et de la formaline (désinfectant qui renferme de la formaldéhyde et de l'acide formique), n'est fait que dans des wagons découverts.

(2) Cette disposition s'applique aussi aux tonneaux et aux autres récipients dans lesquels ces matières ont été transportées. Ces récipients doivent toujours être déclarés comme ayant servi à ce transport.

(3) En ce qui concerne l'emballage avec d'autres objets, voir n°. XXXV."

XVII. — Le **numéro XXV** aura la teneur suivante:

„Les substances arsenicales liquides, particulièrement les acides arsénieux, sont soumis aux dispositions spécifiées au n°. XXIV, 1°., et au n°. XV, 1°., 3°. (à l'exception de la disposition du 2°. citée au 3°.), 4°. et 5°."

XVIII. — Le **numéro XXVI** aura la teneur suivante:

„(1) Les autres produits métalliques vénéneux (couleurs et sels à base métallique, etc.), particulièrement les produits mercuriels, tels que sublimé, calomel, précipité blanc et rouge, cinabre; les sels et couleurs à base de cuivre, tels que vert-de-gris, pigments de cuivre verts et bleus; les préparations de plomb, telles que litharge (massicot), minium, sucre de Saturne et autres sels de plomb, céruse et autres couleurs à base de plomb; la poussière de zinc, les cendres de zinc et d'antimoine, ainsi que les cendres de plomb, crasses de plomb, scories de plomb et autres déchets de plomb, ne peuvent être remis au chemin de fer pour le transport que dans des tonneaux ou caisses bien joints, faits de bois sec et solide, les fonds des tonneaux et les caisses étant consolidés au moyen de cercles ou de bandes. Ces cercles ou bandes doivent être tels que, malgré les secousses et chocs inévitables lors du transport, ces matières ne fuient pas par les fentes.

(2) Toutefois, pour le sulfate de cuivre, pour les mélanges de sulfate de cuivre avec la chaux, la soude et autres substances analogues (poudre pour bouillie bordelaise, etc.), il suffit d'un emballage en sacs assez solides pour ne pas laisser tamiser le contenu."

XIX. — Il est ajouté après le numéro XXVI un **numéro XXVIa** ainsi conçu:

„1°. (1) Le cyanure de potassium et le cyanure de sodium à l'état solide doivent être emballés:

a) dans de forts tonneaux de fer à couvercle vissé et munis de cercles de roulement.

ou

b) dans des tonneaux doubles, bien joints, faits de bois sec et solide, consolidés au moyen de cercles ou dans des caisses doubles construites de la même manière et entourées de bandes. Les récipients intérieurs doivent être revêtus d'un tissu serré et constitué de manière que, malgré les secousses et chocs inévitables en cours de route, aucune poussière du contenu ne puisse s'échapper. Les récipients intérieurs en bois peuvent aussi être remplacés par des récipients métalliques soudés. L'emploi de vases en verre ou en grès hermétiquement fermés, au lieu de récipients intérieurs en bois, est admis, à la condition que ces vases soient solidement emballés dans de fortes caisses en bois, remplies de foin, de paille ou d'une autre matière d'emballage analogue.

(2) La réunion en un seul colis de plusieurs vases est également admise, sous observation des conditions stipulées ci-dessus à l'alinéa (1), *b*).

2°. (1) La lessive de cyanure de potassium et la lessive de cyanure de sodium ne sont admises au transport que:

a) dans des vases en fer étanches, munis de bonnes fermetures et emballés dans des caisses en bois ou en métal solides garnies de terre d'infusoires, de sciure de bois ou d'autres substances meubles,

ou

b) dans des wagons-réservoirs spécialement aménagés pour ce transport. Les réservoirs doivent être à double paroi et d'une étanchéité parfaite; aucune ouverture (robinets, soupapes, etc.) ne doit se trouver à leur partie inférieure. Les ouvertures que portent les réservoirs doivent être rendues étanches, fermées et protégées par des chapes métalliques vissées.

(2) Le chargement et le déchargement de colis renfermant les lessives, ainsi que le remplissage et la vidange des réservoirs incombent à l'expéditeur et au destinataire. Il ne sera pas donné suite à la demande qui serait adressée au chemin de fer en vue d'obtenir le concours de ses agents pour l'accomplissement de l'une ou de l'autre de ces opérations.

(3) Le poids brut d'un colis renfermant des lessives ne doit pas dépasser 75 kilogrammes. Le transport n'est permis qu'en wagons découverts.

3°. Prescriptions communes aux 1°. et 2°.:

a) Les colis et les wagons-réservoirs doivent porter en caractères nets, bien apparents et durables, la mention „Poison", ainsi que l'indication du contenu („cyanure de potassium", „cyanure de sodium", „lessive de cyanure de potassium", etc.).

b) Les colis ne peuvent être emballés avec des acides, des acétates, des denrées et boissons alimentaires, des médicaments ou articles analogues. Dans les trains, les wagons-réservoirs doivent être séparés, par un véhicule au moins, des wagons chargés d'acides liquides.

4°. Les prescriptions édictées aux 1°, 2° et 3° sont applicables également par analogie aux vases et wagons-réservoirs ayant servi au transport du cyanure de potassium et du cyanure de sodium. Les vases de cette espèce doivent toujours être déclarés comme ayant servi à ce transport."

XX. — Il est ajouté à la fin du **numéro XXIX** un nouvel alinéa (4) ainsi conçu:

„(4) Le charbon de bois entier (non moulu) n'est admis au transport que si la lettre de voiture déclare qu'il est refroidi depuis 48 heures au moins."

XXI. — Il est ajouté après le numéro XXIX un **numéro XXIXa** ainsi conçu:

„Le noir minéral n'est admis au transport que s'il est emballé dans des caisses en bois ou dans des tonneaux fortement cloués, hermétiquement fermés et entièrement remplis.

XXII. — Le **numéro XXXI** aura la teneur suivante:

„(1) La laine, les poils, la laine artificielle, le coton, la soie, le lin, le chanvre, le jute, à l'état brut, sous forme de déchets provenant de la filature ou du tissage, à l'état de chiffons ou d'étoupes; les cordages, les courroies de coton et de chanvre, les cordelettes et ficelles diverses [pour la laine ayant servi au nettoyage, voir alinéa (3)] ne doivent être transportés, s'ils sont imprégnés de graisse et de vernis, que dans des wagons couverts, ou dans des wagons découverts munis de bâches. Sous réserve des dispositions de l'alinéa (4), ces objets ne peuvent être remis au transport qu'à l'état sec, et les déchets provenant de la filature ou du tissage ne doivent pas être pressés en balles.

(2) La lettre de voiture doit indiquer si lesdits objets ne sont pas imprégnés de graisse ou de vernis; en cas de non-indication, ils seront considérés comme imprégnés de graisse ou de vernis.

(3) La laine ayant servi au nettoyage n'est admise au transport que dans des fûts, caisses ou autres récipients solides et hermétiquement fermés.

(4) Les chiffons gras ou imprégnés de vernis sont admis au transport même mouillés ou humides, lorsqu'ils sont emballés dans les conditions indiquées à l'alinéa (3)."

XXIII. — Le **numéro XXXII** aura la teneur suivante:

„Les déchets d'animaux sujets à putréfaction, tels que les peaux fraîches non salées, les graisses, les tendons, les os, les cornes, les onglons ou sabots, les retailles de peaux fraîches servant à fabriquer la colle, non chaulées, ainsi que tous autres objets nauséabonds et répugnants, à l'exception toutefois de ceux qui sont mentionnés aux nos. LII et LIII, sont acceptés aux conditions suivantes:

1o. les os suffisamment nettoyés et séchés, le suif comprimé, les cornes sans l'appendice corné de l'os frontal à l'état sec, les onglons, c'est-à-dire les sabots des ruminants et des porcs, sans os ni matières molles, sont admis au transport par expéditions partielles, lorsqu'ils sont remis emballés dans des sacs solides;

2o. les expéditions partielles des objets de cette catégorie, non dénommés ci-dessus au 1o., ne sont admises qu'emballés dans des tonneaux, cuveaux ou caisses solides et hermétiquement clos. Toutefois, les expéditions partielles de peaux fraîches non salées sont, pendant les mois de novembre, décembre, janvier et février,

admises aussi dans des sacs solidement fermés, en bon état, d'un tissu fort et épais à la condition que les sacs soient passés à l'acide phénique pour que la mauvaise odeur du contenu ne puisse se faire sentir. Les lettres de voiture doivent indiquer la dénomination exacte des objets emballés dans les tonneaux, cuveaux, caisses ou sacs. Le transport ne pourra avoir lieu que dans des wagons découverts;

3o. les tendons frais, les retailles de peaux fraîches servant à la fabrication de la colle, non chaulées, ainsi que les déchets de ces deux sortes de matières; en outre les peaux fraîches non salées et les os non nettoyés, garnis encore de fibres musculaires et de peau, remis par wagons complets, ne peuvent être transportés qu'aux conditions suivantes:

a) du 1er mars au 31 octobre, ces matières doivent être emballées dans des sacs solides en bon état. Ces sacs devront être passés à l'acide phénique, de telle sorte que l'odeur méphitique des matières qu'ils contiennent ne puisse se faire sentir. Tout envoi de ce genre doit être recouvert d'une bâche en tissu très fort (appelé toile à houblon) imprégné d'une solution d'acide phénique. Cette bâche doit elle-même être entièrement recouverte d'une grande bâche imperméable, non goudronnée. Les bâches doivent être fournies par l'expéditeur;

b) pendant les mois de novembre, décembre, janvier et février, l'emballage en sacs n'est pas nécessaire. Cependant, les envois doivent être couverts également d'une bâche en tissu très fort (toile à houblon) et cette bâche doit être elle-même recouverte d'une grande bâche imperméable, non goudronnée. La première bâche doit au besoin être passée à l'acide phénique, de telle sorte qu'aucune odeur méphitique ne puisse se faire sentir. Les bâches doivent être fournies par l'expéditeur;

c) si l'acide phénique ne suffit pas pour empêcher les odeurs méphitiques, les envois doivent être emballés dans des tonneaux ou cuveaux solides et bien clos, de telle sorte que l'odeur du contenu du récipient ne puisse se faire sentir;

4o. Les résidus secs ou comprimés à l'état humide, provenant de la fabrication de la colle de peau (résidus calcaires, résidus du chaulage des retailles de peau, ou résidus utilisés comme engrais) doivent être recouverts entièrement de deux grandes bâches superposées imperméables et non goudronnées. La bâche inférieure doit être passée à l'acide phénique dilué, de telle sorte qu'aucune odeur méphitique ne puisse se faire sentir. Entre les bâches, qui doivent être fournies par l'expéditeur, il sera répandu une couche de chaux sèche, éteinte, de poussière de tourbe ou de tan ayant déjà servi.

Les résidus de cette nature, non comprimés et à l'état humide, doivent être emballés dans des tonneaux ou cuveaux solides et bien clos, de telle sorte que l'odeur du contenu du récipient ne puisse se faire sentir;

5o. le transport par charge complète des matières non dénommées aux 3o. et 4o. ci-dessus, mais analogues à celles qui y sont indiquées, doit être effectué par wagons découverts munis de bâches. L'expéditeur doit fournir les bâches;

6o. le chemin de fer peut se faire payer d'avance le prix de transport;

7o. les sacs, récipients et bâches dans lesquels et sous lesquelles des matières de ce genre ont été transportées, ne sont admis au transport que sous condition d'avoir été absolument désinfectés par l'acide phénique;

8o. les frais de désinfection, s'il y a lieu, sont à la charge de l'expéditeur ou du destinataire;

9o. les peaux sèches ne sont admises que si elles sont remises en paquets et ficelées."

XXIV. — La référence au numéro VIIIa, qui, figure deux fois au **numéro XXXV,** sera supprimée.

XXV. — **Le numéro XL** aura la teneur suivante:

„(1) Le fulmi-coton sous forme d'ouate et le fulmi-coton (coton nitré) pour collodion sont acceptés au transport dans des récipients parfaitement étanches solidement emballés dans de fortes caisses en bois, à la condition qu'ils contiendront au moins 35 % d'eau.

(2) La lettre de voiture doit contenir une déclaration revêtue de la signature de l'expéditeur et de celle d'un chimiste connu du chemin de fer, attestant que la nature de la marchandise et l'emballage sont conformes aux prescriptions ci-dessus énoncées. Les signatures doivent être dûment certifiées.

(3) Les prescriptions de l'alinéa (1) relatives à l'emballage, de même que les prescriptions de l'alinéa (2), sont aussi applicables au fulmi-coton pour collodion qui contient au moins 35 % d'alcool."

XXVI. — Il est ajouté après le numéro XLII un **numéro XLIIa** ainsi conçu:

„Les mèches et amorces explosibles sont soumises aux conditions suivantes:

1o. Elles seront emballées dans des boîtes en carton qui ne

devront pas en contenir plus de 100 à la fois. L'ensemble ne devra pas former une masse explosible de plus de 75 centigrammes. Les paquets ne pourront comprendre plus de 12 rangées de boîtes et chaque rangée plus de 12 boîtes. Ils seront solidement enveloppés dans du papier.

2°. Les paquets doivent être emballés dans des caisses en fer-blanc ou en bois très solide, d'un volume de 1 mètre cube 200 décimètres cubes au maximum, sans adjonction d'autres objets, en ménageant entre les parois de la caisse et son contenu un espace d'au moins 30 millimètres que l'on remplit de copeaux, de paille, d'étoupe ou d'autres matières analogues, de manière à empêcher tout mouvement ou tout déplacement des paquets, même en cas de secousse.

3°. Les caisses doivent porter, d'une manière apparente, l'indication des matières qu'elles contiennent, le nom de l'expéditeur et celui de la fabrique d'origine.

4°. Chaque envoi doit être accompagné d'une déclaration du fabricant et de celle d'un chimiste connu du chemin de fer, attestant que les prescriptions énumérées ci-dessus aux 1°., 2°. et 3°. ont été observées."

XXVII. — Il est ajouté au **numéro XLIV** un chiffre 5°. ainsi conçu :

„5°. Les gaz liquéfiés peuvent également être transportés en petites quantités, dans des tubes de verre solidement fondus, savoir l'acide carbonique et le protoxyde d'azote jusqu'à 3 grammes au maximum, l'ammoniaque et le chlore jusqu'à 20 grammes au maximum, l'acide sulfureux anhydre et l'oxychlorure de carbone (phosgène) jusqu'à 100 grammes au maximum, aux conditions ci-après : Les tubes de verre ne doivent être remplis qu'à moitié pour l'acide carbonique et le protoxyde d'azote, qu'aux deux tiers pour l'ammoniaque et le chlore et qu'aux trois quarts pour l'acide sulfureux et l'oxychlorure de carbone (phosgène). Chaque tube de verre doit être placé dans une capsule en fer-blanc remplie de terre d'infusoires et emballée dans une caisse en bois solide. Il est permis d'emballer plusieurs capsules de fer-blanc dans une même caisse, mais les tubes contenant de l'ammoniaque ne doivent pas être placés dans une même caisse avec des tubes contenant du chlore.

L'acide carbonique liquéfié peut encore être transporté en récipients métalliques (sodor, sparklets) contenant 25 grammes au plus de liquide. L'acide carbonique doit être pur de tout résidu d'air. Les récipients doivent être chargés au maximum de 1 gramme de liquide pour 1 centimètre cube 340 millimètres cubes de capacité."

XXVIII. — Il est ajouté après le numéro XLIV un **numéro XLIVa** ainsi conçu :

„(1) L'air liquide est admis au transport dans des bouteilles en verre à double paroi, empêchant la conductibilité et le rayonnement de la chaleur, entourées de feutre et fermées par un bouchon de feutre permettant l'échappement des gaz sans produire à l'intérieur une forte pression, mais empêchant l'écoulement du liquide. Ce bouchon de feutre doit être fixé de manière que la bouteille ne puisse se déboucher si elle perd l'équilibre ou est renversée. Chaque bouteille ou plusieurs bouteilles réunies doivent être protégées contre les chocs par une corbeille en fil de fer ou un autre récipient analogue reposant d'aplomb sur le sol. Le transport de ces corbeilles ou récipients doit être effectué soit dans des coffres métalliques ouverts en haut, ou garantis à leur partie supérieure par un treillis en fil de fer, un couvercle perforé ou tout autre mode de protection analogue, soit dans des caisses en bois, portant les inscriptions „Air liquide", „Haut", „Bas", „Très fragile". Ces récipients ne renfermeront aucune matière d'emballage facilement inflammable, telle que : sciure de bois, tontisse ligneuse, tourbe, paille, foin. Les coffres et les caisses doivent être complètement étanches dans la partie inférieure jusqu'à une hauteur suffisante pour que, en cas de rupture des bouteilles, le liquide ne puisse se répandre à l'extérieur. Les coffres et les caisses doivent être placés dans les wagons de manière à ne pouvoir ni tomber ni se renverser, et de telle sorte que les bouteilles restent debout et ne puissent pas être endommagées par d'autres colis. Aucune matière facilement inflammable en petits morceaux ou à l'état liquide ne doit être chargée à proximité immédiate de l'air liquide.

(2) Au lieu de bouteilles en verre à double paroi, entourées de feutre, on peut employer d'autres recipients, à la condition toutefois de les protéger contre l'échauffement, de manière qu'ils ne puissent se couvrir de rosée ni de givre. Si ces récipients sont assez résistants et se tiennent d'aplomb, ils n'ont pas besoin d'être entourés de corbeilles en fil de fer ou d'autres moyens de protection. Sont applicables du reste par analogie les dispositions de l'alinéa (1)."

XXIX. — Il est ajouté après le numéro XLIVa un **numéro XLIVb** ainsi conçu :

„L'acide carbonique sous forme de gaz et le protocarbure d'hydrogène (gaz de marais) ne sont acceptés au transport que si leur pression ne dépasse pas 20 atmosphères et s'ils sont renfermés dans des récipients de fer soudé, de fer fondu ou d'acier fondu, ayant, dans les quatre dernières années avant la remise au trans-

port, supporté à l'épreuve officielle, sans avoir subi une déformation persistante, une pression égale à 1½ fois au moins celle que produit l'acide carbonique ou le protocarbure d'hydrogène au moment de la remise au chemin de fer. Chaque récipient doit être pourvu d'une ouverture permettant de voir l'intérieur, d'une soupape de sûreté, d'un robinet, d'une soupape permettant de le remplir ou de le vider, ainsi que d'un manomètre. L'épreuve officielle doit être renouvelée tous les quatre ans. Le récipient doit porter, d'une manière apparente, l'indication de la date et du résultat de la dernière épreuve. L'expéditeur doit déclarer dans la lettre de voiture que, même dans le cas où la température s'élèverait jusqu'à 40° centigrade (Celsius), la pression de l'acide carbonique ou du protocarbure d'hydrogène expédié ne dépassera pas 20 atmosphères. La station de départ doit vérifier si les prescriptions ci-dessus énoncées ont été observées. Elle comparera notamment l'élévation du manomètre avec le résultat de la dernière épreuve officielle inscrite sur les récipients, afin de s'assurer que la résistance desdits récipients est suffisante."

XXX. — **Le numéro XLVI** aura la teneur suivante:

„Le chlorure de méthyle et le chlorure d'éthyle ne peuvent être transportés que dans des récipients en métal solides, parfaitement étanches, hermétiquement fermés, et chargés sur des wagons découverts. Pendant les mois d'avril à octobre inclusivement, les envois doivent être recouverts de bâches fournies par l'expéditeur, à moins que les récipients ne soient renfermés dans des caisses en bois."

XXXI. — **Le numéro XLVII** aura la teneur suivante:

„Le trichlorure de phosphore, l'oxychlorure de phosphore et le chlorure d'acétyle ne sont admis que s'ils sont présentés au transport:

1°. dans des récipients de fer forgé, de fer fondu, d'acier fondu, de plomb ou de cuivre, absolument étanches et hermétiquement clos,

ou

2°. dans des récipients en verre; en ce dernier cas, les prescriptions suivantes doivent être observées:

a) l'expédition ne peut avoir lieu qu'en bouteilles de verre solide, bouchées à l'émeri. Les bouchons de verre doivent être enduits de paraffine, et pour protéger cet enduit, le goulot des bouteilles doit être recouvert d'une enveloppe en parchemin;

b) les bouteilles dont le contenu pèse plus de 2 kilogrammes doivent être placées dans des récipients en métal pourvus de

poignées; un espace vide de 30 millimètres doit exister entre les bouteilles et les parois des récipients; les espaces vides doivent être soigneusement comblés avec de la terre d'infusoires, de façon qu'aucun mouvement des bouteilles ne puisse se produire;

c) les bouteilles contenant 2 kilogrammes au plus doivent être admises au transport dans des caisses en bois solides, pourvues de poignées et divisées intérieurement en autant de compartiments qu'il y aura de bouteilles à expédier. Chaque caisse ne peut renfermer plus de quatre bouteilles. Celles-ci doivent être placées de telle sorte qu'il subsiste un espace vide de 30 millimètres entre elles et les parois de la caisse; cet espace vide sera soigneusement comblé avec de la terre d'infusoires, de façon qu'aucun mouvement des bouteilles ne puisse se produire. On peut employer dans l'emballage des bouteilles de chlorure d'acétyle (*b* et *c*) de la sciure de bois au lieu de terre d'infusoires;

d) le couvercle des récipients dont il est parlé en *b*) et *c*) doit porter, à côté de la mention du contenu, les signes convenus pour le transport du verre."

XXXII. — Il est ajouté après le numéro XLVIII un **numéro XLVIIIa** ainsi conçu:

„Le sodium et le potassium doivent être remis au transport dans des récipients en fer-blanc solides, à couvercles soudés, ou dans des bouteilles en verre, solides, hermétiquement bouchées, qui doivent être complètement secs ou remplis avec du pétrole. Les bouteilles en verre doivent être placées dans de la terre d'infusoires ou de la sciure de bois. Les récipients en fer-blanc ou les bouteilles doivent être emballés dans des caisses en bois. Lorsqu'il est fait usage de bouteilles, ces caisses doivent être revêtues intérieurement d'une enveloppe de tôle à couvercle bien soudé."

XXXIII. — Il est ajouté après le numéro XLIX un **numéro XLIXa** ainsi conçu:

„Le peroxyde de sodium et le bioxyde de barium (oxylithe) doivent être remis au transport dans des récipients en fer-blanc solides, complètement étanches, emballés dans une forte caisse en bois revêtue intérieurement d'une caisse de tôle à couvercle soudé."

XXXIV. — Il est ajouté après le numéro XLIXa un **numéro XLIXb** ainsi conçu:

„Le carbure de calcium doit être emballé dans des récipients en fer étanches et suffisamment résistants. Ces récipients ne doivent renfermer aucune autre matière. Le transport ne peut être effectué que dans des wagons couverts."

XXXV. — Le numéro L aura la teneur suivante:

„Les préparations telles que les vernis et les siccatifs, formées d'un mélange d'essence de térébenthine, d'alcool, de pétrole-naphte ou d'autres liquides facilement inflammables avec des résines, sont soumises aux prescriptions suivantes:

1°. Lorsque ces préparations sont expédiées en touries, bouteilles ou cruchons, les récipients doivent être fermés hermétiquement et bien emballés dans des caisses ou des paniers munis les uns et les autres de poignées solides et commodes.
Si les récipients sont en métal, en bois ou en caoutchouc, ils doivent être parfaitement étanches et hermétiquement clos.

2°. Les préparations composées d'essence de térébenthine ou de pétrole-naphte et de résine, qui répandent une mauvaise odeur, ne peuvent être transportées que sur des wagons découverts.

3°. En ce qui concerne l'emballage avec d'autres marchandises, voir n°. XXXV."

XXXVI. — Il est ajouté après le numéro L un **numéro La** ainsi conçu:

„(1) La limaille de fer ou d'acier grasse (provenant des tours ou des machines à forer, etc.) et les résidus de la réduction du nitrobenzol des fabriques d'aniline qui ne sont pas présentés au transport dans des récipients en forte tôle et hermétiquement fermés, ne peuvent être transportés que dans des wagons en fer, munis de couvercles ou revêtus de bâches.

(2) La lettre de voiture doit indiquer si la limaille de fer ou d'acier est grasse ou non; en cas de non-indication, elle sera considérée comme grasse."

XXXVII. — Le **numéro LI** aura la teneur suivante:

„(1) Le papier graissé ou huilé et les fuseaux faits de ce papier ne peuvent être expédiés qu'en wagons couverts ou en wagons découverts revêtus de bâches.

(2) La lettre de voiture accompagnant les envois de fuseaux de cette nature doit contenir une déclaration de l'expéditeur certifiant qu'ils ont été chauffés après avoir été imbibés d'huile et ensuite refroidis complètement dans l'eau.

XXXVIII. — Le **numéro LIII** aura la teneur suivante:

„(1) Les caillettes de veau fraîches ne sont admises au transport que dans des récipients étanches et aux conditions suivantes:

1°. elles doivent être débarrassées de tout reste d'aliments et salées de telle sorte qu'il soit employé de 15 à 20 grammes de sel de cuisine par caillette;

2°. une couche de sel d'environ un centimètre d'épaisseur doit être répandue, en outre, au fond des récipients servant d'emballage, ainsi que sur la couche supérieure des caillettes;

3°. la lettre de voiture doit contenir une déclaration de l'expéditeur spécifiant que les prescriptions des 1°. et 2°. ont été observées;

4°. le chemin de fer peut exiger le paiement du prix de transport au moment de la remise à l'expédition;

5°. les frais de désinfection éventuelle du wagon sont à la charge de l'expéditeur ou du destinataire.

(2) Pendant les mois d'octobre, novembre, décembre, janvier, février et mars, les caillettes de veau fraîches non salées, débarrassées de tout reste d'aliments, sont admises aussi au transport dans des tonneaux ou cuveaux bien clos, et aux conditions énumérées aux 4°. et 5°. ci-dessus. Les couvercles de ces récipients doivent être fixés au moyen d'une bande de fer."

XXXIX. — La **Disposition finale** est supprimée.

Annexe 2.

Il est apporté au **formulaire de la lettre de voiture** les modifications ci-après:

Le mot „propriétaire" sera remplacé par les mots „marques de propriété (1), et dans la remarque (1), les mots „et les marques de propriété" seront intercalés entre les mots „numéros" et „sur la présente".

De plus, la colonne „N^os." devra être élargie et les deux colonnes „capacité de chargement" et „surface de plancher" seront réunies en une seule.

Dans le formulaire II de la lettre de voiture concernant la grande vitesse, il sera ajouté aux mots „papier blanc, avec bande rouge" les mots suivants „d'au moins 1 centimètre de largeur", sans modification des mots ultérieurs.

Annexe 4.

Le formulaire de la Disposition ultérieure est modifié comme il est indiqué ci-après:

Disposition ultérieure.

. . .. le . . .. 19...

„La gare de ..... du chemin de fer de ..... est priée, en ce qui concerne l'expédition ci-après spécifiée, remise au transport avec la lettre de voiture du ..... 19... à l'adresse de M. ..... à .....

Marques et numéros	Nombre	Nature de l'emballage	Désignation de la marchandise	Poids en kilogr.

1°. de la retourner à la station de départ à M. .....;

2°. de la retenir en cours de route et de la livrer à M. ..... à la station de ..... du chemin de fer de .....;

3°. de la livrer à M. ..... à ..... gare du chemin de fer de .....;

4°. de la livrer seulement contre paiement du montant du remboursement, soit [redacted] (en toutes lettres);

5°. de ne pas la livrer contre paiement du remboursement indiqué dans la lettre de voiture, mais d'un remboursement de [redacted] (en toutes lettres);

6°. de la livrer sans recouvrer le montant du remboursement.

7°. de la livrer franco."

(Signature).

„*Observation.* — On rayera la disposition qui ne convient pas à chaque cas particulier."

Article 4.

La présente Convention additionnelle aura la même *durée et vigueur* que la Convention du 14 octobre 1890 dont elle devient partie intégrante. Elle sera ratifiée et le dépôt des ratifications aura lieu aussitôt que faire se pourra, dans la forme adoptée pour la Convention elle-même et les actes additionnels à ladite Convention. Elle entrera en vigueur trois mois après ce dépôt.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention additionnelle, et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à Berne, en onze exemplaires, le 19 septembre 1906.

Pour l'Allemagne:
(*L. S.*) v. Bülow.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:
(*L. S.*) Baron Heidler-Egeregg,
Ministre d'Autriche-Hongrie à Berne.

Pour la Belgique:
(*L. S.*) M. Michotte de Welle.

Pour le Danemark:
(*L. S.*) H. Vedel.

Pour la France:
(*L. S.*) Révoil.

Pour l'Italie:
(*L. S.*) Magliano.

Pour le Luxembourg:
(*L. S.*) Rechteren.

Pour les Pays-Bas:
(*L. S.*) Rechteren.

Pour la Roumanie:
(*L. S.*) Miclesco.

Pour la Russie:
(*L. S.*) Basile Bacheracht.

Pour la Suisse:
(*L. S.*) Zemp.

PROCÈS-VERBAL de signature.

Les soussignés Plénipotentiaires des Etats qui ont signé la Convention internationale du 14 octobre 1890, sur le transport de marchandises par chemins de fer, ou qui y ont adhéré, se sont réunis aujourd'hui le 19 septembre 1906, au Palais fédéral, pour procéder à la signature de la deuxième Convention additionnelle audit Acte international dont les termes ont été arrêtés entre leurs Gouvernements respectifs.

Après avoir collationné les instruments diplomatiques de ladite Convention additionnelle qui ont été préparés en nombre égal à celui des Etats contractants, ils ont constaté que ces actes étaient en bonne et due forme et y ont apposé leurs signatures et leurs cachets.

Un texte allemand est annexé au présent procès-verbal, et il est entendu que ce texte aura la même valeur que le texte français en tant qu'il s'agit de transports par chemins de fer intéressant un pays où l'allemand est employé exclusivement ou à côté d'autres langues comme langue d'affaires.

La Conférence de revision de juillet 1905 avait inscrit les articles bois, lin, chanvre, engrais, terre et charbon de terre, au nombre des marchandises dénommées spécialement au § 8 des Dispositions réglementaires pour l'exécution de la Convention internationale. A la demande du Gouvernement autrichien et du Gouvernement hongrois, motivée comme suit, les articles précités ont été laissés de côté dans la Convention additionnelle:

„Les classifications de marchandises des divers Etats contractants embrassent sous les dénominations de bois, engrais, terre, les articles les plus divers, voire même parfois les objets mi-fabriqués, lesquels, en raison de leur nature particulière, diffèrent tellement les uns des autres qu'il serait certainement injuste d'appliquer à toutes ces marchandises un pourcentage supérieur pour la tolérance de déchet de route.

De plus, les classifications de marchandises des divers Etats diffèrent aussi entre elles sur des points essentiels en ce qui concerne les articles compris sous les dénominations génériques dont il s'agit, de sorte qu'il se produirait sans doute des divergences

de vues relativement à la portée de la disposition proposée et que les articles en question ne seraient probablement pas traités de la même manière dans les divers Etats contractants.

Mais, même abstraction faite de ces considérations, l'extension proposée de la restriction de responsabilité des chemins de fer en ce qui concerne le déchet de route, en vertu de la Convention internationale, article 32, alinéa (1), ne se justifierait que si les articles visés subissaient en règle générale un déchet de poids allant jusqu'à 2 %, en raison de leur nature particulière, et non pas seulement à la suite de circonstances extraordinaires.

Or, l'enquête approfondie qui a été faite à ce sujet a permis de constater que cette présomption ne saurait être admise d'une manière générale non seulement pour les bois, les engrais et la terre, mais aussi pour le lin, le chanvre et le charbon de terre, et que, par conséquent, une élévation de la tolérance normale pour déchet de route régulier, en raison de la nature particulière des articles précités, ne se justifiait pas.

Et, pour ceux de ces articles — comme certaines espèces d'engrais et de terre par exemple — qui sont en fait remis habituellement au transport à l'état humide, une mesure dans le sens de la décision dont il est fait mention plus haut paraît superflue, attendu que, pour les marchandises de cette nature transportées à l'état humide, la tolérance normale pour déchet de route régulier est déjà fixée à 2 %, aux termes du § 8, alinéa (1) des Dispositions réglementaires pour l'exécution de la Convention internationale sur le transport de marchandises par chemins de fer."

Fait à Berne, en onze exemplaires, le 19 septembre 1906.

Pour l'Allemagne:
v. Bülow.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:
Baron Heidler-Egeregg,
Ministre d'Autriche-Hongrie à Berne.

Pour la Belgique:
M. Michotte de Welle.

Pour le Danemark:
H. Vedel.

Pour la France:
Révoil.

Pour l'Italie :
MAGLIANO.

Pour le Luxembourg :
RECHTEREN.

Pour les Pays-Bas :
RECHTEREN.

Pour la Roumanie :
MICLESCO.

Pour la Russie :
Basile BACHERACHT.

Pour la Suisse :
ZEMP.

ANNEXE AU PROCÈS-VERBAL DE SIGNATURE
du 19 septembre 1906.

(DEUTSCHER TEXT.)

ZWEITES ZUSATZÜBEREINKOMMEN zu dem Internationalen Übereinkommen über den Eisenbahnfrachtverkehr vom 14. Oktober 1890.

Seine Majestät der Deutsche Kaiser, König von Preussen, im Namen des Deutschen Reiches, Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Böhmen u. s. w. und Apostolischer König von Ungarn, gleichzeitig im namen Seiner Durchlaucht des Fürsten von Liechtenstein handelnd, Seine Majestät der König der Belgier, Seine Majestät der König von Dänemark, der Präsident der Französischen Republik, Seine Majestät der König von Italien, Seine Königliche Hoheit der Grossherzog von Luxemburg, Ihre Majestät die Königin der Niederlande, Seine Majestät der König von Rumänien, Seine Majestät der Kaiser Aller Reussen und der Schweizerische Bundesrat, für angemessen erachtend, in den Bestimmungen des Internationalen Uebereinkommens über den Eisenbahnfrachtverkehr vom 14. Oktober 1890 und der darauf bezüglichen Zusatzvereinbarung vom 16. Juli 1895, sowie des Zusatzübereinkommens vom 16. Juni 1898, gewisse Abänderungen eintreten zu lassen, haben beschlossen, zu diesem Zwecke ein neues Zusatzübereinkommen abzuschliessen, und zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Seine Majestät der Deutsche Kaiser, König von Preussen:

Seine Exzellenz Herrn Alfred von Bülow, Allerhöchstihren

ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Böhmen etc. und Apostolischer König von Ungarn:

Seine Exzellenz Herrn Carl Freiherr Heidler von Egeregg und Syrgenstein, Allerhöchstihren ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bij der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Seine Majestät der König der Belgier:

Seine Exzellenz Herrn Maurice Michotte de Welle, Allerhöchstihren ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Seine Majestät der König von Dänemark:

Herrn Henrik Vedel, Abteilungschef im Ministerium des Innern.

Der Präsident der Französischen Republik:

Seine Exzellenz Herrn Paul Révoil, Botschafter der Französischen Republik bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Seine Majestät der König von Italien:

Seine Exzellenz Herrn Grafen Roberto Magliano di Villar San Marco, Allerhöchstihren ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Seine Königliche Hoheit der Grossherzog von Luxemburg:

Herrn Graf A. F. L. de Rechteren Limpurg Almelo, Minister-Resident Ihrer Majestät der Königin der Niederlande bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Ihre Majestät die Königin der Niederlande:

Herrn Graf A. F. L. de Rechteren Limpurg Almelo, Allerhöchstihren Minister-Residenten bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Seine Majestät der König von Rumänien:

Herrn Emile Miclesco, Generaldirektor der rumänischen Eisenbahnen.

Seine Majestät der Kaiser von Russland:

Seine Exzellenz Herrn B. von Bacheracht, Allerhöchstihren ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister bei der Schweizerischen Eidgenossenschaft.

Und der Schweizerische Bundesrat:

Herrn Bundesrat Zemp, Vorsteher der Schweizerischen Post- und Eisenbahndepartements.

Welche, nachdem sie einander ihre betreffenden Vollmachten mitgeteilt, die in guter Ordnung befunden wurden, folgende Artikel vereinbart haben:

Artikel 1.

Das **Internationale Uebereinkommen** wird wie folgt abgeändert:

I. — **Artikel 5** erhält folgenden neuen Absatz:

„(5) Die Auflieferung und die Verladung der Güter richten sich nach den für die Versandbahn geltenden gesetzlichen und reglementarischen Bestimmungen."

II. — **Artikel 6.** Absatz (1), lit. *c*, erhält folgende Fassung:

„*c*) Die Bezeichnung der Bestimmungsstation, den Namen und den Wohnort des Empfängers, sowie die etwaige Angabe, dass das Gut bahnlagernd zu stellen ist."

Absatz (1), lit. *h*, erhält folgende Fassung:

„*h*) das genaue Verzeichnis der für die zoll- oder steueramtliche Behandlung oder für die polizeiliche Prüfung nötigen Begleitpapiere und den aus Artikel 10, Absatz (4), sich ergebenden Vorbehalt."

Der Eingang des Absatzes (1), lit. *l*, erhält folgende Fassung:

„*l*) die Angabe des einzuhaltenden Transportweges unter Bezeichnung der Stationen, wo die Zollabfertigung, sowie eine etwa nötige polizeiliche Prüfung stattfinden soll."

Absatz (1), lit. *l*, Ziffer 1, erhält folgende Fassung:

„1. dass die zoll- oder steueramtliche Abfertigung, sowie eine

etwa nötige polizeiliche Prüfung immer in den vom Absender bezeichneten Stationen stattfindet."

Absatz (1), lit. *l*, Ziffer 3, des deutschen Textes erhält folgende Fassung:

„3. dass die Lieferfrist der Ware nicht länger ist, als sie gewesen wäre, wenn die Sendung auf dem im Frachtbriefe bezeichneten Weg befördert worden wäre."

III. — **Artikel 7.** Dem Absatz (5) wird folgende lit. *d* beigefügt:

„*d.*) bei einer während des Transports eingetretenen Gewichtszunahme, welche eine Ueberlastung nicht herbeiführt, insofern der Absender nachweist, dass die Gewichtszunahme auf Witterungseinflüsse zurückzuführen ist."

Ausserdem erhält Artikel 7 folgenden neuen Absatz (6):

„(6) Der Anspruch auf Zahlung oder Rückzahlung von Frachtzuschlägen (§ 3, Absätze (1) bis (5), und § 9, Absatz (2), der Ausführungsbestimmungen) verjährt in einem Jahre, sofern er nicht unter den Parteien durch Anerkenntnis, Vergleich oder gerichtliches Urteil festgestellt ist. Die Verjährung beginnt bei den Ansprüchen auf Zahlung von Frachtzuschlägen mit der Zahlung der Fracht, oder, falls eine Fracht nicht zu zahlen war, mit der Auflieferung der Güter; bei den Ansprüchen auf Rückzahlung von Frachtzuschlägen beginnt sie mit der Zahlung der Zuschläge. Auf die Verjährung finden die Bestimmungen des Artikels 45, Absätze (3) und (4), Anwendung. Die Bestimmung des Artikels 44, Absatz (1), findet keine Anwendung."

IV. — **Artikel 10.** Im französischen Texte des ersten Satzes des Absatzes (3) wird das Wort „ou" durch den Ausdruck „et" ersetzt.

Absatz (5) erhält folgende Fassung:

„(5) Bei der Ankunft des Gutes am Bestimmungsorte steht dem Empfänger das Recht zu, die zoll- und steueramtliche Behandlung zu besorgen, falls nicht im Frachtbriefe etwas anderes festgesetzt ist. Falls diese Behandlung weder durch den Empfänger noch gemäss anderweitiger Festsetzung im Frachtbriefe durch einen Dritten erfolgt, ist die Eisenbahn verpflichtet, sie zu besorgen."

V. — **Artikel 12.** Absatz (1) wird durch folgenden Satz ergänzt:

„Es ist gestattet, auf die Fracht einen beliebigen Teil als Frankatur anzuzahlen."

Absatz (4) erhält folgende Fassung:

„(4) Wurde der Tarif unrichtig angewendet, oder sind Rechnungsfehler bei der Festsetzung der Frachtgelder und Gebühren vorgekommen, so ist das zu wenig Geforderte nachzuzahlen, das zu viel Erhobene zu erstatten und zu diesem Zwecke dem Berechtigten tunlichst bald Nachricht zu geben. Ein derartiger Anspruch ..... usw." (Wie der jetzige Text.)

VI. — **Artikel 13.** In Absatz (1) wird das Wort „Nachname" durch die Worte „Nachname nach Eingang" ersetzt und der zweite Satz weggelassen.

Ausserdem wird folgender Absatz (5) beigefügt:

„(5) Barvorschüsse werden nur nach den für die Versandbahn geltenden Bestimmungen zugelassen."

VII. — **Artikel 15.** Der erste Satz des Absatzes (1) erhält folgende Fassung:

„(1) Der Absender allein hat das Recht, die Verfügung zu treffen, dass das Gut auf der Versandstation zurückgegeben, unterwegs angehalten oder an einen andern als den im Frachtbrief bezeichneten Empfänger am Bestimmungsort oder auf einer Zwischenstation oder auf einer über die Bestimmungsstation hinaus oder seitwärts gelegenen Station abgeliefert oder an die Versandstation zurückgesendet werde."

Im deutschen Text des Absatzes (2) wird statt des Wortes „Duplikatfrachtbriefes" das Wort „Frachtbriefduplikats" gesetzt.

Absatz (5) erhält folgende Fassung:

„(5) Die Eisenbahn darf die Ausführung der im ersten Satze des Absatzes (1) vorgesehenen Verfügungen nur dann verweigern oder verzögern, oder solche Verfügungen in veränderter Weise ausführen, wenn durch deren Befolgung der regelmässige Transportverkehr gestört würde."

VIII. — **Artikel 16.** Im französischen Text des Absatzes (2) wird am Schlusse des ersten Satzes anstatt „pour l'exécution" gesagt „moyennant l'exécution".

IX. — **Artikel 17.** Im französischen Text wird gesetzt: „La réception de la marchandise et de la lettre de voiture oblige"..... (nicht obligent).

X. — **Artikel 18.** Folgender Satz wird am Schlusse des Absatzes (3) hinzugefügt:

„Falls das Gut auf einem andern Wege dem Bestimmungsorte zugeführt wird, ist die Eisenbahn berechtigt, die Zahlung der Mehrgebühren zu fordern."

XI. — **Artikel 24.** Absatz (1) erhält folgende Fassung:

„(1) Bei Ablieferungshindernissen hat die Ablieferungsstation den Absender durch Vermittlung der Versandstation von der Ursache des Hindernisses sofort in Kenntnis su setzen und seine Anweisung einzuholen. Wenn ein Antrag auf Benachrichtigung schon im Frachtbriefe gestellt ist, so muss die Benachrichtigung an den Absender sofort auf telegraphischem Wege geschehen. Das Gut haftet für die Kosten der Benachrichtigung. Verweigert der Empfänger die Annahme des Gutes, so steht dem Absender das volle Verfügungsrecht auch dann zu, wenn er das Frachtbriefduplikat nicht vorweisen kann. In keinem Falle darf das Gut ohne ausdrückliches Einverständnis des Absenders zurückgesandt werden."

XII. — **Artikel 40.** Absatz (4) erhält folgenden Zusatz:

„Ist jedoch der deklarierte Betrag niedriger als die ohne Interesse-Deklaration nach Absatz (2) zu leistende Frachtvergütung, so kann die letztere beansprucht werden."

XIII. — **Artikel 45.** Die Verweisung im Absatze (1) wird in „Artikel 44, Absatz (2), Ziffer 1", abgeändert.

XIV. — **Artikel 59.** Absatz (1) erhält folgende Fassung:

„(1) Wenigstens alle fünf Jahre nach dem Inkrafttreten der auf der letzten Revisionskonferenz beschlossenen Aenderungen wird eine neue Konferenz aus Delegierten der vertragschliessenden Staaten zusammentreten, um die für notwendig erachteten Abänderungen und Verbesserungen des Uebereinkommens in Vorschlag zu bringen."

Artikel 2.

Das **Reglement betreffend Errichtung eines Central-Amtes** wird wie folgt abgeändert:

Artikel 1. Absatz (3) erhält folgende Fassung:

„(3) Die Kosten dieses Amtes, welche bis auf weiteres den jährlichen Betrag von 110 000 Franken nicht übersteigen sollen, werden von jedem Staate im Verhältnisse zu der kilometrischen Länge der von ihm zur Ausführung internationaler Transporte als geeignet bezeichneten Eisenbahnstrecken getragen.

Ausserdem wird dem schweizerischen Post- und Eisenbahndepartement eine einmal zahlbare Summe von 25 000 Franken zur Verfügung gestellt, um mit ihr sowie mit den Zinsen des Kapitals einen Fonds zu bilden, der dazu dienen soll, den Beamten, Angestellten und Unterbeamten des Central-Amtes für der internationalen Eisenbahntransport Unterstützungen oder Entschädigungen für den Fall zu bewilligen, dass sie infolge vorgerückten Alters, durch Unglücksfälle oder Krankheit zur Ausübung ihrer dienstlichen Pflichten dauernd unfähig werden."

Artikel 3.

Die **Ausführungsbestimmungen zum Uebereinkommen** und **deren Anlagen** werden wie folgt geändert:

I. — **Paragraph 1** erhält folgende Fassung:

„(1) Von der Beförderung ausgeschlossen sind, soweit nicht die Bestimmungen der Anlage 1 Anwendung finden:

1. alle der Selbstentzündung oder Explosion unterworfenen Gegenstände, wie:
   a) Nitroglyzerin (Sprengöl), Dynamit,
   b) andere Spreng- und Schiessmittel aller Art,
   c) geladene Schusswaffen,
   d) Knallquecksilber, Knallsilber und Knallgold, sowie die damit hergestellten Präparate,
   e) Feuerwerkskörper,
   f) Pyropapier,
   g) pikrinsaure Salze;
2. ekelerregende oder übelriechende Erzeugnisse.

(2) Bedingungsweise werden zur Beförderung zugelassen:

1. Die in Anlage 1 verzeichneten Gegenstände, unter den daselbst aufgeführten Bedingungen. Ihnen sind besondere, andere Gegenstände nicht umfassende Frachtbriefe beizugeben.

2. Gold- und Silberbarren, Platina, Geld, geldwerte Münzen und Papiere, Dokumente, Edelsteine, echte Perlen, Pretiosen und andere Kostbarkeiten, ferner Kunstgegenstände, wie Gemälde, Statuen, Gegenstände aus Erzguss, Antiquitäten. Zu den Kostbarkeiten sind beispielsweise auch besonders wertvolle Spitzen und besonders wertvolle Stickereien zu rechnen.

Diese Gegenstände werden im internationalen Verkehr auf Grund des internationalen Frachtbriefes, und zwar entweder nach Massgabe von Vereinbarungen zwischen den Regierungen der beteiligten Staaten, oder von Tarifbestimmungen, welche von den dazu ermächtigten Bahnverwaltungen aufgestellt und von

allen zuständigen Aufsichtsbehörden genehmigt sind, zugelassen.

3. Leichen.

Sie werden zum internationalen Transport mit dem internationalen Frachtbrief unter folgenden Bedingungen zugelassen:

a) die Beförderung erfolgt als Eilgut;

b) die Transportgebühren sind bei der Aufgabe zu entrichten;

c) die Leiche muss während der Beförderung von einer dazu beauftragten Person begleitet sein;

d) die Beförderung unterliegt im Gebiete jedes einzelnen Staates den daselbst in polizeilicher Beziehung geltenden Gesetzen und Verordnungen, soweit nicht unter den beteiligten Staaten besondere Abmachungen getroffen sind.

3. Einzelne oder alle Vertragsstaaten können für ihren wechselseitigen Verkehr vereinbaren, dass die nach dem gegenwärtigen Uebereinkommen vom internationalen Verkehr ausgeschlossenen Gegenstände unter gewissen Bedingungen, oder dass die in der Anlage 1 aufgeführten Gegenstände unter leichteren Bedingungen, zur Beförderung zugelassen werden. Solche Vereinbarungen können — erforderlichen Falles unter Vermittlung des Central-Amtes für den internationalen Eisenbahntransport in Bern — auf schriftlichem Wege oder auf einer zu diesem Zweck einzuberufenden fachmännischen Konferenz getroffen werden. Auch die beteiligten Eisenbahnen können durch Tarifbestimmungen, von der Beförderung ausgeschlossene Gegenstände zulassen oder für bedingungsweise zugelassene Gegenstände leichtere Bedingungen zugestehen, wenn

a) die Beförderung der betreffenden Gegenstände oder die hierfür in Aussicht genommenen Bedingungen nach den inneren Reglementen zulässig sind, und

b) die Tarifbestimmungen von allen zuständigen Aufsichtsbehörden genehmigt werden."

II. — **Paragraph 2.** Dem Absatze (1) werden folgende Sätze beigefügt:

„Die roten Streifen auf den Eilgutfrachtbriefen müssen mindestens 1 Centimeter breit sein.

Diese Bestimmung wird indessen erst nach einer Maximalfrist von einem Jahre seit dem Inkrafttreten des abgeänderten Uebereinkommens obligatorisch."

Dem Absatze (4) wird folgender Satz beigefügt:

„Bei Aufgabe von Gütern, welche der Absender zu verladen hat, sind von diesem auch die Nummer und die Eigentumsmerkmale des Wagens an der vorgeschriebenen Stelle einzutragen."

Als neuer Absatz (5) wird eingeschaltet:

„(5) Bei Sendungen nach Orten mit Bahnhöfen verschiedener Bahnverwaltungen oder nach Orten, deren Namensbezeichnung derjenigen anderer Orte gleich oder ähnlich lautet, ist auch die Bezeichnung der Empfangsbahn an der hierfür vorgesehenen Stelle der Frachtbriefspalte einzutragen."

Die bisherigen Absätze (5) bis (9) erhalten die Nummern (6) bis (10).

III. — **Paragraph 3.** Absatz (1) erhält folgende Fassung:

„(1) Wenn die im § 1, Absatz (1), und in der Anlage 1 aufgeführten Gegenstände unter unrichtiger oder ungenauer Deklaration zur Beförderung aufgegeben oder wenn die in Anlage 1 gegebenen Sicherheitsvorschriften bei der Aufgabe ausser Acht gelassen werden, beträgt der Frachtzuschlag 15 Franken für jedes Brutto-Kilogramm des ganzen Versandstückes."

Der erste Satz des Absatzes (4) erhält folgende Fassung:

„(4) Im Falle der Ueberlastung eines vom Absender beladenen Wagens beträgt der Frachtzuschlag das Sechsfache der Fracht von der Aufgabe- bis zur Bestimmungsstation für dasjenige Gewicht, das die im Absatz (5) festgesetzten äussersten Belastungsgrenzen übersteigt."

IV. — **Paragraph 6.** Absatz (4) erhält folgende Fassung:

„(4) Wenn eine Eisenbahn in die Notwendigkeit versetzt ist, von den in diesem Paragraphen, Absatz (3), Ziffer 1 bis 4, für die einzelnen Staaten als fakultativ zulässig bezeichneten Zuschlagfristen Gebrauch zu machen, so soll sie auf dem Frachtbriefe den Tag der Uebergabe an die nachfolgende Bahn mittels Abstempelung vormerken und darauf die Ursache und Dauer der Lieferfrist-Ueberschreitung, welche sie in Anspruch genommen hat, angeben."

Absatz (6) erhält folgende Fassung:

„(6) Dieselben Bestimmungen sind massgebend für die Art und Weise, wie die Uebergabe des Avisbriefes festzustellen ist. Für Güter, welche nicht advisiert und bahnseits nicht zugestellt werden, ist die Lieferfrist gewahrt, wenn das Gut innerhalb derselben auf der Bestimmungsstation zur Abname bereit gestellt ist."

V. — **Paragraph 7.** Als Absatz (2) wird beigefügt:

„(2) Für die Ausstellung der Verfügungen gelten die Vorschriften des § 2, Absätze (2) und (3), über die Ausstellung der Frachtbriefe."

VI. — **Paragraph 8.** Absatz (1) erhält folgende Fassung:

„(1) Der Normalsatz für regelmässigen Gewichtsverlust beträgt zwei Prozent bei flüssigen und feuchten, sowie bei nachstehenden trockenen Gütern:

geraspelte und gemahlene Farbhölzer,
Rinden,
Wurzeln,
Süssholz,
geschnittener Tabak,
Fettwaren,
Seifen und harte Oele,
frische Früchte,
frische Tabaksblätter,
Schafwolle,
Häute,
Felle,
Leder,
getrocknetes und gebackenes Obst,
Tierflechsen,
Hörner und Klauen,
Knochen (ganz und gemahlen),
getrocknete Fische,
Hopfen,
frische Kitte,
Schweinsborsten,
Pferdehaare,
Salz."

VII. — **Paragraph 9.** Absatz (2) erhält folgende Fassung:

„(2) In diesem Falle wird der Frachtzuschlag mit 0,25 Cts. für unteilbare Einheiten von je 10 Franken und 10 Kilometern berechnet.

Der sich ergebende Betrag kann auf volle 5 Cts. aufgerundet werden."

Anlage 1.

I. — **Nummer VI** erhält folgende Fassung:

„(1) Bisheriger Text.

(2) Amorpher (roter) Phosphor ist in dichte, gut verlötete Blechbüchsen, welche in starke Kisten mit Sägespänen eingesetzt sind, zu verpacken. Diese Kisten dürfen nicht mehr als 90 Kilogramm wiegen und müssen äusserlich als „röten Phosphor enthaltend" bezeichnet sein.

(3) Phosphorcalcium wird unter den gleichen Bedingungen zur Beförderung angenommen. Die Aufschrift der Kisten hat zu lauten: „Phosphorcalcium enthaltend".

(4) Mischungen von amorphem Phosphor mit Harzen oder Fetten, deren Schmelzpunkt über 35 Grad Celsius liegt, werden zur Beförderung zugelassen, wenn sie durch Zusammenschmelzen ihrer Bestandteile hergestellt sind. Sie sind entweder in Kisten, die kein Ausstreuen gestatten, zu verpacken oder müssen in ungeladene Geschosse eingegossen sein.

(5) Anderthalbfacher Schwefelphosphor muss in dichte Metallzylinder, die selbst wieder in gut gefügte hölzerne Kisten eingeschlossen werden müssen, verpackt sein."

II. — Absatz (2) der **Nummer VII** erhält folgende Fassung:

„(2) 1. Gebrauchte eisen- oder manganhaltige Gasreinigungsmasse wird — sofern sie nicht in dichte Blechbehälter verpackt zur Aufgabe gelangt — nur in eisernen Wagen zur Beförderung übernommen. Falls diese Wagen nicht mit festschliessenden eisernen Deckeln versehen sind, ist die Ladung mit Wagendecken, welche so präpariert sind, dass sie durch direkte Berührung mit Flammen nicht entzündet werden, vollständig einzudecken. Der Absender und der Empfänger hat das Auf-, beziehungsweise Abladen selbst zu besorgen. Auch hat der Absender auf Verlangen der Bahnverwaltung die Wagendecken selbst zu beschaffen.

2. Wenn die in Ziffer 1 erwähnte Gasreinigungsmasse vollständig oxydiert ist, und dieser Umstand vom Absender im Frachtbriefe ausdrücklich bestätigt wird, wird dieselbe bei Aufgabe als Stückgut in beliebiger Verpackung und bei Aufgabe in Wagenladungen in gewöhnlichen, offen gebauten Wagen ohne Deckenschutz zur Beförderung übernommen."

III. — **Nummer VIIIa** fällt weg.

IV. — **Nummer IX** erhält folgende Fassung:

„(1) Schwefeläther und Lösungen von Nitrozellulose in Schwefeläther (Kollodium), in Methylalkohol, in Aethylalkohol, in Amylalkohol, in Essigäther, in Amylazetat, in Azeton, in Nitrobenzol oder in Gemengen dieser Flüssigkeiten, sowie andere Flüssigkeiten, die Schwefeläther in grösseren Quantitäten enthalten (wie Hoffmannstropfen), werden nur befördert:

entweder

1. in dichten Gefässen aus starkem, gehörig vernietetem oder geschweisstem oder gefalztem Eisenbleche mit höchstens 500 Kilogramm Inhalt,

oder

2. in vollkommen dicht verschlossenen Gefässen aus Metall oder Glas von höchstens 60 Kilogramm Bruttogewicht, deren Verpackung nachstehenden Vorschriften entspricht:

a) Werden mehrere Gefässe in einem Frachtstücke vereinigt, so müssen sie in starke Holzkisten mit Stroh, Heu, Kleie, Sägespänen, Kieselgur oder anderen lockeren Substanzen fest verpackt sein.

b) Bei Einzelverpackung ist die Versendung der Gefässe in soliden, mit einer gut befestigten Schutzdecke, sowie mit Handhaben versehenen und mit hinreichendem Verpackungsmaterial eingefütterten Körben und Kübeln zulässig; die Schutzdecke muss, falls sie aus Stroh, Rohr, Schilf oder ähnlichem Materiale besteht, mith Lehm- oder Kalkmilch oder ähnlichem Stoff unter Zusatz von Wasserglas getränkt sein.

(2) Die Füllung von Blech- oder anderen Metallgefässen darf bei 15 Grad Celsius nicht mehr als neun Zehntel des Rauminhalts der Behälter ausmachen.

(3) Die Beförderung soll in offenen Wagen ohne Decke erfolgen. Auch ist sie zülassig in geschlossenen Wagen, wenn in diesen durch seitliche Oeffnung, Luftklappen oder Jalousien ein solcher Luftzug erzeugt wird, dass entstehende Dämpfe sicher abgeführt werden.

(4) Lösungen von Nitrozellulose in Essigsäure dürfen nur in dichten, gut verschlossenen Ton- oder Glasgefässen in Mengen bis zu 90 Kilogramm Bruttogewicht versandt werden. Für die Verpackung der Gefässe gelten die im Absatz (1), Ziffer 2 *a*) und *b*), gegebenen Vorschriften.

(5) Wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV.

(6) Die Bestimmungen im Absatz (1), Ziffer 2, und im Absatz (5) finden auch auf Zinkäthyl Anwendung, jedoch dürfen brennbare Stoffe zur Verpackung nicht benutzt werden."

V. — **Nummer XI** erhält folgende Fassung:

„(1) Holzgeist in rohem und rektifiziertem Zustand und Azeton werden — sofern sie nicht in besonders dazu gebauten Wagen (Kesselwagen) oder in Fässern zur Aufgabe gelangen — nur in Metall- oder Glasgefässen zur Beförderung zugelassen. Diese Gefässe müssen in der unter Nr. XV, Ziffer 1, vorgeschriebenen Weise verpackt sein.

(2) Wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV."

VI. — **Nummer XV** erhält folgende Fassung:

„Flüssige Mineralsäuren aller Art, insbesondere Schwefelsäure, Vitriolöl, Salzsäure, Salpetersäure (Scheidewasser) mit einem spezifischen Gewichte von weniger als $1{,}_{48}$ [$46{,}_{8}$ Grad Baumé] (wegen hochkonzentrierter Säure vgl. Nr. XVII), sowie Chlorschwefel unterliegen nachstehenden Vorschriften:

„1. Falls diese Stoffe in Ballons, Flaschen oder Kruken verschikt werden, so müssen die Behälter dicht verschlossen, wohl verpackt und in besondere, mit starken Vorrichtungen zum bequemen Handhaben versehene Gefässe oder geflochtene Körbe eingeschlossen sein. Statt geflochtener Körbe können auch Metallkörbe verwendet werden; in diesem Falle muss das Verpackungsmaterial zwischen dem Behälter und dem Metallkorbe so beschaffen sein, dass es den Behälter gegen Bruch sichert und weder durch den Inhalt des Behälters noch durch Funken in Brand geraten kann.

Falls die Stoffe in Metall-, Holz- oder Gummibehältern versendet werden, so müssen die Behälter vollkommen dicht und mit guten Verschlüssen versehen sein.

Bei Salpetersäure muss aus dem Frachtbriefe das spezifische Gewicht bei 15 Grad Celsius zu ersehen sein. Fehlt eine solche Angabe im Frachtbriefe, so wird die Säure als hochkonzentrierte behandelt.

2. Vorbehaltlich der Bestimmungen unter Nr. XXXV müssen diese Stoffe stets getrennt verladen und dürfen namentlich mit andern Chemikalien nicht in einen und denselben Wagen gebracht werden.

3. Die Vorschriften unter Ziffer 1 und 2 gelten auch für die Gefässe, in welchen die genannten Stoffe transportiert worden sind. Derartige Gefässe sind stets als solche zu deklarieren.

4. Das Auf- und Abladen von Sendungen, bei welchen sich auch nur ein Kollo im Gewichte von mehr als 75 Kilogramm befindet, ist vom Absender, beziehungsweise Empfänger zu besorgen.

5. Falls das Abladen und Abholen solcher Sendungen seitens der Empfänger nicht binnen drei Tagen nach der Ankunft auf der Empfangsstation, beziehungsweise nach der Avisierung der Ankunft erfolgt, so ist die Eisenbahnverwaltung berechtigt, die Sendungen unter Beachtung der bezüglichen reglementarischen Bestimmungen in ein Lagerhaus zu bringen oder an einen Spediteur zu übergeben. Sofern dies nicht tunlich ist, kann sie die Sendungen ohne weitere Förmlichkeiten verkaufen."

VII. — Als **Nummer XVa** wird aufgenommen:

„Abfallschwefelsäure aus Nitroglyzerinfabriken wird nur dann zur Beförderung zugelassen, wenn sie nach einer von dem Fabrikanten auf dem Frachtbrief ausgestellten Bescheinigung vollständig denitriert worden ist. Im übrigen finden die Vorschriften unter Nr. XV Anwendung."

VIII. — Als **Nummer XVb** wird aufgenommen:

„Gefüllte elektrische Akkumulatoren werden geladen oder ungeladen unter folgenden Bedingungen befördert:

1. Die Akkumulatoren sind in einem ihrer Grösse angepassten Batteriekasten so zu befestigen, dass die einzelnen Zellen sich nicht darin bewegen können.

2. Der Batteriekasten ist in eine Versandkiste einzusetzen und der Zwischenraum ringsum mit Kieselgur, Sägespänen, Kohlenpulver, Sand oder andern ähnlichen aufsaugenden Stoffen auszufüllen.

3. Die Pole müssen gegen Kurzschluss gesichert sein.

4. Die Kisten müssen mit zwei Handhaben versehen sein und auf den Deckeln deutlich die Aufschriften „Elektrische Akkumulatoren" und „Oben" tragen."

IX. — **Nummer XVI** erhält folgende Fassung:

„(1) Aetzlauge (Aetznatronlauge, Sodalauge, Aetzkalilauge, Pottaschenlauge), ferner Oelsatz (Rückstände von der Oelraffinerie) unterliegen den Vorschriften unter Nr. XV, Ziffer 1, 3 (mit Ausnahme der in Ziffer 3 angezogenen Bestimmung der Ziffer 2), 4 und 5.

Die gleichen Vorschriften finden auch auf Brom, jedoch mit der Massgabe Anwendung, dass seine Beförderung nur in offenen Wagen zu erfolgen hat und dass die damit gefüllten Glasgefässe in festen Holz- oder Metallkisten bis zum Halse in Asche, Sand oder Kieselgur eingebettet werden müssen.

(2) Wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV."

X. — **Nummer XVII** erhält folgende Fassung:

„Auf den Transport von konzentrierter Salpetersäure mit einem spezifischen Gewichte von $1{,}_{48}$ ($46{,}_{8}$ Grad Baumé) und darüber, sowie von roter rauchender Salpetersäure finden die unter Nr. XV gegebenen Vorschriften mit der Massgabe Anwendung, dass die Ballons und Flaschen in den Gefässen mit einem mindestens ihrem Inhalte gleichkommenden Volumen Kieselgur oder anderer geeigneter trockenerdiger Stoffe umgeben sein müssen, es sei denn, dass die Ballons und Flaschen in eiserne

Vollmantelkorbe eingesetzt und durch gut federnde, mit Asbest belegte Schliessen so gehalten werden, dass sie sich in den Körben nich bewegen können. Die eisernen Mäntel müssen so beschaffen sein, dass der Inhalt der Ballons und Flaschen im Falle des Bruches nicht aus der Umschliessung herauslaufen kann."

XI. — **Nummer XVIII** erhält folgende Fassung:

„(1) Wasserfreie Schwefelsäure (Anhydrid, sogen. festes Oleum) darf nur befördert werden:

entweder

1. in gut verlöteten, starken, verzinnten Eisenblechbüchsen,

oder

2. in starken Eisen- oder Kupferflaschen, deren Oeffnungen luftdicht verschlossen, verkittet und überdies mit einer Hülle von Ton versehen sind.

Die Büchsen und Flaschen müssen von einem fein zerteilten anorganischen Stoffe, wie Schlackenwolle, Kieselgur, Asche oder dergleichen, umgeben und in starke Holzkisten fest verpackt sein.

(2) Im übrigen finden die Bestimmungen unter Nr. XV, Ziffer 2 bis 5, Anwendung."

XII. — **Nummer XIX** erhält folgende Fassung:

„(1) Für Firnisse und mit Firnis versetzte Farben, für ätherische und fette Oele, sowie für sämtliche Aetherarten mit Ausnahme von Schwefeläther (vgl. Nr. IX) und von Petroleumäther (vgl. Nr. XXII), für absoluten Alkohol, Weingeist (Spiritus), Sprit und andere unter Nr. XI nicht genannte Spirituosen, sowie für Amylazetat sind, sofern sie in Ballons, Flaschen oder Kruken zur Beförderung gelangen, die Vorschriften unter Nr. XV, Ziffer 1, Absatz 1, massgebend.

(2) Wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV."

XIII. — **Nummer XX** erhält folgende Fassung:

„(1) Petroleum, rohes und gereinigtes, sofern es bei $17,_5$ Grad Celsius ein spezifisches Gewicht von mindestens 0,780 hat, oder bei einem Barometerstande von 760 Millimeter (auf die Meereshöhe reduziert) im Abelschen Apparate nicht unter 21 Grad entzündliche Dämpfe gibt (Testpetroleum);

(2) die aus Braunkohlenteer bereiteten Oele (Torf- und Schieferöle, Asphaltnaphtha und Destillate aus solchen), sofern sie mindestens das vorgenannte spezifische Gewicht haben (Solaröl, Photogen usw.);

(3) Steinkohlenteeröle, die bei 17,5 Grad Celsius ein geringeres spezifisches Gewicht als 1,000 haben (Benzol, Toluol, Xylol, Cumol usw.), sowie Mirbanöl (Nitrobenzol);

(4) Kohlenwasserstoffe anderen Ursprungs, die bei 17,5 Grad Celsius ein spezifisches Gewicht von mindestens 0,830 haben,

unterliegen nachstehenden Bestimmungen:

„1. Diese Gegenstände dürfen, sofern nicht besonders dazu gebaute Wagen (Kesselwagen) zur Verwendung kommen, nur befördert werden:

entweder

a) in besonders guten, dauerhaften Fässern,

oder

b) in dichten und widerstandsfähigen Metallgefässen,

oder

c) in Gefässen aus Glas oder Steinzeug; in diesem Falle jedoch unter Beachtung folgender Vorschriften:

aa) Werden mehrere Gefässe in einem Frachtstück vereinigt, so müssen sie in starke Holzkisten mit Stroh, Heu, Kleie, Sägespänen, Kieselgur oder andern lockeren Stoffen fest verpackt sein;

bb) bei Einzelverpackung ist die Versendung der Gefässe in soliden, mit einer gut befestigten Schutzdecke, sowie mit Handhaben versehenen und mit hinreichendem Verpackungsmaterial eingefütterten Körben und Kübeln zulässig; die Schutzdecke muss, falls sie aus Stroh, Rohr, Schilf oder ähnlichem Material besteht, mit Lehm- oder Kalkmilch oder einem gleichartigen Stoffe unter Zusatz von Wasserglas getränkt sein. Das Bruttogewicht des einzelnen Kollo darf bei Verwendung von Glasgefässen 60 Kilogramm und bei Verwendung von Gefässen aus Steinzeug 75 Kilogramm nicht übersteigen;

2. während des Transports etwa schadhaft gewordene Gefässe werden sofort ausgeladen und mit dem noch vorhandenen Inhalte für Rechnung des Absenders bestmöglich verkauft;

3. die Beförderung geschieht nur auf offenen Wagen. Auf eine Abfertigung im Zollansageverfahren, welche eine feste Bedeckung und Plombierung der Wagendecke erforderlich machen würde, wird die Beförderung nicht übernommen;

4. die Bestimmungen der vorstehenden Ziffer 3 gelten auch für die Fässer und sonstigen Gefässe, in welchen diese Stoffe befördert worden sind. Derartige Gefässe sind stets als solche zu deklarieren;

5. wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV;

6. aus dem Frachtbriefe muss zu ersehen sein, dass die im Absatz (1) und (2) dieser Nummer aufgeführten Gegenstände ein spezifisches Gewicht von mindestens 0,780 haben, oder dass das Petroleum der im Eingang angeführten Bestimmung betreffend den Entflammungspunkt entspricht. Fehlt im Frachtbrief eine solche Angabe, so finden die Beförderungsbedingungen unter Nr. XXII (betreffend Petroleumäther usw.) Anwendung."

XIV. — **Nummer XXI** erhält folgende Fassung:

„Petroleum, rohes und gereinigtes, Braunkohlenteeröle, ferner Torf- und Schieferöle, Asphaltnaphtha, sowie Destillate aus solchen, sofern diese Stoffe nicht unter die Bestimmungen von Nr. XX fallen und bei $17,_5$ Grad Celsius ein spezifisches Gewicht von weniger als 0,780 und mehr als 0,680 haben;

Petroleumnaphtha und Destillate aus Petroleum und Petroleumnaphtha (Benzin, Ligroin usw.), sowie Lösungen von Kautschuk oder Guttapercha, die vorwiegend aus Petroleumnaphtha bestehen, sofern diese Stoffe bei $17,_5$ Grad Celsius ein spezifisches Gewicht von mehr als 0,680 haben,

unterliegen nachstehenden Bestimmungen:

„1. Diese Gegenstände dürfen, sofern nicht besonders dazu gebaute Wagen (Kesselwagen) zur Verwendung kommen, nur befördert werden:

entweder

a) in besonders guten, dauerhaften Fässern,

oder

b) in dichten, widerstandsfähigen Metallgefässen,

oder

c) in Gefässen aus Glas oder Steinzeug; in diesem Falle jedoch unter Beachtung folgender Vorschriften:

aa) werden mehrere Gefässe in einem Frachtstück vereinigt, so müssen sie in starke Holzkisten mit Stroh, Heu, Kleie, Sägespänen, Kieselgur oder andern lockeren Stoffen fest verpackt sein;

bb) bei Einzelverpackung ist die Versendung der Gefässe in soliden, mit einer gut befestigten Schutzdecke, sowie mit Handhaben versehenen und mit hinreichendem Verpackungsmaterial eingefütterten Körben und Kübeln zulässig; die Schutzdecke muss, falls sie aus Stroh, Rohr, Schilf oder ähnlichem Material besteht, mit Lehm- oder Kalkmilch oder einem gleichartigen

Stoffe unter Zusatz von Wasserglas getränkt sein. Das Bruttogewicht des einzelnen Kollo darf 40 Kilogramm nicht übersteigen;

2. während des Transports etwa schadhaft gewordene Gefässe werden sofort ausgeladen und mit dem noch vorhandenen Inhalte für Rechnung des Absenders bestmöglich verkauft;

3. die Beförderung geschieht nur auf offenen Wagen. Auf eine Abfertigung im Zollansageverfahren, welche eine feste Bedeckung und Plombierung der Wagendecke erforderlich machen würde, wird die Beförderung nicht übernommen;

4. die Bestimmungen der vorstehenden Ziffer 3 gelten auch für die Fässer und sonstigen Gefässe, in welchen diese Stoffe befördert worden sind. Derartige Gefässe sind stets als solche zu deklarieren;

5. wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV;

6. bei der Verladung und Entladung dürfen die Körbe oder Kübel mit Glasballons nicht auf Karren gefahren, noch auf der Schulter oder auf dem Rücken, sondern nur an den an den genannten Behältern angebrachten Handhaben getragen werden;

7. die Körbe und die Kübel sind im Eisenbahnwagen sicher zu lagern und entsprechend zu befestigen. Die Verladung darf nicht übereinander, sondern nur in einer einfachen Schicht nebeneinander erfolgen;

8. jedes einzelne Kollo ist mit einer deutlichen, auf rotem Grunde gedruckten Aufschrift „Feuergefährlich" zu versehen. Körbe oder Kübel mit Gefässen aus Glas oder Steinzeug haben ausserdem noch die Aufschrift „Mit der Hand zu tragen" zu erhalten. An den Wagen ist ein roter Zettel mit der Aufschrift „Vorsichtig rangieren" anzubringen;

9. aus dem Frachtbriefe muss zu ersehen sein, dass die im Absatz 1 dieser Nummer aufgeführten Gegenstände bei $17,_5$ Grad Celsius ein spezifisches Gewicht von weniger als 0,780 und mehr als 0,680 haben. Fehlt im Frachtbrief eine solche Angabe, so finden die Beförderungsbedingungen unter XXII (betreffend Petroleumäther usw.) Anwendung."

XV. — **Nummer XXII** erhält folgende Fassung:

„Petroleumäther (Gasolin, Neolin, usw.) und ähnliche, aus Petroleumnaphtha oder Braunkohlenteer bereitete, leichtentzündliche Produkte, sofern diese Stoffe bei $17,_5$ Grad Celsius ein spezifisches Gewicht von 0,680 oder weniger haben, unterliegen nachstehenden Bestimmungen:

1. diese Gegenstände dürfen nur befördert werden:

entweder

a) in dichten und widerstandsfähigen Metallgefässen,

oder

b) in Gefässen aus Glas oder Steinzeug; in diesem Falle jedoch unter Beachtung folgender Vorschriften:

aa) werden mehrere Gefässe in einem Frachtstück vereinigt, so müssen sie in starke Holzkisten mit Stroh, Heu, Kleie, Sägespänen, Kieselgur oder andern lockeren Substanzen fest verpackt sein;

bb) bei Einzelverpackung ist die Versendung der Gefässe in soliden, mit einer gut befestigten Schutzdecke, sowie mit Handhaben versehenen und mit hinreichendem Verpackungsmaterial eingefütterten Körben oder Kübeln zulässig; die Schutzdecke muss, falls sie aus Stroh, Rohr, Schilf oder ähnlichem Material besteht, mit Lehm- oder Kalkmilch oder einem gleichartigen Stoffe unter Zusatz von Wasserglas getränkt sein. Das Bruttogewicht des einzelnen Kollo darf 40 Kilogramm nicht übersteigen;

c) in luftdicht verschlossenen Kesselwagen;

2. während des Transports etwa schadhaft gewordene Gefässe werden sofort ausgeladen und mit dem noch vorhandenen Inhalte für Rechnung des Absenders bestmöglich verkauft;

3. die Beförderung geschieht nur auf offenen Wagen. Auf eine Abfertigung im Zollansageverfahren, welche eine feste Bedeckung und Plombierung der Wagendecke erforderlich machen würde, wird die Beförderung nicht übernommen;

4. die Bestimmungen der vorstehenden Ziffer 3 gelten auch für die Gefässe, in welchen diese Stoffe befördert worden sind. Derartige Gefässe sind stets als solche zu deklarieren;

5. wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV;

6. bei der Verladung und Entladung dürfen die Körbe oder Kübel mit Glasballons nicht auf Karren gefahren, noch auf der Schulter oder auf dem Rücken, sondern nur an den an den genannten Behältern angebrachten Handhaben getragen werden;

7. die Körbe und Kübel sind im Eisenbahnwagen sicher zu lagern und entsprechend zu befestigen. Die Verladung darf nicht übereinander, sondern nur in einer einfachen Schicht nebeneinander erfolgen;

8. jedes einzelne Kollo ist mit einer deutlichen, auf rotem Grunde gedruckten Aufschrift „Feuergefährlich" zu versehen. Körbe und Kübel mit Gefässen aus Glas oder Steinzeug haben ausserdem noch die Aufschrift „Mit der Hand zu tragen" zu

erhalten. An den Wagen ist ein roter Zettel mit der Aufschrift „Vorsichtig rangieren" anzubringen;

9. Ausserdem finden die Bestimmungen unter Nr. XV, Ziffer 4 und 5, Anwendung."

XVI. — **Nummer XXIII** erhält folgende Fassung:

„(1) Die Beförderung von Terpentinöl und sonstigen übelriechenden Oelen, desgleichen von Pyridin und Pyridinbasen, von Salmiakgeist, von Blutlausgift (einem Gemenge von Schmierseife, Karbolöl und Fuselöl), sowie von Formaldehydlösung und von Formalin (einem Desinfektionsmittel, das Formaldehyd und Ameisensäure enthält) findet nur in offenen Wagen statt.

(2) Diese Bestimmung gilt auch für die Fässer und sonstigen Gefässe, in welchen diese Stoffe befördert worden sind. Derartige Gefässe sind stets als solche zu deklarieren.

(3) Wegen der Zusammenpackung mit andern Gegenständen vergleiche Nr. XXXV."

XVII. — **Nummer XXV** erhält folgende Fassung:

„Flüssige Arsenikalien, insbesondere Arsensäure, unterliegen den Bestimmungen unter Nr. XXIV, Ziffer 1, und unter Nr. XV, Ziffer 1, 3 (mit Ausnahme der in Ziffer 3 angezogenen Bestimmungen der Ziffer 2), 4 und 5."

XVIII. — **Nummer XXVI** erhält folgende Fassung:

„(1) Andere giftige Metallpräparate (giftige Metallfarben, Metallsalze, usw.), wohin insbesondere Quecksilberpräparate, als Sublimat, Kalomel, weisses und rotes Präzipitat, Zinnober, ferner Kupfersalze und Kupferfarben, als Grünspan, grüne und blaue Kupferpigmente, desgleichen Bleipräparate, als Bleiglätte (Massikot), Mennige, Bleizucker und andere Bleisalze, Bleiweiss und andere Bleifarben, auch Zinkstaub, sowie Zink- und Antimonasche, ferner Bleiasche, Bleikrätze, Bleirückstände und sonstige bleihaltige Abfälle gehören, dürfen nur in dichten, von festem, trockenem Holze gefertigten, mit Einlagereifen, bezw. Umfassungsbändern versehenen Fässern oder Kisten zum Transport aufgegeben werden. Die Umschliessungen müssen so beschaffen sein, dass durch die beim Transport unvermeidlichen Erschütterungen, Stösse usw. ein Verstauben der Stoffe durch die Fugen nicht eintritt.

(2) Für Kupfervitriol und Mischungen von Kupfervitriol mit Kalk, Soda und dgl. (Pulver zur Herstellung von Bordeauxbrühe und dgl.) genügt jedoch eine Verpackung in starken Säcken, die so dicht sind, dass kein Verstauben des Inhalts stattfindet."

XIX. — Als **Nummer XXVIa** wird aufgenommen:

„1. (1) Cyankalium und Cyannatrium in fester Form sind zu verpacken:

a) in starken eisernen Fässern mit aufgeschraubten Deckel und mit Rollreifen,

oder

b) in dichten, von festem, trockenem Holze gefertigten doppelten Fässern mit Einlagereifen oder in ebenso beschaffenen doppelten Kisten mit Umfassungsbändern. Die innern Behälter müssen mit dichtem Stoff ausgekleidet und so beschaffen sein, dass ungeachtet der beim Transport unvermeidlichen Erschütterungen und Stösse kein Staub vom Inhalte hindurchdringen kann. Statt der innern Holzgefässe können auch verlötete Metallgefässe verwendet werden. Die Verwendung dicht verschlossener Gefässe aus Glas oder Steinzeug anstatt der innern Holzgefässe ist zulässig, wenn diese Gefässe in dichte Stoffe eingehüllt oder eingenäht und dann in starke Holzkisten mit Heu, Stroh oder andern geeigneten Verpackungsstoffen fest verpackt sind.

(2) Unter den vorstehenden Bedingungen des Absatz (1), *b*) können auch mehrere Gefässe zu einem Frachtstücke vereinigt werden.

2. (1) Cyankaliumlauge und Cyannatriumlauge werden zur Beförderung nur zugelassen:

a) in dichten, mit guten Verschlüssen versehenen eisernen Behältern, die in festen Holz- oder Metallkisten in Kieselgur, Sägespäne oder andere aufsaugende Stoffe eingebettet sind,

oder

b) in besonders dazu eingerichteten Kesselwagen. Die Kessel müssen doppelwandig und vollkommen dicht sein; sie dürfen an den unteren Teilen keine Oeffnungen (Hähne, Ventile oder dgl.) haben. Die Oeffnungen am Kessel müssen abgedichtet, verschlossen und durch fest eingeschraubte Metallkappen geschützt sein.

(2) Das Auf- und Abladen der Versandstücke mit Laugen, sowie das Füllen und Leeren der Kesselwagen ist durch den Absender und den Empfänger zu bewirken. Einem etwa an die Eisenbahn gerichteten Antrag auf Ueberlassung von Arbeitern zu derartigen Verrichtungen darf nicht stattgegeben werden.

(3) Das Bruttogewicht eines Versandstückes mit Laugen darf 75 Kilogramm nicht übersteigen. Die Beförderung ist nur in offenen Wagen zulässig.

3. Gemeinsame Vorschriften zu Ziffer 1 und 2:

a) Auf den Versandstücken und auf den Kesselwagen muss

in deutlicher, sich abhebender, dauerhafter Schrift die Bezeichnung „Gift" und die Angabe des Inhalts („Cyankalium", „Cyannatrium", „Cyankaliumlauge" usw.) angebracht sein.

b) Die Versandstücke dürfen nicht mit Säuren oder sauren Salzen und nicht mit Nahrungs-, Genuss-, Arzneimitteln und dgl. zusammen verladen werden. Die Kesselwagen sind so in die Züge einzustellen, dass sie von Wagen, die mit flüssigen Säuren beladen sind, mindestens durch einen Wagen getrennt sind.

4. Die Vorschriften in Ziffer 1 bis 3 finden auch auf Gefässe und Kesselwagen, in denen Cyankalium oder Cyannatrium befördert worden ist, sinngemässe Anwendung. Derartige Gefässe sind stets als solche zu deklarieren."

XX. — **Nummer XXIX** erhält folgenden neuen Absatz (4):

„(4) Ganze (unzerkleinerte) Holzkohle wird nur dan zum Transport angenommen, wenn in dem Frachtbrief erklärt wird, dass sie wenigstens 48 Stunden gelagert hat."

XXI. — Als neue **Nummer XXIXa** wird aufgenommen:

„Erdschwarz wird nur in stark vernagelten, dicht verschlossenen, vollgefüllten Holzkisten oder Tonnen zum Transport angenommen."

XXII. — **Nummer XXXI** erhält folgende Fassung:

„(1) Wolle, Haare, Kunstwolle, Baumwolle, Seide, Flachs, Hanf, Jute, in rohem Zustande, in Form von Abfällen vom Verspinnen und Verweben, als Lumpen oder Putzlappen; ferner Seilerwaren, Treibriemen aus Baumwolle und Hanf, Weber-, Harnisch- und Geschirrlitzen [wegen gebrauchter Putzwolle vergl. Absatz (3)] werden, wenn sie gefettet oder gefirnisst sind, nur in bedeckt gebauten oder in offenen Wagen unter Deckenverschluss befördert. Diese Gegenstände dürfen, vorbehältlich der Bestimmungen in Absatz (4), nur in trockenem Zustand aufgeliefert werden; auch dürfen die Abfälle vom Verspinnen und Verweben nicht in Ballen gepresst sein.

(2) Die genannten Gegenstände werden stets als gefettet oder gefirnisst behandelt, wenn nicht das Gegenteil aus dem Frachtbriefe hervorgeht.

(3) Gebrauchte Putzwolle wird nur in festen, dicht verschlossenen Fässern, Kisten oder sonstigen Gefässen zum Transport zugelassen.

(4) Gefettete oder gefirnisste Putzlappen (Putztücher) werden in der im Absatz (3) vorgesehenen Verpackung auch in nassem oder feuchtem Zustande zur Beförderung zugelassen."

XXIII. — **Nummer XXXII** erhält folgende Fassung:

„Faulnisfähige tierische Abfalle, wie ungesalzene frische Häute, Fette, Flechsen, Knochen, Hörner, Klauen, nicht gekalktes frisches Leimleder, sowie andere in besonderem Grade übelriechende und ekelerregende Gegenstände, jedoch mit Ausschluss der unter Nr. LII en LIII aufgeführten, werden nur unter nachstehenden Bedingungen angenommen und befördert:

1. Genügend gereinigte und trockene Knochen, abgepresster Talg, Hörner ohne Schlaug, das heisst ohne den Hornfortsatz des Stirnbeines, in trockenem Zustande, Klauen, das heisst die Hornschuhe der Wiederkäuer und Schweine ohne Knochen und Weichteile, werden in Einzelsendungen, in gute Säcke verpackt, zugelassen.

2. Einzelsendungen der vorstehend unter Ziffer 1 nicht genannten Gegenstände dieser Kategorie werden nur in feste, dicht verschlossene Fässer, Kübel oder Kisten verpackt zugelassen. Einzelsendungen ungesalzener frischer Häute dürfen jedoch während der Monate November, Dezember, Januar und Februar auch in gutverschlossene, nicht schadhafte Säcke aus dichtem, starkem Gewebe verpackt aufgeliefert werden, wenn die Säcke derart mit Karbolsäure angefeuchtet sind, dass der üble Geruch des Inhalts nicht wahrnehmbar wird. Die Frachtbriefe müssen die genaue Bezeichnung der in den Fässern, Kübeln, Kisten oder Säcken verpackten Gegenstände enthalten. Die Beförderung hat nur in offenen Wagen zu erfolgen.

3. Frische Flechsen, nicht gekalktes, frisches Leimleder, sowie die Abfälle von beiden, desgleichen ungesalzene, frische Häute, sowie ungereinigte, mit Haut- und Fleischfasern behaftete Knochen unterliegen bei der Aufgabe in Wagenladungen folgenden Bestimmungen:

a) in der Zeit vom 1. März bis zum 31. Oktober müssen diese Gegenstände in starke, nicht schadhafte Säcke verpackt sein, die derart mit verdünnter Karbolsäure angefeuchtet sind, dass der faulige Geruch des Inhalts nicht wahrnehmbar ist. Jede Sendung muss mit einer Decke aus starkem Gewebe (sogenanntem Hopfentuch), die mit verdünnter Karbolsäure getränkt ist, und diese wieder mit einer grossen, wasserdichten, nicht geteerten Wagenplane vollständig bedeckt sein. Die Bedeckung hat der Absender zu stellen;

b) in den Monaten November, Dezember, Januar und Februar ist eine Verpackung in Säcke nicht erforderlich. Die Sendung muss jedoch ebenfalls mit einer Decke aus starkem Gewebe (Hopfentuch) und diese wiederum mit einer grossen, wasserdichten, nicht geteerten Wagenplane vollständig bedeckt sein. Die

untere Decke ist nötigenfalls derart mit verdünnter Karbolsäure anzufeuchten, dass ein fauliger Geruch nicht wahrnehmbar ist. Die Bedeckung hat der Absender zu stellen;

c) solche Sendungen, bei denen der faulige Geruch durch Anwendung von Karbolsäure nicht beseitigt werden kann, müssen in feste, dicht verschlossene Fässer oder Kübel derart verpackt sein, dass sich der Inhalt des Gefässes nicht durch Geruch bemerklich macht.

4. Trockene oder ausgepresste feuchte Kesselrückstände von der Lederleimfabrikation (Leimkalk, Leimkäse oder Leimdünger) müssen mit zwei übereinander liegenden grossen, wasserdichten, nicht geteerten Wagenplanen vollständig bedeckt sein. Die untere Decke ist mit verdünnter Karbolsäure derart zu tränken, dass ein fauliger Geruch nicht wahrnembar ist. Zwischen den beiden vom Absender zu stellenden Decken ist eine Schicht von trockenem, gelöschtem Kalke, von Torfmull oder von gebrauchter Lohe anzubringen.

Nicht ausgepresste, nasse derartige Rückstände müssen in feste, dicht verschlossene Fässer oder Kübel derart verpackt werden, dass sich der Inhalt der Gefässe nicht durch Geruch bemerklich macht.

5. Die Beförderung der vorstehend unter 3 und 4 nicht genannten Gegenstände dieser Art in Wagenladungen findet in offenen Wagen unter Deckenvorschluss statt. Die Bedeckung hat der Absender zu stellen.

6. Die Eisenbahn kann Vorausbezahlung der Fracht verlangen.

7. Die Säcke, Gefässe und Decken, in und unter denen Gegenstände dieser Art befördert worden sind, werden nur dann zum Transport zugelassen, wenn sie durch entsprechende Behandlung mit Karbolsäure den fauligen Geruch verloren haben.

8. Die Kosten etwa nötiger Desinfektion fallen dem Absender, beziehungsweise dem Empfänger zur Last.

9. Trockene Häute werden nur in verschnürten Ballen zur Beförderung angenommen."

XXIV. — In **Nummer XXXV** wird zweimal die Nummer VIIIa gestrichen.

XXV. — **Nummer XL** erhält folgenden Inhalt:

„(1) Schiessbaumwolle in Flockenform und Kollodiumwolle werden, sofern sie mit mindestens 35 Prozent Wasser angefeuchtet sind, in luftdichten Gefässen, die in dauerhafte Holzkisten fest verpackt sind, zur Beförderung angenommen.

(2) Auf dem Frachtbriefe muss vom Absender und von einem

der Bahn bekannten Chemiker unter amtlicher Beglaubigung der Unterschriften bescheinigt sein, dass die Beschaffenheit der Ware und die Verpackung obigen Vorschriften entspricht.

(3) Die Verpackungsvorschriften im Absatz (1), sowie die Bestimmungen im Absatz (2) finden auch auf Kollodiumwolle, die mit mindestens 35 Prozent Alkohol angefeuchtet ist, Anwendung."

XXVI. — Als **Nummer XLIIa** wird aufgenommen:

„Zündbänder und Zündblättchen (amorces) unterliegen nachstehenden Bestimmungen:

1. Dieselben sind zu höchstens je 100 Zündpillen — die im ganzen nicht mehr als 0,75 Gramm Zündmasse enthalten dürfen — in Pappschachteln zu verpacken. Höchstens je 12 Schachteln sind zu einer Rolle zu vereinigen und höchstens je 12 Rollen zu einem festen Pakete mit Papierumschlag zu verbinden.

2. Die Pakete sind in Behälter von starkem Eisenblech oder in sehr feste hölzerne Kisten, beide von nicht über $1_{,2}$ Kubikmeter Grösse, ohne Beilegung andrer Gegenstände so zu verpacken, dass zwischen den Wänden des Behälters und seinem Inhalt ein Raum von mindestens 30 Millimeter mit Sägespänen, Stroh, Werg oder ähnlichem Material ausgefüllt und eine Bewegung oder Verschiebung der Pakete auch bei Erschütterungen ausgeschlossen ist.

3. Die Behälter müssen neben der Angabe des Inhalts die deutliche Bezeichnung des Absenders und der Fabrik tragen.

4. Jeder Sendung muss eine vom Fabrikanten und von einem der Bahn bekannten Chemiker ausgestellte Bescheinigung über die Beachtung der vorstehend in Absatz 1 bis 3 getroffenen Vorschriften beigegeben werden.'

XXVII. — **Nummer XLIV.** Als Ziffer 5 wird aufgenommen:

„5. Die verflüssigten Gase können in kleinen Mengen, und zwar Kohlensäure und Stickoxydul höchstens 3 Gramm, Ammoniak und Chlor bis höchstens 20 Gramm, wasserfreie schweflige Säure und Chlorkohlenoxyd (Phosgen) bis höchstens 100 Gramm, auch in starken zugeschmolzenen Glasröhren unter folgenden Bedingungen befördert werden: Die Glasröhren dürfen für Kohlensäure und Stickoxydul nur zur Hälfte, für Ammoniak und Chlor nur zur zwei Dritteilen, für schweflige Säure und Chlorkohlenoxyd (Phosgen) nur zur drei Vierteilen gefüllt werden. Jede Glasröhre muss in eine zugelötete, mit Kieselgur gefüllte Blechkapsel und diese in eine starke Holzkiste verpackt werden. Es ist zulässig, mehrere Blechkapseln in eine Kiste einzulegen, doch dürfen Röhren mit Ammoniak nicht mit Röhren, die Chlor enthalten, in dieselbe Kiste gelegt werden.

Ferner können metallene Kohlensäurekapseln (Sodor, Sparklett) befördert werden, die höchstens 25 Gramm flüssiger Kohlensäure enthalten. Die Kohlensäure muss frei von Luft sein. Die Kapseln dürfen höchstens 1 Gramm Flüssigkeit auf $1_{,34}$ Kubikcentimeter Fassungsraum enthalten."

XXVIII. — Als **Nummer XLIVa** wird aufgenommen:

„(1)Flüssige Luft wird zur Beförderung zugelassen in doppelwandigen, die Leitung und Strahlung der Wärme verhindernden Glasflaschen, die mit Filz umkleidet und mit einem Filzpfropfen so verschlossen sind, dass die verdampfenden Gase entweichen können, ohne im Innern einen erheblichen Ueberdruck zu erzeugen, dass jedoch ein Ausfliessen des Inhalts nicht möglich ist. Der Filzpfropfen muss so auf der Flasche befestigt sein, dass er sich beim Kippen und Umkehren der Flasche nicht lockert. Jede Flasche oder mehrere Flaschen gemeinschaftlich müssen durch einen sicher stehenden Drahtkorb oder ein ähnliches Gefäss gegen Stösse geschützt sein. Die Beförderung der Drahtkörbe oder Gefässe hat in oben offenen oder nur durch ein Drahtnetz, einen mit Löchern versehenen Deckel oder eine ähnliche Vorrichtung geschlossenen Metallkästen oder Holzkisten mit den Aufschriften „Flüssige Luft", „Oben", „Unten", „Sehr zerbrechlich" zu erfolgen. In diesen Behältern dürfen sich keine leicht brennbaren Verpackungsstoffe, wie Sägespäne, Holzwolle, Torf, Stroh, Heu, befinden. Die Kästen und Kisten müssen an dem untern Teil bis zu einer solchen Höhe dicht sein, dass im Falle eines Bruches der Flaschen die Flüssigkeit nicht ausfliessen kann. Die Kästen und Kisten sind im Eisenbahnwagen so aufzustellen, dass sie nicht umfallen oder herabfallen können und dass die Flaschen aufrecht stehen und gegen Beschädigungen durch andere Frachtstücke geschutzt sind. Leicht brennbare kleinstückige oder leicht brennbare flüssige Stoffe sind nicht in unmittelbarer Nähe der flüssigen Luft zu verladen.

(2) Statt der doppelwandigen, mit Filz umkleideten Glasflaschen können andere Behälter verwendet werden, wenn sie gegen Erwärmung so geschützt sind, dass sie nicht beschlagen oder bereifen. Diese Behälter brauchen, wenn sie fest genug sind und sicher stehen, nicht von Drahtkörben oder dergleichen umschlossen zu sein. Im übrigen finden die Vorschriften des Absatzes (1) sinngemässe Anwendung."

XXIX. — Als **Nummer XLIVb** wird aufgenommen:

„Gasförmige Kohlensäure und Grubengas werden zur Beförderung nur dann angenommen, wenn ihr Druck den von 20 Atmosphären nicht übersteigt und wenn sie in Behältern aus Schweisseisen, Flusseisen oder Gussstahl aufgeliefert werden, welche bei

einer innerhalb der letzten vier Jahre vor der Aufgabe stattgehabten amtlichen Prüfung ohne bleibende Veränderung der Form mindestens das Anderthalbfache desjenigen Druckes ausgehalten haben, unter dem die Kohlensäure oder das Grubengas bei ihrer Auflieferung stehen. Jeder Behälter muss mit einer Oeffnung, welche die Besichtigung seiner Innenwandungen gestattet, einem Sicherheitsventil, einem Wasserablasshahn, einem Füll-, beziehungsweise Ablassventile, sowie mit einem Manometer versehen sein und muss alle vier Jahre auf seine gute Beschaffenheit amtlich geprüft werden. Ein an leicht sichtbarer Stelle angebrachter amtlicher Vermerk auf dem Behälter muss deutlich erkennen lassen, wann und auf welchen Druck die Prüfung desselben stattgefunden hat. In dem Frachtbrief ist anzugeben, dass der Druck der aufgelieferten Kohlensäure oder des Grubengases auch bei einer Temperatursteigerung bis zu 40 Grad Celsius den Druck von 20 Atmosphären nicht übersteigen kann. Die Versandstation hat sich von der Beachtung vorstehender Vorschriften und insbesondere durch Vergleichung des Manometerstandes mit dem Prüfungsvermerke davon zu überzeugen, dass die Prüfung der Behälter auf Druck in ausreichendem Masse stattgefunden hat."

XXX. — **Nummer XLVI** erhält folgende Fassung:

„Chlormethyl und Chloräthyl werden nur in luftdicht verschlossenen starken Metallgefässen und auf offenen Wagen befördert. In den Monaten April bis Oktober einschliesslich sind derartige Sendungen von dem Absender mit Decken zu versehen, falls nicht die Gefässe in Holzkisten verpackt sind."

XXXI. — **Nummer XLVII** erhält folgende Fassung:

„Phosphortrichlorid, Phosphoroxychlorid und Acetylchlorid dürfen nur befördert werden:

entweder

1. in vollkommen dichten und mit guten Verschlüssen versehenen Gefässen aus Schweisseisen, Flusseisen, Gusssthal, Blei oder Kupfer,

oder

2. in Gefässen aus Glas; in diesem Falle jedoch unter Beobachtung folgender Vorschriften:

a) zur Beförderung dürfen nur starkwandige Glasflaschen verwendet werden, welche mit gut eingeschliffenen Glasstöpseln verschlossen sind. Die Glasstöpsel sind mit Parafin zu umgiessen; auch ist zum Schutze dieser Verkittung ein Hut von Pergamentpapier über den Flaschenhals zu binden;

b) die Glasflaschen sind, falls sie mehr als 2 Kilogramm

Inhalt haben, in metallene, mit Handhaben versehene Behälter zu verpacken und darin so einzusetzen, dass sie 30 Millimeter von den Wänden abstehen; die Zwischenräume sind mit Kieselgur dergestalt vollständig auszustopfen, dass jede Bewegung der Flaschen ausgeschlossen ist;

c) Glasflaschen bis zu 2 Kilogramm Inhalt werden auch in starken, mit Handhaben versehenen Holzkisten zur Beförderung zugelassen, welche durch Zwischenwände in so viele Abteilungen geteilt sind, als Flaschen versandt werden. Nichtmehr als vier Flaschen dürfen in eine Kiste verpackt werden. Die Flaschen sind so einzusetzen, dass sie 30 Millimeter von den Wänden abstehen; die Zwischenräume sind mit Kieselgur dergestalt vollständig aufzustopfen, dass jede Bewegung der Flaschen ausgeschlossen ist. Statt Kieselgur (*b*, *c*) können bei Versendung von Acetylchlorid auch Sägespäne verwendet werden;

d) auf dem Deckel der unter *b*) und *c*) erwähnten Behälter ist neben der Angabe des Inhalts das Glaszeichen anzubringen."

XXXII. — Als **Nummer XLVIIIa** wird aufgenommen:

„Natrium und Kalium sind in starken Blechbüchsen mit verlötetem Deckel oder in starken, dicht verschlossenen Glasflaschen zu versenden, die mit Petroleum beschickt oder trocken sein müssen. Die Glasflaschen sind in Kieselgur oder in Sägespäne einzubetten. Die Blechbüchsen oder die Glasflaschen müssen in Holzkisten verpackt sein; diese Kisten müssen bei Verwendung von Glasflaschen einen verlöteten Blecheinsatz haben."

XXXIII. — Als **Nummer XLIXa** wird aufgenommen:

„Natriumsuperoxyd und Bariumsuperoxyd (Oxylith) sind in starken, vollkommen wasserdichten Blechbüchsen, die in eine mit verlötetem Blecheinsatz ausgestattet starke Holzkiste verpackt sind, aufzugeben."

XXXIV. — Als **Nummer XLIXb** wird aufgenommen:

„Calciumcarbid muss in genügend starke, luftdicht verschlossene eiserne Gefässe verpackt sein. Andere Stoffe dürfen in die Gefässe nicht beigepackt werden. Die Beförderung darf nur in gedeckten Wagen geschehen."

XXXV. — **Nummer L** erhält folgende Fassung:

„Präparate, welche aus Terpentinöl, Spiritus, Petroleumnaphtha oder andern leicht entzündlichen Flüssigkeiten einerseits und Harz andrerseits bereitet sind, wie Spirituslacke und Sikkative, unterliegen den nachstehenden Vorschriften:

1. Wenn diese Präparate in Ballons, Flaschen oder Kruken verschickt werden, so müssen die Behälter dicht verschlossen,

wohl verpackt und in besondere, mit starken Vorrichtungen zum bequemen Handhaben versehene Gefässe oder geflochtene Körbe eingeschlossen sein.

Wenn die Versendung in Metall-, Holz- oder Gummibehältern erfolgt, so müssen die Behälter vollkommen dicht und mit guten Verschlüssen versehen sein.

2. Die aus Terpentinöl oder Petroleumnaphtha und Harz bereiteten übelriechenden Präparate dürfen nur in offenen Wagen befördert werden.

3. Wegen der Zusammenpackung mit anderen Gegenständen vergleiche Nr. XXXV."

XXXVI. — Als **Nummer La** wird aufgenommen:

„(1) Gefettete Eisen- und Stahlspäne (Dreh-, Bohr- und dergleichen Späne) und Rückstände von der Reduktion des Nitrobenzols aus Anilinfabriken werden, sofern sie nicht in luftdicht verschlossenen Behältern aus starkem Eisenbleche verpackt zur Aufgabe gelangen, nur in eisernen Wagen mit Deckeln oder unter Deckenverschluss befördert.

(2) Aus dem Frachtbriefe muss ersichtlich sein, ob die Eisen- oder Stahlspäne gefettet sind oder nicht, andernfalls werden sie als gefettet behandelt."

XXXVII. — **Nummer LI** erhält folgende Fassung:

„(1) Mitt Fett oder Oel getränktes Papier, sowie Hülsen aus solchem, werden nur in gedeckten Wagen oder in offenen Wagen unter Deckenverschluss befördert.

(2) Bei Sendungen von Hülsen dieser Art muss der Frachtbrief eine Erklärung des Absenders enthalten, dass die Hülsen nach der Tränkung erhitzt und darauf in Wasser völlig abgekühlt worden sind."

XXXVIII. — **Nummer LIII** erhält folgende Fassung:

„(1) Frische Kälbermagen werden nur in wasserdichte Behälter verpackt und unter folgenden Bedingungen zur Beförderung angenommen:

1. sie müssen von allen Speiseresten gereinigt und derart gesalzen sein, dass auf jeden Magen 15 bis 20 Gramm Kochsalz verwendet sind;

2. bei der Verpackung ist auf dem Boden des Gefässes, sowie auf die oberste Magenschicht je eine etwa 1 Centimeter hohe Schicht Salz zu streuen;

3. im Frachtbriefe ist von dem Absender zu bescheinigen, dass die Vorschriften in Ziffer 1 und 2 beobachtet sind;

4. die Eisenbahn kann die Vorausbezahlung der Fracht bei der Aufgabe verlangen;

5. die Kosten etwa nötiger Desinfektion fallen dem Absender, beziehungsweise dem Empfänger zur Last.

(2) Während der Monate Oktober, November, Dezember, Januar, Februar und März werden auch ungesalzene frische Kälbermagen, sofern sie von allen Speiseresten gereinigt sind, in festen, dicht verschlossenen Fässern oder Kübeln und unter Beachtung der Bestimmungen in Absatz (1), Ziffer 4 und 5, zur Beförderung zugelassen. Die Deckel der Kübel müssen mit einem eisernen Ueberwurfe befestigt sein."

XXXIX. — Die **Schlussbestimmung** fällt weg.

Anlage 2.

Das **Frachtbriefformular** wird geändert wie folgt:

Das Wort „Eigentümer" wird in „Eigentumsmerkmale (1)" abgeändert, auch werden in der Anmerkung (1) zwischen den Wörtern „Wagennummern" und „hier" die Wörter „und die Eigentumsmerkmale" eingeschaltet.

Die Spalte „Nr." wird verbreitert, die beiden Spalten „Ladegewicht" und „Ladefläche" werden in eine vereinigt.

Im Formular II fur den Eilgutfrachtbrief werden zwischen den Wörtern „weisses Papier mit einem" und „roten Streifen" die Wörter „mindestens 1 Centimeter breiten" eingeschaltet.

Anlage 4.

Das Formular der nachträglichen Anweisung erhält folgende Fassung:

Nachträgliche Anweisung.

..... den ..... 19...

„Die Güterexpedition der ..... Eisenbahn in ..... ersuche(n) ich (wir), die mittelst Frachtbrief d. d. ..... den ..... 19... zur Beförderung an ..... in ..... aufgelieferte, nachstehend bezeichnete Sendung

Zeichen und Nummer	Anzahl	Art der Verpackung	Inhalt	Gewicht kg

1. auf der Versandstation an ..... zurückzugeben;

2. unterwegs anzuhalten und an ..... in ..... Station der ..... Eisenbahn abzuliefern;

3. an ..... in ..... Station der ..... Eisenbahn abzuliefern;

4. nur gegen Bezahlung des Nachnamebetrages von [redacted] (mit Worten) abzuliefern.

5. nicht gegen Bezahlung des im Frachtbrief angegebenen, sondern des Nachnamebetrages von [redacted] (mit Worten) abzuliefern;

6. ohne Erhebung einer Nachname abzuliefern;

7. frachtfrei abzuliefern.

(Unterschrift.)

„*Anmerkung.* Diejenigen Teile des Formulars, welche auf den einzelnen Fall nicht passen, sind zu durchstreichen."

Artikel 4.

Das gegenwärtige Zusatzübereinkommen hat dieselbe *Dauer und Wirksamkeit* wie das Uebereinkommen vom 14. Oktober 1890, von dem es einen integrierenden Bestandteil bildet. Die Ratifikation wird vorbehalten. Die Niederlegung der Ratifikations-Urkunden soll sobald als möglich stattfinden, und zwar in derselben Form wie bei dem Uebereinkommen selbst und bei

den Zusatzvereinbarungen. Es tritt drei Monate nach der Niederlegung der Ratifikationen in Kraft.

Zu Urkund dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten das gegenwärtige Zusatzübereinkommen unterfertigt und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen zu Bern, in elf Exemplaren, den 19. September 1906.

(Folgen die Unterschriften der Bevollmächtigten.)

VOLLZIEHUNGS-PROTOKOLL.

Die unterzeichneten Bevollmächtigten derjenigen Staaten, welche die Uebereinkunft vom 14. Oktober 1890 über den Eisenbahnfrachtverkehr vollzogen haben oder ihr beigetreten sind, haben sich heute am 19. September 1906 im Bundeshause zum Zwecke der Unterzeichnung des von den betreffenden Regierungen vereinbarten zweiten Zusatzübereinkommens zu dem gedachten internationalen Uebereinkommen versammelt.

Sie haben nach Vergleichung der in eben sovielen Exemplaren, als Vertragsstaaten sind, vorbereiteten diplomatischen Instrumente anerkannt, dass diese Urkunden sich in guter und gehöriger Form befanden, und haben denselben ihre Unterschriften und Siegel beigefügt.

Dem gegenwärtigen Protokoll ist ein deutscher Text beigefügt. Man ist darüber einverstanden, dass dieser Text den gleichen Wert haben soll wie der französische Text, sofern es sich um den Eisenbahn-Verkehr handelt, bei welchem ein Staat, wo das Deutsche ausschliesslich oder neben anderen Sprachen als Geschäftssprache gilt, beteiligt ist.

Von der Revisionskonferenz vom Juli 1905 waren unter die im § 8 der Ausführungsbestimmungen zum Internationalen Uebereinkommen speziell genannten Güter auch die Artikel Hölzer, Flachs, Hanf, Dünger, Erden und Steinkohlen aufgenommen. Diese Artikel sind im Zusatzübereinkommen auf Verlangen der österreichischen Regierung und der ungarischen Regierung weggelassen worden, welche ihr Begehren wie folgt begründen:

„Die Güterklassifikationen der einzelnen Vertragsstaaten umfassen unter den Bezeichnungen Holz, Dünger, Erde die verschiedenartigsten Artikel, zum Teile sogar Halbfabrikate, welche bezüglich ihrer natürlichen Beschaffenheit so sehr von einander abweichen, dass es jedenfalls ungerechtfertigt wäre, auf alle diese Güter den höhern Prozentsatz für regelmässigen Gewichtsverlust anzuwenden.

Zudem weichen die Güterklassifikationen der einzelnen Vertragsstaaten hinsichtlich der unter die gedachten Sammelbezeichnungen subsumierten Artikel auch untereinander in wesentlichen

Punkten ab, so dass sich zweifellos bezüglich der Tragweite der beantragten Bestimmung Meinungsverschiedenheiten ergeben müssten und voraussichtlich eine verschiedene Behandlung der in Frage kommenden Artikel in den einzelnen Vertragsstaaten eintreten würde.

Aber auch abgesehen hievon wäre die Voraussetzung für die beantragte Erweiterung der Haftungsbeschränkung der Eisenbahnen in Ansehung des Gewichtsverlustes zufolge Artikel 32, Absatz (1), des erwähnten internationalen Uebereinkommens nur in dem Falle gegeben, wenn die betreffenden Artikel nach ihrer natürlichen Beschaffenheit regelmässig und nicht etwa nur unter aussergewöhnlichen Verhältnissen einen Gewichtsverlust bis zu 2 % erleiden.

Die eingehenden Erhebungen, welche diesbezüglich gepflogen wurden, haben jedoch ergeben, dass diese Voraussetzung nicht nur hinsichtlich der Artikel Holz, Dünger und Erden, sondern auch bei Flachs, Hanf und Steinkohlen im allgemeinen nicht zutrifft und dass sich daher rücksichtlich der vorbezeichneten Artikel die Erhöhung des Normalsatzes für regelmässigen Gewichtsverlust aus deren natürlichen Beschaffenheit nicht rechtfertigen lässt.

Insoweit jedoch einzelne dieser Artikel, wie gewisse Düngerarten und Erden, tatsächlich im feuchten Zustande zur Aufgabe zu gelangen pflegen, erscheint eine Massnahme im Sinne des eingangs erwähnten Beschlusses als überflüssig, da für derartige Güter bei Versendung im feuchten Zustande zufolge des § 8, Absatz (1), der Ausführungsbestimmungen zum internationalen Uebereinkommen über den Eisenbahnfrachtverkehr der Normalsatz für regelmässigen Gewichtsverlust ohnehin schon derzeit mit 2 Prozent bemessen ist."

So geschehen in Bern, in elf Exemplaren, am 19. September 1906.

(Folgen die Unterschriften der Bevollmächtigten.)

VERTALING.

TWEEDE ADDITIONEELE OVEREENKOMST tot de internationale overeenkomst van den 14den October 1890, omtrent het goederenvervoer op spoorwegen.

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, namens het Duitsche Keizerrijk, Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen, enz., en Apostolisch Koning van Hongarije, evenzeer handelende namens Zijne Doorluchtige Hoogheid den Prins van Liechtenstein, Zijne Majesteit de Koning der Belgen, Zijne Majesteit de Koning van Denemarken, de President der Fransche Republiek, Zijne Majesteit de Koning van Italië, Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, Zijne Majesteit de Koning van Rumenië, Zijne Majesteit de Keizer Aller Russen en de Bondsraad van het Zwitsersche Bondgenootschap, het nuttig geoordeeld hebbende om zekere wijzigingen aan te brengen in de bepalingen van de internationale overeenkomst van den 14den October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen, alsmede in de daarop betrekking hebbende schikking van den 16den Juli 1895 en in de additioneele overeenkomst van den 16den Juni 1898, hebben besloten tot dit doel eene nieuwe additioneele overeenkomst te sluiten en hebben tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen:

Zijne Excellentie den heer ALFRED VON BÜLOW, Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen, enz., en Apostolisch Koning van Hongarije:

Zijne Excellentie den heer baron CHARLES HEIDLER VON EGREGG EN SYRGENSTEIN, Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Zijne Excellentie den heer MAURICE MICHOTTE DE WELLE, Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken :

den heer HENRICK VEDEL, afdeelingschef bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

De President der Fransche Republiek :

Zijne Excellentie den heer PAUL RÉVOIL, ambassadeur der Fransche Republiek bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Koning van Italië :

Zijne Excellentie den heer graaf ROBERTO MAGLIANO DI VILLAR SAN MARCO, Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Grootnertog van Luxemburg :

den heer A. F. L. graaf VAN RECHTEREN LIMPURG ALMELO, minister-resident van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden :

den heer A. F. L. graaf VAN RECHTEREN LIMPURG ALMELO, Hoogstderzelver minister-resident bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

Zijne Majesteit de Koning van Rumenië :

den heer EMILE MICLESCO, directeur-generaal der Rumeensche spoorwegen.

Zijne Majesteit de Keizer Aller Russen :

Zijne Excellentie den heer B. DE BACHERACHT, Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zwitsersche Bondgenootschap.

en de Bondsraad van het Zwitsersche Bondgenootschap :

den heer Bondsraad ZEMP, chef van het Zwitsersche Post- en Spoorweg-Departement.

Die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, de volgende artikelen hebben vastgesteld :

Artikel 1.

De internationale overeenkomst wordt als volgt gewijzigd:

I. Aan **Artikel 5** wordt het volgende nieuwe lid toegevoegd:

„(5). De aanbieding ten vervoer en het laden der goederen worden geregeld overeenkomstig de wetten en reglementen op de lijnen van de administratie, waartoe het station van afzending behoort.

II. **Artikel 6,** lid (1), litt. *c*, zal als volgt worden gelezen:

„*c*) de aanwijzing van het bestemmingsstation, den naam en de woonplaats van den geadresseerde en, zoo noodig, de vermelding, dat het goed „station restante" geadresseerd is."

Lid (1), litt. *h*, zal luiden als volgt:

„*h*) de uitvoerige opsomming der voor de vervulling van de voorschriften der Rijks- en gemeentebelastingen en der politievereischte, begeleidende bescheiden en, zoo noodig, de aanwijzingen, bedoeld in art. 10, lid (4)."

De aanvang van lid (1), litt. *l*, zal luiden als volgt:

„*l*) de vermelding van de te volgen route, met aanwijzing van de stations waar de douane-formaliteiten en, eventueel, ook het politieonderzoek te verrichten zijn."

Lid (1), litt. *l*, cijfer 1, zal als volgt worden gelezen:

„1. de formaliteiten der Rijks- en gemeentebelastingen en, eventueel, het politieonderzoek, moeten altijd verricht worden aan de door den afzender aangewezen stations."

Lid (1), litt. *l*, cijfer 3, van den Duitschen tekst zal luiden:

„3. dass die Lieferfrist der Ware nicht länger ist, als sie gewesen wäre, wenn die Sendung auf dem im Frachtbriefe bezeichneten Wege befördert worden wäre."

III. **Artikel 7.** Aan het 5de lid wordt het volgende als litt. *d* toegevoegd:

„*d*) in geval van toeneming van gewicht gedurende het vervoer, die geene overbelasting van den wagen veroorzaakt, mits de afzender bewijst, dat de gewichtstoeneming aan invloeden van het weder is toe te schrijven."

Bovendien wordt aan art. 7 het volgende als nieuw lid (6) toegevoegd:

„(6) De rechtsvordering tot betaling of terugbetaling van vrachtverhoogingen (par. 3, lid (1)—(5), en par. 9, lid (2), der

uitvoeringsbepalingen) verjaart door verloop van één jaar, tenzij het vorderingsrecht door erkentenis van schuld, door eene dading of door een vonnis tusschen partijen mocht vaststaan. Bij rechtsvorderingen tot betaling van vrachtverhoogingen wordt de verjaring gerekend te zijn ingegaan op den dag der betaling van de vracht, of, indien er geene vracht te betalen was, op den dag dat de goederen ten vervoer werden aangeboden; bij rechtsvorderingen tot terugbetaling van vrachtverhooging wordt zij gerekend te zijn ingegaan op den dag der betaling van de verhooging. De bepalingen van art. 45, lid (3) en (4), zijn van toepassing op de bovenvermelde verjaring. De bepaling van art. 44, lid (1), is in dit geval niet toepasselijk."

IV. **Artikel 10.** In den eersten zin van het 3de lid wordt het woord „ou" vervangen door „et".

Het 5de lid zal als volgt worden gelezen:

„(5) Bij aankomst van het goed ter bestemming heeft de geadresseerde het recht de formaliteiten der Rijks- en gemeentebelastingen te vervullen, tenzij in den vrachtbrief het tegendeel bepaald is. Indien deze formaliteiten niet vervuld worden door den geadresseerde, noch door een door den afzender in den vrachtbrief aangewezen derde, is de spoorwegmaatschappij verplicht ze te vervullen."

V. **Artikel 12.** Het eerste lid wordt aangevuld als volgt:

„Het is geoorloofd van de vracht een willekeurig deel bij wijze van frankeering te betalen."

Het 4de lid zal als volgt worden gelezen:

„(4) In geval van onjuiste toepassing van het tarief of van vergissing bij de berekening der vrachtgelden en der bijkomende kosten, moet het te weinig gevorderde bijbetaald, het te veel ontvangene teruggegeven worden en de belanghebbende te dien einde zoo spoedig mogelijk daarmede in kennis gesteld worden. De vordering te dier zake, ... enz." (als in den bestaanden tekst).

VI. **Artikel 13.** In den Duitschen tekst wordt in het eerste lid het woord „Nachname" vervangen door de woorden „Nachname nach Eingang"; de tweede zin van het lid vervalt in beide teksten.

Bovendien wordt het volgende als 5de lid toegevoegd:

„(5) Voorschotten in geld worden slechts toegelaten volgens de bepalingen die gelden voor den spoorweg van afzending."

VII. **Artikel 15.** De eerste zin van het 1ste lid zal als volgt worden gelezen:

„(1) De afzender alleen heeft het recht over het goed te beschikken: hetzij door het aan het afzendingsstation terug te nemen;
hetzij door het onderweg op te houden;
hetzij door het ter bestemmingsplaats, op een tusschenstation of op een verder dan het punt van bestemming of aan eene zijlijn gelegen station, aan een ander dan den in den vrachtbrief aangewezen geadresseerde te doen afleveren;
hetzij door het naar het afzendingsstation terug te doen zenden."

In den Duitschen tekst wordt in het 2de lid het woord „Duplikatfrachtbriefes" vervangen door het woord „Frachtbriefduplikats".

Het 5de lid zal als volgt worden gelezen:

„(5) De spoorweg mag slechts dan de uitvoering van de in den eersten zin van het eerste lid bedoelde voorschriften weigeren of uitstellen, of die voorschriften gewijzigd uitvoeren, indien de geregelde dienst van de exploitatie anders stoornis zoude ondervinden."

VIII. **Artikel 16.** In den Franschen tekst worden aan het slot van den eersten zin van het 2de lid de woorden „pour l'exécution" vervangen door „moyennant l'exécution".

IX. **Artikel 17.** In den Franschen tekst zal zijn te lezen: „La réception de la marchandise et de la lettre de voiture oblige ....." (niet „obligent").

X. **Artikel 18.** Aan het slot van het 3de lid is de volgende zinsnede toegevoegd:

„Indien het goed langs een anderen weg naar de bestemmingsplaats vervoerd wordt, is de spoorweg gerechtigd de betaling van de meerdere vracht te eischen."

XI. **Artikel 24.** Het eerste lid wordt als volgt gelezen:

„(1) Indien de aflevering van het goed verhindering ondervindt, moet het met de aflevering belaste station den afzender onmiddellijk daarvan kennis geven door tusschenkomst van het station van afzending, en zijne instructies vragen. Indien zulks in den vrachtbrief is verzocht, moet die kennisgeving onmiddellijk telegraphisch geschieden. De kosten van deze kennisgeving komen ten laste van het goed. Indien de geadresseerde weigert het goed in ontvangst te nemen, heeft de afzender het recht er over te

beschikken, zelfs wanneer hij het duplicaat van den vrachtbrief niet toonen kan. In geen geval mag het goed, zonder uitdrukkelijke toestemming van den afzender, teruggezonden worden."

XII. **Artikel 40.** Het vierde lid zal door de volgende toevoeging worden aangevuld:

„Is echter het aangegeven bedrag lager dan de vrachtprijs, die in het geval voorzien in lid (2) zoude kunnen worden teruggegeven, indien er geen belang bij de aflevering was aangegeven, zoo kan het bedrag der schadevergoeding even hoog zijn als de vrachtprijs."

XIII. **Artikel 45.** De verwijzing in het 1ste lid moet zien op „artikel 44, 2de lid, cijfer 1".

XIV. **Artikel 59.** Het eerste lid zal als volgt gelezen worden:

„Ten minste éénmaal in de vijf jaren na de inwerkingtreding van de in de laatste herzienings-conferentie vastgestelde wijzigingen, zal eene nieuwe conferentie van afgevaardigden der Staten, partijen tot de overeenkomst bijeengeroepen worden, ten einde in hare bepalingen de noodig geoordeelde wijzigingen en verbeteringen aan te brengen."

Artikel 2.

Het „Reglement betreffende de instelling van een Centraal Bureel" wordt als volgt gewijzigd:

„**Artikel 1.** Het 3de lid zal als volgt gelezen worden:

„(3) De kosten van dit bureel, die, zoolang daarover niet nader is beslist, het bedrag van 110 000 francs per jaar niet mogen overschrijden, worden gedragen door elken Staat, in verhouding tot de kilometrische lengte van zijne tot den dienst van het internationaal vervoer toegelaten spoorweglijnen.

Bovendien wordt voor eenmaal ter beschikking van het Zwitsersche Post- en Spoorweg-Departement gesteld een bedrag van 25 000 francs, ten einde daarmede, en met den intrest van het kapitaal, een fonds te stichten, om daaruit aan de ambtenaren, beambten en bedienden van het Centraal Bureel voor het internationaal goederenvervoer op de spoorwegen ondersteuningen of schadevergoedingen toe te kennen, indien zij ten gevolge van gevorderden leeftijd, door ongevallen of ziekten blijvend ongeschikt worden voor de vervulling van hunne betrekking."

Artikel 3.

De **Uitvoeringsbepalingen van de overeenkomst en hare bijlagen** worden als volgt gewijzigd:

I. **Paragraaf 1** zal als volgt gelezen worden:

„(1) Van het vervoer zijn uitgesloten, wanneer zij niet voldoen aan de bepalingen van Bijlage 1:

1°. Alle voor zelfontbranding of ontploffing vatbare stoffen, als:
a) nitroglycerine (Sprengöl), dynamiet;
b) alle andere soorten spring- en schietstoffen;
c) geladen vuurwapenen;
d) knalkwikzilver, knalzilver, knalgoud, benevens de daaruit samengestelde praeparaten;
e) vuurwerk;
f) schietpapier;
g) pikrinezuur-zouten;

2°. afkeerwekkende of kwalijkriekende voorwerpen.

(2) Voorwaardelijk worden ten vervoer toegelaten:

1°. De in bijlage 1 genoemde voorwerpen, onder de daarbij aangegeven voorwaarden. Bovendien moeten zij vergezeld gaan van afzonderlijke vrachtbrieven, waarop geen andere voorwerpen vermeld mogen worden.

2°. Goud en zilver in baren, platina, geld — hetzij in munten of in papier —, gewichtige papieren, edelgesteenten, echte paarlen, kleinodieën en andere kostbare voorwerpen, kunstvoorwerpen, als: schilderijen, beelden, bronzen kunstvoorwerpen, oudheden. Onder kostbare voorwerpen zijn bijvoorbeeld begrepen kanten en borduurwerken van groote waarde.
Deze voorwerpen worden tot het internationaal vervoer toegelaten, vergezeld van den internationalen vrachtbrief, krachtens eene tusschen de Regeeringen der betrokken Staten gemaakte schikking, hetzij volgens tariefbepalingen, door de daartoe gemachtigde spoorwegbesturen ontworpen en door alle bevoegde autoriteiten goedgekeurd.

3°. Lijken.
Zij worden, vergezeld van den internationalen vrachtbrief, onder de volgende voorwaarden tot het internationaal vervoer toegelaten:
a) het vervoer geschiedt als ijlgoed;
b) de vracht moet bij de aanbieding ten vervoer betaald worden;

c) het lijk moet gedurende het vervoer door een daartoe aangewezen persoon begeleid worden;

d) het vervoer van lijken is binnen het gebied van elken Staat aan de aldaar bij de wet of verordening vastgestelde politievoorschriften onderworpen, voor zoover niet ten aanzien van dit vervoer tusschen de betrokken Staten bijzondere regelingen getroffen zijn.

(3) Enkele of alle toegetreden Staten kunnen voor hun onderling verkeer bij bijzondere overeenkomsten bepalen, dat de voorwerpen die volgens de tegenwoordige overeenkomst van het internationale vervoer uitgesloten zijn, onder zekere voorwaarden tot vervoer toegelaten worden, of minder strenge bepalingen vaststellen voor de in bijlage 1 genoemde voorwerpen. Deze overeenkomsten kunnen vastgesteld worden langs schriftelijken weg, of op eene daartoe bijeen te roepen conferentie van deskundigen. In ieder geval kan de tusschenkomst worden ingeroepen van het Centraal Bureel te Bern voor het internationaal goederenvervoer op spoorwegen. Ook kunnen de betrokken spoorwegmaatschappijen door tariefbepalingen van het vervoer uitgesloten voorwerpen toelaten, of minder strenge bepalingen vaststellen voor voorwaardelijk toegelaten voorwerpen, mits:

a) het vervoer der bedoelde voorwerpen, of de hierop toe te passen tariefbepalingen zijn toegelaten bij de binnenlandsche reglementen, en

b) de tariefbepalingen, uitgewerkt door de spoorwegadministratiën, door alle bevoegde autoriteiten goedgekeurd zijn."

II. **Paragraaf 2.** Aan het slot van het eerste lid zal het volgende worden toegevoegd:

„De roode strepen op de ijlgoedvrachtbrieven moeten ten minste 1 c.M.. breed zijn.

Dit voorschrift zal echter eerst verplichtend worden na verloop van ten hoogste een jaar na het in werking treden der gewijzigde overeenkomst."

Aan het slot van het 4de lid wordt het volgende toegevoegd:

„Bij aanbieding ten vervoer van goederen, waarvan de lading door den afzender moet geschieden, moeten door dezen ook het nummer en de eigendomsmerken van den wagen op de voorgeschreven plaats worden ingevuld."

Aan § 2 wordt een nieuw 5de lid van den volgenden inhoud toegevoegd:

„(5) Indien het vervoer geschiedt naar plaatsen, waar aan verschillende spoorwegondernemingen toebehoorende stations zijn, of naar plaatsen, waarvan de naam gelijkluidend is aan of weinig

verschilt met dien van andere, moet op den vrachtbrief in de daarvoor bestemde rubriek ook de spoorweg welke het goed moet afleveren ingevuld worden.

De leden (5)—(9) zullen worden vernummerd in (6)—(10)."

III. **Paragraaf 3.** Het 1ste lid wordt als volgt gelezen:

„(1) Wanneer de goederen, vermeld in par. 1, 1ste lid, of in de bijlage 1, ten vervoer worden aangeboden met eene onnauwkeurige of onvolledige verklaring, of de in de bijlage 1 voorgeschreven veiligheidsmaatregelen niet in acht zijn genomen, zal de vrachtverhooging 15 francs per kilogram van het bruto gewicht van het geheele collo bedragen."

De eerste zin van het 4de lid wordt als volgt gelezen:

„In geval van overbelasting van een door den afzender beladen wagen, zal de vrachtverhooging bedragen zesmaal de vracht van het gewicht, dat de in het 5de lid genoemde uiterste grenzen van het laadvermogen overschrijdt, van het station van afzending af tot aan het station van bestemming."

IV. **Paragraaf 6.**

Het 4de lid zal als volgt gelezen worden:

„(4) Indien een spoorweg verplicht is gebruik te maken van een langeren termijn krachtens, voor de in deze paragraaf, in het 3de lid, nos. 1—4, genoemde gevallen, door de Staten verleende facultatieve vergunning, moet hij bij het stempelen op den vrachtbrief van den datum der overgifte van het goed aan den volgenden spoorweg, vermelden de oorzaak en den duur van de in toepassing gebrachte termijnsverlenging."

Het 6de lid wordt als volgt gelezen:

„(6) Deze reglementen bepalen ook de wijze waarop het ter hand stellen van den brief van kennisgeving moet worden geconstateerd. Voor goederen, voor welke geen kennisgeving van aankomst geschiedt en voor die, welke door den spoorweg niet aan huis bezorgd worden, is de leveringstijd nagekomen, wanneer vóór dat deze tijd verstreken is, het goed op het station van bestemming ter beschikking van den geadresseerde gesteld is."

V. **Paragraaf 7.** Als 2de lid wordt het volgende toegevoegd:

„(2) Voor het opmaken der voorschriften gelden de bepalingen van paragraaf 2, 2de en 3de lid, betreffende het opmaken van den vrachtbrief."

VI. **Paragraaf 8.** Het 1ste lid wordt als volgt gelezen:

„(1) Onderwicht wordt niet vergoed, zoo het ontbrekende

niet meer bedraagt dan 2 % van het gewicht bij vloeibare of vochtige goederen, alsmede bij de volgende droge goederen:

geraspt of gemalen verfhout,
schors,
wortels,
zoethout,
gekorven tabak,
vetwaren,
zeep en vaste oliën,
versche vruchten,
versche tabak in bladen,
schapenwol,
huiden,
vellen (bont),
leder,
gedroogde of gekookte vruchten,
pezen van dieren,
hoornen en klauwen,
beenderen (geheel en gemalen),
gedroogde visch,
hop,
versche mastik,
varkenborstels,
paardenhaar,
zout."

VII. **Paragraaf 9.** Het 2de lid wordt als volgt gelezen:

„(2) De in dit geval te heffen vrachtverhooging zal per ondeelbare eenheid van 10 francs en van 10 kilometer 0,25 centimes bedragen.

Het totale bedrag van deze verhooging kan tot op 5 centimes naar boven afgerond worden."

Bijlage 1.

I. **Nummer VI** wordt als volgt gelezen:

„(1) Onveranderd.

(2) Amorphe (roode) phosphorus moet gepakt worden in waterdichte, goed gesoldeerde blikken bussen, welke geplaatst worden in stevige kisten met zaagsel opgevuld. Deze kisten mogen niet meer dan 90 kilogram wegen en moeten van buiten gemerkt zijn met de woorden „roode phosphorus".

(3) Phosphoruscalcium wordt onder dezelfde voorwaarden ten vervoer aangenomen. De kisten moeten gemerkt zijn met de woorden: „phosphoruscalcium".

(4) Mengsels van amorphen phosporus met hars of vetten, waarvan het smeltpunt ligt boven 35° Celsius, worden ten vervoer toegelaten, wanneer zij vervaardigd zijn door samensmelting van hunne bestanddeelen. Zij moeten òf verpakt zijn in kisten, zoodanig samengesteld, dat er niets uit kan vallen, òf ingegoten in ongeladen projectielen.

(5) Anderhalfvoudige zwavelphosphorus moet verpakt zijn in waterdichte metalen cylinders, die op hunne beurt in goed sluitende houten kisten moeten besloten zijn."

II. Het 2de lid van **nummer VII** wordt als volgt gelezen:

„(2) 1°. IJzer- of mangaanhoudende stoffen, die tot gaszuivering hebben gediend, worden — voor zoover zij niet in dik blikken pakkisten ten vervoer worden aangeboden — slechts in ijzeren wagens ten vervoer aangenomen. Indien deze wagens niet van goed sluitende ijzeren deksels voorzien zijn, moet de lading geheel gedekt zijn met dekkleeden, welke zoodanig zijn gepraepareerd, dat zij bij rechtstreeksche aanraking met vlammen niet ontbranden. De afzender en de ontvanger moeten zelf voor het laden en lossen zorgen. Bovendien moet de afzender, op verlangen van de spoorwegonderneming, zelf de dekkleeden verstrekken.

2°. Indien de onder 1 genoemde stoffen geheel geoxydeerd zijn, en deze omstandigheid door den afzender in den vrachtbrief uitdrukkelijk vermeld wordt, worden zij als stukgoed met eene willekeurige verpakking ten vervoer aangenomen; geschiedt de aanbieding ten vervoer in wagenladingen, dan worden zij ten vervoer aangenomen in gewone open wagens zonder dekkleeden."

III. **Nummer VIIIa** vervalt.

IV. **Nummer IX** wordt als volgt gelezen:

„(1) Zwavelaether en oplossingen van nitrocellulose in zwavelaether (collodium), in methylalcohol, in aethylalcohol, in amylalcohol, in aetherzuur, in amylacetaat, in aceton, in nitrobenzol, of in de uit deze vloeistoffen bestaande mengsels, alsmede andere vloeistoffen, die zwavelaether in groote hoeveelheden bevatten (zooals Hoffmanndroppels) worden slechts vervoerd:

hetzij

1°. in dichte emballage uit sterk, behoorlijk geklonken, gesoldeerd of door sponningen bevestigd plaatijzer van een inhoud van ten hoogste 500 kilogram,

of

2°. in volkomen dicht gesloten metalen of glazen flesschen

van ten hoogste 60 kilogram bruto gewicht, bij welker inpakking het volgende in acht genomen moet zijn:

a) worden meer dan ééne flesch in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zaagsel, diatomeënaarde of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

b) elke afzonderlijk ingepakte flesch moet in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, welke van een goed bevestigd deksel en van handvatsels voorzien en met voldoend inpakkingsmateriaal gevuld is; het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn.

(2) De hoeveelheid vloeistof in het plaatijzer, of andere metalen vaatwerk, mag bij 15° Celsius niet meer bedragen dan 9/10 van de inhoudsmaat van het vaatwerk.

(3) Het vervoer zal geschieden in open wagens, zonder dekkleed. Ook kan het vervoer geschieden in gesloten wagens, wanneer daarin door zijwaartsche openingen, luchtkleppen of jaloezieën voldoende trek aanwezig is voor den afvoer van gevormde dampen.

(4) Oplossingen van nitrocellulose in azijnzuur mogen slechts in waterdichte, goed gesloten aarden kruiken of glazen flesschen, in geen grootere hoeveelheid dan 90 kilogram bruto, verzonden worden. Voor de verpakking der kruiken en flesschen gelden de in het 1ste lid, cijfer 2, *a*) en *b*), gegeven voorschriften.

(5) Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

(6) De bepalingen in het 1ste lid, cijfer 2, en in het 5de lid hebben ook betrekking op zink-aethyle; echter mogen voor de verpakking geen brandbare stoffen gebruikt worden."

V. **Nummer XI** wordt als volgt gelezen:

„(1) Houtgeest, gezuiverd en ongezuiverd, en aceton worden, voor zoover zij niet in bijzonder daarvoor gebouwde wagens (ketelwagens) of in vaten ten vervoer aangeboden worden, slechts in metalen of glazen emballage ten vervoer toegelaten. Die metalen of glazen pakmiddelen moeten ingepakt zijn op de wijze als onder n°. XV, cijfer 1, bepaald is.

(2) Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV."

VI. **Nummer XV** wordt als volgt gelezen:

„Voor vloeibare minerale zuren van allerlei aard, in het bijzonder zwavelzuur, vitrioololie, zoutzuur, salpeterzuur (konings-

water), met een specifiek gewicht van minder dan 1,48 (46,8° Baumé) (voor verdichte zuren zie n°. XVII), alsmede voor chloorzwavel, gelden de volgende voorschriften :

1°. Wanneer deze producten in ballons, flesschen of kruiken verzonden worden, moeten deze voorwerpen dicht gesloten, goed gepakt geplaatst zijn in daarvoor bijzonder ingerichte, van sterke en gemakkelijke handvatsels voorziene kuipen of in gevlochten manden. In plaats van gevlochten manden kunnen ook metalen manden gebezigd worden; in dit geval moet het inpakkingsmateriaal tusschen het vaatwerk en de metalen manden zoodanig zijn, dat het vaatwerk tegen breken gevrijwaard is en noch door den inhoud van het vaatwerk, noch door vonken in brand kan geraken.

Wanneer zij in metalen, houten of caoutchouc emballage verzonden worden, moeten deze pakmiddelen volkomen dicht en van goede sluitingen voorzien zijn.

Voor salpeterzuur moet in den vrachtbrief het specifieke gewicht bij 15° Celsius aangegeven zijn. Indien deze aanduiding in den vrachtbrief ontbreekt, wordt het salpeterzuur beschouwd als geconcentreerd.

2°. Behoudens de bepalingen van n°. XXXV, moeten deze stoffen steeds afzonderlijk geladen worden en mogen zij niet in denzelfden wagen met andere chemicaliën worden vervoerd.

3°. De voorschriften sub 1°. en 2°. gelden ook voor de pakmiddelen waarin de genoemde stoffen vervoerd zijn. Zoodanige pakmiddelen moeten steeds worden aangegeven, als gediend te hebben voor het vervoer van die stoffen.

4°. Het laden van de zendingen waarbij zich ook slechts één collo van meer dan 75 kilogram bevindt, moet door den afzender, het lossen door den geadresseerde geschieden.

5°. Indien het lossen en afhalen van deze zendingen niet geschiedt binnen drie dagen na aankomst op het station van bestemming, of na verzending van de kennisgeving van aankomst, heeft de spoorwegonderneming het recht de zendingen, met inachtneming van de betrekkelijke reglementaire bepalingen, in een entrepot op te slaan of ze aan een expediteur over te geven. Indien dit niet mogelijk is, kan de spoorwegonderneming de goederen zonder verdere formaliteiten verkoopen."

VII. Na **Nummer XV** wordt een **Nummer XVa** opgenomen van den volgenden inhoud :

„Afval van zwavelzuur, afkomstig van nitroglycerinefabrieken, wordt slechts dan ten vervoer toegelaten, wanneer uit eene door

den fabrikant op den vrachtbrief gestelde verklaring blijkt, dat de stoffen volkomen gedenitreerd zijn. Overigens zijn de voorschriften onder nº. XV toepasselijk."

VIII. Na **Nummer XVa** wordt een **Nummer XVb** opgenomen van den volgenden inhoud:

„Gevulde electrische accumulatoren, geladen of ongeladen, worden onder de volgende voorwaarden ten vervoer aangenomen:

1º. De accumulatoren moeten zoodanig geplaatst zijn in eene met hunne afmetingen overeenkomende batterijkast, dat de losse cellen daarin niet bewegen kunnen.

2º. De batterijkast moet in eene kist geplaatst en de tusschenruimte rondom opgevuld worden met diatomeënaarde, zaagsel, houtskoolpoeder, zand of andere soortgelijke absorbeerende stoffen.

3º. De polen moeten tegen kortsluiting verzekerd zijn.

4º. De kisten moeten voorzien zijn van handvatsels, terwijl op de deksels duidelijk leesbaar de opschriften „Electrische accumulatoren" en „Boven" moeten zijn aangebracht."

IX. **Nummer XVI** wordt als volgt gelezen:

„(1) Voor bijtend loog (bijtende natronloog, sodaloog, bijtende kaliloog, potaschloog), voor bezinksel uit de olieraffinaderijen gelden de bepalingen onder nº. XV, cijfer 1, 3 (met uitzondering van de in 3 aangehaalde bepaling van 2º.), 4 en 5.

Dezelfde voorschriften zijn ook van toepassing op bromium, met dien verstande echter, dat het vervoer slechts in open wagens mag geschieden en dat de daarmede gevulde glazen flesschen, tot aan den hals omgeven door asch, zand of diatomeënaarde, in stevige houten of metalen kisten moeten verpakt zijn.

(2) Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie nº. XXXV."

X. **Nummer XVII** wordt als volgt gelezen:

„Voor het vervoer van verdicht salpeterzuur met een specifiek gewicht van 1,48 (46,8º Baumé) en daar boven, alsmede van rood rookend salpeterzuur, gelden de bepalingen onder nº. XV, met dien verstande, dat de ballons en flesschen in de verpakking omgeven moeten zijn met diatomeënaarde of andere daarvoor geschikte droge poederachtige stof, tot eene hoeveelheid welke ten minste gelijkstaat aan den inhoud der ballons of flesschen, tenzij de ballons of flesschen geplaatst zijn in ijzeren omhulsels, die hen geheel omsluiten, en door stevige, met asbest voorziene veeren zoodanig vastgezet zijn, dat zij daarin niet bewegen kunnen. De

metalen omhulsels moeten zoodanig zijn, dat de inhoud der ballons en flesschen, in geval van breken, niet kan wegvloeien."

XI. **Nummer XVIII** wordt als volgt gelezen:

„(1) Watervrij zwavelzuur (anhydride of vaste vitrioololie) mag slechts vervoerd worden:

1°. in goed gesoldeerde, sterke, vertinde bussen van ijzerblik;

of

2°. in sterke ijzeren of koperen flesschen, waarvan de opening luchtdicht met stopverf gesloten en bovendien met een omhulsel van klei voorzien is.

De bussen en flesschen moeten omgeven zijn van eene fijn verdeelde anorganische stof, als: slakkenwol, diatomeënaarde, asch of dergelijke, en voorts in stevige houten kisten verpakt zijn.

(2) Overigens gelden de bepalingen onder n°. XV, 2°. tot 5°."

XII. **Nummer XIX** wordt als volgt gelezen:

„(1) Voor vernissen en vernishoudende verf, vluchtige en vette oliën, zoomede voor alle soorten van aethers, met uitzondering van zwavelaether (zie n°. IX) en van petroleumaether (zie n°. XXII), voor absoluten alcohol, wijngeest (spiritus), voorloop en andere onder n°. XI niet genoemde geestrijke vochten, alsmede voor amylacetat, gelden, wanneer zij in ballons, flesschen of kruiken aangeboden worden, de voorschriften van n°. XV, 1°., eerste lid.

(2) Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV."

XIII. **Nummer XX** wordt als volgt gelezen:

„(1) Petroleum, ongezuiverd en gezuiverd, voor zoover zij bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht van ten minste 0,780 heeft, of bij een barometerstand van 760 mM. (herleid tot den gemiddelden zeespiegel) in het toestel van Abel beneden 21° Celsius geen ontvlambare gassen ontwikkelt (testpetroleum);

(2) De oliën uit bruinkolenteer bereid, turf- en leisteenolie, asphaltnaphta en de daaruit gedistilleerde stoffen, voor zoover zij ten minste het bovengenoemde specifiek gewicht hebben (solarolie, photogeen, enz.);

(3) Steenkolenteeroliën, die bij 17,5° Celsius een geringer specifiek gewicht hebben dan 1,00 (benzol, toluol, xylol, cumol, enz.), alsmede valsche bittere amandelolie (essence de mirbane of nitrobenzol);

(4) Koolwaterstoffen van anderen oorsprong, die bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht hebben van ten minste 0,830,

zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

1°. deze stoffen mogen, voor zoover daartoe geen bijzonder gebouwde wagens (ketelwagens) gebruikt worden, slechts vervoerd worden:

a) in bijzonder goede en duurzame vaten,

of

b) in dichte en weerstand biedende metalen pakmiddelen,

of

c) in pakmiddelen van glas of steen, in dit geval echter met inachtneming der volgende voorschriften:

aa) worden meer dan ééne flesch of kruik in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, diatomeënaarde of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

bb) elke afzonderlijk ingepakte flesch of kruik moet in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoend inpakkingsmateriaal gevuld is; het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater, of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het bruto-gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 60 kilogram, wanneer van glazen pakmiddelen wordt gebruik gemaakt, en niet meer dan 75 kilogram, indien pakmiddelen van steen gebezigd worden;

2°. de gedurende het transport beschadigde colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkocht;

3°. het vervoer geschiedt slechts op open wagens. Eene inklaring op vracht-, volg- of doorvoerlijst, of wel op transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren derzelve noodig maakt, wordt niet toegelaten;

4°. de bepalingen van 3°. hierboven gelden ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds worden aangegeven als te hebben gediend tot dit vervoer;

5°. omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV;

6°. uit den vrachtbrief moet blijken, dat de stoffen, in lid 1 en 2 van dit nummer genoemd, een specifiek gewicht hebben van

ten minste 0,780, of dat de petroleum aan de in het eerste lid vermelde bepaling betreffende het ontvlammingspunt voldoet. Ontbreekt die verklaring in den vrachtbrief, dan gelden de voorwaarden van vervoer van nº. XXII (betreffende petroleumaether, enz.)."

XIV. **Nummer XXI** wordt als volgt gelezen:

„Petroleum, ongezuiverd en gezuiverd, de oliën uit bruinkolenteer bereid, verder turf- en leisteenolie, asphaltnaphta en de daaruit gedistilleerde stoffen, voor zoover deze stoffen niet onder de bepalingen van nº. XX vallen en bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht van minder dan 0,780 en meer dan 0,680 hebben;

petroleumnaphta en distillatieproducten uit petroleum en petroleumnaphta (benzine, ligroïne, poetsolie, enz.), alsmede oplossingen van caoutchouc of gutta-percha, die voornamelijk uit petroleumnaphta bestaan, voor zoover deze stoffen bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht van meer dan 0,680 hebben,

zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

1º. deze stoffen mogen, voor zoover daartoe geen bijzonder gebouwde wagens (ketelwagens) gebruikt worden, slechts vervoerd worden:

a) in bijzonder goede en duurzame vaten,

of

b) in dichte en weerstand biedende metalen pakmiddelen,

of

c) in pakmiddelen van glas of steen, in dit geval echter met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa) worden meer dan ééne flesch of kruik in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, diatomeënaarde of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

bb) elke afzonderlijk ingepakte flesch of kruik moet in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoend inpakkingsmateriaal gevuld is; het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater, of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het bruto gewicht mag per collo niet meer dan 40 kilogram bedragen;

2º. de gedurende het transport beschadigde colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkocht;

3°. het vervoer geschiedt slechts op open wagens. Eene verklaring op vracht-, volg- of doorvoerlijst, of wel op transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren derzelve noodig maakt, wordt niet toegelaten;

4°. de bepalingen sub 3°. hierboven gelden ook voor de vaten en andere pakmiddelen waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds worden aangegeven als te hebben gediend tot dit vervoer;

5°. omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV;

6°. bij het laden en lossen mogen manden of kuipen met glazen flesschen niet op wagens vervoerd, noch op den schouder of op den rug, maar slechts aan de handvatsels die aan de pakmiddelen aanwezig zijn, gedragen worden;

7°. de manden en kuipen moeten op eene veilige wijze in de spoorwegwagens worden geplaatst en aan de wanden bevestigd. Zij mogen niet op of boven elkander, maar slechts in eene laag naast elkander worden geladen;

8°. elk afzonderlijk collo moet van een duidelijk, op rooden grond gedrukt opschrift: „Gevaar voor brand" voorzien zijn. De manden en kuipen met flesschen of kruiken moeten bovendien uitwendig voorzien zijn van het opschrift: „Moet met de hand gedragen worden". Tegen den wagen moet eene roode etiquette, waarop vermeld staat: „Voorzichtig rangeeren", geplakt worden;

9°. uit den vrachtbrief moet blijken, dat de in het 1ste lid van dit nummer genoemde stoffen bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht hebben van minder dan 0,780 en meer dan 0,680. Ontbreekt die verklaring in den vrachtbrief, dan gelden de voorwaarden van vervoer van n°. XXII (betreffende petroleumaether, enz.)."

XV. **Nummer XXII** wordt als volgt gelezen:

„Petroleumaether (gasoline, neoline, enz.) en soortgelijke uit petroleumnaphta en bruinkolenteer bereide, licht ontvlambare stoffen, voor zoover deze bij 17,5° Celsius een specifiek gewicht van 0,680 of minder hebben, zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

1°. deze stoffen mogen slechts vervoerd worden:

a) in dichte en weerstand biedende metalen pakmiddelen;

of

b) in pakmiddelen van glas of steen, doch alsdan slechts met inachtneming der volgende voorschriften:

aa) worden meer dan ééne flesch of kruik in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, diatomeënaarde of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

bb) elke afzonderlijk ingepakte flesch of kruik moet in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoend inpakkingsmateriaal gevuld is; het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater, of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het bruto gewicht mag per collo niet meer dan 40 kilogram bedragen;

c) in luchtdicht gesloten ketelwagens;

2°. de gedurende het transport beschadigde colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkocht;

3°. het vervoer geschiedt slechts op open wagens. Eene inklaring op vracht-, volg- of doorvoerlijst, of wel op transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren derzelve noodig maakt, wordt niet toegelaten;

4°. de bepalingen sub 3°. hierboven gelden ook voor de pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds worden aangegeven als te hebben gediend tot dit vervoer;

5°. omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV;

6°. bij het laden en lossen mogen manden of kuipen met glazen flesschen niet op wagens vervoerd, noch op den schouder of op den rug, maar slechts aan de handvatsels gedragen worden;

7°. de manden en kuipen moeten op eene veilige wijze in de spoorwegwagens worden geplaatst en aan de wanden bevestigd. Zij mogen niet op of boven elkander, maar slechts in eene laag naast elkander worden geladen;

8°. elk afzonderlijk collo moet van een duidelijk, op rooden grond gedrukt opschrift: „Gevaar voor brand" voorzien zijn. De manden en kuipen met flesschen of kruiken moeten bovendien uitwendig voorzien zijn van het opschrift: „Moet met de hand gedragen worden". Tegen den wand moet eene roode etiquette, waarop vermeld staat: „Voorzichtig rangeeren", geplakt worden;

9°. bovendien zijn de bepalingen van n°. XV, 4°. en 5°., van toepassing."

XVI. **Nummer XXIII** wordt als volgt gelezen:

„(1) Het vervoer van terpentijnolie en andere kwalijkriekende oliën, alsmede van pyridine en pyridinebasen, geest van salmoniak, van vergift tegen bladluis (een mengsel van zachte zeep, carbololie en foeselolie), van formaldehyd-oplossing en formaline (een desinfectiemiddel dat formaldehyd en mierenzuur bevat), heeft slechts in open wagens plaats.

(2) Deze bepaling geldt ook voor de vaten en andere pakmiddelen waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds worden aangegeven als te hebben gediend tot dit vervoer.

(3) Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie nº. XXXV."

XVII. **Nummer XXV** wordt als volgt gelezen:

„Voor vloeibare arsenikpraeparaten, in het bijzonder opgelost arsenikzuur, gelden de bepalingen van nº. XXIV, 1º., en nº. XV, 1º., 3º. (met uitzondering van de sub 3º. aangehaalde bepaling van 2º.), 4º. en 5º."

XVIII. **Nummer XXVI** wordt als volgt gelezen.

„(1) Andere vergiftige metaalpraeparaten (vergiftige metaalverven, metaalzouten, enz.), waaronder in het bijzonder gerekend worden kwikzilverpraeparaten, als: sublimaat, calomel, wit en rood precipitaat, cinnaber of vermiljoen; wijders koperzouten en koperkleurstoffen, als: Spaansch groen, groene en blauwe koperverfstoffen; verder loodpraeparaten, als: loodglit (massikot), menie, loodsuiker en andere loodzouten, loodwit en andere loodverven; ook stofzink of zinkgrijs, zoomede zinkasch en antimoonasch; verder loodasch, afval van lood, loodslakken en andere loodhoudende afval, mogen slechts ten vervoer worden aangeboden in dichte, van sterk en droog hout vervaardigde kisten of in vaten, inwendig met hoepels of uitwendig met banden verstrekt. Deze hoepels of banden moeten zoodanig zijn, dat door de bij het vervoer niet te vermijden schokken, stooten, enz., verstuiving der stoffen niet plaats heeft.

(2) Voor kopervitriool en mengsels van kopervitriool met kalk, soda en dergelijke (poeder voor het maken van mengsels ter verwijdering der druifluis, enz.), is echter eene verpakking in sterke zakken, die zóó dicht zijn dat geene verstuiving der stoffen mogelijk is, voldoende."

XIX. Na **Nummer XXVI** wordt een **Nummer XXVIa** opgenomen met den volgenden inhoud:

„1°. (1) Cyankalium en cyannatrium in vasten toestand moeten verpakt worden:

a) in sterke ijzeren vaten, voorzien van een opgeschroefd deksel en van hoepels voor het rollen,

of

b) in dichte, van sterk en droog hout vervaardigde dubbele vaten met inwendige hoepels, of in op dezelfde wijze vervaardigde dubbele kisten met uitwendige banden. De binnenste pakmiddelen moeten met eene dichte stof bekleed- en zoodanig gemaakt zijn, dat, ongeacht de bij het vervoer onvermijdelijke schokken en stooten, geene stof van den inhoud naar buiten kan dringen. In plaats van de binnenste houten pakmiddelen kan ook gesoldeerd metalen vaatwerk gebruikt worden. Het gebruik van hermetisch gesloten glazen of steenen pakmiddelen, in plaats van de inwendige houten, is toegestaan, wanneer zij, omkleed met eene dichte stof en in sterke houten kisten met hooi, stroo of dergelijk verpakkingsmateriaal, vast verpakt zijn.

(2) Met inachtneming van bovenstaande bepalingen in lid (1), *b*), mogen ook meerdere vaten in één collo vereenigd worden.

2°. (1) Cyankaliumloog en cyannatriumloog worden slechts ten vervoer toegelaten:

a) in dicht, van eene goede sluiting voorzien ijzeren vaatwerk, dat in stevige houten of metalen kisten met diatomeënaarde, zaagsel of dergelijke absorbeerende stof verpakt is,

of

b) in bijzonder voor dit vervoer ingerichte ketelwagens. De ketels moeten een dubbelen wand hebben en volkomen dicht zijn; zij mogen aan den onderkant geene openingen (kranen, kleppen, enz.) bezitten. De openingen der ketels moeten waterdicht gemaakt, gesloten en beschermd zijn door vast opgeschroefde metalen kappen.

(2) Het laden en lossen van colli, die loog inhouden, zoomede het vullen en ledigen van de ketelwagens, moet geschieden door den afzender, resp. den geadresseerde. Aan een eventueel tot den spoorweg gericht verzoek om medewerking van diens personeel tot het verrichten van dergelijke werkzaamheden mag geen gevolg gegeven worden.

(3) Het bruto gewicht van een collo dat loog inhoudt, mag niet meer bedragen dan 75 kilogram. Het vervoer geschiedt slechts in open wagens.

3°. Gemeenschappelijke voorschriften voor 1°. en 2°.:

a) op de colli en op de ketelwagens moet in duidelijk in het

oog loopend en blijvend schrift de aanwijzing „Vergift", en de opgave van den inhoud (cyankalium, cyannatrium, cyankaliumloog, enz.) aangebracht zijn.

b) De colli mogen niet samengeladen worden met zuren of zuurzouten, voedings- en genotmiddelen, geneesmiddelen en dergelijke. De ketelwagens moeten zoodanig in den trein geplaatst worden, dat zij ten minste door een wagen gescheiden zijn van wagens, geladen met vloeibare zuren.

4°. De voorschriften sub 1°., 2°. en 3°. zijn eveneens van toepassing op pakmiddelen en ketelwagens waarin cyankalium of cyannatrium is vervoerd. Deze pakmiddelen moeten steeds worden aangegeven als gediend te hebben tot dit vervoer."

XX. Aan **Nummer XXIX** wordt het volgende als 4de lid toegevoegd:

„(4) Houtskool in stukken (niet gemalen) wordt slechts dan ten vervoer aangenomen, wanneer uit den vrachtbrief blijkt, dat zij ten minste gedurende 48 uren afgekoeld is."

XXI. Na **Nummer XXIX** wordt een **Nummer XXIXa** opgenomen van den volgenden inhoud:

„Aardzwart wordt slechts in stevig gespijkerde, goed gesloten en geheel gevulde houten kisten of tonnen ten vervoer aangenomen."

XXII. **Nummer XXXI** wordt als volgt gelezen:

„(1) Wol, haar, kunstwol, katoen, zijde, vlas, hennep, jute, in ruwen toestand, in den vorm van afval van spin- en weefwerk, als lompen of poetslappen, voorts touw, drijfriemen van katoen en van hennep, arcaden of harnuslussen en wapenlussen (omtrent gebruikt poetskatoen, zie 3de lid) worden, wanneer zij met vet doortrokken of vernist zijn, slechts in gesloten wagens of onder dekkleeden in open wagens vervoerd. Deze goederen mogen, behoudens de bepalingen in het 4de lid, slechts in drogen toestand ten vervoer aangeboden worden; ook mag de afval van spin- en weefwerk niet in balen geperst zijn.

(2) De genoemde goederen worden steeds als met vet doortrokken of vernist behandeld, indien het tegendeel niet uit den vrachtbrief blijkt.

(3) Gebruikt poetskatoen wordt slechts in stevige, dicht gesloten vaten, kisten of dergelijke verpakking ten vervoer toegelaten.

(4) Met vet doortrokken of verniste lompen worden met de in het 3de lid genoemde verpakking ook in natten of vochtigen toestand ten vervoer toegelaten."

XXIII. **Nummer XXXII** wordt als volgt gelezen:

„Aan bederf onderhevige dierlijke afval, zooals: ongezouten versche huiden, vet, peezen, beenderen, hoornen, hoeven, ongekalkt versch lijmleder, zoowel als alle andere goederen, die een bijzonder onaangenamen reuk verspreiden of walging wekken — met uitzondering echter van de onder nos. LII en LIII genoemde — worden slechts onder de volgende bepalingen aangenomen en vervoerd:

1o. voldoend gereinigde en droge beenderen, geperste talk, hoornen zonder kern, d. i. zonder het hoornachtig uitwas van het voorhoofdsbeen, in drogen toestand, hoeven — d. w. z. de hoornen schoenen van herkauwende dieren en zwijnen, zonder beenderen en weeke deelen — worden, indien zij in stevige zakken gepakt zijn, als stukgoed ten vervoer aangenomen;

2o. de hierboven sub 1o. niet genoemde goederen van deze soort worden ten vervoer als stukgoed alleen toegelaten, wanneer zij in sterke, dichtgesloten vaten, kuipen of kisten gepakt zijn. Ongezouten gedroogde huiden mogen echter ook gedurende de maanden November, December, Januari en Februari als stukgoed ten vervoer worden toegelaten, wanneer zij verpakt zijn in goed gesloten, onbeschadigde zakken van stevige stof en de zakken op zoodanige wijze met carbolzuur gedrenkt zijn, dat de onaangenamen reuk van den inhoud niet bespeurd wordt. De vrachtbrieven moeten nauwkeurig de in de vaten, kuipen, kisten of zakken gepakte goederen aanwijzen. Het vervoer heeft slechts in open wagens plaats;

3o. versche peezen, ongekalkt versch lijmleder, zoomede de afval van beiden; voorts ongezouten versche huiden en ongereinigde, niet van huid- en vleeschvezels ontdane beenderen zijn, bij wagenladingen ten vervoer aangeboden, aan de volgende bepalingen onderworpen:

a) in het tijdperk van 1 Maart tot 31 October moeten deze goederen in stevige, onbeschadigde zakken verpakt zijn, die zoodanig met verdund carbolzuur gedrenkt zijn, dat de rottige stank van den inhoud niet bespeurd wordt. Elke zending moet gedekt zijn met een kleed van stevige stof (zoogenaamd hoplinnen), dat met verdund carbolzuur gedrenkt is, terwijl dit kleed met een groot, waterdicht, niet geteerd dekkleed geheel bedekt moet zijn. Deze kleeden moeten door den afzender geleverd worden;

b) in de maanden November, December, Januari en Februari behoeven de goederen niet in zakken verpakt te zijn. De zendingen moeten echter eveneens met een kleed van stevige stof (hoplinnen) en dit weder met een groot, waterdicht, niet geteerd dekkleed geheel bedekt zijn. Het onderste kleed moet, zoo noodig, op

zoodanige wijze met verdund carbolzuur gedrenkt zijn, dat rottige stank niet bespeurd wordt. De kleeden moeten door den afzender geleverd worden;

c) zendingen, waarbij de verspreiding van stank niet door het gebruik van carbolzuur kan worden voorkomen, moeten op zoodanige wijze in stevige, dichtgesloten vaten of kuipen gepakt worden, dat de reuk van den inhoud niet door de emballage kan heendringen;

4°. droge of uitgeperste vochtige overblijfsels uit de ketels der lijmfabrieken (kalkachtige bezinksels, overblijfsels van het kalken van huidafsnijdsels of afval voor bemesting) moeten met twee boven elkander liggende, groote, waterdichte, niet geteerde dekkleeden geheel bedekt zijn. Het onderste dekkleed moet zoodanig met verdund carbolzuur gedrenkt zijn, dat rottige stank niet bespeurd wordt. Tusschen deze beide door den afzender te leveren dekkleeden moet eene laag droge gebluschte kalk, turfmolm of gebruikte run zijn aangebracht.

Dergelijke overblijfselen in niet uitgepersten, vochtigen toestand moeten zoodanig in stevige, dichtgesloten vaten of kuipen gepakt zijn, dat de reuk van den inhoud niet door de emballage kan heendringen;

5°. het vervoer bij wagenladingen van de hierboven onder 3°. en 4°. niet genoemde goederen van deze soort geschiedt in open wagens met dekkleeden. De dekkleeden moet de afzender leveren;

6°. de spoorwegonderneming kan vooruitbetaling van de vracht vorderen;

7°. de zakken, vaten en kleeden waarin en waaronder de goederen van deze soort vervoerd zijn, worden tot vervoer slechts toegelaten, wanneer zij door behandeling met carbolzuur volkomen ontsmet zijn;

8°. de kosten van mogelijk noodige ontsmetting komen ten laste van den afzender of van den geadresseerde;

9°. gedroogde huiden worden slechts ten vervoer aangenomen, indien zij met touw tot balen zijn samengebonden."

XXIV. De aanhaling van het **Nummer VIIIa**, die tweemaal in **Nummer XXXV** voorkomt, vervalt.

XXV. **Nummer XL** wordt als volgt gelezen:

„(1) Vlokvormige schietkatoen en collodiumwol worden ten vervoer aangenomen, indien zij een watergehalte van ten minste 35 % bezitten en gepakt zijn in luchtdichte emballage, die op hare beurt vastgepakt is in stevige houten kisten.

(2) Op den vrachtbrief moet door den afzender en door een aan de spoorwegonderneming bekenden scheikundige, wier handteekeningen van overheidswege gelegaliseerd moeten zijn, eene verklaring gesteld zijn, dat de aard en de wijze van inpakking der goederen aan bovenstaande voorschriften voldoen.

(3) De in het 1ste lid genoemde voorschriften omtrent de verpakking, alsmede de bepalingen van het 2de lid, zijn ook van toepassing op collodiumwol, die een alcoholgehalte van ten minste 35 % bezit."

XXVI. Na **Nummer XLII** wordt een **Nummer XLIIa** opgenomen van den volgenden inhoud:

„Ontplofbaar vuurkoord en slaghoedjes zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

1°. Zij moeten bij ten hoogste 100 stuks samen verpakt zijn in cartonnen doozen, en mogen per 100 stuks niet meer dan 0,75 gram ontplofbare stof bevatten. Ten hoogste 12 doozen mogen tot een rol, en ten hoogste 12 rollen tot een stevig pak, met papier omwikkeld, vereenigd worden.

2°. De pakken moeten in kisten van ijzerblik of van zeer stevig hout, van niet meer dan 1,2 M^3. inhoud, zonder bijvoeging van andere voorwerpen, op zoodanige wijze gepakt zijn, dat tusschen de wanden van het pakmiddel en zijn inhoud een afstand blijft bestaan van ten minste 30 m.M., welke ruimte met krullen, stroo, werk of andere soortgelijke stof moet opgevuld zijn, zoodat beweging of verschuiving van de pakken, zelfs in geval van schokken, onmogelijk is.

3°. Op de kisten moet, naast de vermelding van den inhoud, eene duidelijke aanwijzing voorkomen van den afzender en de fabriek.

4°. Bij iedere zending moet gevoegd zijn eene verklaring van den fabrikant en van een aan de spoorwegonderneming bekend scheikundige volgens welke de sub 1°., 2°. en 3°. genoemde voorschriften in acht genomen zijn."

XXVII. Aan **Nummer XLIV** wordt een 5de lid van den volgenden inhoud toegevoegd:

„5. Vloeibaar gemaakte gassen kunnen ook in kleine hoeveelheden, in sterke dichtgesmolten glazen buizen vervoerd worden, te weten: koolzuur en stikstofoxydule tot ten hoogste 3 gram, ammoniak en chloor tot ten hoogste 20 gram, watervrij zwavelig zuur en chloorkooloxyd (phosgeen) tot ten hoogste 100 gram, onder de volgende voorwaarden: De glazen buizen met koolzuur en

stikstofoxydule mogen slechts voor de helft, met ammoniak en chloor voor twee-derde, en met zwavelig zuur en chloorkooloxyd (phosgeen) voor drie-vierde gedeelte gevuld zijn. Elke glazen buis moet verpakt zijn in een dicht gesoldeerden, met diatomeënaarde gevulden blikken koker en deze weder in een sterke houten kist. Het is geoorloofd meerdere blikken kokers in eene kist te pakken, doch de buizen met ammoniak mogen niet in ééne kist gepakt worden met buizen, die chloor inhouden.

Vloeibaar koolzuur kan ook verzonden worden in metalen kokers (sodor, sparklett), die ten hoogste 25 gram vloeistof bevatten. Het koolzuur moet geheel vrij van lucht zijn. De kokers mogen ten hoogste 1 gram vloeistof bevatten op 1,34 c.M³. inhoud."

XXVIII. Na **Nummer XLIV** wordt een **Nummer XLIVa** opgenomen van den volgenden inhoud:

„(1) Vloeibare lucht wordt ten vervoer toegelaten in glazen flesschen met dubbele wanden, die de geleiding en uitstraling der warmte verhinderen; deze flesschen moeten omkleed zijn met vilt en zoodanig gesloten zijn met een vilten stop, dat de verdampte gassen ontwijken kunnen, zonder van binnen eene sterke drukking te veroorzaken, terwijl echter de inhoud niet kan wegvloeien. De vilten stop moet zoodanig op de flesch bevestigd zijn, dat zij bij het omvallen of omkeeren der flesch niet losraakt. Elke flesch of meerdere flesschen te zamen moeten tegen stooten beveiligd zijn door een vaststaanden korf van ijzerdraad of een dergelijk vaatwerk. Het vervoer van deze korven of vaatwerk moet geschieden in metalen pakmiddelen, die van boven open zijn, of slechts gesloten door gevlochten ijzerdraad, door een deksel met openingen, of eene dergelijke afsluiting, of in houten kisten, voorzien van de opschriften: „Vloeibare lucht", „Boven", „Onder" en „Zeer breekbaar". In deze pakmiddelen mogen zich geen licht brandbare stoffen, als: zaagsel, houtwol, turf, stroo of hooi bevinden. Deze pakmiddelen en kisten moeten van onderen tot eene zoodanige hoogte waterdicht zijn, dat in geval van breken der flesschen, de vloeistof niet wegvloeien kan. De pakmiddelen en kisten moeten op zoodanige wijze in de wagens geplaatst worden, dat zij niet kunnen vallen of omkantelen, dat de flesschen rechtop staan en niet door andere colli beschadigd kunnen worden. Licht brandbare stoffen in kleine stukken of in vloeibaren toestand mogen niet in de onmiddellijke nabijheid der vloeibare lucht geladen worden.

(2) In plaats van de met vilt omkleede glazen flesschen met dubbele wanden, kunnen ook andere pakmiddelen gebruikt worden, mits zij zoodanig tegen verwarming beveiligd zijn, dat zij niet beslaan kunnen of met rijp bedekt kunnen worden. Indien

deze pakmiddelen voldoende sterk zijn en stevig staan, is het niet noodig er een korf van ijzerdraad of eenig ander middel ter bescherming omheen aan te brengen. Overigens zijn de bepalingen van het 1ste lid analogisch toe te passen."

XXIX. Na **Nummer XLIVa** wordt een **Nummer XLIVb** opgenomen van den volgenden inhoud:

„Gasvormig koolzuur en mijngas worden slechts dan ten vervoer aangenomen, wanneer hun druk eenen van 20 atmospheren niet te boven gaat en wanneer zij aangeboden worden in pakmiddelen van gesmeed of gegoten ijzer of van gegoten staal. Deze pakmiddelen moeten bij eene in de laatste vier jaren vóór de aanbieding ten vervoer van overheidswege plaats gehad hebbende beproeving eene drukking hebben uitgehouden, welke ten minste het anderhalfvoudige bedraagt van die, waaronder het koolzuur en mijngas op het tijdstip der aanbieding ten vervoer verkeeren, zonder blijvende vormverandering te ondergaan. Elk pakmiddel moet voorzien zijn van eene opening, waardoor het inwendige kan nagezien worden, van eene veiligheidsklep, een kraantje, een klep voor het vullen of ledigen, alsmede van een manometer, en moet elke vier jaren opnieuw van overheidswege beproefd worden. Op eene goed zichtbare plaats van het vaatwerk moet duidelijk de datum en de uitslag van de laatste beproeving zijn aangegeven. In den vrachtbrief moet door den afzender vermeld worden, dat de drukking van het aangeboden koolzuur en mijngas ook bij eene temperatuursverhooging tot 40° Celsius niet meer zal bedragen dan 20 atmospheren. Het station van afzending moet nagaan, of de bovengenoemde voorschriften zijn nageleefd, en in het bijzonder zich door vergelijking van den manometerstand met de aanwijzing van den uitslag der laatst gehouden officieele beproeving overtuigen, dat het weerstandsvermogen van het vaatwerk voldoende is."

XXX. **Nummer XLVI** wordt als volgt gelezen:

„Chloormethyl en chlooraethyl worden alleen vervoerd op open wagens in stevige, luchtdicht gesloten metalen vaten. Gedurende de maanden April tot en met October moeten zoodanige zendingen door den afzender van dekkleeden voorzien worden, tenzij de vaten in houten kisten gepakt zijn."

XXXI. **Nummer XLVII** wordt als volgt gelezen:

„Phosphortrichloride, phosphoroxychloride en acethylchloride mogen slechts vervoerd worden:

1°. in gesmeed of gegoten ijzeren, gegoten stalen, looden of

koperen pakmiddelen, welke volkomen dicht zijn en voorzien van eene goede sluiting,

of

2°. in glazen flesschen; in dit geval echter met inachtneming van de volgende voorschriften:

a) voor het vervoer mogen alleen flesschen van dik glas gebruikt worden, welke met nauwkeurig afgeslepen glazen stoppen gesloten zijn. Om de glazen stoppen moet paraffine gegoten zijn en, ten einde deze afsluiting te beschutten, moet eene kap van perkamentpapier boven over den hals der flesch gebonden zijn;

b) de flesschen moeten, indien haar inhoud meer dan 2 kilogram weegt, gepakt zijn in metalen emballage, voorzien van handvatsels; zij moeten daarin zoo geplaatst worden, dat zij op een afstand van 30 m.M. der wanden blijven; de opengebleven ruimte moet met diatomeënaarde volkomen aangevuld zijn, zoodat van beweging der flesschen geen sprake kan zijn;

c) flesschen, waarvan de inhoud niet meer dan 2 kilogram weegt, worden ook ten vervoer toegelaten in stevige houten kisten, welke van handvatsels voorzien moeten zijn en door tusschenschotten in evenveel afdeelingen verdeeld moeten zijn als flesschen verzonden worden. Er mogen niet meer dan 4 flesschen in ééne kist gepakt zijn. De flesschen moeten daarin zóó geplaatst zijn, dat zij op een afstand van 30 m.M. der wanden blijven; de opengebleven ruimte moet met diatomeënaarde volkomen aangevuld zijn, zoodat van beweging der flesschen geen sprake kan zijn. In plaats van diatomeënaarde (*b* en *c*) kan bij de verzending van acetylchloride ook zaagsel gebruikt worden;

d) op de deksels der in *b*) en *c*) bedoelde pakmiddelen moet, behalve eene vermelding van den inhoud, ook het tot aanduiding van glas gebruikelijke teeken voorkomen."

XXXII. Na Nummer XLVIII wordt een Nummer XLVIIIa opgenomen van den volgenden inhoud:

„Natrium en calium moeten verzonden worden in stevige blikken bussen met gesoldeerd deksel of in sterke, luchtdicht gesloten glazen flesschen, die volkomen droog moeten zijn of gevuld met petroleum. De glazen flesschen moeten geplaatst worden in diatomeënaarde of zaagsel. De blikken bussen of de glazen flesschen moeten in houten kisten verpakt zijn. Bij gebruikmaking van glazen flesschen moet in deze kisten eene gesoldeerde blikken bekleeding aangebracht zijn."

XXXIII. Na Nummer XLIX wordt een Nummer XLIXa opgenomen van den volgenden inhoud:

„Natriumsuperoxyde en bariumsuperoxyde (oxylith) moeten ten

vervoer worden aangeboden in volkomen waterdichte blikken bussen, welke gepakt zijn in sterke houten kisten, waarin eene gesoldeerde blikken bekleeding is aangebracht."

XXXIV. Na **Nummer XLIXa** wordt een **Nummer XLIXb** opgenomen van den volgenden inhoud:

„Calciumcarbid moet verpakt zijn in voldoend sterk, luchtdicht gesloten ijzeren vaatwerk. In dit vaatwerk mogen geen andere stoffen bijgepakt worden. Het vervoer mag slechts geschieden in gesloten wagens."

XXXV. **Nummer L** wordt als volgt gelezen:

„Praeparaten bereid uit terpentijnolie, spiritus, petroleumnaphta of andere licht ontvlambare vloeistoffen met hars, bijv. spiritusvernissen en siccatieven, zijn aan de volgende voorschriften onderworpen:

1°. Worden deze praeparaten in ballons, flesschen of kruiken verzonden, zoo moeten deze pakmiddelen luchtdicht gesloten en stevig gepakt zijn in kisten of manden, welke voorzien moeten zijn van sterke inrichtingen om het gemakkelijk hanteeren te bevorderen.

Heeft de verzending plaats in pakmiddelen van metaal, hout of caoutchouc, zoo moeten deze volkomen dicht en van eene goede sluiting voorzien zijn.

2°. De uit terpentijnolie of petroleumnaphta en hars bereide praeparaten die een onaangenamen reuk verspreiden, mogen slechts in open wagens vervoerd worden.

3°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV."

XXXVI. Na **Nummer L** wordt een **Nummer La** opgenomen van den volgenden inhoud:

„(1) Met vet doortrokken ijzer- of staalvijlsel (van draai-, boor- of andere machines) en overblijfselen van de reductie van nitrobenzine uit anilinefabrieken worden, indien zij niet in luchtdicht gesloten pakmiddelen van sterk ijzerblik ten vervoer aangeboden worden, slechts vervoerd in ijzeren wagens, voorzien van deksels of dekkleeden.

(2) Uit den vrachtbrief moet blijken, of het ijzer- en staalvijlsel al of niet met vet doortrokken is; anders zal het als met vet doortrokken behandeld worden."

XXXVII. **Nummer LI** wordt als volgt gelezen:

„(1) Met vet of olie gedrenkt papier en daaruit vervaardigde

kokers mogen slechts, hetzij in gesloten wagens, hetzij onder dekkleeden in open wagens vervoerd worden.

(2) Bij zendingen van onder 1 genoemde kokers moet op den vrachtbrief eene verklaring van den afzender voorkomen, waaruit blijkt, dat de kokers na het drenken met olie verwarmd en daarna in water volkomen afgekoeld zijn."

XXXVIII. **Nummer LIII** wordt als volgt gelezen:

„(1) Versche kalvermagen worden slechts ten vervoer toegelaten in waterdichte emballage en onder de volgende voorwaarden:

1°. zij moeten van alle overblijfselen van voedsel ontdaan zijn en in die mate gezouten, dat voor elke maag 15 tot 20 gram keukenzout gebruikt is geworden;

2°. bij het inpakken moet op den bodem van het pakmiddel en op de magen, die de bovenste laag vormen, eene ongeveer 1 c.M. dikke laag zout gestrooid worden;

3°. in den vrachtbrief moet door den afzender de verklaring worden afgelegd, dat de voorschriften sub 1 en 2 nageleefd zijn;

4°. de spoorwegonderneming mag de vooruitbetaling van den vrachtprijs bij de aanbieding ten vervoer vorderen;

5°. indien ontsmetting van den wagen noodig is, komen de kosten daarvan voor rekening van den afzender of van den geadresseerde.

(2) Gedurende de maanden October, November, December, Januari, Februari en Maart worden ook ongezouten versche kalvermagen ten vervoer toegelaten, mits zij ontdaan zijn van alle overblijfselen van voedsel en verpakt zijn in stevige, dicht gesloten vaten of kuipen, en met inachtneming van de sub 4 en 5 hierboven vermelde bepalingen. De deksels van dit vaatwerk moeten door middel van een ijzeren band bevestigd zijn."

XXXIX. De **slotbepaling** vervalt.

Bijlage 2.

Het **vrachtbriefformulier** wordt als volgt gewijzigd:

Het woord „eigenaar" wordt vervangen door „eigendomsmerk" (1), ook worden in de aanmerking (1) achter het woord „wagennummers" ingevuld de woorden „en de eigendomsmerken".

De kolom „N°." wordt verbreed; de beide kolommen „laadvermogen" en „bodemoppervlakte" worden tot een kolom vereenigd.

In formulier II voor den ijlgoed vrachtbrief worden tusschen de woorden „streep" en „boven" ingevuld de woorden „van ten minste 1 c.M. breed".

Bijlage 4.

Het formulier van de „Nadere aanwijzing" wordt als volgt gelezen :

Nadere aanwijzing.

..... den ..... 19...

Het station ..... van den ..... spoorweg te ..... wordt verzocht de met vrachtbrief dd. ..... op den ..... 19..., ten vervoer aan ..... te ..... aangeboden, hieronder vermelde goederen.

Merk en nummer.	Aantal.	Wijze van verpakking.	Inhoud.	Gewicht in kilogr.

1°. op het station van afzending aan ..... terug te zenden ;

2°. tijdens het vervoer op te houden en aan ..... te ..... station van den ..... spoorweg af te leveren ;

3°. aan ..... te ..... station van den ..... spoorweg af te leveren ;

4°. af te leveren alleenlijk tegen betaling van het bedrag van het remboursement, zijnde [redacted] (voluit in letters) ;

5°. niet af te leveren tegen betaling van het in den vrachtbrief

aangegeven remboursement, maar van een remboursement van

[redacted] (voluit in letters);

6°. af te leveren zonder het bedrag van het remboursement te innen;

7°. franco af te leveren.

(Handteekening).

Opmerking. Door te halen die gedeelten van het formulier, welke in ieder voorkomend geval niet toepasselijk zijn.

Artikel 4.

De tegenwoordige additioneele Overeenkomst zal denzelfden *duur* en dezelfde *kracht* hebben als de Overeenkomst van 14 October 1890, waarvan zij een integreerend deel zal uitmaken. Zij zal worden bekrachtigd en de nederlegging der akten van bekrachtiging zal zoo spoedig mogelijk plaats hebben, in den vorm, aangenomen voor de Overeenkomst zelve en de additioneele akten tot gezegde Overeenkomst. Zij zal drie maanden na deze nederlegging in werking treden.

Ter oorkonde waarvan de gevolmachtigden de tegenwoordige additioneele Overeenkomst hebben onderteekend en haar van hunne zegels hebben voorzien.

Gedaan te Bern, in elf exemplaren, den 19den September 1906.

Voor Duitschland:

(*L. S.*) v. Bülow.

Voor Oostenrijk en voor Hongarije:

(*L. S.*) Baron Heidler-Egeregg,
Gezant van Oostenrijk-Hongarije te Bern.

Voor België:

(*L. S.*) M. Michotte de Welle.

Voor Denemarken:

(*L. S.*) H. Vedel.

Voor Frankrijk:

(*L. S.*) RÉVOIL.

Voor Italië:

(*L. S.*) MAGLIANO.

Voor Luxemburg:

(*L. S.*) RECHTEREN.

Voor Nederland:

(*L. S.*) RECHTEREN.

Voor Rumenië:

(*L. S.*) MICLESCO.

Voor Rusland:

(*L. S.*) Basile BACHERACHT.

Voor Zwitserland:

(*L. S.*) ZEMP.

VERTALING.

PROCES-VERBAAL van onderteekening.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Staten die de internationale overeenkomst van den 14den October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen hebben onderteekend, of daartoe zijn toegetreden, hebben zich heden, den 19den September 1906, vereenigd in het Bondspaleis, om over te gaan tot de onderteekening van de tweede additioneele overeenkomst tot gezegde internationale akte, waarvan de inhoud is vastgesteld tusschen hunne wederzijdsche Regeeringen.

Na de diplomatieke bescheiden van de genoemde additioneele overeenkomst, welke gereedgemaakt zijn in een getal gelijk aan dat der contracteerende Staten, te hebben vergeleken, hebben zij bevonden, dat deze akten zich in goeden en behoorlijken vorm bevonden en hebben er hunne handteekeningen en hunne zegels op gesteld.

Een Duitsche tekst is aan het onderhavig proces-verbaal gehecht, en men is het er over eens, dat deze tekst dezelfde waarde zal hebben als de Fransche tekst, voor zooveel het vervoer op spoorwegen betreft, waarbij een land betrokken is, waar het Duitsch uitsluitend of naast andere talen als de in zaken gebruikelijke taal gebezigd wordt.

Door de herzieningsconferentie van Juli 1905 waren de artikelen hout, vlas, hennep, meststoffen, aarde en steenkolen opgenomen onder de in § 8 der uitvoeringsbepalingen tot de internationale overeenkomst speciaal genoemde goederen. Genoemde artikelen zijn in de additioneele overeenkomst weggelaten op verlangen van de Oostenrijksche en Hongaarsche Regeeringen, die haar verzoek als volgt motiveeren:

„De classificaties der goederen van de verschillende toegetreden Staten omvatten onder de benamingen hout, meststoffen en aarde de meest verscheidene artikelen, voor een deel zelfs half-fabrikaten, welke door hun bijzonderen aard zoozeer van elkander verschillen,

dat het zeker ongerechtvaardigd zou zijn voor al deze goederen een hooger percentage voor het niet te vergoeden onderwicht aan te nemen.

Bovendien wijken de classificaties der goederen in de verschillende Staten ook onderling op belangrijke punten van elkander af, voor zooveel betreft de onder de hierbedoelde algemeene benamingen begrepen goederen, zoodat zonder twijfel omtrent de toepasselijkheid van de voorgestelde bepaling verschil van meening zou ontstaan, en de onderhavige artikelen in de verschillende toegetreden Staten waarschijnlijk niet op dezelfde wijze zouden behandeld worden.

Maar, ook afgescheiden hiervan, zou de voorgestelde uitbreiding der beperking van de verantwoordelijkheid der spoorwegdiensten, voor zooveel betreft het in artikel 32, eerste lid, der internationale overeenkomst bedoelde onderwicht, slechts gerechtvaardigd zijn, indien de betreffende artikelen door hunnen bijzonderen aard in den regel, en niet slechts ten gevolge van buitengewone omstandigheden aan eene gewichtsvermindering tot 2 % onderhevig waren.

De hieromtrent ingestelde nauwkeurige onderzoekingen hebben echter aangetoond, dat deze onderstelling niet slechts ten opzichte van de artikelen hout, meststoffen en aarde, maar ook voor zooveel betreft vlas, hennep en steenkolen in het algemeen niet als juist kan worden erkend en dat zich daarom eene verhooging van het percentage voor het niet te vergoeden onderwicht, vanwege den bijzonderen aard der voornoemde goederen, niet laat rechtvaardigen.

En voor die artikelen — zooals bij voorbeeld zekere soorten meststoffen en aarde — welke inderdaad gewoonlijk in vochtigen toestand ten vervoer worden aangeboden, schijnt eene bepaling in den zin van de hierboven genoemde beslissing overbodig, aangezien voor dergelijke goederen bij verzending in vochtigen toestand, ingevolge § 8, eerste lid, der uitvoeringsbepalingen van de internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen het onderwicht dat niet vergoed wordt, reeds 2 % bedraagt."

Gedaan te Bern, in elf exemplaren, den 19den September 1906

Voor Duitschland:

v. Bülow.

Voor Oostenrijk en voor Hongarije:

Baron Heidler-Egeregg,

Gezant van Oostenrijk-Hongarije te Bern.

Voor België:
M. MICHOTTE DE WELLE.

Voor Denemarken:
H. VEDEL.

Voor Frankrijk:
RÉVOIL.

Voor Italië:
MAGLIANO.

Voor Luxemburg:
RECHTEREN.

Voor Nederland:
RECHTEREN.

Voor Rumenië:
MICLESCO.

Voor Rusland:
Basile BACHERACHT.

Voor Zwitserland:
ZEMP.

Internationaal Spoorwegvervoer.

VRACHTBRIEF.

(Formulier I.) **Vrachtgoed.** (Wit papier.)
(Formulier II.) **IJlgoed.** (Wit papier, met eene roode streep van ten minste 1 c.M. breed aan den boven- en benedenrand, aan de voorzijde en aan de keerzijde.)

Contrôlestempel van den spoorweg.

Wagens

No. (1)	Eigendomsmerk (1)	Laadvermogen en bodemoppervlakte.

No. Post. | van den geleidebrief.

(1) Indien de wagens door den afzender geladen zijn, moet hij hier de wagennummers en de eigendomsmerken invullen.

Aan (2)

Hierbij ontvangt gij de hieronder vermelde goederen volgens de bepalingen der overeenkomst betreffende het internationaal goederenvervoer op de spoorwegen, zoomede die der reglementen en tarieven van de betrokken spoorwegen of spoorwegverbonden, welke op deze zending van toepassing zijn.

(2) Naam en adres van den geadresseerde (stad, station, straat, nummer, land). Bij zendingen met bestemming naar Frankrijk of Italië op te geven, of zij aan het station of aan huis afgeleverd moeten worden.

Spoorweg waarop het vervoer aanvangt.

Spoorweg waarop het vervoer eindigt.

Station van bestemming.

Merk en nummer.	Aantal.	Wijze van inpakking.	INHOUD.	Werkelijk brutogewicht in kilogrammen.	Afgerond te berekenen gewicht in kilogrammen.	Verklaring voor de vervulling van Rijks- en gemeentebelastingen of politieformaliteiten; vermelding van bijgevoegde papieren en andere bijlagen, zoomede van Rijkslooden. Andere verklaringen, bij wetten of reglementen toegelaten.	Toe te passen tarieven en voorschriften omtrent de te volgen route.

Vooruitbetaalde vracht.

Aangifte van geldelijk belang bij de levering.

Totaal der voorschotten / rembourse-menten. — *Voluit in letters.*

Bedrag.

Specificatie der voorschotten en rembourse-menten.

Aanwijzing van de door den afzender betaalde vracht (frankeering).

Stempel van het station van verzending:

Weegstempel:

Stempel van het station van bestemming:

, den 19 .

Handteekening en adres van den afzender:

Franco vracht.	NOTA.	Vracht voor 100 kilogr.	Te heffen	Franco vracht.	NOTA.	Vracht voor 100 kilogr.	Te heffen	Stempels der overgangsstations en opgaaf van verlengingen van de leveringstijden.
	Voorschotten				Transport. . .			
	Remboursementen							
	Provisie							
	Vracht tot				Vracht tot			
					Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .			
					Vracht tot			
	Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .				Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .			
	Vracht tot				Vracht tot			
	Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .				Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .			
	Transporteere. . .							

Franco vracht.	NOTA.	Vracht voor 100 kilogr.	Te heffen	Franco vracht.	NOTA.	Vracht voor 100 kilogr.	Te heffen	Stempels der overgangsstations en opgaaf van verlengingen van de leveringstijden.
					Transport. . .			
	Voorschotten							
	Remboursementen							
	Provisie							
	Vracht tot				Vracht tot			
					Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .			
					Vracht tot			
	Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .				Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .			
	Vracht tot				Vracht tot			
	Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .				Premie voor verzekering van belang bij de levering. . .			
	Transporteere. . .							

Contrôlestempel van den spoorweg.

Wagens

No. (1)	Eigendomsmerk (1)	Laadvermogen en bodemoppervlakte

No. / Post. | | | | van den geleidebrief.

(1) Indien de wagens door den afzender geladen zijn moet hij hier de wagennummers en de eigendomsmerken invullen.

Internationaal Spoorwegvervoer.

DUPLICAAT VAN DEN VRACHTBRIEF.

(Formulier I.) **Vrachtgoed.** (Wit papier.)
(Formulier II.) **IJlgoed.** (Wit papier, met eene roode streep van ten minste 1 c.M. breed aan den boven- en benedenrand, aan de voorzijde en aan de keerzijde)

Aan (2)

Hierbij ontvangt gij de hieronder vermelde goederen volgens de bepalingen der overeenkomst betreffende het internationaal goederenvervoer op de spoorwegen, zoomede die der reglementen en tarieven van de betrokken spoorwegen of spoorwegverbonden, welke op deze zending van toepassing zijn.

(2) Naam en adres van den geadresseerde (stad, station, straat, nummer, land). Bij zendingen met bestemming naar Frankrijk of Italië op te geven, of zij aan het station of aan huis afgeleverd moeten worden.

Spoorweg waarop het vervoer aanvangt.

Spoorweg waarop het vervoer eindigt.

Station van bestemming.

Merk en nummer.	Aantal.	Wijze van inpakking.	INHOUD.	Werkelijk brutogewicht in kilogrammen.	Afgerond te berekenen gewicht in kilogrammen.	Verklaring voor de vervulling van Rijks- en gemeentebelastingen of politieformaliteiten; vermelding van bijgevoegde papieren en andere bijlagen, zoomede van Rijkslooden. Andere verklaringen, bij wetten of reglementen toegelaten.	Toe te passen tarieven en voorschriften omtrent de te volgen route.

Vooruitbetaalde vracht.

Aangifte van geldelijk belang bij de levering. } *Voluit in letters.*

Totaal der { voorschotten / rembourse-menten. } *Voluit in letters.*

Bedrag.

Specificatie der voorschotten en rembourse-menten.

Aanwijzing van de door den afzender betaalde vracht (frankeering).

Stempel van het station van verzending; *Weegstempel:* *Stempel van het station van bestemming:*

, den 19 .

Handteekening en adres van den afzender:

Timbre de contrôle du chemin de fer

Wagons

Nos. (1)	Marques de propriété (1)	Capacité de chargement et surface de plancher

No. / Pos. | de la feuille de route

(1) Lorsque les wagons sont chargés par l'expéditeur, il doit en inscrire les numéros et les marques de propriété sur la présente.

Transport international par chemins de fer.

LETTRE DE VOITURE.

(Formulaire I.) **Petite vitesse.** (Papier blanc.)
(Formulaire II.) **Grande vitesse.** (Papier blanc, avec bande rouge d'au moins 1 centimètre de largeur aux bords supérieur et inférieur, au recto et au verso.)

M. (2)

Vous recevrez les marchandises ci-après détaillées aux conditions de la Convention internationale sur le transport de marchandises par chemins de fer, ainsi qu'à celles des règlements et tarifs des chemins de fer ou unions de chemins de fer, qui sont applicables au présent envoi.

(2) Nom et adresse du destinataire (ville, station correspondante, rue, numéro, pays). Mentionner, pour les envois en destination de le France ou de l'Italie, si la matchandise est livrable en gare ou à domicile.

Chemin de fer expéditeur

Chemin de fer destinataire

Station destinataire

Marques et numéros.	Nombre.	Nature de l'emballage.	Désignation de la marchandise.	Poids brut réel en kilogrammes.	Poids arrondi pour le calcul des frais de transport en kilogrammes.	Déclaration pour l'accomplissement des formalités en douane, octroi ou police; indication de documents et d'autres annexes, y compris les plombages. Autres déclarations prévues par les lois ou règlements respectifs.	TARIFS ET ITINÉRAIRES RÉCLAMÉS.

Port payé

Total: Intérêt à la livraison; des débours; des remboursements — En toutes lettres

Montant.

Détail des débours et des remboursements

Déclaration de port payé par l'expéditeur.

Timbre de la station l'expédition: | *Timbre de pesage:* | *Timbre de la station destinataire:*

, le 19

Signature et adresse de l'expéditeur:

Frais perçus	NOTE	Unité de taxe pour 100 kilogr.	à percevoir	Frais perçus	NOTE	Unité de taxe pour 100 kilogr.	à percevoir	Timbres des stations de transit et justification des délais supplémentaires
	Débours				Report			
	Remboursements.							
	Provision				Frais de transport jusqu'à . .			
	Frais de transport jusqu'à . .							
					Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison			
					Frais de transport jusqu'à . .			
	Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison				Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison			
	Frais de transport jusqu'à . .				Frais de transport jusqu'à . .			
	Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison				Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison			
	A reporter							

Frais perçus	NOTE	Unité de taxe pour 100 kilogr.	à percevoir	Frais perçus	NOTE	Unité de taxe pour 100 kilogr.	à percevoir	Timbres des stations de transit et justification des délais supplémentaires
	Débours				Report			
	Remboursements.							
	Provision				Frais de transport jusqu'à . .			
	Frais de transport jusqu'à . .							
					Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison			
					Frais de transport jusqu'à . .			
	Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison				Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison			
	Frais de transport jusqu'à . .				Frais de transport jusqu'à . .			
	Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison				Taxe supplémentaire pour la déclaration représentant l'intérêt à la livraison			
	A reporter							

Timbre de contrôle du chemin de fer

Wagons

Nos. (1)	Marques de propriété (1)	Capacité de chargement e' surface de plancher

No. / Pos. de la feuille de route

(1) Lorsque les wagons sont chargés par l'expéditeur, il doit en inscrire les numéros et les marques de propriété sur la présente.

Transport international par chemins de fer.

DUPLICATA DE LA LETTRE DE VOITURE.

(Formulaire I.) **Petite vitesse.** (Papier blanc.)
(Formulaire II.) **Grande vitesse.** (Papier blanc, avec bande rouge d'au moins 1 centimètre de largeur aux bords supérieur et inférieur, au recto et au verso.)

M. (2)

Vous recevrez les marchandises ci-après détaillées aux conditions de la Convention internationale sur le transport de marchandises par chemins de fer, ainsi qu'à celles des règlements et tarifs des chemins de fer ou unions de chemins de fer, qui sont applicables au présent envoi.

(2) Nom et adresse du destinataire (ville, station correspondante, rue, numero, pays). Mentionner, pour les envois en destination de la France ou de l'Italie, si la marchandise est livrable en gare ou à domicile

Chemin de fer expéditeur

Chemin de fer destinataire

Station destinataire

Marques et numéros.	Nombre.	Nature de l'emballage.	Désignation de la marchandise.	Poids brut réel en kilogrammes.	Poids arrondi pour le calcul des frais de transport en kilogrammes.	Déclaration pour l'accomplissement des formalités en douane, octroi ou police; indication de documents et d'autres annexes, y compris les plombages. Autres déclarations prévues par les lois ou règlements respectifs	TARIFS ET ITINÉRAIRES RÉCLAMÉS.

Port payé

Total: Intérêt à la livraison; des débours; des remboursements — *En toutes lettres*

Montant.

Détail des débours et des remboursements

[Déclaration de port payé par l'expéditeur.

Timbre de la station d'expédition:

Timbre du pesage:

Timbre de la station destinataire:

, le 19

Signature et adresse de l'expéditeur:

Kontrolstempel der Eisenbahn

Internationaler Eisenbahntransport.

FRACHTBRIEF.

(Formular I.) **Gewöhnliche Fracht.** (Weisses Papier.)
(Formular II.) **Eilfracht.** (Weisses Papier mit einem mindestens 1 Centimeter breiten roten Streifen am oberen und unteren Rand auf der Vorder- u. Rückseite.)

Versandbahn
Empfangsbahn
Empfangsstation

Wagen

Nr. (1)	Eigentumsmerkmale (1)	Ladegewicht und Ladefläche

Der Frachtkarte { No. / Pos.

(1) Wenn die Wagen vom Absender verladen sind, muss dieser die Wagennummern und die Eigentumsmerkmale hier eintragen.

An (2)

Sie empfangen die nachstehend verzeichneten Güter auf Grund der in dem internationalen Uebereinkommen über den Eisenbahnfrachtverkehr, sowie in den Reglementen und Tarifen der betreffenden Bahnen beziehungsweise Verkehre enthaltenen Festsetzungen, welche für diese Sendung in Anwendung kommen.

(2) Name und Adresse des Empfängers (Stadt, Station, Strasse und Hausnummer, Land). Bei Sendungen nach Frankreich oder Italien ist anzugeben, ob sie auf den Bahnhof oder ins Haus zu liefern sind.

Zeichen und Nummer.	Anzahl.	Art der Verpackung.	Inhalt.	Wirkliches Bruttogewicht: Kilogramm.	Abgerundetes zur Berechnung zu ziehendes Gewicht: Kilogramm.	Erklärung wegen der etwaigen zoll- und steueramtlichen oder polizeilichen Behandlung; Bezeichnung der betr. Dokumente und sonstigen Beilagen inkl. Bleiverschlüsse. Sonstige gesetzlich oder reglementarisch zulässige Erklärungen.	Angabe der anzuwendenden Tarife und Routenvorschrift.

Betrag der Frankatur			
Deklariertes Interesse an der Lieferung			In Buchstaben
Summe der Nachnahme	Bar-Vorschuss		
	nach Eingang		

Betrag.

Spezifikation obiger Nachnahme

Frankaturvermerk des Absenders

Stempel der Versand-Station:

Wiege-Stempel:

Stempel der Empfangs-Station:

, den 19

Unterschrift und Adresse des Absenders:

Frankiert	NOTE	Frachtsatz für 100 Kilogr.	Zu erheben	Frankiert	NOTE	Frachtsatz für 100 Kilogr.	Zu erheben	Übergangs-stempel und vermerk über Zuschlagsfristen
	Nachnahme { Barvorschuss . / nach Eingang.				Übertrag			
	Provision							
	Fracht bis				Fracht bis			
					Frachtzuschlag für Interessedeklaration			
					Fracht bis			
	Frachtzuschlag für Interessedeklaration				Frachtzuschlag für Interessedeklaration			
	Fracht bis				Fracht bis			
	Frachtzuschlag für Interessedeklaration				Frachtzuschlag für Interessedeklaration			
	Übertrag							

Frankiert	NOTE	Frachtsatz für 100 Kilogr.	Zu erheben	Frankiert	NOTE	Frachtsatz für 100 Kilogr.	Zu erheben	Übergangs-stempel und vermerk über Zuschlagsfristen
	Nachnahme { Barvorschuss . / nach Eingang .				Übertrag			
	Provision				Fracht bis			
	Fracht bis				Frachtzuschlag für Interessedeklaration			
	Frachtzuschlag für Interessedeklaration				Fracht bis			
	Fracht bis				Frachtzuschlag für Interessedeklaration			
	Frachtzuschlag für Interessedeklaration				Fracht bis			
	Übertrag				Frachtzuschlag für Interessedeklaration			

Kontrolstempel der Eisenbahn

Wagen

Nr. (1)	Eigentumsmerkmale (1)	Ladegewicht und Ladefläche

Der Frachtkarte { No. / Pos. }

(1) Wenn die Wagen vom Absender verladen sind, muss dieser die Wagennummern und die Eigentumsmerkmale hier eintragen.

Internationaler Eisenbahntransport.

FRACHTBRIEF-DUPLIKAT.

(Formular I.) **Gewöhnliche Fracht.** (Weisses Papier.)
(Formular II.) **Eilfracht.** (Weisses Papier mit einem mindestens 1 Centimeter breiten roten Streifen am oberen und unteren Rand auf der Vorder-u. Rückseite.)

Versandbahn	
Empfangsbahn	
Empfangsstation	

An (2)

Sie empfangen die nachstehend verzeichneten Güter auf Grund der in dem internationalen Uebereinkommen über den Eisenbahnfrachtverkehr, sowie in den Reglementen und Tarifen der betreffenden Bahnen beziehungsweise Verkehre enthaltenen Festsetzungen, welche für diese Sendung in Anwendung kommen.

(2) Name und Adresse des Empfängers (Stadt, Station, Strasse und Hausnummer, Land). Bei Sendungen nach Frankreich oder Italien ist anzugeben, ob sie auf den Bahnhof oder ins Haus zu liefern sind.

Zeichen und Nummer.	Anzahl.	Art der Verpackung.	Inhalt.	Wirkliches Bruttogewicht: Kilogramm.	Abgerundetes zur Berechnung zu ziehendes Gewicht: Kilogramm.	Erklärung wegen der etwaigen zoll- und steueramtlichen oder polizeilichen Behandlung; Bezeichnung der betr. Dokumente und sonstigen Beilagen inkl. Bleiverschlüsse. Sonstige gesetzlich oder reglementarisch zulässige Erklärungen.	Angabe der anzuwendenden Tarife und Routenvorschrift.

Stempel der Versand-Station: | *Wiege-Stempel:* | *Stempel der Empfangs-Station:*

Betrag der Frankatur		
Deklariertes Interesse an der Lieferung		In Buchstaben
Summe der Nachnahme: Bar-Vorschuss		
Summe der Nachnahme: nach Eingang		

Betrag.

Spezifikation obiger Nachnahme

Frankaturvermerk des Absenders

, den 19

Unterschrift und Adresse des Absenders: